

മലാരാക്കണ്ണസം

MUDRAKSHASAM

BY

Kannampuzha, KRISHNA WARRIAR

Sanskrit Widuan,

PUBLISHER

K. RAMACHANRDREN TAMPI.

TRIVANDRUM

1930

സംഗ്രഹം

—:0:—

(മണിജി)

പ്രോവിക്കൻ പ്രോതിക്കം മാന്താനാധിപിംവേതൈ-
പ്രവിതരൈനന്ദനയർച്ചിചെചുനാൽ
ലോകേക്കവല്ലനായീടുമദ്ദ്രോവബൈ-
നംകൻ മെച്ചും വിശ്വേഷണായി?
എന്നാലുമാ മലരൻപ്രിക്കം കൈതന
തനാളിൽ സന്തപ്പിയങ്ങരിപ്പ്!
കട്ടാട്ടിത്താരിനെവുംഭാനഭാൻ കൈകളാൽ
തൊട്ടുതലോടിലുമില്ലെല്ലുമാം,
മുക്കിലും, ‘താനോരു പൂവിതരം ഗ്രാവതി-
തകലപ്പട്ടിച്ച തിരിച്ചുവോനു’
എന്ന സകലുമുഖം കൈതനന്യാനം-
സ്വന്തനിൽ മേഖകമേൽ റിനിക്കനു;
ആയതുപോലുള്ളതാശാനാന്തസ്സിക്കൽ
ആചിത്രുന്നനായിവിളക്കുനോവേ!
'ഉള്ളിര'നാളോരു പേരുകൊണ്ട് പാരാക്ക
വെള്ളിപ്പുകൊള്ളാളി ചുത്തിച്ചുംതി
കാര്യകലായാട രാജുമിമാംസതൻ-
ഒഡിവല്ലുമാനനിക്കമരങ്ങളുായി,
ഖുജുനംതനംട യന്മലമാമി-
തനജ്ഞമാ സാരോമപ്പിക്കരുന്നൻ.

റന്മകത്താ.

അവത്രണിക

നാംനു തുതനാട്ടുസംഗമിത്രത്തിൽ ദിദിരക്ഷാസം അപ്പിതിയമായ ഒരു സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു. അതിന്റെ ശാക്ഷാത്തിനാളുള്ള ഒപ്പുമാറ്റുരിയോ അല്ലെങ്കിൽ പ്രഭുവിനുമുൻപുരിയോ എഡനാഡേഗിയോ, ഉത്തരവാമചരിത്രത്തിനാളുള്ള ഭാവഗാംഭീംമുഖം ഇല്ലെങ്കിലും അഭ്യന്തരയേശ്വരത്വം എന്ന അംഗത്വത്തിലും സാധ്യപരി രാജുമിമാനയിലും അതു എഴു നാട്ടുപ്പാജീബന്ധം അതിശയക്കുന്നു.

വിപുലവും ഗംഗിരവും മന്ത്രജീവിതത്തിന്റെ യമാത്മചരിതം എന്ന നിലയിൽ നാംക്രതിന്റെ കവിതപ്രതിനിശ്ചയരമേ ചില വിശദിപ്പിക്കുന്നതു ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. നാംമെതായി അതിന്റെ വിഷയൈ തമായ കമ്പഡെ വിവിധാലുകൾ എന്നതുപുതിയലാത്തുപരത്തിലും എന്നാൽ എക്കുക്കുന്നതുവുമായും വികസിക്കുന്നു. പഞ്ചനസ്തികാശ വല്ല വിധത്തിലും ഷ്ടൂപ്പത്തോടൊപ്പം ഇരുന്നു ഇരുന്നുവന്നതല്ല. രണ്ടാമതായി ഫാതപുതിയാത്തുപരത്തിൽ ഇങ്ങനെ വളർന്നവരുന്ന കമ്പഡ ഗതിയെ അനുകൂലമായോ പ്രതികൂലമായോ സൂഖ്യകാത്ത അവാന്തരസംഭവങ്ങൾക്കുന്നിനം നാംക്രതിയിൽ പ്രവേശാമേ കൊട്ടത്തുകൂട്ടാതെതാണ്. ദുന്നാമതായി കമാപാത്രങ്ങൾ സജീവങ്ങളായിരിക്കും. മന്ത്രജീവിത മെന്ന പരിഞ്ഞാളും വിവിധാലുക്കുന്നപരമ്പരകളുടെ നാമ

വായമാണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ട് നാട്രകാരൻ മനഷ്യരുടെ യത്തിലുണ്ടാവുന്ന സുഖദശബാദിപ്പങ്ങളാവാണെങ്കിൽ തമി ലുള്ള സമാധ്യയെന്തെ വിശദിക്രിക്കത്തുകൾ വാന്നേം പാതുകളുടെ സ്വന്തവം ചിത്രണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ അവ നിജങ്ങിവക്കുളായിരപ്പോക്കനും. മനഷ്യരുടെയാ നീർലാഗം പരമാത്മത്തിൽ ഒരു സമരാങ്കണമാണ്. ആ നിരന്തരസമരത്തിന്റെ ഒരു അനേപാവ്യുമനമാണ് അയാളുടെ യഥാത്മജാവചരിത്രം. അന്തർഭൂക്തത്തിൽനടക്കുന്ന ഇതു സമരത്തെ വിശദമായി ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് പ്രക്കണ്ണിയർ മഹാകവിയുടെ നാടകങ്ങൾ അപ്രതീയങ്ങളുണ്ടായിരിക്കുന്നതു്. ചേരവുംനാട്രകാരന്മാരിൽ കാളിഭാന്നൻ, ഭരത്തി തുടങ്ങിയ കവികൾവും നാർ വിശാലമായ മനഷ്യരുടെയുണ്ടാനെഴുതുകയും ഇതു വച്ചാലുകളും ആയിരുന്നുള്ളും ഇതു വിഷയത്തിൽ ഹാതം ആ ആന്ദഗലകവിസാവ്ശേഖന നമിക്കുണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ശാക്രാളിത്തിലും ഉത്രാരാമചാരിത്തിലും മനസ്സിന്റെ സ്വപ്നഭാവികമായ പ്രവർത്തനയും ധമ്മബോധവും തമിലുള്ള ഉത്തരത്തെ ഓരോണ്ടും സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉണ്ടിയ വണ്ണങ്ങൾക്കാണ് ചിത്രണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടാണെങ്കിൽ സൗംഖ്യവിജയിലും വിജയവിനും വിനൃതിക്കുന്നില്ല. സാവധാരിക നാടകങ്ങൾ ഏല്ലാം യുഠാനമായിരുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിനു തന്നെ വഴിയിരിക്കുന്നുണ്ടോ. അല്ലെങ്കിൽ അഭിനയത്തിനു വഴിയേണമില്ല. ഇതു അംഗീകാരത്തിലും ഭരത്തിയുടെ നാടകങ്ങൾ സൂനാങ്ങളാണ്. ഏ, നാൽ ഇപ്പോൾ ഏല്ലാം അംഗങ്ങളും മറ്റൊരുക്കൾാം മുകളി നില്ക്കുന്നുണ്ടോ എല്ലാരു വായു നീക്കുണ്ടോ എന്നും ഏല്ലാക്കാനും കഴിയും.

അതിന്റെ ഇതിപുതം കേവലം കല്പിതമോ പുരാണപ്രസിദ്ധമോ അല്ല. ചരിത്രപ്രമിതനായ ചരക്കളും മെന്ത്രങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മന്ത്രിസത്തമനം കൈ ലഭ്യപരമാമരുമായ ചാണകുന്നേയും സംബന്ധിച്ച് ഭാരതവാജ്ഞയിൽ പ്രചുരപ്രചാരമായിരുന്ന ഏതില്ല അഥവാ അവലംബിച്ചും, എന്നാൽ ഇടയ്ക്കിടെ കല്പിതാംശം അഡാ കലാന്തിയം നിന്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടിള്ള ഈ നാടകം പ്രാധാന്യുന്ന രാജ്യവ്യവഹാരങ്ങളും സാമ്പ്രദയങ്ങളും വിഷയിക്കിക്കൊന്ന്. ഗ്രൗണ്ടുംഗാധിത്രംഞാ പ്രസ്തുത നാടകത്തിന്റെ മഹറാജ വിശിഷ്ടതുണ്ട്. ചരമാക്കത്തിൽ ചന്ദനഭാസന്റെ പത്രികയെ അവതരിപ്പിക്കുന്നണ്ണേക്കി ലും ഗ്രൗണ്ടരണ്ടോളിപ്പകരം ഒരു വാക്കും കവി അവളേ കൊണ്ടു പായിക്കുന്നില്ല. ഇക്കിനെ മുഖലമായഘനാഭാവ അഭേദത്തിനെ വജ്ജിച്ചും രചിച്ചിട്ടിള്ള ഒരു തൃതിയാകയാൽ അതിൽ സൗകമായ്ത്തെക്കാർ പ്രേരണി എന്ന ഗുണമാണ് മികച്ചുനിക്കുന്നതു്. വിഷയാനുംഞാമായ പ്രതിപാദനരിതിയും, പാത്രചനാബൈശിഷ്ടതാലും മുന്താരാക്ഷസം സംശ്ലിഷ്ടയാവജ്ജകമായിരിക്കുന്ന എന്ന നിസ്സംശയം പറയാം.

ഈ നാടകത്തിന്റെ കത്താവായ വിശാവദത്തനെ പ്രാറിഡാ അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തെപ്പറ്റി തോ, നമ്മൾ പായത്തെക്കു ഒരു വിവരവും ഇതേവരെ ലഭിച്ചിട്ടില്ല. “അല്ല തപാം സാമന്നവിശ്വസ്തപരമായ പെറ്റതും മഹാരാജ്ഞാന്മാരുടെപ്പുനോം കവേവൻഡിശാവഉത്തസ്യ തൃതിരക്കിനും മുന്താരാക്ഷസം നാമ നാടകം നാട

യിത്വും ” എന്ന കവിതനെ പ്രസ്താവനയിൽ പാശ്ചാത്യഭക്തി അദ്ദേഹം വശ്രൂപരഹം എന്ന സാമനതരാജാവിന്റെ പെണ്ടതും ഭാഗ്യരംതെന്റെ പുത്രനും ആയിരുന്ന എന്ന നമ്മൾ അറിയാം. എന്നാൽ ഇവിടെ യും ഒരു വലിയ ഭർഖദമണ്ഡണ്ട്. ‘ഭാഗ്യരംതെ’ എന്നതിനപകരം ചിലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ‘പദ്മക് ശ്രദ്ധ’ എന്നാണ് കാണുന്നതു്. ഈ വംഗദേശീയപാഠത്തെ ആധാരമാക്കി അദ്ദേഹം ആജ്ഞമീറ്റ രാജാവായിരുന്ന പുട്ടരാജൻാം പുത്രനായിരുന്നിരിക്കണം എന്ന് ‘വിൽസൺ സായിപ്പ്’ ഉള്ളവിക്ഷകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അതുപോലെതന്നെ ‘ദ്രൈവേഷ്ട്രാദ്വിജുമാനാ’ എന്നും മറുമാളു പ്രഥയാണകണ്ടിക്കു്, പ്രത്യുത്തി ദ്രൈഷ്ട്രാമാരെന്ന് പണ്ട് പരിഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മഹമഹിയതുടെ ആകുമണ്ണത്തിനശേഷം ഒരു ഉണ്ടായതാണെന്നും അദ്ദേഹം ഉള്ളവിക്ഷണം. മറ്റൊരു ക്ഷസ്ത്രത്തിന്റെ കാലഗിണ്ഠനയത്താണ് സമായിക്ഷണ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്.

1. ഒന്നാം പ്രഥമത്തിൽ ഒന്നോരുണ്ട് സമലാള്ലു് മുഖാരാക്ഷസ്ത്രതെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കാലം പത്താംശതകത്തിലാണെന്നും എരുക്കു റെ നിംബന്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞതിനിരിക്കണം.

2. ഇന്നു നാടകത്തിന്റെ ചില കൈഞ്ഞിരുത്തു പ്രതികളിൽ ചാരുപ്പും എന്നതിനപകരം അവാതിവമ്മൻ എന്ന കാണാം. അതുകൊണ്ട് വിശദമരതാം എഴും ശതകത്തിനുംജു.ജീവിച്ചിരുന്ന അവാതിവമ്മൻ എന്ന രാജാവിന്റെ സമകാലികനായിരിക്കാൻ മുംബുണ്ട് നാണ്ട് ചില അവാതിവമ്മൻ.

3. കുസ്തിയും, 756-ാമാണ്ട് ഇന്ത്യയെ സദർിച്ച കാൺസ്യവൻ' എന്ന ചീനദേഹിയൻ ഇന്ത്യയെപ്പറ്റി വിവരിക്കുന്നിടത്തു് ഇങ്ങിനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. "ഈ അഞ്ചു അവസാനത്തിൽ ഗംഗാതീരം ഇടിത്തു നഷ്ടപ്പെട്ടു." ഇവിടെ പാടലീച്ചതു നാരത്തിൻറെ നാശത്തെയാണ് സൃചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും അതിനാൽ ആ സംഭവത്തിനും മുമ്പായിരിക്കുന്നും പ്രസ്തുതിയിടെ ആവിർഭാവമെന്നു, ഉള്ളടിക്കാൻ വഴിയുണ്ട്.

4. ചാദനാസൻറെ ത്രാഗാ ഷപ്പലമാങ്കെട ത്രാഗത്തോ, അതിശയിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് മുത്താക്കഷസ തതിൻറെ നിമ്മിത്തി ഷപ്പലമത്തിച്ചൻറെ അധിപതനത്തിനു മുമ്പായിരിക്കാൻ ഇടയുണ്ട്.

ഈ ലക്ഷ്യങ്ങളെ ആധാരമാക്കി വിശാവദത്തൻറെ കാലം ഒരു ഒന്നപത്രം ശതകങ്ങൾക്കുമുപയോഗിക്കുന്നു നുകൾ ഉള്ളടിക്കാം.

ഈ നാടകത്തിലെ പ്രധാനപാത്രങ്ങൾ ചരുളുള്ളൻ, ചാണകുൻ, രാക്ഷസൻ ഇവരാക്കുന്നു. ചരുളുള്ളനെ നല്ല സ്വരാവെസമ്മംഘം മന്ത്രിയായ ചാണകുനോട് അതിരറ്റരു സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളും ഉള്ള ഒരു മഹാന്താവനായി കവി പിത്രശംഖയീരിക്കുന്നു. മലയകേതുവാക്കട്ട, വേണ്ടിനാവരോട് അവിശ്രദ്ധാസവും, വേണ്ടാത്തവരോട് വിശ്രാസവും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന വിചാരചീനനും ബാജസ്വിതക്കണികാശമാന്മാന്മപാലു, ഇപ്പോത്തവനും കേവലം ബാലി ശപുത്രിയും ആഉ ഒരു രാജാവാശം. ഒരു നിലയിൽ നോക്കിയാൽ ഈ നാടകത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപാ-

തു ചാണക്കുനാം'. അഴ്വരും വിശദമതിയും ദിഡലു തിജതനം ആത്മവിശ്വസ്യിയും കുടപ്പയാഗചത്രരം രാജുവുവഹാരങ്ങളിൽ അത്യന്തം നിഷ്ടരനം ആയി കാണപ്പെടുന്നു. 'മാക്കിയാവല്ലി' യെപ്പോലേ കാഞ്ഞസിലി കഭവേണി! എത്ര തന്റെ പ്രയാഗിക്കവാൻ അഴ്വരും തതിനു മടിയില്ല. കാഞ്ഞലാം തഥപായത്തെ സംശയകരിക്കുന്ന എന്നാം' അഴ്വരും തതിനേൻ്നരും സിലംനം. റാക്ഷസാൻ ധീരനാായ ഒരു യോദ്ധാവാണക്കിലും രാജുഖീ മാംസകൾ എന്ന നിലപയിൽ അനുവദ്യാനന്നാ മുഖലഘ്ന യാം, ആവാം. സപാമിഥക്കിക്കു വശാവദനായിട്ട് അഴ്വരും, ചാന്ത്രാഖ്യാനജും ചാണക്കുന്നജും ശിക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്നതു ശുഭമാണെന്നും ചെറുവിൽ പ്രതിപദ്ധിക്കുന്നും കടിലതനുങ്ഗങ്ങളാൽ വണ്ണധിതനായിട്ട് അതിയന്തനും സപയമേവ പിൻവലിയുണ്ട്. ഈ രണ്ട് പാതകങ്ങളേയും രാജപുത്രങ്ങളാരെന്ന നിലയിലല്ലാതെ, കേവലം മനസ്സുരേന്ന നിലയിൽ നാം ഏറ്റത്തും കാണാനില്ല.

മുദ്രാക്ഷസതതിനു ഒന്നു രണ്ടു ഭാഷാവിഭാഗങ്ങൾ ഇതിനുമുമ്പുതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ആധുനികതചിക്കു യോജിച്ചവിധതിൽ ഗഞ്ഞങ്ങളേന്ന അതിനെ ഇംപ്രമമമായി ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു് എന്നേൻ്ന മഹ്മുദി ത്രം സഹായാല്ലുപകനമായ വിഭാഗം കണ്ണുചുഴി കൂദാശാഞ്ഞരാക്കുന്നു. 'പുജ്ഞമാലാ'ദി വിശിഷ്ട കാര്യതല്ലജ ഔദി രവിച്ചു് കേരളീയതട പ്രീതിവുമാനങ്ങൾക്കു പാതുഖാലിത്തിന്നിട്ടുള്ള ഈ യുവകവിശ്വ വായനക്കാക്കു പ്രത്യേകം പരിചയപ്പെട്ടതിക്കൊടുക്കേണി ആവശ്യമോന്നമില്ല. അഴ്വരും ഭാഷാസംഗമത്തുന്നംബന്ധലഭത്തിൽ

ഉച്ചിച്ചുയന്നവരുന്ന ഒരു യുവകവിതാരമാണെന്ന പറയുന്ന തിങ്കൾ എന്നിക്കു ലേശംപോലും അഡേയേൽമില്ല. സഭപി രുന്മപാരായണത്തിലും ലേവനവുത്തിയിലും എപ്പോൾക്ക് മരാരായ ചിന്തയില്ലാതെ ജീവിക്കുന്ന മി. വാച്ചുരിൽനിന്ന് കൈരളിക്ക് അമുല്യങ്ങളായ പല സാഹിത്യരത്നങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ ഇടയ്ക്കുണ്ട്. ഗാന്ധാരകങ്ങളായ വണ്ണകാവുങ്ങൾ ചുമയ്ക്കുന്നവക്ക് അവസ്ഥയിൽക്കൊണ്ടുതുടർന്നു ആത്മാത്മക തയാറാം. കവിയുടെ അന്വദാവം ദൈവാചിക്കണം വാക്ക് മരാരായവഴിക്കണം ആക്കന്നോടാണ് ഈ ആത്മാത്മകയ്ക്കു വിശ്വാ പാം സംഭവിക്കുന്നതു. ഇപ്പോൾ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന മിക്ക ഗീതികാവുങ്ങൾക്കും ഈ സ്നേഹത്കണ്ഠവരുന്നു. മഹാകാവ്യങ്ങളിലാകട്ടെ കവിക്ക് ഇതുന്നതാളും അനേകംവുത ആവശ്യമില്ലാതെതനിനാൽ, പ്രസ്തുതദാഷം അധികം സംഭവിക്കാറില്ല. മി. വാച്ചുരായും വണ്ണത്തികളിലെല്ലാം ‘ആത്മാത്മക’ എന്നവിശിഷ്ടമായി സാവിശ്വഷം കുണ്ണുപ്പുട്ടുന്ന പറവാൻ എന്നിക്ക് അന്ത്യമായ സംഭാഷണമാണ്. ഗഭ്രഹനയിലും അദ്ദേഹത്തിനു ഏണ്ണ പാടവ മാണഡുന്നും ഈ ശ്രദ്ധം വിളിച്ചുപറയുന്നു. മുഖാരാക്കഷസ തനിഞ്ഞിരുത്തി ഈ ഭാഷാനവാദം കൂടികൾക്കുപോലുംവായി ചുരന്നിക്കത്തക്കവണ്ണം സാരളമായിട്ടുണ്ടോനു മാത്രമല്ല; അത്മത്തിനു മാനിവത്താതിരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ മനസ്കത്താവും കഴിയുന്നതു നിജീഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനസ്സം സൗത്തുനാടകങ്ങളുടെ ഇതുമുണ്ടെല്ലാം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതിൽ ഭാഷാനാരം ചൊച്ചുനാടകം മലയാളികൾ കൂടുവലിയ ഉപ

കാരമായിത്തീരന്നതാണ്. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ സാഹിത്യ വ്യവസായം ഭ്രായ ഉള്ളവമായിത്തീരന്നതിനു ജഗദ്ദിശപരമായ കടാക്ഷിക്കേണ്ട്.

തിരവന്നുചുരം }
മുന്നു—ചിങ്ങ—മുടി }

ആർ. നാരായണപുണിക്കർ,
ബി. എ., എൻ. റി.

മുഖ്യം

അന്തഭൂതമല്ലാത്ത ഒരു കർമ്മസന്ധാപത്താൽ
എതാനം മാസങ്ങൾക്കു എന്നു് എൻ്റെ ഏഡയം ശകലിൽ
മായിത്തീർന്നു. ആ തീയതിവേദന എന്നു നിരന്തരമായ പ്ര
ഭൂതത്തിലേയും നയിക്കുന്നുണ്ട്. മസ്തിഷ്കസിരി
ക്കൈ ആന്തസ്സൂദിത്തങ്ങളാക്കുന്ന ഒരു കമ്പട്ടത്തെയാണ്
ഞ്ചും തുടരേണ്ടതെന്നു് എന്നിക്കു തോന്തി. കയണ്ടെത്ത
പ്രോഥം സന്ദേശപരിപ്രേഖന്മായിക്കുണ്ടുണ്ട് സാധി
തുരേതപ്രോഥാലെ സുദരമായ ഒരു മാർഗ്ഗം വേരെയില്ലെന്നു
ഞ്ചും എൻ്റെ വിശ്രാസം. സ്വാഭാവികമായ അപാടവം
ആ വഴിയിലും പല വിഷമങ്ങളുണ്ടുമെന്നു് എന്നിക്കു
റിയാമായിരുന്നു; എങ്കിലും, ഇതരകമ്മങ്ങളാകുന്ന ഉപ്പ്
വെള്ളംകുടിച്ചു് ശ്രാസംമുട്ടുനേതക്കാരും, സാധിത്രാളിതം
ഒരു തുള്ളിയെക്കിലും പാനംചെയ്യാൻ തന്മാവുമെങ്കിൽ
അതു മതിയെന്നാണു് എന്നിക്കൊരു സമാധാനമുണ്ടായതു്.
എതായാലും ആ കാലംമുതൽ തന്നെ ചെയ്തുതീരുത്തുവരുന്ന
കമ്മങ്ങളുടെ ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥമെന്നു്
അതുല്യമായി ഇവിടെ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

മുദ്രാരാക്ഷസത്തിൻ്റെ ഒന്നരണ്ടു തജ്ജമകൾ മുന്പുത
ണ്ണ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു് ഇന്ത്യിന്ത്യിൽമാത്രം എന്നിക്കുറി
വാൻ സംഗതിയായി. അവയിൽ ഫംഗ്രൂ-ാമാണ്ടത്തെ
'സുപികരജ്ജിനി' എന്ന പ്രസിദ്ധപ്രസ്തതിയിരുന്നു ഒരു
പരിഭ്രാം അനേന്ത്രശിഖാഫലമായി ഇപ്പോൾ കാണുന്നം
കഴിഞ്ഞു. അതിൽനിന്നു് വളരെ വിശിന്മായ ഒരു രീതി

യിലാണ് പ്രസ്തുതരൂപമെന്നു് രണ്ടാംകുട്ടി തെരുനോക്കി യാൽ പെട്ടെന്നു് ആക്കം മനസ്സിലാക്കാം. മറരള്ളുവയ്ക്കു ഒരു സ്വന്തപ്രക്രിയയെന്നാണു് എനിക്കു നിശ്ചയവുമില്ല. അമ്മവാ, ഒരേജീവൻ വിഭിന്നങ്ങൾക്കു അവലംബിക്കുന്നതു് അപലപനിയമല്ലോ.

വിശദിച്ചു, രാജുതന്റെ വിഹയത്തിൽ ചാൺകുർക്കുന്നു ബുദ്ധിക്കളുള്ള വിശാലതയും സൗഖ്യകളുടും അനും ഇന്നും മരിക്കില്ലും അതുമേൽ ഗാഡമായി പകന്നിട്ടുള്ളതായി അനുഭവപ്പെട്ടുന്നില്ല. നിശ്ചിതമതികളായ അനേകം സചിവരുകൾ നിരാകരിക്കുന്നതു് ഒരു നിമിംഗ്രംബന്മണ്ഡലപത്തിൽനിന്നു് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അഭിപ്രായത്തെക്കാം അന്തര്ല്ലാരങ്ങളും അഥായ ഔദ്യമാണു് അഭ്യർത്ഥനക്കുന്ന അഭ്യർത്ഥനിക്കുണ്ടുള്ളനങ്ങളായ ഏതുവിലാസങ്ങളും ആരും സമ്മതിക്കാതിരിക്കുന്നും. ആ രാജുവിലാംസാവിഡിലേക്കുന്നു നിരുഹാനന്തരം ഔദ്യമാക്കുന്ന ആഴുധയങ്ങൾ ലോകകൈയ്യടില്ലത്തെ മഴവന്മാരിൽ, ഉത്തരമനാക്കുന്നപക്ഷം കർന്നാരവിനേപ്പാലും ബന്ധുവാക്കവാൻ സമർപ്പിക്കുന്നു നിരുഹാനന്തരം അവലാംബമതിക്കിയിട്ടുണ്ടു് പുരപ്പെട്ടു യാതൊരു വിചാരം വിഹലമായോ, അനേകംനേസ്യമമായോ തീർന്നിട്ടില്ല. അഭ്യർത്ഥനക്കുന്ന സകലക്കമ്മങ്ങളും ഫലാനങ്ങളും സമ്പ്രദാവങ്ങളുമാണു. ലോകക്കൂട്ടാരത്തിനു് ആതുമേൽ അനുജകതവും പ്രസ്തുതമായ ഒരു മനസ്സുക്കതായും ഒരു തന്റെ ഔദ്യമുള്ളവരുന്നതുമായ സാഹിത്യരസത്തിൽ കലാത്തി ആസ്ത്രാലാചാരനാളുമാക്കി തരുന്നപക്ഷം, ആ കാബീദു ത്തിനുള്ള ഒരു വൈശാഖിപ്പും വാചാരംനാചരണാണുല്ലോ. ലോകത്തോ സംത്രിക്കുമയാക്കുന്നിട്ടു് ദിവ്യരസത്തെ പ്രദാനംചെയ്യുന്ന രാക്കണ്ണളം; ജനങ്ങളാദത്തിനുവേണ്ടി ജനകാര്യങ്ങളും വെടിനേരു് അപ്രാരമ്മായ കരണാ

ചുവിയിൽ അനവാച്ചകമാരെ (പ്രേക്ഷകരെ) അമഴ്‌ത്തി രാജസ്വത്തിന്റെ വിഭജ്യഭാവത്തെ കാണിക്കുന്ന ഉത്തര രാമചരിതം; എന്നീ നാടകങ്ങളെക്കാം, നബ്ധമായ സ്പാതഗ്രൂത്തെ വീണ്ടെട്ടുള്ള് അതിനെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്ന തിനായി തരംപോലെ നിറുമ്പും അനന്തരമും ഉപയോഗിക്കുന്ന സ്വയിരക്കാരായ—ആത്മാദിമാനികളായ—വിജയങ്കലക്ഷ്മാരായ—രാജാവിന്റെയും മഹിയുടെയും വിശിഷ്ടതഗ്രൂപ്പുക്കുമാരുമുള്ള മുദ്രാരാക്ഷസ സത്തിന്റെ കുടകൾ പെട്ടുമതി ഇന്നതെതെ ലോകം നൽകാതിരിക്കുകയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു മഹാനുമതെത ആരെതു പരിഭ്രാംപ്പെട്ടതിങ്കാലും അധികമാവില്ലല്ലോ.

മുദ്രാരാക്ഷസം എത്തുപട്ടിലാക്കി കഴിഞ്ഞ മിച്ച നമാസത്തിൽ രാജത്രീ ആർ. നാരായണപ്പൻകുമാരവർക്കു കുടി (ബി. എ. എൽ. റി)യുടെ കൈവശം കൊടുത്തു അദ്ദേഹം, ഒരു പ്രിയസമ്മാനരന്തിരമാത്രം കാണ്ടെപ്പാവുന്ന ഗാഡമും നിംബുപ്രാജവമായ സ്നേഹത്തോടുകൂടി ഇതു മഴുവൻ വായിച്ചു വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾക്കുള്ള സരസവും സാഹസ്രിക്കുമായ ഒരു അവതാരിക്കെഴുതിത്തന്നും അചിരേന്ന എന്നു അനന്തരമിച്ചു. അനജന്നൻറെ അല്ലെങ്കിൽ ജോജ്ഞൻ ചെയ്യുന്ന സഹായങ്ങളെല്ലാം സ്വദശക്കി അദ്ദേഹത്തോട് ഒരു കൃതജ്ഞത്തെ പറിയ്വാൻ ശ്രദ്ധ അംഗീകാരം എന്നും എനിക്ക് വശമാക്കാത്തിനായ ഞാനത്തിന്റെ ഒരുക്കുന്നില്ല.

അസൂതരമും, പദാനപദമായ ഒരു പരിഭ്രാംപ്പല്ലു. കൂലഗ്രന്ഥമുഖായി തുറന്നോക്കുന്നവക്ക് ഇതിൽ പല മാറ്റങ്ങളും വരുത്തിയിട്ടുള്ളതായി കാണുന്ന കഴിയും. ഒരു കിലും നല്ലുനല്ല ആശയങ്ങളെല്ലാം വിട്ടുകള്ളുത്താതിരിപ്പുന്നും പ്രത്യേകം മനസ്സുകൈത്തിയിട്ടണ്ട്. ഇതു പ്രായണ്ണ ഗല്ലാനു

വാദമാണെങ്കിലും സന്ദർഭാനുസരണമായി തൊന്ത്രിയ ചീല പല്ലക്കാളിയും റീതക്കാളിയുംകൂടി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അവയും ഒരു വിശ്വാസിയായികാം മാനുഷ എജയമാരിയും സമപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇതെഴുതുന്നകാലത്തു് തൃശ്ശൂരം പരതന്ത്രയും കൂടിയിൽക്കൂടി ഇടയ്ക്കിട വന്ന് എൻ്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾക്കനുസരണം ഇതിനെ അപപ്രേക്ഷിത്വവാൻ കഴിയുംവിധിയാണെന്നുണ്ടും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാണും ചെയ്യും സന്ദേശകവിയും, റസിക്കാറുകനമായ മാനുണ്ണൂർഹിതൻ ശ്രീമാൻ എം.എൽ.വാരീയർ അവർക്കുള്ളാട്ട് (എം.എൽ.എൽസേഫ്.സ്) അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗത്തുമായ ജീവ സൗഖ്യത്വത്തെ തോന്ത്രി വിശ്വാസം പ്രാത്യോഗിക്കുന്നു. ദേഹം മാരുത്തിയ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ ഡാരാളം കഴിയുമെന്നിരുന്നിട്ടും, ഇന്ത ഭർഭിക്ഷകാലത്തിന്റെ കാരിന്നും തീരെ വക്കവെയ്യുംതെ എൻ്റെ പുസ്തകം അച്ചടിച്ചു് പരസ്യപ്രേക്ഷിത്വവാൻ നിയുക്തിച്ചു് അതു് യഥാർത്ഥത്വം അനുബന്ധം മനോഹരമാക്കിത്തീരിക്കുത്തക്കവണ്ണം എന്നോട്ട് സൗഖ്യാർദ്ദും സൗഖ്യനും തൊന്ത്രിയ ശ്രീമാൻ എൻ.രാമചന്ദ്രൻതമ്മി അവർക്കുള്ളാട്ട് എന്നിക്കളും കൂതജ്ഞത്തു യും മമതയും അപാരമാകുന്നു. ഭാഷാഭിമാനികൾ ഇതിന് മാർദ്ദമായ സ്വാഗത, പരയന്നപക്ഷം അതുതന്നെന്നാണു് എന്നിക്കുള്ള വലിയ ചരിതാത്മത.

തിരുവനന്തപുരം. }
മഹാം കന്തി റ.ച. }

ഗ്രന്ഥകർത്താ.

ഒ ഭാരാ കൂൾ സം.

കന്നമുക്കം

(നാട്ടകശിഖരു് സുത്രധാരകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു).

സുത്രധാരൻ— സദസ്സിനും മാനുമഹാജനങ്ങൾക്കും നമ
സ്ഥാരം. അറി വിശാവദത്തെമഹാകവി സംസ്കൃതലാളി
യിൽനിന്മിച്ച് ‘ഇദാരാക്ഷസം’ എന്ന വിശിഷ്ടനാടകകത്തെ
മലയാളത്താനവാലഭ്രത്തിൽ ഞങ്ങളിവിടെ അടുന്നയി
ക്കവാൻ തീപ്പുചെട്ടത്തിയിരിക്കുന്നു. പണ്ഡിതന്മാർ നി
രഞ്ഞ ഇതു സദസ്സിൽവെച്ചു് ഇതു പ്രഭർപ്പിക്കുവാൻ
സൗകര്യം ലഭിച്ചു ഞങ്ങളിടെ ഭാഗ്യമാണ് ഭാഗ്യം. ഒരു
നെന്നാൽ,

“വഴുമേറിന കണ്ണത്തിൽവിതച്ചും—വിളവുപത്തിനുംരാജമില്ലോ.
വഴുമില്ലാതെപറമ്പിങ്കുവിതച്ചും—ജാളിവേ വിഞ്ഞുംകിട്ടുണ്ടില്ല.
കണ്ണത്തിൻറെ മണംകൊണ്ടു വിളു—ധൗണാവുള്ള വിതച്ചതിലയിക്കം
കൊണ്ടിഹരച്ചുവാവിതയ്ക്കുന്നവനു—കാഞ്ഞാഞ്ഞാക്കാരും വരവാനില്ല,
നല്ലുള്ളക്കാരൻക്കാൻ വിന്നതാണു—കല്ലിൽവിതച്ചും കർക്കേരുളിച്ചിൽ.
നല്ലുണ്ടാവുംവലതുള്ളതുവിതച്ചും—നനല്ലുണ്ടാക്കാഞ്ഞാവരകിട്ടം.”

തൊൻ വേഗം ഭവനത്തിൽചെന്ന് ഭാംഗ്രയോട്ടക്രമി
ക്കരച്ചുനേരാസിതു നടത്തബെം. (ചുററിനക്കണ ദാക്കിക്കൊണ്ടു്)
ഇതാണും നഞ്ഞാടവസ്തി. അക്കദേതയ്ക്കു കുറിഞ്ഞാക്കബെം.
(അക്കത്തുചെന്നതായിനടിച്ചു് നോക്കിക്കൊണ്ടു്) അഞ്ഞുഞ്ഞാ! ഇവിടെ
ഈന്ന് എന്തു ഒരു ‘വിശ്രേഷ’ മുള്ളത്തോലെ ദോന്നനു

പ്ലോ. അതാവെലക്കാരിക്കെള്ളും ഓരോ പ്രവൃത്തിയിൽ വളരെ ഉസാധതോട്ടുടക്കി എൻപ്പട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരവർഷ വെള്ളംകൊരു.നീ; വേറെയൊരുവർഷ ചടങ്ങുരയ്ക്കുന്നു; മരുവായവർഷ വിശദപ്പെട്ട മാലകെട്ടുന്നു; മരുവായത്തിനുംതിടിക്കുന്നുവോരും ഹ്രംകരം മുഴക്കുന്നു; അതുകൂടി വലിയ തിരക്കുന്നു. അതുകൂടു, ഭാഗ്യം വിളിച്ചു ചോദിച്ചു കാഞ്ഞം മനസ്സിലാക്കാം. (അണിയംഗിഡേജു തിരിഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ട്)

സാന്ദ

നാമിമാർമ്മലിയിൽ മിനീചും വെഞ്ഞണിയേ,
വാ—വാ—കണ്ണണിയേ!

സദ്മത്തിൻനീതിയായും സർക്കാരുമുന്നിയായും
സാരസ്യംപാൽ പ്രകാശിപ്പവർഷ
സാർപ്പുസ്വാത്താന്ത്രി നന്നാമുത്തുത്തി
കാഞ്ഞാക്കളെല്ലാം നിർദ്ദേശിപ്പവർഷ,
നാമിമാർമ്മലിയിൽ മിനീചും വെഞ്ഞണിയേ,
വാ—വാ—കണ്ണണിയേ!!

(നടപ്പുവെണ്ണിക്കുന്നു.)

നടി— വന്നു. എന്നുണ്ടാവോ വേണ്ടതു്?

സുത്ര— പ്രിയേ, വേണ്ടതോക്കേ പിന്നെപ്പറയാം. വെ
തി ഇന്ന് ശ്രൂവമണ്ണരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അന്തരു
ഹാവാങ്ങാൻ ശ്രമിക്കുന്നു, അതിമികരം വല്ലവ
തു വരികയോ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? വലിയ ‘ദേഹണ്ണ’
ക്കുള്ളം മരം കൂണ്ടുന്നവല്ലോ.

നടി— ശ്രൂവമണ്ണരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തിയതാണ്.

സുത്ര— പ്രഥമം വല്ല കാരണവുംണോ?

നടി— ഇന്ന് ചാറുമാണെന്നു.

സുത— പ്രിയേ, ആരാണിതു് പറഞ്ഞതു്?

നടി— നാട്ടകാരാക്കൈ അങ്ങോനെ പറയുണ്ടു്.

സുത— ആരോ, ജോതിപ്പുണ്ടു്, ഒരുമാതിരിയൊക്കൈ തൊനം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. എതായാലും ബുദ്ധിമണ്ഡൽ ക്ഷേമാനംചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയതു് ഭംഗിയായി കഴിയെട്ട്. പക്ഷേ, ചന്ദ്രഗഹംവരത്തുപുറിപറഞ്ഞതു് ആരുംഡേഡോ ചതിയാണോ; കേരളം: ഉഭിചുയങ്ങൾ ചന്ദ്രനെ കുറുക്കുമായാൽ ആ കേരള ഗസിപ്പാൻ ബലപൂർവ്വം ആരാക്കുന്നുണ്ട്.—

(അണിയംഡിൽ)

ഈ തൊനിരിക്കുന്നേബാധം ആരാണോ—————

സുത— പക്ഷേ, ബുധനവിടെചെന്നകുട്ടകയാൽ ഗ്രഹംമുണ്ടാക്കുന്നില്ല.

നടി— ഈതാ നോക്കു; ആരാണം മുമ്പിയിലിയെന്നംകൊണ്ട് ഗ്രഹപീഡയിൽനിന്നു് ചന്ദ്രനെ രക്ഷിപ്പാൻ ഒറ്റ പ്രേരണതു്? ഈതു നല്ലരസം!

സുത— പ്രിയേ, തൊന്ത്ര മരാസ്സിൽത്തിയില്ലപ്പോ. ആദ്ദേശം, നേരുക്കി പറഞ്ഞതുതന്നെ പറയാം. അപ്പോൾ സ്വരംകേട്ടു് ആരുളുമനസ്സിലാക്കുകയുംചെയ്യാമെല്ലോ. (ഉഭിചുയങ്ങനു—ഇതുാണിവാചകം വിശ്വംഘാരജ്ഞൻ)

(അണിയംഡിൽ)

ആദേശം! ഈ തൊനിരിക്കുന്നേബാധം ആരാണോ ചന്ദ്രമാളും ചുത്തിക്കുന്നു്?

സുത— (ഒക്ടയായിനടിച്ചു്) ഓ! ഓഹോ! മനസ്സിലായി. ചും സന്തൃപ്താണതു്. (നടി: പേടിച്ചവിംഛ്യം.)

സുത— നദിവംശത്തെ കോച്ചാനിയിൽ ചുട്ടെറിച്ചു കപടപടവായ കെട്ടല്ലെന്നാണതു്. ചന്ദ്രനെ ഗ

സിക്കമെന്ന നാം പറഞ്ഞപ്പോൾ ശമ്പുസാമൃംകൊണ്ട്, ‘വദ്രയുള്ളെന ശത്രുക്കൾ ആകുമിക്ക’മെന്ന അത്മതതിൽ അധാരങ്ങൾ തെററില്ലാരണ്ണയണ്ടായി. നമ്മൾ അക്കദേതയുടെകയറി ഒളിക്കാം. (പോയി)

(അനന്തരം അചിത്തുകിടക്കുന്ന തലമട്ടി തലോടിക്കൊണ്ട് ചാണക്കും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചാണക്കും— പറയുക; ഒന്നക്കുടിപറയുക. ആരാണ് തൊൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നോരു വദ്രയുള്ളെന എതിന്റെനാംനുത്തു? അതു പററുമോ?

മലിച്ച കൊപകൊമ്പനാനയുടെ മസ്തകം തഴ്ത്തു-
ചുവിച്ച ചുട്ടുപുരയാൻ മുട്ടുള്ളതുംംംഷും ദേഹം,
ഉഡിച്ചയങ്ങമവിളിക്കുലെ സംശ്ലിഷ്ടം വരി-
പ്രവിശനന്നെയിൽക്കുത്തുപബ്രഹിച്ചതിനാംരോ?

കേരംക്കെട്ട്. നദിവാശത്തിനുംകാളിസൗംഖ്യം, കോപാഗ്രിയുടെ കരത്തിനും പുകയും ഇരു തലമട്ടി ഇനിയും വെന്നിക്കുവാൻ സമർത്ഥിക്കാത്ത ആ പാപി ആരാധാര്യം ഉടൻ എന്നാൽ വല്ലനാണ്. ഒരു നുറം അരിശേത്തിനിൽ ഇനി പതിക്കാനെന്നതുന്ന ശലഭം എതാണ്? ശാരീരവാ.. ശാരീരവാ,—

(കൈ റിഞ്ചും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ശിശ്യന്— കല്പിക്കാമല്ലോ.

ചാണക്കും— ഒന്നിതന്നാൽ വേണ്ടില്ല.

ശിശ്യന്— അതാ പീം ഇട്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെയും അതിൽ ഇരിക്കാമല്ലോ.

ചാണക്കും— മുജക്കുമാക്കി ശിശ്യരാഥ് സാധാരണയായിട്ടാകാം തുള്ളി ദസ്താവാവത്താല്ലെല്ല, വിച്വാരവ്യാകലതകൊ

ശാഖാൾ‌ തൊനിതൊന്നമറിയാതാതു്. (ഈന്നോ വിചാരം) ആ കാൽ‌ം ഇതു പരസ്യമായതു് എങ്ങനെന്നാണ്? നന്ദ വാശാ മഴവൻ വധിക്കപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് കുലനായ രാക്ഷശ സൻ, പിതൃവധത്താൽ അമഹിതനം, നന്ദരാജുമത്രയും ലഭിക്കുമെന്ന ആരാധ്യാർ ഉദ്ധൃക്തനാാ, പബ്ലിക്കരാജാവി കുറ ചതുരംഖായമലയകേരുവിനോടുകൂടി സ്വീംചെയ്തു് വധിച്ച ഓഷ്ഠി സെന്റ്രവുമായി വന്നോ ചന്ദ്രളപ്പുനെ പോ തിനബാളിപ്പുന്ന ഭാവമുണ്ടാകുന്നു! (അതും മഹാ നടിച്ച്) അ പ്ലേക്കിൽ ‘നന്ദവംശത്തു സമുദ്രാന്തരംചെയ്തു’മെന്നോ എ സ്ഥാവരം കേരംകൈചെച്ചുയു ആ ദിനുരമായ പ്രതിജ്ഞതാസമ ദ്രോഹാ നിശ്ചിപ്പുയാസം തരണാ ചെയ്താൻസാധിച്ചു എ നിക്ഷേഖണു ഇരു നിസ്സാരമായ കിംവദിവിഡി അകരഭ വാൻ പ്രയാസം? നന്ദവംശത്തു ഭരണാടക്കുടി ദംഡിപ്പിച്ചു കൊപുഗ്ഗനി തക്കതായവിാക്കിപ്പോയുക. ഒരു മാത്രമണ്ണം ശാന്തമായിരിക്കുന്നതു്; ആതൊരു ദില്ലം കെട്ടുപോകയില്ല. അഗ്രാസന്തതിൽ ക്ഷേമന്ത്രിനായിതന്നു എന്നു ഗൗഹ സ്ഥംചെയ്തു തജ്ജിമാറിയ നീചപ്രവൃത്തി, രാജഭ്രാംനിമി തന്റെ ഒന്നം മിശ്രവാൻ ശക്തരാക്കാതെ തലതംഴീത്തി വു സന്ദർശിക്കാനു കണ്ണുനിന്നവർ ആരുംകൈയാണോ, അവരെക്കൈ, സിംഹാസനത്തിൽനിന്നു താഴേയിട്ടു് എ നാൽ വധിക്കപ്പെട്ട നന്ദവംശത്തു ഭർത്തുകൈണിഡിക്കു നും. തുനാട്ടുപാരം തുതാത്മനാഭക്കിലും ചന്ദ്രളപ്പുകുറ അപേക്ഷകൊണ്ടമാത്രമണ്ണോ ആളുധാരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. തൊന്നു നവനാഭമാരെ നിറുഹിക്കുകയും, ചന്ദ്രളപ്പുനെ സിംഹാസനത്തിൽ പ്രതിജ്ഞിക്കുകയും ചെയ്തു്. എകുറ കോപത്തിനുന്നും പ്രീതിയുണ്ടയും പ്രവൃത്തികൾ ഇങ്ങനെയാണോ. പക്ഷേ, രാക്ഷശസനെ സ്വാധീനമാക്കാതിരി

ക്ഷനിടത്തോളങ്കാലം നദവംശത്തെന്നിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു
വേണ്ടാ, ചാരുപ്പുനിൽ രാജുപക്ഷിയെ അവവെല്ലയൊ
കിയെന്നോ നിന്നുമായിക്കവാനവകാശമില്ല. (ആലാചന
നടിച്ച്) രാക്ഷസന്ന നദവംശത്തോളുള്ളകേട്ടി എത്ര അതി
ശയമായിരിക്കുന്നു. അതു വംശത്തിൽ ഒരു കണ്ണതക്കിലും
ജീവിച്ചിപ്പുണ്ടെങ്കിൽ രാക്ഷസനെ മെരുപ്പെൻറുമന്ത്രിയാ
കൂടും സാധിക്കുന്നുണ്ടു് നിശ്ചയമാണ്. അതിനായി
പരിഗ്രന്ഥിക്കേണ്ട ആവശ്യമേഖലാവില്ല. തപസ്സിന്നവേ
ബിപ്പോയ സർബത്മസിലിയൈപ്പോലും തൊന്ത് നിറമി
പ്പിച്ചതു് ഈ ഉദ്ദേശത്താലാണ്. രാക്ഷസൻ മലയകേരു
വിഞ്ഞാട്ടക്രമി തുക്കാളുനിപ്പിക്കാൻ പഠിച്ചപ്പണിപ്പതി
നെടുംനോക്കുമെന്നതു് നിസ്സംശയമാണ്. (ഭദ്രാട്ടനംകി അ
ഹോചന നടിച്ച്) നില്ലതു് രാക്ഷസ, നില്ലതു്. ദേവാവാരുന്ന്
സദ്ധരം വൈദികോത്തംസദ്ധമായ അങ്ങയ്ക്കു് നമസ്കാ
രം. ഈ ലോകം സമ്പത്താക്കന്ന ദേവതയെ മാത്രമേ
ആരാധിക്കുന്നുള്ളൂ. സമ്പന്നനായ തന്റെന്നപാമി താല്പാ
ലിക്കമായ ഒരു വിപ്രതിൽപ്പുട്ടാലും അപൂർവ്വവിലർ അ
ദ്രോഹത്തെ അനുഗമിച്ചുകൊം. എന്നാലതു് യജമാനന്റെ
ചുന്നപ്രതിഷ്ഠയെ ആരാധിച്ചുമാത്രമായിരിക്കും. തന്റെ
സ്വാമി നിലിച്ചപോരയതിന്നഹശ്വാ നില്ലാമമായ ഭക്തി
യോട്ടക്രമി അദ്രോഹത്തിന്റെ കാര്യങ്ങൾക്കു നടത്തുവാൻതെ
നേരം ജീവിക്കുന്ന അങ്ങങ്ങളെപ്പോലുള്ളു മന്ത്രിസത്തമന്നാണ്
ഇല്ലെങ്കില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മെരുപ്പെൻറു സ
ചിവനായി അങ്ങങ്ങളെ ലഭിക്കുവാൻ തൊന്ത് പ്രയതിക്കുന്ന
തും. ഒരുത്തന്നു് ഭക്തിഗ്രാം നില്ലവണ്ണംഡണ്ടു്; എന്നാൽഅം
വൻ മറ്റൊരുഭിജം ഭീക്കവുമാണെങ്കിൽ എന്നാണ് പ്രയോ
ജനം? ഏപ്പാലിയും പരാക്രമവുംഉള്ള ഒരുവന്നു് ഭക്തിയില്ലെ
നുവന്നാലും അവനെക്കാണ്ടു് ഫലമൊന്നമില്ല. പ്രജന,

പരാക്രമം, കേതി എന്നീ തിന്റെ ഒരു ദിനത്തെ മാനുന്ന സം രാജ്യരക്ഷാപട്ടവായ ധമാത്മമന്ത്രി. അങ്ങിനെയോ തു സചിവബാത്താസാ ഇന്ന് ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെങ്കിൽ രാക്ഷസൻമാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ട് നല്ലവർഗ്ഗമൊന്ന് പരിത്രിച്ചു് രാക്ഷസനെ സ്വാധീനപ്പെട്ടതിനേക്കഴിയു. അതിനുള്ള പ്രാരംഭങ്ങളും താൻ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞുമിരി കിന്നു. ‘ചന്ദ്രത്രം നേരു പാംതകനേയു വധിക്കുന്നപ കഷ്ടചാണക്കുനോട് അപകാരം ചെയ്തിന് സദ്ഗംമാകം എന്ന ഉദ്ദേശത്തിനേക്കൽ രാക്ഷസൻ വിഷകന്നാപ്രയോഗം കൊണ്ട് ചാണകും അനുന്നമിത്രവും പരമയോഗ്യനമായ പാംതകനെ നിറുച്ചിച്ചിരിക്കുന്നു.’ എന്നാൽ അപ്പേ വാദംപരത്തിയതാണ് ഒന്നാമത്തെ ഉപായം. അതു് ലോകവിശ്വാസത്തിനാകിമാത്രമാണ്; അതേസമയത്തു തന്നെ വളരെ സ്വകാര്യമായി “ഭവാൻറെ പിതാവിനെ ചാണകും ഘനിച്ചിരിക്കുന്നു”എന്നപാത്രതു് ഭേദപ്പെട്ടതിനി ഭാഗരായണൻ മലയൈക്കുവിനെ ഓടിച്ചു് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോഴാ മലയൈക്കുതു രാക്ഷസൻറെ നോട്ടതാൽ സുരക്ഷിതനാണെങ്കിലും അവനെ നിറുച്ചിക്കുകയെന്നതു് എൻ്നാപ്രജാതയുടു് സുസാധാരണാണ്. എന്നാൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യുകൂാ. പാംതകവയം നിമിത്തം രാക്ഷസനെപ്പറ്റി പടന്നിക്കുന്ന ദിജ്ജിത്തിക്കും അതുകടല്ലുമായിനിന്നേക്കാം. പിനെ, ശത്രുവിരുദ്ധങ്ങളും തിരിച്ചറിയുന്നതിനായി പല പല വേഷഭാഷാചാരങ്ങളോടുകൂടി അനേകം ചാരനാ മെ നിയോഗിച്ചതാണ് രണ്ടാമത്തെ ഉപായം. അവൻപ ട്രണ്ടതിലും പുരഥുറയിലും നേരപോലെന്നാണുരിച്ചു് സ്വ തുരുക്കങ്ങളും സത്രുവായിലും നിവർഖിക്കുന്നു. ചന്ദ്രനോടൊപ്പം കളിച്ചുവളർത്തുവായം താൻ പരിക്കുച്ചിച്ചിരിഞ്ഞതു രാജഭക്തി തികഞ്ഞതവരുമായ പ്രധാനസേവകന്മാർ തങ്ങളിടെ ചുമ

തലയിൽ തീരെ മടി കാട്ടനില്ല. കലാകാരനാം എൻ്റെ സതീത്യനായ ഈ ശമ്മയുടെ സാന്നാസിവേഷമാണ് ഇതിലോകെ വിശ്വേഷമായി തോന്നുന്നത്. അയാളി ഷ്ടോർ രാക്ഷസന്റെ ആത്മഭ്യൂഹിതനാണ്. ഇനിപ്പ ലഭ്യം അയാളുക്കൊണ്ട് സാധിക്കേണ്ടതായുംണ്ട്. അ തിനാൽ ഞാൻ ദേശിച്ചുകാൽക്കും ഒരു നിറ്റില്ലോ നിര്ത്തിക്ക ഷ്ടുച്ചം. മെന്ത്രം നാമാത്മം ഭാരംഭ്യവൻ തങ്ങളിലേറി സ്വന്ധനായിരിക്കുന്നു. അപ്പുകുൽ, ‘ഭരണസംബന്ധമായ സകല കാൽക്കുള്ളം തനിയേ നോക്കേണ്ടിവരിക’ യെന്ന തിലവിട്ടു കിട്ടിയാൽ മാത്രമാണ്ടല്ലോ രാജ്യം സൗഖ്യപ്രദമായും. അരചനം ആനുഭൂതി എത്രതെന്ന ശക്തമാരായാ ദുഃഖപ്രയമേവ നേടി അന്നവീക്കേണ്ടനില വന്നാൽ മിക്കവാറും തള്ളന്റോടുകൂടിതന്നെച്ചരജ്ഞം.

(അനന്തരം നരകത്തിന്റെ പടവുംകൊണ്ട്

കൽ ചാരണ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചാരണ—കാലന്റെ കാലിണ ആപ്പുവിൻ ആപ്പുവിൻ!
കാലന്റെ ഭജിക്കവിൻ ആപ്പുവിൻ!
അന്നരേഖയും ഭജിക്കവിൻ ആപ്പുവിൻ!
മനിലില്ലെന്നിന്ത്തുവിൻ ആപ്പുവിൻ!
മരുമരു രഭവേഞ്ഞ വാളിച്ചുവികിലും
ചെരുവാൻ കാലൻ കഴുതിൽ കയറിട്ടും.
ആക്കയാൽ കാലന്റെ കാലിണ ആപ്പുവിൻ
മാട്ട് കാതിരിക്കവിൻ മരഞ്ഞായും മനിരേ.
ഭക്തിയാൽ കാലന്റെ ഭാഗം വഴിത്തുകിൽ
സുസ്ഥിരംജീവിയം നേടിട്ടും നിശ്ചിയം.
ആര ചൊപ്പുനിത്തേപ്പുവരജുമലേവ—
നാംബല്പുരന്നുടെ ജീവന്മാനകൾ.

ഇംഗ്ലീഷ് വിച്ചിൽക്കയറി യമപടം കാണിച്ചു് പാട്ടപാടാം. (എ റിനക്കണ)

ശിഖർ— (ക്ഷേത്രാധിനിച്ചു്) ആരത്തു്? പടിക്കൈത്തുകയറ തത്തു്.

ചാരൻ— എ! യോ! ഇതാങ്ങട വേനമാണോ?

ശിഖർ— ക്ഷേത്രഭൂമി ഗൃഹപാദങ്ങളും സുപ്രസിദ്ധനമാ യ അത്തുചാണക്കുന്നു രൂഹമാണിതു്.

ചാരൻ— (ചിരിച്ചകാണ്ടു്) ബ്രാഹ്മണാ, ഏനാലെൻ്റു സന്നം സഹ്യാദരന്നുറതാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട നിക്ഷ പ്രവേശനാന്വാദം തരിക. യമപടം കാണിച്ചു് അങ്ങയുടെ ആചാര്യനു് തൊൻ ധമ്മപദ്ധതം ചെയ്യാം.

ശിഖർ— (കോപംനിച്ചു്) എടാ മംഡാ! നീ ഏൻ്റു ഗൃഹ പാദങ്ങളുക്കാം ധമ്മം അറിയനവനാണോ?

ചാരൻ— ഗ്രാമബ്രാഹ്മണാ, ദേഹുപ്രേടാതിരിക്കു. സവം അതനായിട്ടു് ആരമ്പിപ്പുല്ലോ. ചാലതെല്ലാം അങ്ങയുടെ ഗൃഹനാടനറിയാം; ചാലതൊക്കെ രൂനിക്ഷമരിയാം.

ശിഖർ— മരമണ്ഡാ, ഏൻ്റു ഗൃഹനാമന്നു സവംജത ത്രപത്തെ നീ അപഹരിക്കിവാൻ തുനിയനാവോ?

ചാരൻ— അങ്ങയുടെ ആചാര്യനു് സവംജതനാണെങ്കിൽ തൊനൊഴ ചോദ്യം ചോദിക്കാം; ഉത്തരം പറയട്ടു. ചാല ഇണ്ട്രാമില്ലാത്തതാക്കാണോ?

ശിഖർ— നീ ഗ്രാമവില്ലെന്നെന്നു. ഇതറിഞ്ഞിട്ടും അറിയാതിരുന്നിട്ടും നിന്നുക്കുന്നവേണും?

ചാരൻ— ഇതറിഞ്ഞതുകൊണ്ടുള്ള ഫലമെന്നാണോ അങ്ങുടെ മുത്തനാടനറിയാം. താഴരജു⁹ ചന്ദ്രൻ അപ്പിയുംനാണോ മാത്രം അങ്ങയും¹⁰ അറിയാമായിരിക്കാം. എന്നാൽ അതുതന്നെന്നയല്ല; കേരിക്കും—

താമരയ്ക്ക് ഒരു റമുമകിലും
ഗിലമായതിനനേക്കിൽപ്പെല്ലാം;
പൂജ്യമണ്ഡലമഴനചന്ദ്രനു—
കാണ്ടകില്ലായുംയടച്ചിട്ടുംമിച്ചി.

ചാണക്രൻ— (കേടുതായിനടിച്ചുവിച്ചാരം) ‘ചന്ദ്രമുള്ളെന്നറവി രോധിക്കുന്ന തനിക്കരിയാ’മെന്നാണ്ടെല്ലാ ഇതിനാൽ സ്വവിഷ്ടപ്പെട്ടതു്.

ഗിശ്വൻ— എടാ, നീ എന്നൊരുസംഖ്യമാണീ പുലന്തു്?

ചാരൻ— തോൻ പറഞ്ഞതതു് സുന്ധാംഖ്യംതന്നെന്നയാകും. ഗിശ്വൻ— അങ്ങെനെന്നയാലെന്നാ കിട്ടുക?

ചാരൻ— അറിയുന്നവെന്നേക്കുംകാൻകിട്ടും; അതുതനെ.

ചാണക്രൻ— (ഉച്ചത്തിൽ) എടാ തകസ്സുമൊന്നമില്ല; ഈ ഓദാട്ടവരാം. കേരിപ്പും അവാവാം തനിക്ക് ആരെല്ല കിട്ടും.

(ചാരൻ ചാണക്രും സമീപത്തിൽചേരാം അഭിവാദ്യംചെയ്യും നിങ്ക്കും. ചാണക്രും അരുട്ടു മനസ്സിലുവാതെ ആലോചന നടിക്കും.)

ചാണക്രൻ— (വിച്ചാരം) ശത്രുമിത്രങ്ങളേ അറിഞ്ഞുവരവും നായി അശയ്യുപ്പെട്ടിരുന്ന നിപുണകൾതന്നെന്നയല്ല ഇവൻ? (സ്വാജം) അനീമൻ, സപാഗതം: ഇരിക്കു .

(ചാരൻ ഏവത്തിരിക്കും.)

ചാണക്രൻ— നിനെ ഏല്പിച്ച കായ്യങ്ങളുടെ സപ്ലാവ് മെല്ലാം വിസ്തരിച്ച് പറയുക. പേരുന്നൊർ ചരുതു പ്ലാനാട് സമക്കിൽക്കുന്നവർത്തനെന്നയാണ്‌ല്ലോ.

ചാരൻ—അതേ: അവിടനോ പ്രജകളുടെ അധിത്വദാഹി എത്ത് അവയ്ക്ക് പരിഹരണചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്‌ല്ലോ. അതുനിമിത്തം അവർ ചരുതുപ്ലാമ്പാരാ ജാവിനാട് വളരേക്കുതിയും പ്രീതിയുമുള്ളവരായി തന്നെ കാണപ്പെട്ടുന്നു. എന്നാൽ എൻ്റെ അനേപ പ്രശ്നത്തിൽ, പണ്ണേതനെ അമാത്രാക്ഷസനമായി അതുന്നസ്വം സന്ധാരിച്ചിരിക്കുന്ന മുന്നപേര് ഇം നഗരത്തിൽത്തന്നെ താമസിക്കുന്നതായി അറിയുന്നുണ്ട്. അവർ മഹാരാജാവിന്റെ ഒറ്റപ്പത്തിം കണ്ട് വലിയ ‘കണ്ണകടി’യോടുകൂടിയിരിക്കുന്നു.

ചാണക്രൻ— (കൊപ്പേത്താട) അവക്ക് ‘കണ്ണകടി’ അല്ല ഉള്ളത്. ജീവിതലാം രാമിക്കുവാൻതക്കു കയറ്റി ദ്വീപുനോ പറയുക. അവരുടെ പേരറിയാമോ?

ചാരൻ—പേരറിയാത്തവരെപ്പറ്റി ഞാനിവിടെ ഒപ്പിൽ വന്ന് പറയുമോ?

ചാണക്രൻ—ശരി: എന്നാൽ പറയു; കേരളക്കാൻ ചെവി കും.

ചാരൻ—ശത്രുപക്ഷപാതികളിൽ ഒന്നാമൻ ജീവസിലി കൈന ഒരു ബുല്ലസന്റുസിയാണ്.

ചാണക്രൻ— (വിചാരിച്ച് സന്നതാക്കിക്കും.) അതേ; അതേ; എൻ്റെ ശത്രുവിൽ വലിയ പക്ഷപാതിത്തെന്നയാണ് ജീവസിലി.

ചാരൻ—അവന്നാണ് രാക്ഷസരുടെ നിർദ്ദേശംകൊണ്ടു മഹാനായ പർവ്വതകരാജാവിനെ വിഷകന്നാലു യോഗത്താൽ നിറുത്തിച്ചതു.

ചാണകുൻ—(വിചാരം) ഇന്ത്യം സമർപ്പനാണ്. (സ്റ്റേജ്) വിനെ ആരാണ്?

ചാരൻ—അമാത്യരാക്ഷസരുടെ പ്രധാനമാര്ഥം, കൊട്ടാരത്തിലെ കണക്കെഴുത്തുപിള്ളിയുമായ ശക്തഭാസ നാണ് രണ്ടാമൻ.

ചാണകുൻ—(പരിശാസങ്ങാവത്തിൽ വിചാരം) കണക്കെഴുത്തുപിള്ളിയോ? നിസ്സാരാ!! തൃശ്ശൂനാഞ്ഞകിലും ശത്രുവാക്കൊണ്ടു തള്ളിക്ക്കൊള്ളാവുന്ന പുട്ടില്ല. ഒരു ദാഡിയിൽനിന്നും മട്ടിക സിലംതുമക്കെന അവരുടെ അടുക്കയെ പാപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. തല്ലാലം അതുമതി. (സ്റ്റേജ്) ഇനിയത്തെ രൂം ആരാണ്?

ചാരൻ—ക്ഷുമച്ചരതിലെ വലിയൊരു രത്നവൃംഖാവാരിയായ ചട്ടമഭാസനാണ് രൂപാമൻ. അയാൾ രാക്ഷസരുടെ രണ്ടാമത്തെ റൈഡിംഗാണെന്ന് തന്നെ പറയാം. അമാത്യൻ നഗരംവിട്ടു പോയപ്പോൾ അധാരാളം ഗ്രഹത്തിലാണ് ഭ്രംജയും കട്ടികളേയും താമസിപ്പിച്ചതു.

ചാണകുൻ—(വിചാരം) ചട്ടമഭാസൻ രാക്ഷസരുടെ പ്രധാനമാര്ഥം തന്നെയാണ്. സംശയമില്ല. ആത്മസ്വഭവന്നല്ലാത്ത ഒരുവരുടെ ഭവനത്തിൽ രാക്ഷസൻ തന്റെ ഭാംഗയും കട്ടികളേയും പാപ്പിക്കായില്ല. (സ്റ്റേജ്) ചട്ടമഭാസരുടെ ഗ്രഹത്തിൽ രാക്ഷസൻ സ്വന്തമാണവിനിയെ താഴനിപ്പിച്ചിരിക്കാണെന്ന് നിന്നും എങ്കിനെ മനസ്സിലായി?

ചാരൻ—അതിന് തെളിവു് ഈ മുദ്രമോതിരമാണ്.

(ചാരൻ മുദ്രമോതിരാം കൊട്ടക്കൻ— ചാണകുൻ വാഴ്താ സുക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു.)

ചാണകുൻ— ('രാക്ഷസൻ' എന്നതിലെഴുതിയിരുന്നതു് വായിച്ചു് സംസാരങ്ങ്ഞാട്ടക്രമിച്ചവരാം) രാക്ഷസൻ തന്നെ നമ്മുടെവി രഹിനിടയിൽപ്പെട്ടവന്നിനി പറയാം. (സുജും.) മോ തിരം കിട്ടിയ കമ വിസ്തൃതിച്ചു് പറയുക.

ചാരൻ—പറയാം: നാട്ടകാരാട്ടക്കന്ദപടികൾ സുക്ഷ്മമായി തിരഞ്ഞെടുത്തു വരവാൻ അവിട്ടുന്നേനെ നിന്റെ ഗിച്ചയച്ചുല്ലോ. താനടക്കതന്നെ ആക്ഷം ഒരു സം ഗയവും താനാന്നതവിധിയം ഈ വേഷമെടുത്തു് ഓരോവീടിലും കയറിച്ചേരുന്നു് യമപടംകാണിച്ചു് പാട്ടപാടി കിട്ടുന്നതുവാങ്ങിഉപജീവനാന്തത്തില്ലോനും. ആ രീതികിലെലാങ്ങിവസം ചന്ദനാസംഗ്രഹം വേന്ന തരിലും കയറിച്ചേരുന്നു. അവിടെയും ഈ പടം നി വര്ത്തിവെച്ചു് പാടാൻ തുടങ്ങി—(ചാണകുൻംമുഖം മുജ്ജിന്നോക്കുന്നു.)

ചാണകുൻ—ഗരി: മനസ്സിലായി; എന്നിട്ടു്—

ചാരൻ—അന്നേപ്പാറം കണ്ണാലബന്ധവയസ്തുതോന്നിക്കുന്ന സുക്ഷമാരാധ ഒരു കുട്ടി മാളികളുടെ മാളികളിലെ ജനാലയിൽ കയറിനിന്നു് അഴികളുടെ ഇടയിൽക്കൂടെ കാലു് ചുരുതുള്ളിട്ടു് ബാലഃസ്പദാവത്തിൽ കുളിക്കാൻ തുട്ടാണി. തങ്ക്ഷുണം ‘അന്നേ! എൻ്റെ കുട്ടി പുറതേ യൂഛപോയല്ലോ’ എന്നാരക്കൈവിളിക്കുന്ന ശബ്ദം അതിനകത്തു കേട്ട്. പെട്ടുന്നു് ഒരു സ്ത്രീ വന്നു് കൈ രണ്ടും അഴികൾക്കിടയിൽക്കൂടെ പുറതേയുള്ളു് കുട്ടി കുട്ടിയെ പിടിച്ചു് സാവധ്യനത്തിലെടുത്തു് മാ

ററി. അതു തിരക്കിനിടയിൽ, പുത്രപുരുഷൻറെ വിരലിനു നസരിച്ചുണ്ടാക്കപ്പെട്ടതാക്കക്കൊണ്ട് അധ്യവായികിട്ടി നീങ്ങനു ഈ മൊത്തരം തന്റെ വിരലിൽ നിന്നു വിശ്വപോയതു് അവർ അറിഞ്ഞിരിക്കയില്ലെന്നു. മോത്തിൽ താഴേ പതിച്ചു് ഉത്തരം എൻ്റെ കാല്ലുകൾ നും സുഖരവ്യാജനു ഒരു കുലവന്നിതയെപ്പോലെ നിശ്ചല മായികാടനു. അമാത്രരാക്ഷസൻറെ പേരിതിൽത്തെ ഇംഗ്ലീഷു കാണാക്കയാൽ തൊനിതു് വേഗമെടുത്തു് കൊണ്ടുവന്നു് അവിടെയ്ക്കു് സമപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

ചാണക്രൻ:—ശരി; മനസ്സിലായി. ഇനി നീ ചെന്നിൽ നും കുളിഞ്ഞു തീക്കുക. നിന്റെ പരിശുദ്ധത്തിനുചീ തമായ സമ്മാനം നിന്നു് ഉടൻ ലഭിക്കുന്നതാണോ.

ചാരൻ:—കല്ലുനപോലെ. (തൊഴുതു് പോകുന്നു.)

ചാണക്രൻ:—ഹാർഡ് ഗരവാ!

ശിശ്രൻ:—(അവരിച്ചു്.) എന്നാണാവോ.

ചാണക്രൻ:—മഷിക്കപ്പെട്ടിയും കടലാസും തുവലും കൊണ്ടു വരു.

(ശിശ്രൻ പോയി വന്നു് അവയെല്ലാം കൊടുത്തു് മാറിനിൽക്കുന്നു.)

ചാണക്രൻ:—(കടലാസു് മുമ്പിൽവെച്ചു് പേന കാഴ്ചിബെടുത്തു് കൊണ്ട് വിഹാരം.) ഇതിലെന്നാണോ എഴുന്തെണ്ടതു്? ഈ എഴുത്തു് കൊണ്ടു് രാക്ഷസൻ ജയിക്കപ്പെടുന്നും.

(ഈ പ്രതീഘാരി പെട്ടു് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പ്രതി:—ആരുന്ന് ജയിച്ചാലും!

ചാണക്രൻ:—(സംഭാഷിച്ചു് സ്വന്തരം) നിമിത്തം നന്നായി; ജയശമ്പുമാണെല്ലാം ആളുമായി കേടുതു്. (സുഃസിം.) ശോണ്ടാത്തരേ, എന്നാണോ വന്നതു്?

പ്രതി:—മഹാരാജാവു് തിരമനസ്സുകാണ്ടു് അജലിപ്പുവം ആയ്ക്കുന്നു ഇങ്ങനെ അക്കദൈന അക്കടിച്ചെപ്പുവുനു. “അത്യുചാ സ്കൃതിന്റെ അനവാദം ലഭിക്കുന്നപക്ഷം മരിച്ച പോയ പര്യതകരാജാവിനെ ഉള്ളേഖിച്ചു് ചില കമ്മ ഒരു ചെപ്പും കാരാഗ്രഹിക്കുന്നു. അതുവം അണിഞ്ഞി തന്ന ആളുണ്ണങ്ങളെല്ലപ്പോം മുാവമണിക്കു് ദാനംചെ യീയും വേണും.” എന്നു്.

ചാണക്രന്തി:—(സന്തോഷിത്താടക്കി വിചാരം.) എൻ്റെ മനോ ഗതിക്കന്നഹിന്മായ ഒരു സംഭവംതന്നെന്നാണി തു്. (പ്രശ്നം) ശ്രോണേതരം, നീ ചെന്നു് വുഷല നോടു് ഇങ്ങനെ പറയുക. “അങ്ങയു് ലോകമർഹം ദ നല്ലവള്ളം അറിയാം. അതു് കൊണ്ടു് അഭിപ്രായാ നസരണം ചെപ്പുണ്ട് പംശയിക്കേണ്ടു്. പര്യതകൾ ധരിച്ചിരുന്ന നല്ല നല്ല ആളുണ്ണങ്ങൾ ഉത്തമമാ കേൾ ദാനം ചെയ്യാറു്. അതിനു് യേംപ്രതയിളിവ രെ തൊണ്ടതനെ തിരഞ്ഞെടുത്തയുണ്ടാം.”

14 (പ്രതിക്കാരി തൊഴു പോകുന്നു.)

ചാണക്രന്തി:—ശാർണ്ണഗരവാ, വിഗ്രാവസ്സുവിനോടും അ വൻ്റെ രണ്ടു സമേഖരനമാരോടും, ‘ചന്ദ്രത്രഷ്ണൻറെ അട്കക്കൽചെന്നു് പ്രതിഗ്രഹംവാങ്ങിയശേഷം എ നേ വന്നു് കാണണും.’ എന്നു് ബാൻ നിർഭ്ലും തായി ഇപ്പോറ്റതനെ ചെന്നു് പറയു.

(ശിശ്യൻ തൊഴു പോകുന്നു.)

ചാണക്രന്തി:— ഈ പ്രധാന കാം റണ്ടും റണ്ടും തേ എഴുതുവാൻ പാടിള്ളി. ആല്ലോ എന്നുണ്ടു് വേണ്ടതു്. (ആലോചനനകിഴു്.) ശരി ശരി: മനസ്സിലായി. മൈസ്ത്രരാജാവിൻ്റെ സൈന്യത്തിലും പ്രമാണിക

ഈയ അരവു രാജാക്കന്നാർ അതിസ്തൂഷ്യമാണ് ആക്കി രാക്ഷസാനെ അനുവർത്തിക്കുന്നശ്രദ്ധനാൾ ചാര നാൾ പാഞ്ചത്തറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ. കലു തരാജാവായ വിത്രവമ്മൻ, മലയാധിപനായ സിംഹനാഭൻ, കാഴ്ചിരനാടനായ ചുജ്ജരാക്ഷൻ, സിന്ധുപാലനായ സിന്ധുഖേണൻ, പാരസീകാധിപനായ മേഘൻ ഈ അങ്ങെനെ ആ അരവു നാമങ്ങൾതന്നെ ഇതിലെഴുതിയാണോ? (ആശാചിച്ചു്, അതു പാടിപ്പു. ആളുമെഴുതുന്ന തു തീരെ അസ്ത്രാധികാരിയിൽതന്നെ ഇരിക്കും. (എഴി വിശ്വം വാഴിച്ചു്.) ശാരൂർവാ,

(വിശ്വൻ എടുത്തുവന്നു നിൽക്കുന്നു.)

ചാണക്കുൻ:—എത്രാതിരിയമാരായ ഞങ്ങൾ ഏതു മനസ്സിൽ ഒരിവിലെഴുതിയാലും അക്ഷരവ്യക്തി വരിപ്പു. അതു കൊണ്ട് ഈതു് സില്ലാത്മകൻറെ കര്ത്തിക്കൊട്ടത്തു് അവനൊടു് ഇങ്ങനെ പറയുണ്ടു്. “അക്ഷം വായി ക്കാൻതക്കവണ്ണം റൂക്തമായി ഈ എഴുച്ചു് ശക്താ സനനക്കൊണ്ട് എഴുതിച്ചു് അതുംകൊണ്ട് വേഗം ഇവിടെ വരുണ്ടു്. മേൽ വിലാസം എഴുതിക്കേണ്ട. എന്നും അവഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നതും താണ്ടനു് ശക്താസ നൊട്ട് പാകയുമെത്തു്.” വേഗം പോകു. (വിശ്വൻ കള്ളു് വാങ്ങിപോകുാ.)

ചാണക്കുൻ—(വിച്ചാം) ആവു! മലയക്കേരുവിനെ ജയി ചെ.

(എഴുതുംകൊണ്ട് സില്ലാത്മകൻ ശ്രദ്ധിക്കുന്നു.)

സില്ലാ—ആയും ജയിച്ചാലും. ഇതാ ശക്താസനെക്കു ണ്ട് എഴുതിച്ചു് എഴുതു്.

ചാന്ദ്രകൃഷ്ണ— (എഴുതുവാൻവി നോക്കിക്കൊണ്ട്) കെക്കപ്പട വയ്ക്കുന്ന ഒരു റഹണിയമായിരിക്കുന്നു. (വായിച്ചുകൊക്കിയിട്ട്) എഴുതുന്നതു കൂടിലിട്ട് പശ്ചവച്ചു് ഈ മുദ്രണത്തിന്റെ.

(സിലുവാർമ്മകൾ അതുപ്രകാശമൊക്കെ ചെയ്യുന്നു.)

സിലുവാർമ്മ— എല്ലാം ശരിയാക്കി. ഈനി എന്നൊന്നാവോ ചേഞ്ഞാൽത്തു്?

ചാന്ദ്രകൃഷ്ണ— ആ നമ്മേഖിതനാൽ മാത്രം നടത്തപ്പെട്ടെങ്കാണ ഒരു വലിയ കാൽപ്പനിക്കിൽ നിന്നെന്ന ഏപ്പെട്ടുകൂട്ടുവാൻ വിചാരിക്കാണോ.

സിലുവാർമ്മ— (സന്ദേശംനടത്തിച്ച്.) തൊൻ അനന്തരാധിതനായി. ക്ലിക്കേണ്ട താമസമേധിയുള്ളൂ.

ചാന്ദ്രകൃഷ്ണ— നീ വേഗം തുക്കപ്പറവിൽപ്പെട്ടുനോ എന്നതകുമാരെ, കോപാനന്തരിച്ചു് വലതുകുണ്ട് ചാളകിക്കാണിക്കുന്നു. അവൻ കാൽപ്പം മനസ്സിലാക്കി ഭ്യംഭാവിച്ചു് അജ്ഞാനിക്കും രാടിപ്പോകുന്നതരത്തിൽ തുക്കപ്പറിവിൽനിന്നോ നീ ശക്തദാസനേണ്ടുകൊണ്ട് രാക്ഷസണ്റോ നാഥിപാഠം സന്തുഷ്ടനായ രാക്ഷസൻ നിന്നും പ്രില സമാനങ്ങളെല്ലാം തരാതിരിക്കുന്നു. നീ അവ സന്ദേശംപുറ്റും വാങ്ങി കരാച്ചുകാലം രാക്ഷസണ്റോ അടുക്കത്തെന്ന പാക്കണം. പിന്നെ തക്ക തായ അവസരത്തിൽ ഇതുപോലെയൊക്കെ മുഖ തന്ത്രിക്കുംവേണ്ടം.

(ഒച്ചവിയിൽ സ്വകാർമ്മാശി പറയുന്നു)

സിലുവാർമ്മ— അതുപോലെയൊക്കെ ചെയ്യാം.

ചാന്ദ്രകൃഷ്ണ— ഹാർദ്ദൈരബാ,

(ഒപ്പുന്ന വിളിക്കേട്ട് അടയ്ക്കുവന്നോ നിങ്കുന്നോ.)

ചാണക്കുൻ— “ജീവസിലിയെന്ന് പ്രേരിക്കുന്ന ബുദ്ധിസ്മൃതി സിരാക്ഷസന്ദർ പ്രേരണനിമിത്തം വിഷകന്നുഡൈ പ്രയോഗിച്ചു് പഠ്റകരാജാവിനെ നിറുഹിക്കുകയാൽ അതെ കരംചുമത്തി അവനെ പട്ടണത്തിൽ നിന്ന് പുരത്താക്കണ്ണം” എന്ന് മെഴുള്ളു് കല്പിച്ചു് തായി കാലപാശിക്കുന്നാടു് ഭണ്യപാശിക്കുന്നാടു് വേഗം പ്രാഞ്ഞതുകൊണ്ടിവരു.

(രിംഗുൾ പോകാൻ ഭാവിക്കുന്ന.)

ചാണക്കുൻ— കുട്ടി, പോകാൻ വരട്ടു. ഒരു കൂർജ്ജവുംകുട്ടി പറയാൻണ്ടു്. ആ കണക്കെഴുത്തു് പിള്ളു ശകടം സന്നദ്ധനായത്തെനിംബല്ലു. അവൻ നമ്മ ഒരു ഹിക്കവാൻമാത്രം തരം പാത്തിരിക്കുകയാണ്. അതു കൊണ്ടവനെ രാജഭോധകരംചുമത്തി ശ്രദ്ധത്തിൽ കയറരാനും പറയുക. അവന്നു് വിട്ടില്ലെങ്കിൽ വരെ പിടിച്ചു് ജയിലിലും വരയ്ക്കുടു.

(രിംഗുൾ തൊഴുളുപോകുന്ന)

ചാണക്കുൻ— (വിചാരണയാളക്കുടി സ്വന്നം) ആ സിലിഡാന്തിയായ രാക്ഷസനെ പിടി കിട്ടുകയില്ലേ?

സിലിഡാ— ആണ്ടു്, കിട്ടി—

ചാണക്കുൻ— (സന്ദേശംനടക്കിച്ചു് വിചാരം) രാക്ഷസനെ പിടി കിട്ടിയതുതന്നെ. (പുജ്ജം) സിലിഡാത്മക, എന്നാണ് കിട്ടിയതു്?

സിലിഡാ— അവിടെതെ സന്ദേശം. അതുകൊണ്ടു് കാണ്ടു സാല്പുത്തിനായി ഇനി പോകാമല്ലു.

ചാണക്കുൻ— (ക്രാന്റം മോതിരവും കൊട്ടണ്ടു്) ഇനി പോവുക. സകല സിലിഡായും നിനക്കു് ലഭിക്കേടു!

(നിലുമ്പന്മകൾ തൊഴ്ത്ത് ഘോക്കൻ.)

(രിംഗ് പ്രവേശിക്കുന്ന.)

ഗിംഗ്—‘മഹാരാജാവിന്റെ കല്പനപ്രകരം അടിയങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളാം’ എന്ന് കാലപാശികനാം ദണ്ഡപാശികനം പറഞ്ഞു.

ചാന്ദകുൻ—ശരി, നന്നായി. ഈനി രഥവ്യാപാരിയായ ആ ചടങ്ങാസനെ കുട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക.

(രിംഗ് യോധി ചാന്ദനാസനാടക്കുചി പ്രവേശിക്കുന്ന.)

ചടങ്ങാസൻ—(വിചാരം) ചാന്ദകുൻ ഒരു വല്ലാത്ത നിർദ്ദേശനാണ്. വിചാരിച്ചിരിക്കാത്ത സന്ദർഭത്തിലാണ് അയാളെനെ വിളിച്ചതും. കറമെന്നാം ചെയ്യാത്തവനാംപോലും ഈ ‘തൈൻ’ത്തിൽ ഉള്ളിലോരു ദേശം തോന്തിപ്പോകും. അപരാധിയായ എന്റെ കാര്യം പിന്ന പായാനണോളാ? ‘അമാത്യരാക്ഷസൻ നീരുകളും കൂടുതലെത്തു ഗ്രഡമായി സംരക്ഷിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ധാരാതൊരു അവബലവും പാറിപ്പോകുത്തെ’ എന്ന ധനസേനനാട്ടം മറ്റൊരു തോന്തി പ്രത്യേകം നിജീഷ് ചെയ്തിരിക്കുന്നതു് ഈതേവിച്ചാരംകൊണ്ട് മാത്രമാണ്. എന്തെന്നാൽ കപടപട്ടവായ ഭിംഗിച്ചു കുകുൻ എപ്പോഴെങ്കിലും ചാടിക്കയറിവന്ന് ഗ്രഡപ്പിഡിയോദ്ദേശം ചെയ്താലോ? എനിക്ക് എതാപത്തെ കിലും വന്നുകൊള്ളണ്ടെട്ട്; അതിനെന്നുംബന്ധിച്ചു് ധാരാതൊരു ഭാവമില്ല.

ഗിംഗ്—പ്രഭോ! ഈതിലെ വദ്ദ.

ചടങ്ങ്—ഈതാ വദ്ദനു.

(ബന്ധിപ്പേരം ചുററിനടന്ന് ചാന്ദകുന്നും അടക്കാം ചെപ്പുന്ന്.)

മിഷ്ടൻ—ചടങ്ങംപാസ്പദ്ധത ഇതാ വന്ന നിൽക്കേണ.

ചടന്—അവിടെയുള്ള നമ സ്ഥലം.

ചാണക്രൻ—(ഗൗരവഭേദങ്കുടി നോക്കിക്കൊണ്ട്) പ്രഭവിൽ
ഞാൻ സ്വാഗതം പറയുന്നു. ആ പീംതതിലിരിക്കു.

ചടന്—(നമ കഴിച്ച്) യോഗ്യതാനന്ദംമല്ലാത്ത ഉപ
ചാരം പരിഭ്വത്തേക്കാളിയികം വൃന്ദനതിന് കാര
ണമാണെന്നതും നീതിജ്ഞനായ അവിടെയുള്ളതെന്ന
അറിയാമല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അയോഗ്യനായ ഞാ
ൻ ഈ വെദംനിലയ്ക്കുത്തന്നെ ഇരുന്നുകൊള്ളാം.

ചാണക്രൻ—പ്രഭാ, അരുത്തരത്തും. ഈതും അവശ്യം
അരാ ചുഡിക്കൊടി അ തിടിസ്സൽക്കാരമാണ്. അതു
കൊണ്ട് ആ പീംതതിൽത്തന്നെ ഇരുന്നേ മതിയാണു.

ചടന്—(വിചാരം) ഭാസ്തന്മായ ഇവൻ എന്തോ ഒന്ന് കയ
തിവെച്ചിരിക്കുന്നു. (സ്ഥാപം) അവിടത്തെ ഇംഗ്ലിഷ്‌പോ
ലെ. (പീംജിൽ ഇരിക്കുന്നു.)

ചാണക്രൻ—പ്രഭാ, രൂപാരതതിന് അഭിവൃദ്ധിയിൽ ത
നുലു, നും ആദായവും ഉണ്ടാക്കു.

ചടന്—(വിചാരം) അതിർകവിശ്രാന്തതരം ആപത്തക
രഹാണാം. (സ്ഥാപം) ഉണ്ട്; അങ്ങെയുടെയും അന്ന
ഗ്രഹാകൊണ്ട് വ്യാപാരത്തിന് തരക്കടുക്കുന്നമി
ല്ല.

ചാണക്രൻ—നാട്ടനീങ്ങിയ രാജാക്കന്മാരെത്തന്നെവീണ്ടം
വിശ്രാന്തിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം ചരകുപുണ്ണൻറ ഒ
ണ്ടുണ്ടു, ഭസ്തുഹമായിതീനിന്നിട്ടില്ലല്ലോ.

ചടന്—(ചെവിഞ്ചെം അടച്ച പിടിച്ചുകൊണ്ട്) ശുന്നതാപാപം.

ശരിട്ടാലെത്തു പുന്നവദ്ദേശം പുനിയാവിനെപ്പോൾ
ലൈഷ്യാരാജാവിന്റെ ഒരുശ്രദ്ധാലിവുംപിരെ മുജ
കർണ്ണവക്കുതുകം നിരീക്ഷണംചെയ്യുന്നു.

ചാണക്രൂർ— ഇങ്ങനെന്നുണ്ടാക്കിൽ ഏല്ലാ രാജാക്കന്മാ
അം സഹൃദാരയ പ്രജകളിൽനിന്ന് ഒരു പ്രത്യുപകാ
രഭൗതികമാഡണില്ലോ.

ചടന— ഏ, ഇത് ഏതുമാത്രമാണ് വേണ്ടതെന്ന് കുറി
ക്കേണ്ടതാമസംമാത്രമേ ഇല്ല.. .

ചാണക്രൂർ— ചെട്ടിയാരെ, നാഡൻറകാലം കഴിഞ്ഞ
പോഴി; ചയറ്റുപുനാണ് ഇപ്പോൾ ചെത്തുന്നതുവാഴി;
താൻ ഇതിന്തില്ലെന്നോ? ‘പണമേരേവേം’എ
നീവിച്ചാരിച്ച് അതിനുവേണ്ടിയുള്ളാബച്ചവാൻമ
ടിക്കാത്ത നാഡന്മാത്രമേ പണകിഴിവേണ്ടും; ചയറ്റു
പുനാഡന്റെ അവഗ്രൂഹ നിങ്ങളുടെ സുവാസി തിയാണ്.

ചടന— (സന്തോഷംനടിച്ച്) എന്ന് അഭ്യന്തരിച്ചിരുന്നു.

ചാണക്രൂർ— അ സുവാസം ഇങ്ങനെന്നോണോവുക
യെന്ന് ചെട്ടിയാരെന്തു ചൊദിക്കാത്തതു?

ചടന— പറത്തുതുവാനപേക്ഷ.

ചാണക്രൂർ— രാജാവിന്ന് അധികാരാശി എന്നതെന്ന
ചെഞ്ഞാൽ രിക്ഷകയാണ് കുപ്പമായി വേണ്ടും.

ചടന— പൊന്തതന്ത്രം തു തു തന്നെല്ലാം യേജ് വിപരി
താപ്രവർത്തിക്കുന്ന അ നീ ത്രാന്ത്രവാൻ ആരംഭാവോ?

ചാണക്രൂർ— അതിൽ തലവൻ താൻതന്നെയാണ്.

ചടന— (ചെവി പൊതുവിക്കാണ്ട്) ശാന്താ പാപം. ശാന്താ
പാപം. ഉണക്കപ്പുണ്ട് തിയിനോട് പിണങ്ങിനി
ക്കുകയോ?

ചാൺകുർ— ഇത് അക്രൂട്ടതിലൊന്നാണ്. രാജാവിന് വിതലഹായി സവർഖ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അമാത്യരാക്ഷസൾറു കളത്തെ നി ഇപ്പോൾക്കുടി നി ലൈറ്റിൽ ഒളിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നാണ്?

ചന്ദന— ഇത് വെഡം രൂജപ്പൂവമാണ്. ഒന്നും യാൻ വയ്ക്കാതെ എംതൊ മണം വന്ന് എണ്ണോ പറഞ്ഞും അങ്ങനെയെ തെററിലിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ചാൺകുർ— ചെട്ടിയാരെ, സംഗയിക്കുണ്ടാ. ഇതോരു സാധാരണഹായ രിതിയം മററുമ്പു. ശത്രുഭിതമാരായി നുച്ചവിട്ടുപോവാനൊരുക്കിയ പല രാജാക്കന്മാരും ഇക്കാലിനെ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, അധികൃതമാരുടെ അട്ടക്കരു അക്കാദ്ധം മറഞ്ഞുവയ്ക്കുന്നതും പിൽക്കാലത്തിൽ ആപ്പൻകരമായി പരിണമിക്കും.

ചന്ദന— ഇതിങ്കുന്നെന്നുമല്ല. അന്ന് കരിച്ച ദിവസമോമറോ അവരെരെല്ലാവീടിൽ പാത്തിരുന്നു.

ചാൺകുർ— ഇപ്പു—ഉണ്ടായിരുന്നു—എന്നിങ്കുനെ പരസ്യവിതലഹായി ചെട്ടിയാർ സംസാരിക്കുന്നവല്ലോ.

ചന്ദന— അതെന്നും ഓമ്മുക്കെട്ടുകൊണ്ട് പററിപ്പോയ താണ്. ആവിട്ടന്ന് കുമ്മിക്കും.

ചാൺകുർ— ഏടു ചെട്ടിയാരെ, ചാറുള്ളുന്നുരു രാജു തനിൽ കളവിനും നണ്ണയ്ക്കും ആയസ്സില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കുംഡക്ക. താൻ സത്യനാസ്യനാക്കുന്നുമുള്ളിൽ രാക്ഷസൾറു കളത്തെ ഉടൻസമ്മുഖിക്കും.

ചന്ദന— യജരാനന്നു, അക്കാലത്തും അവരെരെല്ലാ ഗുഹ

തിലുജ്ഞായിരുന്നവെന്ന പരമാത്മം ഞാൻ ബോധി
പ്രിച്ചവല്ലോ.

ചാണകുൻ— എന്നാൽ ഈപ്പുഴവിടപ്പോയി?

ചരന്— എന്നോ! എനിക്കിറിഞ്ഞുകൂടാ.

ചാണകുൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) അറിഞ്ഞുകൂടാ അല്ലോ? ഒ
ടിയാരേ, ആപ്പുത്ത് തന്റെ തലയിലും, അതിനെന്ന്
പ്രതിവിധി വളരെ അകലാത്തമാണ്. നല്ലവണ്ണം
ഹാമ്മിച്ചുകൊംാക.

ചരന്— (വിചാരം) മഴക്കാരു് മണ്ണയ്ക്കു് നേരേ മുകളിൽ
തിങ്കിക്കുടിക്കണിഞ്ഞു. പ്രിയതമയോ, വളരെ ഉര
സ്ഥലത്ത് താമസിക്കുന്നു. എന്തു് ചെയ്യും?

ചാണകുൻ— ഈനിഞ്ഞാൽക്കാൽംകുടി പറഞ്ഞെന്നുക്കാം. ന
ഈവംശത്തെ ഇര വിശ്വസ്തപ്പുൻ (ഭജാപ്പുംഡവംകനിച്ച്)
നിന്നേഷം നശിപ്പിച്ചതുപോലെ, ചന്തുപ്പുനെ രാ
ക്ഷസൻ നിന്മധിക്കുമെന്ന് സ്പർശത്തിൽപോലുംവി
ചാരിക്കേണ്ടാ. നീൻ വാണിരുന്നകാലത്തു് നയ
ഒകാവിദാരം പരാക്രമാലികളുമായ വകുന്ന
സൻ തുടങ്ങിയ മന്ത്രിശംരമാർ വളരെയെങ്കെ കി
ണ്ണതു പാണിന്തിച്ചും കേവലം അസ്ഥിരങ്ങായ രാജ
ലക്ഷ്മി ഇതാ ഇപ്പോൾ ചാതുപ്പുനിൽ സ്ഥിരപ്പുതി
ശ്വിതയായിരിക്കുന്നു. ഇന്നി അതിനോടു ഇളക്കാഡിണ്ണ
ക്കാമെന്ന് വിചാരിക്കാൻപോലും ആക്കാണ് കഴി
യുക? എത്ര ചിന്തിച്ചാലും അതുപോലെ പ്രവർത്തി
ക്കാനൊരുത്തനും സാദ്ധ്യമല്ല. കേരംകുക:—

(മറിച്ചുകാലക്കാധനം—ഇത്തും പല്ലംചൊല്ലും.)

ചരന്— (വിചാരം) ഇവന്നെന്ന് ആരുപ്പുംസ ചുപ്പരുതോ
ട് സായുക്തമായിരിക്കുന്നു.

(അണിയായിൽ ‘കളകള’ രഹ്യം കേരളക്കന്ന്-)

ചാൺകുർ— ശാഖ്യരവാ, പട്ടണത്തിൽനിന്ന് ഏതാം എല്ലാ കേരളമല കേരംക്കുന്നതു്? പോയി അറിഞ്ഞുവരു.

(ശിശ്യൻപോൾ തിരിയെ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.)

ശിശ്യൻ— രാജുപേഷിയായ ജീവസിലിയെ മഹാരാജാ വും തിരക്കമന്റും കല്പനയുകരേം പട്ടണത്തിൽനിന്ന് ഒറ്റത്താക്കുന്നതിനെന്റുംപെന്നിച്ചു് ലഭ്യമാണിതു്.

ചാൺകുർ— ക്ഷപണകാ, കള്ളം കള്ളം! അല്ലെങ്കിൽ താനെന്നതിന്ന് വ്യസനിക്കുന്നു? രാജുദ്രോഗത്തിനായി തുനിഞ്ഞതിനെന്ന് ഫലംആവനകിട്ടി. ചെട്ടിയാരെ, വിശ്രായികളെ ചാറുത്തു് ശിക്ഷിക്കുന്ന രീതി ഈ താണ്; അതുകൊണ്ട് താൻ സ്നേഹമുണ്ടാം പറയുന്നതുപോലെ ചെയ്യുകയാണുത്തമം. രാക്ഷസന്നെ കളത്തെത്ത സമപ്പിച്ചു് രാജാവിനെന്ന് വിശിഷ്ടമായ അന്തരുമം വാദാ സുവായിരിക്കുക.

ചരന്— എൻ്റെ ഗ്രഹത്തിൽ രാക്ഷസകളുടും പാക്കി നില്ല.

(വിണ്ണം അണിയായിൽനിന്ന് കളകളാണോ ദം കേരളക്കന്ന്.)

ചാൺകുർ— ശാഖ്യരവാ, പാനൈയും കേരംകുന്നല്ലോ. അഡിശന്റുവരു. (ശിശ്യൻപോൾ തിരിയെ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു.)

ശിശ്യൻ— രാജുദ്രാധിയായ കണക്കേഴുത്തു് ശക്കടഃസ നെ ശുലത്തായി കയറ്റവാൻ കൊണ്ടുപോകുന്നും തെരു കൊല്ലായലമാണെന്നു്.

ചാൺകുർ— അവനും സ്പരശപ്രവൃത്തിയുടെ ഫലം അന്തിമിക്കെടു. ചെട്ടിയാരെ, തനിക്കും കുടില്ലോ. ഈ അനെന്നയാക്കുന്നു് ചാറുത്തു് നെന്നും തണ്ടനിന്തി

എം. തെരുവ് ആത്മനന്ന ചെയ്യാലും അഭ്യർത്ഥം അവന കരിനമായി ശിക്ഷിക്കും. രാക്ഷസകളുടെതു താൻ മരച്ചപ്പെട്ടിട്ടിരിക്കുന്ന മഹാപരാധം ഏകിക്കുന്നതുമാണെന്നും അതിനാൽ പരകളുടെതു സമ്പ്രീഥി സ്വന്നതുമാണും പ്രാണനേയും രക്ഷിച്ചുകൊംക്ക.

ചടങ്ങ—അവിടുന്ന് എന്നേ പേടിപ്പിക്കുന്നവല്ലോ; അമാ തുരാക്ഷസൻറെ സമയമിണി എൻറെ ഗ്രഹത്തി ലുബണ്ഡക്കിൽ തന്നെയും താനിവിടെ കൊണ്ടുവരുവാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. ഇല്ലാത്താൻപിനേ പരിയ ശ്രദ്ധിപ്പില്ലോ.

ചാണക്രൻ—ചടങ്ങദാസ, ഈ നിയുക്തമാണോ?

ചടങ്ങ—അതേ: ഈരുച്ച കാർമ്മാണ്.

ചാണക്രൻ—(വിചാരം) തുല്യാത്മാവായ ചടങ്ങദാസ, നി എൻറെ നിയുക്തം എത്ര മഹത്തരം! അബ്രുഞ്ഞൻറെ ദിതൽ സമ്പ്രീക്കുന്ന പക്ഷം വലിയ ധനലാഭം ഉണ്ടാക്കുമെന്നിരിക്കു, അതുപേക്ഷിച്ചു്, ആത്മരക്ഷയേ നിസ്സരെ മാക്കി തള്ളി ശിഖിച്ചുവരുത്തിയെപ്പോലെ, ഈ കല്പിതുത കാലത്തു് ഒരു കച്ചവടക്കാരൻാൽ പ്രവത്തി കായോ? അതുഭൂതം തന്നെ. (സ്വപ്നം) നല്ലവർഗ്ഗം അതു ലോചിച്ചു് മറപടി പറയു. ഈതനെന്നയാംനോ ത എൻറെ ദിശനിയുംം?

ചടന്ന—അങ്കെ; സംശയമില്ല.

ചാണക്രൻ—(ഓഹം നടിച്ചു്.) എടാ കുളിച്ചെല്ലടിയാരെ, ചുണ്ടു്! രാജഗിക്ക അനാദ്വാക്ഷവാൻ നീ തയാറായി കൊംക്ക.

ചടന— തൊന്തിനോട് താരായിത്തന്നെങ്ങാണ് വനി രിക്കുന്നതു്. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ അധികാരാഭ്യാസം ലൈഡേക്സു പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളു.

ചാണക്രൻ— ശാഖ്യരവാ, ഈ ദിജിനെപ്പിടിച്ചു് ഉടൻ വെട്ടിക്കൊള്ളവാനായി കാലപാശികനോടും ദണ്ഡം പുറിക്കൊടും പറത്തേംബന്നു. അബ്ലൂഷിൽ വേണു. ഇവനെ കുടംബത്താട്ടകുടി വിലങ്ങുവെച്ചു് തനവി ലിട്ടവാനാ, ഇലക്കൻറു മുതലെപ്പും സക്കാരിലേയ്ക്കു് കണ്ണടിക്കെട്ടുവാനം ദർപ്പാലകനോടും വിജയപാലകനോടുംപറയുക. ഈവനോ മരണഗ്രിക്കു വുച്ചലൻതെനെ വിധിക്കുടു.

ശിശ്രീൻ— അങ്ങനെ പാശാം. ചെട്ടിയാരെ, ഇതിലേ വരിക.

ചടന— ഈതാ തൊൻ വരുന്നു. (വിചാരം) തൊൻ മരിക്കുന്നതു് എൻറു ദോഷംകൊണ്ടപ്പു; ഒരു ഉത്തരവെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഘോഷിയാണ്. തൊൻ ഭാഗ്യവാൻതന്നെ. (ശിശ്രീം ചടനദുഹനം പോകും.)

ചാണക്രൻ— (സംശയം ചെറിച്ചു്) ആതുു!! രാക്ഷസൻ കു യുട്ടുപെട്ടു. എന്തുനാൽ,

സാക്ഷിസൻറു കേടുംവിവരിക്കിലി—
ഭാസനാതബലിചെപ്പുത്തുവാലും,
തദ്ധിനാശം കണ്ണടക്കാനെങ്കിൽ—
നീറകില്ലവനമിച്ചു നിശ്ചയം.

(അണി തംഖിൽ കല്ലക്കല്ലേഞ്ഞുംകുറംശനു.)

ചാണക്രൻ— ശാഖ്യരവാ, എന്താണി ലഹരിയുടുക്കുന്നും?

ശിശ്രീൻ— (കടവനോ ഓശനനടിച്ചു്) ശക്തദാസനെ തുല്യതിൽ ക്രാനാൻതുടങ്ങിയ സമയം സിലംതമ്മകൻ

പെട്ടെന്ന് ചെന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടതതോ അവധിക്കാട്ടക്കട്ടി എ ടിക്കൈശ്രദ്ധയും അന്ത്യാർഥം ജനങ്ങളുണ്ടാക്കിയലഹളയാണിതു്.

ചാണക്കുൻ്ന്— (വിചാരം) എന്നേ മിച്ചക്കാ, നീ പ്രവൃത്തിയിലേപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞുവരപ്പോ. (സ്റ്റൗണ്ട്) എന്തു്? ബലാൽക്കാരൻ ബാടിക്കൈശ്രദ്ധവോ? (കോപം നടപ്പിച്ച്) ഭാഗ്രരാധാനോട് വേറ്റംചെന്ന് അവനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടാവരുമാൻ പറയു.

(പോയി തിരിയേ പ്രവേശിച്ചു്)

മിഷ്യുൻ്ന്— (വിക്ഷാം നടപ്പിച്ച്) ഹാ! കുഞ്ഞം! ഭാഗ്രരാധാനോടു ബാടിക്കൈശ്രദ്ധയും.

ചാണക്കുൻ്ന്— (വിചാരം) കായ്ക്കാല്പര്യത്തിനായിപ്പോകട്ട. (സ്റ്റൗണ്ട്. കോപം നടപ്പിച്ച്) എന്നാൽ, ഭദ്രേകൻ ചുരുഷ്പദത്തൻ, ഡില്ലാരാത്രൻ, ബലാളുപ്പൻ, രജണേനൻ, ദേശ മിതാക്ഷൻ, വിജയവമ്മൻ എന്നിവരോടെപ്പോം ഒരുക്കട്ടി ബാടിച്ചെന്ന് ഉള്ളനായ ആ ഭാഗ്രരാധാനെ പിടിച്ചു് ബന്ധനത്തിലാക്കാൻ പറയു.

(പോയി തിരിയേ പ്രവേശിച്ചു് വിക്ഷാംതൊട്ടക്കട്ടി)

മിഷ്യുൻ്ന്— അയ്യും! കുഞ്ഞം! നമ്മുടെ തന്ത്രമൊക്കെ തെററിപ്പോയപ്പോ. അവരെപ്പോം ഇന്നലിക്കണ്ടിന മുന്നേ തന്നെ നാട്ടവിട്ടു് പോയാൽ.

ചാണക്കുൻ്ന്— (വിചാരം) എല്ലാംമാറ്റുമായിവരട്ടു. (സ്റ്റൗണ്ട്) കണ്ണത, നീ എന്തിനാണ് വ്യന്തിക്കുന്നതു്? അവരുടെ കൈ ഉള്ളിലേതോ ചതി കതതി വെച്ചിട്ടുള്ളവരാണ്. അതാണ് നേരത്തെകുട്ടിച്ചാടിക്കൈശ്രദ്ധയും. ഇന്നിയുള്ളവരും ചോകാൻ ആഗ്രഹമുള്ളവരാണ് കിൽക്കുന്നപടി പോഡ്യൂളുട്ടുട്ടേ. എന്നക്കു് അതു

കൊബണ്ടാനും യാതൊരു കല്പകവും ഇല്ല. നടപ്പെന്ന്
ഉമ്മുളന്നാശം ചെയ്യുന്നകൊണ്ടുതന്നെ മാറ്റം എൻ്റെ
യും പ്രസിലമായിട്ടുള്ള എൻ്റെ ഒഴുവി ഏ,അക്കുംപോ
കാതിരിക്കുന്ന പക്ഷം തൊൻ നാകലകാൽക്കുംളും നി
വർദ്ധിച്ചു കൊള്ളാം. അനന്വധി സൈന്യങ്ങൾക്കു കൂ
ഖികും ശക്തി അതിന്റെനേന്നനിക്കു് ദിഡിനിയു
യം വന്നിരിക്കുന്നു. (എഴുന്നേറ്റ ദേശപോട്ട് ദന്താക്ഷിക്കൊ
ണ്ട്) തൊൻ ഭാഷാമാരായ ഭേദഭാജികളെ പിടിക്കുന്ന
ണ്ട്. (വിചാരം) 'രാക്ഷസം, ഇന്നി അങ്ങു് എവിടെ
ഫൂക്കു്? തൊനടൻ അന്വദായ,

കംണ്ണിപ്പുട്ടിക്കുന്നുക്കുടാവിഗിരി -

ദാനനീക്ക് ചാടി വല്ലു -

തുംബുകോള്ളുമാം വൃഥലവിനടമ്പു -

സോങ്കാടുനാവാ പ്പും

ഒരും ഓംശം പെടാരുളുംായമു മതിയാൻ

കെട്ടിനിന്തിക്കുണ്ടതിൽ

ചാരുശ്രീക്കുള്ള മഹുംപ്രഹപമുലം

സങ്കുണ്ണാധാരമാക്കം.

(എല്ലാവയങ്ങപോയി)

രണ്ടാമങ്കം.

(കു പാബാട്ടി പ്രവേശിക്കാം.)

പാബാട്ടി—(പാട്ടി)

ആട്ടപാദ്യേ പണം നന്ത്രപാദ്യേ

സുമചുരവാത്തചുനാട് പാദ്യേ!

തൊന്തര വാത്തലിപ്പാധിനയും

വന്തതിൽചേവിപ്പുനരചേനയും. (ആട്ടപാദ്യേ!)

മനിരംകാക്കണംതന്ത്രംവേണം

മനഭലംകിംകണം വിത്രുകരിവേണം. (ആട്ടപാദ്യേ!)

(ആരോ ചോദിച്ചുംായി നടിച്ചു് മെൻപ്പോട്ടു് നോക്കിക്കൊണ്ട്) എമാനേ, അങ്ങളന്നന്നാണ് ചോതിച്ചേ? “നീ ആരു” എന്ന? എമാനേ, അടു് എന്നാൽ പാബാട്ടാ. ജിണി വിശ്വലു എന്നാ അടിയത്തിന്റെ പേരു്. അങ്ങളന്നന്നാ പറേണെ? “പാബിക്കുന്ന കളികാണാൻ കൊതിക്കണ്ണു്” എന്ന? അങ്ങളാരു? എന്നു പറാഞ്ഞതു് “കൊലോത്തെ ഇട്ടംനാ” എന്ന? ഓ.എന്നാ അങ്ങളന്നു് ദ്രു കളിപ്പിക്കുലോ! മാത്രം മരിന്നു മന്ത്രിലാവാത്ത പാബാട്ടിം, മതിച്ച ആദ്ദേന്നുന്ന പുരത്തിരിക്കുന്നോരും, അതികാരം കിട്ടിയോ സം പേരു കൊതിയേന്നമായ കൊലോത്തെ ഇട്ടം ഒ ദക്ഷംതൊലാലഞ്ഞ പാതിരിക്കുലോ. എന്നേ! ഓൻ കണ്ണു ചുവാതനെ ഓടിലോ. (മെൻപ്പോട്ടു് നോക്കിക്കൊണ്ട്) അയ്യും!! ഒരു ഒരു ചുമാൻ. (ചെവിയേം്തു്) എമാൻ എന്തുടാ ചോതി ചേ? “ഈ കുടകലെന്നതു്” എന്ന? അങ്ങളുണ്ണു, വയറപി യപ്പിനുത്തു പാബി. “കളികാണണു്” എന്ന പിന്നെ പായുംണു? മോകാംബലങ്ങീ ആ കാണുന്ന വീടിലേയ്ക്കും

വാ. എന്തു്? ഇതു് അഭാത്തരാച്ചത്തിൽവീടാ. ഞെല്ലക്കു്
വരാംപാട്ടലെ”നോ? എന്നാ എന്മാൻ എന്മാൻറെ പാടി
നു് പൊക്കോ. പിച്ചയ്ക്കു് എവിടേം കേരാം. ദാനം ഓടി
ലോ.(വിചാരം) ചാണക്കുൻ്റെ തിക്കു് സബ്ബുലിയാൽ സുര
ക്ഷിതനായിരിക്കുന്നിടത്തോളംകാലം ചങ്ഗളുണ്ടെന ഉദ്ദേ
ശിച്ചു് അമാത്ര രാക്ഷസൻ ചെയ്യുന്ന തന്ത്രങ്ങൾക്കുണ്ടാക്കുന്നി
ഷ്ടു് പ്രയോജനങ്ങളാണെന്നോ തോന്നി ഫ്ലോക്കൻ. അതു
പോലെതന്നെ, രാക്ഷസബ്ബുലിയാൽ പരിരക്ഷിതനായ മ
ലയകേരുവിനെ സൃജിക്കുന്നും ചങ്ഗളുണ്ടെന പദവി
ചെയ്യലമായിട്ടും കാണബ്പെട്ടുനു. ആശ്വര്യംതന്നെ. ഈ ര
ണ്ട് മഹിളക്കികളുടെ ആല്ലാതലപ്പത്രാല്ലാത്തങ്ങളുടെ അ
ന്തരാളത്തിൽപെട്ടുകയാൽ നബങ്ങൾപ്പത്തിൻ്റെ പ്രതി
സ്ഥി സംശയാസ്പദമാണ്. ഒറ്റപ്രത്യേകവും ഈ വിപരീത
ഗൈതികളുടെ ഇടയിൽക്കിടന്നോ കഴുപ്പെട്ടുനു. എതായാ
ലും അമാത്രരാക്ഷസനെ കാണാം.

(ചുംറിനനു പാദിനെകക്കിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കരിക്കിരിക്കുന്ന.)
(അനന്തരം ചിന്തയിനന്നായ രാക്ഷസൻ ഒരു ദിശയിൽക്കൊടുക്കുന്ന അനുസന്ധാനം പ്രവേശിക്കുന്ന.)

രാക്ഷസൻ—(ക്ലൂനീകർണ്ണ വാത്രു്) കുഴിം കുഴിം! ആ ഉത്തുജ്ജീ
രാജരാത്രാദി അകാലസമുദ്രത്തിൽത്താഴുപ്പെട്ടപ്പോ,
യാദവത്രഘ്രാരായ ആ പുത്രംകേക്കുന്നിക്കി, പ്രശ്ന
സ്ഥായ നീതി, അസ്ഥിഷ്ടമായ പരാന്തരം എന്നിനുണ്ടാ
ങ്ങൾക്കൊണ്ടുമാത്രമാണ് ശത്രുസംഹാരംചെയ്യു് വ
ന്നിതന്നു്. കുഴിം! നിർദ്ദിഷ്ടനായ ഭാജുക്കേബും അവ
രിലോടു കുത്തുപോലും ജീവിച്ചിരിക്കാത്തവിധിന
ശിപ്പിച്ചല്ലോ. തൊന്തരാ രാപ്പക്കുചിന്താനിന്നുണ്ടുനാ
യിവാഴനും. തന്മുഖംഎൻഡുപ്പരുത്തിക്കുള്ളാം ചുമ
രില്ലാതെ പിത്രമെഴുന്നുമട്ടിലായി. (ആശംചനനടിച്ചു്)

അബ്ലൂക്കിൽ, ഏവൻറ സപ്താമിക്കതിക്കരവുകൊണ്ടോ സുഖാന്തരവേച്ചുയാലോ വന്ന കുടിയ കഴുവാവന്മയ ഫീഡ്പു ഇത്. മരണത്തെപ്പറ്റി പേടിയോ, അതു തുപ്പതിജ്ഞയിൽ ആഗയോ ഏനിക്കും ലേശംപോ ദുമില്ല. ശാന്തികാ ഇപ്പോൾ പരഭാസ്യത്തിൽപ്പെട്ട് നിനികൾ ആരാധന. ഇത് ശത്രുവയും ചെങ്കും സപ്ത ദ്രോഗരായ ഏവൻറ തന്ത്രാക്രമാരെ സംരക്ഷിച്ചരക്കു നേരുന്നു ഒരു ദിവസിന്ത്യാർത്ഥി മാത്രം ചെയ്യുമ്പെ ദന്തത്താണ്. (മേഡ്യാട്ട് നോക്കി കണ്ണിക്കാൻതു്) അബ്ലൂയോ ലക്ഷ്മീദേവി, നീ നന്തിക്കുള്ള തിരിച്ചുവിവാഹം വശമില്ലാത്ത ഒരു മുഖ്യായിത്തീന്നാണ്. ആഗന്ധാ ത്രംഭിയായ നംബരാജാവിനെ ഉച്ചപക്ഷിച്ചു്, നീ അദ്ദേഹ ത്രിക്കുറ ശത്രുവായ ചരക്കുള്ളുനെ അബ്ലൂ ഇപ്പോരാ വരിച്ചിരിക്കുന്നതു്? മദ്ദതന്നായ ഗജം മരിച്ചവിഴു നേബാൾ മദജലവും നശിക്കുന്നതുപോലെ, മഹാരാജാ വു് തീപ്പുട്ടേഞ്ചുട്ടിത്തനെ നിനക്കിം നശിക്കാമാ യിരുന്നില്ലോ? ഏന്നാൽ ഇതിലും ഏതു ദേഹമായി തന്നെ. അബ്ലൂക്കിൽ നിനെ കരം പരംതിട്ട് ഒരു പ്രധാജനവുമില്ല. “അടയുള്ളപെട്ടതു പൊട്ടക്കണ്ണം.” ഹിന്ദുയായ നീ നീചവശത്തിൽ പിറന്ന അവ നെ വരിച്ചു. അതുപരം രാജാക്രമാർ വളരെ ഉർഭായിത്തന്നിട്ടം നിനക്കിംഗും ചെങ്കും തോ നീയതു് നിക്കുറ നീചത്പംകൊണ്ടാണാണ്ടു. വി ശ്രഷ്ടിച്ചും, കാശപ്പുവിക്കു അനാറംപോലെ ച പലമായ സൃഷ്ടിക്കും ആഗയത്തിനു് ചുങ്കൾക്കുണ്ടുണ്ടെങ്കിലും വിവേചിച്ചുവരുവാനുള്ള പാടവം ലേശവും ഇല്ല തന്നെ. ഏന്നാലും, കേവലം ദാർശിജ്ഞയായ നിനെ നിക്കുറ രക്ഷിതാവിനോട്ടുടക്കി ശാന്തന്ത നശി

പ്രീകരിക്കുന്ന ചെയ്യിം. (ആലോചനനടിഞ്ച്) നഗരാവി ട്രോപാരേങ്ങവാർ ആത്മഭോഗിതനായ ചടങ്ങങ്ങാസ നേരം ഭവനത്തിൽ പ്രീയയെ പാപ്പിച്ചതു് ഇപ്പോൾ വളരെ ഉചിതമായിരുന്നുനുണ്ട്. ‘ചുജ്ജുവരത്തെ ആരു വികഥന കാഞ്ഞത്തിൽ രാക്ഷസൻ അപ്പുവും ഉദഃസീന ന്റു’ എന്നാൽ ധാരണ ഈ പ്രവൃത്തിമുലം, സഹ കരിച്ചു് പ്രവർത്തിക്കണംവരുയ നബ്രത്രംഗാക്ഷം സംഭാക്തിരിക്കുയില്ല. ചാറുള്ളുനെ അപായപ്പെട്ട ട്രാത്രവാനായി അയയ്ക്കുപ്പെട്ടവരെ യോജിയിം സ നബ്രത്രംഗാന്തിനം, ശത്രുക്കളുടെ തന്ത്രങ്ങൾ സുക്ഷി ചു വിജയന്തിനം ആകി അനവധിപണംകൊടുത്തു് ശകദാസനെ അവിഭേദത്തെനെ താമസിപ്പിക്കുയിം ചെയ്യിരിക്കുന്നു. ശത്രുത്രംഗൾ അപ്പുഴപ്പുഴാഫി വികഥനതിനു, അവരുടെ സംഘടനക്കും തട്ടിയ ട്രാത്രംഗാന്തിനമായി ഭീവസിലിത്തിരുട്ടുകൾ പ്രിയപ്പെട്ട പരിഹാരെ നിങ്ഗാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. എനിന്തൊ ക്കു വിസ്തുവിക്കുന്നു? ഒത്രുംബിൽ അതുനും പ്രീയ ട്രാത്രക്കുടിയിരുന്ന എന്നേരു മഹാരാജാവു്, ഏ തൊരു കട്ടവാക്കുട്ടിശൈ വളർത്തിയതുകൊണ്ടാണും സൗഖ്യനാശം പ്രാപിച്ചതു്, ആ ദൂജയ്യുവിനേരു മ മംങ്ങങ്ങളു എന്നേരു എല്ലിഷാക്കുന്ന കുരുക്കുണ്ടു്, അദ്ദേഹം ദേശവശക്കി തന്റെപ്പെട്ടതാത്തപ ക്ഷം, കത്തിപ്പിളിക്കുമെന്നു് നാനിതു പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യുന്നു.

(ഈ കണ്ണുകി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കണ്ണുകി:—അവ! കാലത്തിനേരംരുത്തും! വയ സ്ത്രീനും, വണ്ണും. ആ ചുണ്ണക്കുരാൻ തന്ത്രം നബ്രത്രംഗാ ജാവിംനു നാലിപ്പിച്ചതുവുംപാലെ ജാ കശറിവനുംഎ

നീറ സകല കാമത്തെയുംകെട്ടിരുക്കണമെന്നു. ഈ പ്രോഫററ്റ് നോട്ടം മെരൽക്കും നാട്ടിൽ നേട്ടംകിട്ടിയ തപ്പാലെ ധമ്മത്തിലേയ്ക്കുംണം. അതു് പിന്നെപ്പറ്റി നേ കുടിവരുന്നു. എന്നാലതിനുണ്ടാക്ക് ഒരു കഴുപ്പം. അമാത്യരാക്ഷസൾ ചങ്ങളുപ്പെന ജയിപ്പാൻ തുടങ്ങിയതു് സാധിക്കാതെ കഴുപ്പായിരിക്കയാണ്ടും, അ പ്രോഫറ്റ് ഇഷ്ടസേവാലോടും അതു ധമ്മത്തോടു് മല്ലു ടിനാക്കകയാണ്. എന്നു നിറുത്തി? (ചുററിനടന്നിട്ട്) ഇതാണ് അമാത്യരാക്ഷസനീറ ഭവനം. അന്നേന്നു കൂടും ചെല്ലും (രാക്ഷസനീറ അടക്കാളചെന്ന്) അവാടേയ്ക്ക് നമസ്കാരം!

രാക്ഷസൻ—ജാജിലെ! സപാഗതം. പ്രിയംവദകാ, പീം കൊണ്ടുവരു.

(പ്രിയംവദകാപീംവൈശാഖാവന്ന് കഞ്ചുകിയെ ഇരഞ്ഞുന്നു.)

കാഞ്ചുകി—അമാത്യാ, മലയക്കേതുരാജാവു് തിരുത്തന്നുകൊണ്ട് അവിടുതെ ഇങ്ങനെ അറിവിക്കുന്നു:— “വള രൈകാലമാക്കിട്ടു് അതരുന്ന് ഉചിതമായ നാശങ്കരണ ചൊന്നം ചെയ്തു് കാണുത്താൽു് എനിക്കു് വല്ലയ വു നാന്തരിനു് കാരണമായിരിക്കുന്നു. നാട്ടനിങ്കിയെ രാജാക്കവുമാരുടെ അപദാനങ്ങളെ നൃർക്കുകന്മിത്തം ഉണ്ടുമുന്നു അതു വ്യസനം പെട്ടുന്ന മാത്രത്തുപോകാതുതുനെന്നാണജില്ലും, അവ്വിടുന്നു് ഇതു് നാപിക റിക്കണം.” (ആഭാന്നങ്ങരു കൊട്ടാരം) രാജക്കമാരൻ അണിംതവിരുതനെന്ന അഴിച്ചുതരികയുണ്ട് ചെയ്തു്. അതുകൊണ്ടു് അവാടനിവ സ്വീകരിച്ചു് ധരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—ജാജിലെ, കമാരനുട്ടു് ഇങ്ങനെ പരിഞ്ഞക:

“ബോൾറ ഗ്രാമപ്പേരാട എനിക്കുള്ള സ്ഥലം തിരിയാണെങ്കാണ്ട് താനിപ്പേരാം നദിമഹാരാജാവിൻ്റെ ഗ്രാമപ്പേരു മറന്ന മട്ടിലായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ, ശത്രുക്കുള്ള നിപ്പേരും നഡിപ്പീച്ചു് സുഗാളപ്പാസാം തതിൽ അങ്ങയുടെ സിംഹാസനത്തെ പ്രതിഷ്ഠിക്കു നാതുവരെ, ശക്തി കുറത്തു് പരാങ്കുമ്പാംകൊണ്ട് പരവശങ്ങളായ ഈ അംഗങ്ങളിൽ യാതൊരു സം സ്ഥാരവും ചെപ്പുാരുന്നിക്കാൻമറില്ല.” എന്ന്.

കണ്ണുകുമി—അവിടുന്ന് നായകനായിരിക്കുന്നകാലത്തു് കുമാരനിൽകുള്ള അതു പ്രധാനമുഖ്യ കാംത്തുമല്ല. അതുകൊണ്ട് കമാരൻറെ പ്രമാണ്ണുലഹസ്തതെ അവിടുന്ന് ബഹുമാനിക്കുന്നും.

രാക്ഷസൻ—കമ്മാരനെപ്പുാലെതന്നെ നിങ്ങളും പറയുന്ന പ്ലാ. അതു് തജ്ജിക്കളുംയാൻ എനിക്കു വരു. അതുടെ, അങ്ങനെ ചെയ്യാം.

(കണ്ണുകുമി ഓലക്കാരന്മാരും രാക്ഷസന്മാർ ഭേദത്തിൽ അണിക്കിച്ചു്)
അവിടെയ്ക്കു് മംഗളം. താനിപ്പേരാം പോകട്ടു.

രാക്ഷസൻ—എന്നാൽ പിന്നുക്കാണോം.

(കണ്ണുകുമി പോകുന്ന.)

രാക്ഷസൻ—പ്രിയംവദകാ, എന്നുക്കാണോൻ ആരുകൈ ലും പടിക്കൽ വന്നനിൽക്കുന്നണിലും എന്ന് നുംകി വരു.

പ്രിയം—(ചുറിനടുന്ന് പാബാട്ടിയെക്കണ്ട്) താനാരാബാർ?

പാബാട്ടി—അടിയൻ ഒരു പാബാട്ടിയാ. ജിണ്ണവിശൻ
എന്ന് നൃമേഖ വിളിക്കും: ഇവിടെ ഒരു കളികളി-
പ്പിക്കാൻ തന്റെണ്ണു?

പ്രിയം—അവിടെ നില്ലു്. അമാത്രംനാട് ചോദിച്ചുവരുന്നു. (രാക്ഷസൻറെ അട്ടഞ്ഞുചെന്ന്) ഒരു പാശാട്ടി വന്ന നിൽക്കുന്നു. അവൻ ഒരു കളിക്കു് അനവാദം കിട്ടണമാറു.

രാക്ഷസൻ—(ഇടതുകളു് ഇളക്കന്തായിനകിളിയു് വിചാരം) എന്തു്; കണികാബന്നതുതന്നെ പാശിനാംയാ? (സ്വാം) മുഖ്യംവദകാ, പാശിനെറു കളികാബന്നു എന്നിക്കിളിപ്പില്ല. അവൻ വല്ലതുംകൊടുത്തു് സംഭാഷിപ്പിച്ചു യായോക.

പ്രിയം—(പാശാട്ടിയുടെ അട്ടക്കൾചെന്ന്) പാശിനെറു കളികാബന്നാതെ തന്നെ അമാത്രം നിനക്കു നമാനിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈതു വാങ്ങി വേഗം പൊണ്ണുംചു.

പാശാട്ടി—ആട്ടേ, അമാത്രംനാടുചെന്നു പറയു; തൊൻകേവലം ഒരു പാശാട്ടിയല്ല; പ്രകൃതിഹാഡകനായ ഒരു കവിക്രൂടിയാണ്. ഈതു പറഞ്ഞിട്ടും എന്നുകാണുന്ന അദ്ദേഹത്തിനിള്ളുമില്ലെങ്കിൽ ഈ പത്രം കൊടുക്കിക്കു.

(പ്രിയംവദകൾപത്രംവാങ്ങി രാക്ഷസൻറെ അട്ടക്കൾചെന്ന് പാശാട്ടി പറഞ്ഞതുപോലെ പറഞ്ഞതു് പത്രംകൊടുചേനാ.)

രാക്ഷസൻ—(പത്രം നീണ്ടി വായിക്കുന്നു)

“കസുമരസതൈവ ദേഹം
കരുക്കരണ്ണാൽ കടിച്ചുംബി മേരം
മുഴുവതന്നുക്കുംപു
കാളിൽ പുഞ്ചസാവൃംമകുന്നു.”

(വിചാരം) ‘കസുമരവരവത്തമാനങ്ങൾ അറിതെ വരുന്ന അങ്ങെയുടെ ചാരനും തൊൻ’ എന്നാണബ്ലൂ ഈ തിനെറു അത്മം. കാൽവൃംഘാകലപതകൊണ്ടിം ചാരമാരധികമാകയാലും തൊൻ ഒക്കെ മറന്നുപോയി. ഈ

പ്രോഫീഷൻ വന്ന. പാബ്യടിയിടത് വേഷത്തിൽവന്ന ഈ വൻ വിരാധനപ്പുൾത്തെന്ന ആയിരിക്കണം. (പുജ്ഞം) ആ യംവദക്കാ, അവനെ കുടിക്കൊണ്ടിവതു. അവരെന്റെ സൗഖ്യം പിതാദിലും കൈപാംക്രമിക്കിവതെന്നായാണെന്നും തോന്നും.

(പ്രിയംവകേൻ പ്രോഫീ പശ്ചാട്ടിയു കുടിക്കൊണ്ടിവന്നു.)

പാബ്യടി—(ശാഷ്ട്രഗണകണ്ട് വിചാരം) ഇതു അംഗം. തു മുഹമ്മതിന്റെ പരിഗ്രമങ്ങൾ വിസ്തൃതിയിൽ അഡി തന്നെ. ഒരു ലക്ഷ്യം തന്റെ ഇടതുകെക്കു ഒറ്റതുകെക്കു കൂടുതൽ മനസ്സം മനസ്സം ചേർത്ത് മുഖം തിരിച്ച് വലതുകെക്കു വെലമായി തോളിയിവെയ്ക്കുന്ന തുടങ്ങുന്ന; ഏകിച്ചു, ആ ഒക്കെ അംഗം മുഖം ക്ഷാശാശനം സജുപ്പമങ്ങളേ പാറി മണ്ണാവുന്ന പേടാരുലും വിശേഖം വിശേഖം ദിയി ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടു വിശാപാവുകയാണും. തന്നിമിത്തം ഗാംഡിംഗനജന്മായ സുഖാനുഭവി അവർക്കിനി യും തരപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പുജ്ഞം അവിടേയ്ക്കു നമ്പുണ്ടാണും.

രാക്ഷസൻ—(കണ്ട്) ഉംഗരാ: വിര.യ (ഇക്കുറ്റനിരതി) അംഗും, വിത്രപചായി മുഖരോം വളരുത്തിയിരിക്കുന്നല്ലോ. ആ ഉംവദക്കാ, പാബ്യിണ്ടു കളിക്കാണും. തല്ലാലം പരിജനങ്ങളും അപ്പും വിത്രമിക്കുണ്ട്. നീ നിന്നും ജോലിയിലും ശ്രദ്ധവൈദ്യുതിയിൽക്കു.

(പ്രിയംവകേൻ ചാരിവാരങ്ങളുടുക്കി പോകുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—ഒന്നുഹിതാ, ആ പീംത്തിലിരിക്കു.

(വിരാധലപ്പും ഇരിക്കുന്നു)

രാക്ഷസൻ—(പാംഡലപ്പുനെ ആപാദ്ധ്യം നോക്കിക്കാണ്ട്) കുഞ്ഞം! മഹ.രാജാവിന്റെ ആത്മിതനമാക്കു ഇന ശ്രദ്ധാവാസമ വന്നകുടിയല്ലോ. (കണ്ണം.)

വിരാധ—അവിടുന്നു രൂപ നികു തു. വളരെതാഴനി

യാതെതന്നെ അങ്ങളും തങ്ങളേയല്ലോ പഴയനില
യിലാക്കം.

രാക്ഷസൻ—സ്നേഹിതാ, കമ്പുമപുരത്തിലെ വിശ്വേഷങ്ങൾ
ഈരുന്നുകൊണ്ടാണ്? എല്ലാം വിസ്തിച്ച് പറയു.

വിരാധ—അമാത്യാ, അതു് വളരെനീണ്ട ഒരു കടമയുണ്ട്;
എവിടെമുതലാണ് പറയേണ്ടതു്?

രാക്ഷസൻ—ചന്ദ്രഗ്രഹം നേരു പട്ടണപ്രവശംതോടു് ഒരു
നേരു വാരമാർ ചെയ്ത പ്രമുഖതിക്കളേല്ലാമറിയണം.

വിരാധ—പറയാമല്ലോ. ചാണക്കുന്നേരു തന്റെത്തിങ്ക്‌വേ
ട്ട്, ശകൻ, യവനൻ, കിരാതൻ, കാംബോജൻ,
ബാഞ്ചയികൻ മുതലായ ചന്ദ്രഗ്രഹംനുസരിച്ചും
പാപ്തകജസനകളും കമ്പുമപുരം മുഴവൻ വളരെത്തു
കുടി—

രാക്ഷസൻ— (വേഗത്തിൽ വാട്ടുവിവിച്ചു് പരിശോഭിക്കുടി)
ഈൻ—രാക്ഷസൻ—ജീവനാട്ടിരിക്കുന്നേന്നും കമ്പു
മപുരതെത ആകുംിക്കാൻ തുനിന്തനവാനുണ്ട്? മു
വിരകാ, പ്രവിരകാ, ഉടന്തന്നെ ചാപാർഡിന്തായ
വീരഭടകമാർപ്പോയി കോട്ടച്ചുററി അണിനിന്തക്കാൻ
ക്ലൂനകൊട്ടക്കു. ദ്രാവുരക്കുലേല്ലോ പരശരങ്ങൾ
ഈ ചിന്നം വിളിപ്പിക്കാൻ വിഞ്ഞുള്ള മത്ര ഹസ്തി
കളു നിരത്തിനിരത്തട്ട്. നശപരമായ ശരീരാഭി
മാനത്തെ തൃജിച്ചു് കീത്തികാമഹാരാധ വീരപുരുഷ
മാരെല്ലോ തോളുംതോം ചേന്ന് സ്ത്രീയാംഹാ
രത്തിനായി ഉടൻ പുറപ്പേട്ടട്ട്.

വിരാധ—അമാത്യാ, പരിശോഭിക്കരാതു്; കഴിഞ്ഞകടമയാ
ണിതു്.

രാക്ഷസൻ—(നേരവിപ്പിട്ട്) മഹ! അങ്ങിനേയോ? ആ കാല
മാണിതെന്ന് താൻവിചാരിച്ചുപോയി. (വാഴംയിലിട്ട്)
മഹ! നാഡമഹാരാജാവേ! അവിഭേദ്യും ഇളയിളിവ
നിലുംഭരയിരുന്ന പ്രസാദാതിശയത്തെ താനിപ്പോ
ഴം നല്ലവന്നും ഓക്സിന. അനന്നാക്കാനും ഒരു യുദ്ധ
മുണ്ടായാൽ, ഗജസെന്റുങ്കാളിളിക്കിൽ രാക്ഷസൻ
തന്നെ ചെന്നേ അക്കദയ്ക്കും തുള്ളിയാവു. ചാടിയേറ
ടിവരുന്ന അൾപ്പസെന്റുത്തെ തടങ്കളുന്നിരതാനും
രാക്ഷസൻ തന്നീവേണ്ടം. പദാതിക്കൈളെ പരാതരാ
ക്കിവുന്നും രാക്ഷസന്നാണ് ചുമതല. ചുത്തക്കത്തിൽ,
സ്നേഹരിശയംമുലം അന്ന് ഏവിഭേദം ഏപ്പോ
ഴം രാക്ഷസനെന്നതെന്നയിരുന്ന അങ്ങ് കണ്ണതു്.

വിരാധ—ശരുക്കളാൽ ചുറവെപ്പുട കുമുഖത്തിലെ ദ
യക്കരാവസ്ഥയേയും, പേരുന്നാടുടെ ദയനീയസ്ഥി
തിയേയും കണ്ണ് സമിപ്പാൻ വയ്ക്കാതാക്കിലും അ
വിഭേദതന്നെ പാത്തിരുന്ന സർവ്വാത്മസിലിമഹാരാ
ജാവു്, പ്രജകളുടെ നിർബ്ബന്ധപൂർമ്മായ അപേക്ഷ
നിമിത്തം തുതിമമാർമ്മായി തപോവനത്തിലേയ്ക്കു
പോരാറി. നായകന്നും വേർപ്പാട്ടമുലം നമ്മുടെ
സെന്റുങ്കാളിടു പ്രയത്നങ്കളും മാത്രനേരംകൊ
ണ്ണ് ശമിലപ്പുയങ്കാളായിത്തീന്. പട്ടണത്തിനകു
ത്തുള്ളവർ ശരുക്കളുടെ വിവിധമായ സാമ്പർക്കശ്രേഷ്ഠ
യും ജീവലുംഘണ്ടശ്രേഷ്ഠയും കേടുസമയം അവരുടെ
വലയിൽ തങ്ങൾഞക്കെടുപ്പുടുത്തായി വിചാരിക്കയായി,
സഹായിക്കുന്നുണ്ടിച്ചു് ഏതുവിധവും നാഡമഹാ
രാജാവിന്നുംരാജും വീണേഭേദക്കണ്ണമെന്നനിശ്ചയിച്ചു്
മഹാമാർമ്മായി പുറമേ കടന്നു. ആ തരത്തിൽ ച
ങ്ങളുടെ നിഗ്രഹിക്കുവാനായി അങ്ങയുള്ളിരുന്ന

വിഷകന്റെ എങ്ങിനേയോ പബ്ലിക്കേറിന്റെ മാരകമായികലാശിച്ചു.

രാക്ഷസൻ—സ്വീകരിതാ! അത്രതാംതന്നെന്നയാണിതു്. ഏണ്ടു് ഭാരതജൂലത്തിൽ കള്ളം അജ്ഞനവധിത്തിനായി, പ്രഭോഗിച്ചുായ ഒരാളിൽ മാത്രം ഫലപ്രേട്ടന ശക്തിയെ അയച്ചു;അതു് അനീതിപ്പിനായ വല്ലുന്നായ ഘട്ടാല്പുചനിൽപ്പതിച്ചു് അവനെ നിറുമ്പിക്കുകയാണാണായതു്. തന്മുളം അനീതിപ്പിനു് ശ്രദ്ധയും അജ്ഞനവു് അനീതിപ്പാനു് അനപായാവസ്ഥയും സിലമായി. ഈ സംഭവം അതിനോടു് സദ്ഗ്രാഹിതനെന്നയിരിക്കുന്നോ.

വിരാധ—അമാത്രാ, ദൈവനിഹയം അങ്ങനെന്നയാണോ; പിന്നെ നമ്മക്കതിലെത്തുചെപ്പുാനാണോ കഴിയുക?

രാക്ഷസൻ— മുഴുവൻം പറയു.

വിരാധ—പിന്നീടു് പിതാവിൻ്റെ അകാലമരണം നിമിത്തംഭ്യതാപപരവർശനായ മലയക്കേതു എവിടേയോ പൊയ്യുള്ളതരു. താസമയം ചാണക്കും പദ്ധതക്കും മോദരനായവെരോചകനെ രാജാവായി പട്ടം കൈടുന്നതാണെന്നപറഞ്ഞു് വിശ്രദിപ്പിക്കുകയുംചെയ്തു. *അപ്പോൾത്തന്നെ ചങ്ഗത്തുകൂടി നദിവെന്നപ്രവേശവുംപ്രസിദ്ധമായി. അതിന്റെശേഷം, ആ ഭാഗചാണക്കും, കസുമപുരത്തിലുള്ള എല്ലാ ശില്പികളേയും വിശ്വച്ചു്, “ജ്യോത്യുഗാത്തെനനിർദ്ദേശപ്രകാരം, ഇന്നരാത്രി പത്രണ്ടമണി സമയത്താണ് ചങ്ഗത്തുകൂടി പട്ടണപ്രവേശം ചെയ്യുകയും തീച്ചുപ്പേട്ടത്തിയിരിക്കുന്നതു്; വേണ്ടപ്പെട്ട അലങ്കരണങ്ങൾക്കും ഉടൻതന്നെ തുനി

യവിൻ” എന്നക്കുളിച്ച്. ശില്പികളേപ്പോൾ പറഞ്ഞ
മഹപടി ഇതായിതന്നു— “ചങ്ഗളും മഹാരാജാവും
കൊട്ടാരത്തിലെയ്ക്കു ഭഗവാന്മുന്നനു സംസ്ഥാപിച്ചത്തമാ
നും സുപ്രസിദ്ധമായിതന്നതിനാൽ അടിയങ്ങളുടെ
നായകനായ ഭാരവമ്മൻ കനകത്തോല്ലാലുംകര
ണ്ണങ്ങളും കാലേതനെ തയാർ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞി
ടുടം. അടിയങ്ങൾക്കിനി വിശ്വാസമായി പള്ളിയിൽ
യിൽ ചില സൃഷ്ടിക്കും മാത്രമേ ചെയ്യുണ്ടെന്നു
യാളും.” താൻ പറയാതെതനെ കൊട്ടാരം മുഴുവൻ
നും അലങ്കരിച്ചതിനെപ്പറ്റി പ്രശംസിക്കുമ്പോതിരി
വാണകുറൻ ഭാരവമ്മനെ വിളിച്ച്, “നിന്നെന്ന ബു
ദ്ധിപൂർവ്വമായ പ്രസ്തതിക്കും അനാസ്ഥാനമായ ഫലം
ഉടൻ നിന്നും സന്ധാരിക്കാം” എന്ന സംസ്ഥാപിക്കാ
വത്തിൽ പറഞ്ഞു.

രാക്ഷസൻ— (വൈദികാച്ചക്രി) സ്നേഹിതാ, ആ ഭജ്ഞൻ സ
നോഷിച്ചുവെങ്ങു പറഞ്ഞതു്? ഭാരവമ്മൻറെ പ
രിത്രമത്തിനു് ഫലമില്ലാതായി വരുമോ? അതോ ആ
പത്രക്കരമായിത്തിരുമോ എന്ന ഏനിക്കു സംശയ
മായും. അവൻ ബുദ്ധിപൂർവ്വമാണെന്നോ രാജാക്കന്നി
പ്രകാശംകൊണ്ടോ നിർദ്ദിഘിമായ കാലത്തെ പ്രതീ
ക്ഷിച്ചിരിക്കാതെ പ്രവർത്തിച്ചു് വാണകുറൻ വലിയ
സംഭവമെന്നാക്കിവെച്ചുവെന്നതു് നീം വായമുണ്ടോ.
പിന്നെ—

വിരാധ— പിന്നീടു് വാണകുറൻ, “ഒരുത്തം വിശിഷ്ടമാ
ക്കയാൽ അബ്ദരാത്രിയിൽതനെ ചങ്ഗളും നും
വന്നതിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതാണു്” എന്ന് ശില്പികളും
യും പഞ്ചമാരയും ധരിപ്പിച്ചുയുടക്കനെ പര്യതക
രാജാവിന്നെന്ന സഹാദരനായ വേരുചക്കനെ ച

അതുള്ളേനാട്ടുട്ടി ഒരേ സുവർണ്ണപീഠത്തിലിരുത്തി, രണ്ടുപേശി, തുല്യമായി രാജും പകരുത്.

രാജ്ഞിസ്വാമി— അവൻ എന്തുപുതിയജ്ഞങ്ങൾന്നുംനാഥനായി വെവരാചകനു പകതിരാജും കൊട്ടത്തുംവാ? ഇതു നിശ്ചയമാണോ?

വിരായ— കൊട്ടത്തു—നിശ്ചയമാണോ.

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) പദ്ധതക്കേന്നു അപദൃതനിരിത്തം തന്നെസ്വാധിച്ച പാനിക്കുംഖ ഭജ്ഞീരുതി മറ്റുംവാനായിമാത്രം ചാണകുംഖേച്ചയും ഒരു പ്രവൃത്തിയാണിതു്; കപടപടവായ കെട്ടടിലും പാവപ്പെട്ട വെവരാചകനു എങ്ങനെന്നെങ്കിലും ഒരിക്കാതിരിക്കയില്ല. (സ്മൃതം) എന്നിട്ടു്—

വിരായ— പിന്നെ വെവരാചകൻ വിലപിടിച്ച അനുവദി മഹാകംപതിച്ചതും സൗഖ്യവുമായ മാർച്ചട യിട്ടു മരക്കി, രതാലംകുതമായ സംഗ്രാജുക്കിരിം തലയിൽചൂടി, സുന്ദരചുജ്ജാഡപാകൊണ്ട് വിചിത്രമായികെട്ടിയണ്ണാക്കിയഹാരങ്ങളണിത്തു്, നിത്രവും അട്ടത്തു പരിചയിച്ചവക്ഷ്യോലും അറിവാം വരുത്തര വിധം വേഷവിധാനങ്ങൾ ചെങ്കു്, ചന്ദ്രമാളിനു കയറാടുള്ള ‘ചന്ദ്രലേവ’യെന്ന ക്രിണിയാട പുറത്തു ചാണകുംഖേന്ന നിയോഗാലുകാരം കയറി, മെരുംബന്നു അനുചരണാരാധരായ രാജാക്കന്നമാരുടെ അക്കദിയോട്ടുട്ടി നന്ദമഹാരാജാവിക്കേരു കൊട്ടാരത്തിലെയുള്ള പ്രഥമഗണിക്കവാൻ പുറപ്പെട്ട സമയം ചന്ദ്രമാളാണുണ്ടാണെന്നു വിചാരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിക്കേരു തലയിൽ വീഴ്ത്തുന്നതിനുവേണ്ടി ഭാരവമുണ്ട് യന്ത്രത്താരണം ആക്കാരാ ശ്രൂം ഘംഡമായി തയാരാക്കി. അക്കദിക്കാ

രായ രാജുക്കമാരെയെല്ലാം ഗ്രാഫുരത്നിനു പുറ
മേനീറത്തി ആളുമായി വൈരോചകൻ പ്രവേശിക്കു
വാനായി തുടങ്ങി. അഞ്ചുപ്പാർ അങ്ങേയുടെ ചാരനം,
ചന്ദ്രകലവയ്ക്കുടെ പാപ്പാനമായ വദ്ധരകൻ സുവർണ്ണപ്പ
ബ്യതിലറിക്കിക്കുത്തിയിരുന്ന വാൾ വലിച്ചെടുക്കു
വാനായി ചങ്ങലവയിനേൽ കൈ വെച്ചു—

രാക്ഷസൻ— രണ്ടുചേപ്പത്തുടയം പ്രയതിം അഭ്യമാനത്തി
ലാണ്—

വിരുദ്ധ— വാൾ വലിച്ചെടുക്കുന്ന സംരംഭത്തിൽ വർക്ക
ക്കൻറെ ദേഹം ഇളക്കകയാൽ അതു നടക്കുവാൻ
ഒരു പ്രേരണയാണെന്ന ഡിരിച്ചു് ആന മുഖ്യമാട്ടു തന്നെ
രിതഗതിചെജ്ജു. അപ്രതീക്ഷിതമായ ആ ധാരാ
വേഗം നിമിത്തം, ചന്ദ്രളപ്പുനാണെന്ന തെററി
ഭാരണങ്ങയാട്ടകുടി വൈരോചകനെ വധിക്കുവാ
നായി വാൾ പിടിച്ചു വലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അതേ
ഇരുപ്പിൽത്തന്നെ സാധ്യവായ വർക്കക്കൻറെ തല
യിൽ ലാക്കുതെററി തോരണം വിശേഷം അവൻ മുത
നായി. യന്ത്രതോരണം വീണാൽ താനടൻ വലുപ്പു
നാക്കുമെന്ന കരത്തി കാലേതനെ മുകളിലെത്തട്ടിൽ
ഒഴിച്ചിരുന്ന ഭാതവമ്മൻ ലക്ഷ്യഭേദം കണ്ണക്കുണ്ണം
യന്ത്രതോട്ടകുടി ഘടിപ്പിച്ചിരുന്ന ഇരിസുലയ്ക്കു യെ
ട്ടുതു ചന്ദ്രളപ്പുനാണെന്ന തെററിഭാരണയാൽ
വൈരോചകനെ അടിച്ചു കൊന്ന.

രാക്ഷസൻ— കുഴിം കുഴിം! രണ്ട് അന്നത്തെമ്മാണിപ്പും
വാംകുടിയതു്. ചന്ദ്രളപ്പുനെ വധിക്കുവാൻ കഴി
ഞ്ഞില്ല; വർക്കനാം വൈരോചകനം കൊണ്ടിപ്പുട്ടു
കയും ചെയ്തു. പിന്നെ ഭാതവമ്മൻറെ നില എത്ര
നായി?

വിരായ—വെവരോചകന്റെ മുന്നേ നടന്നിരുന്ന പട്ടാള അദി അടിച്ചുകൊന്നു.

രാക്ഷസൻ—(ക്ലീംഷാംഗ്രാം) ഹാ! ഒപ്പവമേ, പ്രിയജ്ഞൈ ഹിതനായ ദായവമ്പുനെ പിരിഞ്ഞു് എന്നിക്കു് ജീ വിക്രണഭത്തായി വന്നല്ലോ. അവിടെ താമസിപ്പി ചീരുന്ന വെള്ളനായ അദയാളത്താണെങ്കിൽ പ്രഖ്യത്തി കൂടി എങ്ങനെന്നെയാക്കേണ്ണാണോ?

വിരായ—അദ്ദേഹം വേണ്ടതെല്ലാം ശുഭാപ്പുവം ചെയ്തു.

രാക്ഷസൻ—(സന്തോഷം നടിച്ചു്) ഇഷ്ടനായ ചര്യയുള്ളനെ വധിച്ചുവോ?

വിരായ—അമാത്രം, നമ്മുടെ കാലപ്പുണ്ടിക്കൊണ്ടു് അതുമാ താം സാല്പുമായില്ല.

രാക്ഷസൻ—(വുസന്നണ്ണഞ്ചുടി) എന്നാൽ പിന്നെയെ നാണോ് നീ എല്ലാം ചെയ്തുവെന്ന പറഞ്ഞത്തു്?

വിരായ—അമാത്രം, ചര്യയുള്ളനെ കൊടുക്കബാനായി അയാൾ വിഷസമിത്രമായ മരന്മാഡാക്കി കേശവാ ധനത്തിൽ കലർത്തിവെച്ചു. ചര്യയുള്ളൻ അതെടു തു കേൾപ്പാൻ തയാറാക്കുയും ചെയ്തു. അപ്പോഴേ വിഭേദിനോ ചാണകുൾ അവിടെ എത്തുകയും, ചു തു തിന്നുന്ന നിരംമാറം കണ്ടു ചര്യയുള്ളനാടു്, “ഈ തു വിഷം ചേന്നതാണോ; കേൾക്കുതു്” എന്ന പരഞ്ഞു് വിലക്കുകയും ചെയ്തു.

രാക്ഷസൻ—അവനോടു മധാകപടശാലിതനെ. വെള്ളേനു?

വിരായ—ആ ക്ഷേമാംതനെ കടിപ്പിക്കുയാൽ മുതിനായി.

രാക്ഷസൻ— (വുസന്നതിൽ) കാഴ്ചം കാഴ്ചം! ഒരു വലിയ വിജയാനം നമക്കു നാശപ്പെട്ട്. ഇനി, വദ്ധമുള്ളനീരും പഞ്ചിയറസൂക്ഷ്മിപ്പുകാനും പാപ്പിച്ചിട്ടും അമോദക്കെന്നും പ്രവൃത്തികൾ ആണും കേരംഭക്ഷണം.

വിരായ— മറ്റൊരു വര്ത്തനയോബോലതനെ.

രാക്ഷ— (പരിശേഷിൽ) എങ്കിനെ? തെളിച്ചു പറയു.

വിരായ— അവനെന്നുൽ രഹാഡുമനാണ്. അങ്ങും കണ്ണക്കില്ലെതെ കൊടുത്തിരുന്ന പണം വാരിക്കുരി തെളിവിട്ടും അവൻ യുത്തടിച്ചു നടന്നു. അതുകൂടും ഒരിക്കൽ ചാണക്കുന്ന്, “നിന്നും ഇതും ദാഖല ചെലാവിട്ടാം പണം എങ്ങനെ കിട്ടുന്നു” എന്ന ചോദിച്ചപ്പോൾ പേടിച്ചു വിരുച്ചും മുൻപാപരവിൽ ലഭ്യമായി സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി. ‘ചെന്തുതെളി ഞത്’സമയം ചാണക്കുന്നവനെ ആരുമറിയാതെ കൊന്നകളുണ്ടതു.

രാക്ഷസൻ— കാഴ്ചം! ദൈവം അവിടെയും നടക്കു വിശ്രായിയായി. ഒരുപോലെ ഉറഞ്ഞുനേബാർഥം അപാരമായപ്പെട്ട ത്രഞ്ചാനായി പഞ്ചിയരയുള്ളൂടുതു ഭിത്തിയിടെ ഉംവശം മുഴുളുമായി പാപ്പിച്ചിരുന്ന പിണ്ഠേസകാഡിയോ?

വിരായ— അവരുടെ ചരിത്രം വളരെ ഭയക്കരമാണ്.

രാക്ഷസൻ— (ആദ്യത്തെ വിഭാഗം) എന്തും ഭയക്കരണമാ? അവരുടെ വിഭാഗം ഇരിക്കുന്ന വിവരം ചാണക്കുന്ന് അറിഞ്ഞതിട്ടില്ലപ്പോ?

വിരായ— അമാത്രം, അറിഞ്ഞതു. വദ്ധമുള്ളതും കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ ചാണക്കുന്ന് പഞ്ചിയറമുഴുവനും സുക്ഷ്മമായി പരിശാധിക്കുകയും

ഞായി. അങ്ങപ്പാർ ചുമരിൻറെ ഒരു വിജ്ഞലിൽ നിന്ന് അന്നശകളണ്ണേട്ടുന്നതു വരിവരിയായി വരുന്നതുവുകളുണ്ട്, ‘ഇതിനാളിൽ ആദിപ്പാർപ്പി സെം’നു നിശ്ചയിച്ചു’ ആ അറ തീവെച്ചു ചുട്ടപോ കുച്ചിച്ചു. തലക്കണ്ണം ചുറപ്പെട്ട ചുകകൊണ്ട് കുണ്ണുടി, ആല്പും അടയ്ക്കപ്പെട്ട ഗ്രഹാപദാരം അറിയാതെ അവരവിട്ടെന്ന കിടന്ന ദയനീയമാംവണ്ണം മറി ആപോയി.

ശക്ഷസന്—(കുണ്ണിക്കുകി) ഹാ! കുഞ്ഞം! മൈവിതാ, നോക്കു ക ഭജ്യാനായ ആ ചഞ്ചലപ്പ് തന്റെ ഭാഗ്യാതിശയും? അവൻറെ നേക്ക് നാമയച്ചു വിഷകന്നുകൊണ്ട് ഗ്രഹനായ പാംതകനാണു മുതനായതു്. ആ ഭജ്യം അഭ്യർഥാരിന്നു് അവകാശിയായ വെവരോ ചക്രം അഭ്യവിധിതനെ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ശമ്പു യോഗാക്കാണ്ടാ, രാസപ്രയോഗത്താലും അവനെ നിറുച്ചിക്കാൻ താനുരേയാക്കു നിരോഗിച്ചു വോ, ആതേ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടു് അവർത്തനെ മുതമാരായിത്തീർന്നു. ഇതിൽപ്പരമെന്നതാണോരത്തുന്തു?

വിരുദ്ധ— അമാത്യാ, ഇങ്ങനെനബാക്കയാണെങ്കിലും തു ഓടിയകാഞ്ഞത്തിൽ നിന്ന് അങ്ങു പിൻമാരുതു്. ഒരു തൊന്താൻ,

നീചൻ തുനിഞ്ചിക്കയില്ല തക്കുമോത്തു,
മംസ്യത്തെ ലിട്ടക്കളയുനിതിടത്തരകാർ,
വിജ്ഞം മാജ്ഞയുമെക്കില്ലുണ്ടെന്നും
പിൻവാക്കുകില്ലോടിപ്പാലുമിരംഞ്ചിയെന്നാൽ.

എന്നപ്പും, തുടങ്ങിയകാരുതെ പുന്നമായി കരാമമാ ചെക്കുതെന്ന വേണും. അതാണു് ദയാന്ത. അനന്തനു്

താഴെവാൻവയ്യുത്ത ഒരു ചുമടാൻ ഭ്രമിയെങ്കിലും, അം ദ്രോഹം അതിനെന താഴെയിട്ടുണ്ടില്ല. ആദിത്രം പരി ശുമം നിസ്സാരമാണോ? ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും രഹിതത്തി ഓന്ന് അദ്ദേഹം തന്റെ ക്ഷീണംതിക്ഷംവാൻ വിച്ചാരിക്കാ റില്ലല്ലോ? സ്ഥിരകരിച്ചതിനെ തുപണനേംപ്രാലെ പരി തൃജിക്കുന്നതു് ലജ്ജാവധമാണ്. ആരോച്ച കാർത്തേത നിവർമ്മിക്കുകയാണ് സജ്ജനങ്ങളുടെ ഭാഗലുതം.

രാക്ഷസൻ—സ്നേഹിതാ, ഞാനാദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നും ഒരിക്കലും കൂട്ടയത്തക്കുള്ളേന്ന് നിങ്ങൾക്കൊക്കെ നല്ലവണ്ണം അറിയാവുന്നതാണല്ലോ. ശ്രേഷ്ഠംകൂടി പരയു.

വിരായ—ഈ സംഭവങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞതിന് ശ്രേഷ്ഠം ചയ്യുള്ള നിന്നും രക്ഷാവിഷയത്തിൽ ചാണക്കുന്ന കിരയയികിം മനസ്സിൽത്താഴണ്ട്. അതിനാൽ ഓരോ തത്ത്വനേയും ശുഭാച്ഛയവും പരിശോധിച്ചു് ഇന്നവ നിൽക്കിന് ഇന്ന ആവഹനു് ഇന്നതരത്തിൽ വരാനി ടയുണ്ടെന്ന് കണ്ടുപിടിച്ചു് അങ്ങയുടെചാരനാരെയും ആളുന്നമാരെയും അവൻ ക്രമേണ നിന്മാറ്റു.

രാക്ഷസൻ—(പരിമേരിൽ)പരയു. പരയു. ആരെയൊക്കെയാണോ?

വിരായ—ആദ്യതന്നെ ഏലുസന്ധ്യാസിയായ ജീയസിലി യെവലിയ കരംചുമത്തി പട്ടനതിനുപുരത്താക്കി.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഇതു് സധിക്കാവുന്നതാണോ. എന്നനാൽ ആദ്യേകം ഒരാവശ്യമോ ബന്ധമോ ഇല്ലാത്തവക്കു് സ്ഥാനത്തോശം വിഷാദകാരന്മാകയില്ല. (സ്ഫുളം) അവാഡിച്ചെയ്യു കരം എന്നാണെന്നാണോ കേ കുതു്?

വിരായ—അങ്ങയുടെ ഫ്രേഞ്ചനിമിത്തം അയാളാണോപാലു പ്രവർത്തശ്ശൈരനെ വധിച്ചതു്.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം)കൊള്ളാം: കൊട്ടില്ലോ കൊള്ളാം. നിന്റെ കടിലമായ നീതിക്കു് ഒരു വിത്തേയള്ളുവെ കിലും അതിന്റെ ഫലം വിവിധവും അസംഖ്യമാകും. നീ സ്പാനം ഭാഗ്യരിനെ മറച്ചു്, അതെ നീൽ ആരോപിച്ചു്. അർഥരാജ്യാവകാശി വധിക്കുപെട്ടുകയും ചെയ്തു്. പോരെ സ്ഥാമത്യും? (സ്വാം)പിനോയോ?

വിരായ—ചന്ദ്രത്തുനെ ദേഹിപ്പിക്കായി ഭാക്ഷവമ്മപ്പ ത്രിക്കളെ ഫേരിപ്പിച്ചുവെന്ന കരം ചുമതലി ശക്താസനെ തുലത്തിനേൽ തരച്ചു്. അതാണോ പിനോതെ കംന്തുത്തുരും.

രാക്ഷസൻ—(ക്ലീർഡാണ്ടു്) അണ്ടു! സ്നേഹിതാ, ശക്തദാസാ, ഭവാനിതെങ്ങനെ സംഭവിച്ചു്? അബ്ലൈക്കിൽ സ്പുമിക്കു് വേണ്ടാണീരംവെടിജിൽ അങ്കു് ശ്രാവ്യ നല്പുതനെന്ന. നദവംശം വേരരൂപോയ നംബംതതിൽ പോലും ജീവിതം ചുട്ടക്കവാനാറുവിക്കുന്ന ഈ രാക്ഷസനാണോ ശ്രാവ്യൻ.

വിരായ—അമാത്രാ, അങ്ങയുടെ ജീവിതാശ നാമാക്കാഞ്ചനിർഹണത്തിനു് മാത്രമായിരിക്കോ ഇങ്ങനെ വൃസനിച്ചാലോ?

രാക്ഷസൻ—സ്നേഹിതാ, എൻ്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം അതു മാത്രമാണോ. ജീവിതേന്തു് എന്നിക്കു് ചേഷമില്ല. എന്നല്ല, സപർശമനായ ഭേദവനെ അന്നഗമിക്കുകയെന്നതു് തുതാളിമാക്കു് സാല്പ്പുമായ സംഗതിയല്ല. അതിനുകും താനിഞ്ചും മരിച്ചതു

കൊണ്ടും ഫലമില്ലാതെയായിട്ടാണ് വന്നിരിക്കുന്ന തു്. പറയു; ഭാവംകേട്ട തശ്ചവിച്ച എൻ്റെ ചെ വി ഇനിയും കേട്ടകൊള്ളിം; പറയു.

വിരാധ—ഇതെല്ലാമറിഞ്ഞ ചടങ്ങും അങ്ങെയുടെ കു ഹതുതെ ഒളിച്ചതാമസിപ്പിച്ച.

രാക്ഷസൻ—ആരനായ ചാണകുന്ന് വിപരീതവും അയ കതവുമാണല്ലോ അ പ്രവൃത്തി.

വിരാധ—അമാത്യാ, “ബന്ധുദ്ദോഹം യക്തമാണോ?

രാക്ഷസൻ—മുഴവൻ പറയു.

വിരാധ—വള്ളരെയാക്കേ ചോദിച്ചിട്ടും അങ്ങെയുടെ കു തുതെ സമർപ്പിക്കായ്ക്കാൽ അതിക്കപ്പിതനായ ചാ ചാണകുൻ ചടങ്ങുംസനെ--

രാക്ഷസൻ—വധിച്ചില്ലാല്ലോ?

വിരാധ—ഈല്ല; മുതലെല്ലാം സക്കരിയേലയ്ക്കേതു് കും ബസമാത്രം ജയിലിലിട്ടുകളെന്തു.

രാക്ഷസൻ—എന്നിട്ടാണോ നീ “രാക്ഷസൻറെ കുഹതു തെ ഒളിച്ച് താമസിപ്പിച്ച”വെന്നു് സഹായിക്കേണ്ടി പരാഞ്ഞതു്? പുത്രനോടും ഭാർത്തയോടും കൂടി രാക്ഷസനെ കെട്ടിയിട്ടുവെന്നാണല്ലോ ഇപ്പോൾ പായേണ്ടതു്.

(ഭോഗചാലകൻ പ്രവേശിക്കുന്ന)

ദ്രാവ—അവിഭയ്ക്കു് നമ്മുണ്ടാം. ഈതാ ശക്തഭാസൻ വാ തി ത്രക്കാക്കുവന്നു് നാല്ലുന്ന.

രാക്ഷസൻ—ചുടാ സരുമാണോ?

ദ്രാവ—അവിട്ടെത്തു മുമ്പിൽ കളിം പറയുകയോ?

രാക്ഷസൻ—(വിരാധംസ്ഥാനക്കി) നേരുമ്പിതാ, ഇതെങ്ങെന്നോ?

വിരാധ—അമാത്യാ, അതങ്ങനെവരാം. ഭവിതവ്യത വേണ്ടതെ പരിപാലിക്കുമല്ലോ.

രാക്ഷസൻ—പ്രിയംവദക്കാ, എന്നാൽ പിന്നൈയെന്നും സീ താമസിക്കുന്നതു്? വേഗംകുട്ടിക്കൊണ്ടവയും.
(പ്രിയംവദക്കംപോകുന്നു. അന്നെന്നും സിലുംകുന്നു.
ഒക്കലാസനം പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഒക്കലാസൻ—(വിചാരം) മെറ്റരുനെ രാജുത്തിൽ പ്രതിജ്ഞിച്ചതുപോലെയാണ് ഭ്രമിയിൽത്താഴു് തതി നിരത്തിയ ശ്രൂലത്തെ ഞാൻ കണ്ടു്. എൻ്റെ തലയിലും കഴുതിലും ബന്ധിച്ചിരുന്ന കൊലമാലയെ ചാറുത്തു് എൻ്റെ ശ്രദ്ധപ്രശ്നക്കൂട്ടിക്കു് തുല്യമായി ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. ആ സമയത്തു് കേട്ട പെത്തുവരയോച്ച നേരുമായി ചരമവാത്തയെക്കാടം ദഥംകർന്ന മായിക്കുന്നില്ല. ഇതുംഞാക്കേ വിഷമാവസ്ഥയിൽ പെട്ടിട്ടു് എൻ്റെ എഴയം പിളന്നപോകാതിരുന്നതു് ഭിഡുവക്കുള്ളഭവിച്ചു് തശ്കിയണ്ടായ കർന്നതകൊണ്ടാക്കാനെ തരുമ്പുള്ളി. (കംബാട്ടുള്ളം രാക്ഷസനെന്നോ കിസംനാക്കാത്തു) അമാത്യരാക്ഷസൻ അതാ ഇരിക്കുന്നു. നേരുമഹാരാജാവു് നാട്ടനിങ്കിയിട്ടു് നാളേരെയോ തെക്കിലും നിശ്ചീളക്കുള്ളിയോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തി എൻ്റെ കാര്യക്കാരാണുസാധിപ്പിക്കാനായിതനെ നിന്നും രാപരിതുമിക്കുന്ന ഇംഗ്രേസിനും നാപാമിക്കുന്ന മഹാന്മാരാവൻം നാപാമിക്കുന്ന അന്തരുസരനാണെന്നതു് നില്ലുംശയമാകുന്നു. (അടങ്കുമ്പോൾ) അമാത്യനെ ഭാസനിതാനമസ്തുരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ— (ഒക്കലാസനെക്കണ്ട് സംഭാക്കിച്ചു്) മൈലിതാ, കൗൺലൂപ്പും കരുതി പെട്ട ഭവാനെ കാണുണ്ടു് കഴി നേരതുംബുംതന്നെ. എന്നു ഉന്നാലിംഗനംചെയ്യു.

(ഒക്കടാസൻ റംക്ഷസനെ ആലിംഗനം ചെയ്യുമാറിനിൽക്കുന്നു.)
രാക്ഷസൻ—ആ പീംതിലിതിക്കു. (ഒക്കടാസൻഹരിക്കുന്നു)
രാക്ഷസൻ—സ്നേഹമിതാ, എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ഇതു വലി
യ ഒരു അനുനദിം അനുഭവിക്കുന്നതിന് ഇടവരുതി
യ കാരണമെന്താണ്? വേഗം പറയു.

ശക്താസൻ—(സിലൂത്മകനെ ചുണ്ടിക്കാണിച്ച്) ആത്മസ്നേഹി
തനായ ഈ സിലൂത്മകൻ എംതക്കുംരഹാടിച്ച്
മുത്തുമുഖത്തിൽ നിന്ന് എന്നൊരുക്കപ്പെട്ടതാണ്.
രാക്ഷസൻ—(സംഭാഷണം) സിലൂത്മകാ, ഭവാന്നീർ
ഈ ജീവരക്ഷാത്മത്രത്തിന് ഇതേതും പരുഞ്ഞമല്ല;
എകിലും ഇതുസ്പീകരിക്കവാൻ തൊന്ത്രപേക്ഷിക്കുന്നു.
(രാക്ഷസൻ തന്നെ ശരീരത്തിലിണ്ണിക്കുന്ന ആശങ്കാങ്ങളിൽക്കും സി
ലൂത്മകന്റെ നേരെ നീട്ടുന്നു. സിലൂത്മകൻ കം മടിക്കാണിച്ച്
അതു വാങ്ങി കാണ്ക്കൽവീഴ്ന്നു.)

സിലൂത്മകൻ—(വിചാരം) ആരുവാൺകുന്നീർ നിരിക്ഷ
ണംമുത്തു ശരിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. (ശ്രദ്ധം)അമാത്രാ, തൊ
നീ നാട്ടിൽ നടാടു വന്നവനാകയാൽ ഇവിടെയെ
ങ്ങും ഒരു മുവപരിചയവുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഈ
മുദ്രവെച്ചിരു അവിടുന്ന് കരച്ച ദിവന്തേയ്ക്ക്
സുക്ഷിച്ചുതുരുവാനുപേക്ഷിക്കുന്നു. നാട്ടിലേയ്ക്കു പോ
ക്കേബാൾമരക്കാതെ വാങ്ങിക്കൊണ്ടപോരും. അതും
രാക്ഷസൻ—അതതു പ്രധാനമുള്ള കാര്യമല്ലല്ലോ. ശക്ത
ഡാസാ, സിലൂത്മകന്നീർ അഭിപ്രായംപോലെ ചെ
യ്യുക്കു.

ശക്താസൻ—(ഉദ്ദേശ്യക്കിരാക്ഷസനേട്ട് സ്വകാര്യംയി) അമാ
ത്രാ, ഇതിൽ അവിടുതെത പേരാണ്ടോ കാണപ്പെട്ട
ടന്നതു.

രാക്ഷസൻ—(ഇപ്പന്നക്കിവിചും) നാരംവിട്ടപോന്നപ്പോൾ പ്രിയയുടെ സമാധാനത്തിനായി നിർബ്ബന്ധപ്പൂർണ്ണവോദിക്കേണ്ടതു അംഗുലീയം എങ്കണ്ണെന്ന് മുവന്ന് കൈവശം വന്നു? (സ്ഥാം) സിലുംകാനു നിന്നുണ്ടാക്കി കിട്ടിയതു്?

സിലുംകാൻ—കസുമപുരത്തിലെ വലിയ രണവ്യാപാരിയായ ചാന്ദനാസപ്രളവിന്റെ പടിക്കൽക്കിടന്ന് കിട്ടിയതാണെന്നിക്കിട്ടു്.

രാക്ഷസൻ—അതിനു് യുക്തിയിട്ടു്.

സിലുംകാൻ—അമാത്യാ, എന്നാണതിൽ യുക്തിയിട്ടുണ്ട് പറഞ്ഞതു്?

രാക്ഷസൻ—വലിയ പ്രളക്ഷജ്ഞനു ഗ്രഹങ്ങളിൽനിന്നു് മുഖം പലതും കളിഞ്ഞുകിട്ടാവുന്നതാണെല്ലാ; അതു തന്നെ.

ശക്തദാസൻ—പ്രിയഭ്രാംഗിതാ, അമാത്യന്റെ പേരുകൊത്തിയ മുദ്രയാണെന്നിട്ടു്; അമാത്യൻ അഭിതമായ ധനം തന്നു് അങ്കാരയെ തുഷ്ടിപ്പെട്ടതും; എന്നാലിട്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു് കൊടുത്തേക്കാമോ?

സിലുംകാൻ—എന്ന കൊടുത്തേക്കാമോ? എന്നു്? ശ്രാന്തിനെതാഴെ വലിയ അനന്തരാധമായി വിചാരിക്കുകയാണു്.

(ഇപ്പ രാക്ഷസൻകുളിൽ കൊടുക്കുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—ശക്തദാസാ, ഈ മുദ്രവെച്ചു് വേണും ഇന്നിന്റെ ജോലിക്കും നടത്തുവാൻ.

ശക്തദാസൻ—അങ്കാരനെതന്നെ ചെയ്യാം.

സിലുംകാൻ—അമാത്യാ, ഒപ്പേക്ഷയിട്ടു്—

രാക്ഷസൻ— തുന്തിന് നംശയിക്കണ്ണ? തുന്നപറയാമ ദ്രോ.

സില്ലാത്മകൻ—ചാണക്കുന്ത് അധിതം ചെയ്യുംകൊണ്ട് പാടലിച്ചത്തിൽ കിടന്ന് പൊരക്കാൻ സാധിക്കു നീതെല്ലുന്ന് അവിടേയ്ക്കും അറിയാമണ്ണും. അതു കൊണ്ട് അവിടതെ ശിശുഷിച്ചുതന്നെ ഇനിയുള്ള കാലം കഴിക്കണമെന്ന് എനിക്ക് വലിയ ആശ യണ്ട്.

രാക്ഷസൻ—എൻ്റെ ആരുഹംതന്നെയാണ് നീ ഇപ്പോൾ പാശ്ചത്തു്; എന്നങ്ങോടു് ചാടികയെറിപ്പുറയ്ക്കു തു് നിനക്ക് അലെറകികമായാലും എന്ന് കരതി ഇതുയുംനേരം മിണ്ടാതിരുന്നു. ഇനി തീരെ സംശയ മില്ല. അങ്ങനെതന്നെയാവട്ടു.

സില്ലാത്മകൻ—ആവു! അവിടെന്നെന്ന അന്നരുഹിച്ചു.

രാക്ഷസൻ—ശക്തദാസു, സില്ലാത്മകനെ കുട്ടിക്കൊണ്ട് പോയി അവൻ്റെ ധാത്രാക്ഷിണം തീർക്കു.

ശക്തദാസൻ—അങ്ങിനെയാവാം.

(സില്ലാത്മകനും ശക്തദാസനും പോകുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—വിരാധയളപ്പുതു, ഒണ്ണും കുടി പറയു. എൻ്റെ ഉപജാപങ്ങൾ വല്ലതും പ്രജകളിൽ ഫലിക്കുന്നുണ്ടോ?

വിരാധ—ഉണ്ട്. മലയക്കേരുകമാരെനെ ഭാടിച്ചുതുക്കൊണ്ട് ചാണക്കുൻ്നു. ഒരു വലിയ തുതച്ചുന്നാണെന്നു് ഭേദം ദിക്കൾ ചുണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചിരിക്കയാണു്. അതു പരസ്യമായ കാര്യമാണെല്ലും.

രാക്ഷസൻ—പരസ്യമായ തെങ്ങേനു്?

വിരാധ—അതോ? പറയാം. മലയാക്കതുകരാൻ ഒടി പ്രോത്സാഹനത്തിൽ ചാണക്കുന്നൊട് വരുത്തപ്പെന്ന് പി ണങ്ങിയിരിക്കുന്നും. തന്മുളം ചാണക്കുന്നും വരുത്തപ്പെന്നെന വെള്ളത്രു് ഓരോ കല്പനകളേയും വകവെ ജീവതെ കഴിയുന്നതു മനോരൂപം അഭ്യർത്ഥിനും ഉ ണ്ണകൾ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുകൂടി കുറഞ്ഞു. ഇതെല്ലാം തൊൻ കണ്ണിന്തെ സംഗതികളുണ്ടും.

രാക്ഷസൻ—(സന്ദേശങ്ങളുടെ) ഫല്ലിനിൽ, അങ്ങു് ഇതെ വേഷംതിൽത്തനെ ഇനിയും കബുഡപുരാതനിലേ യുള്ള പോകണാ; അവിടെ എൻ്റെ പ്രിയസ്തേഷി തന്നു സൃഷ്ടികളും വൈത്താളിക്കുവേണ്ടതിൽ എ നേരം നിർദ്ദേശപ്രകാരം താമസിക്കുന്നുണ്ട്. അങ്ങു് അവണ്ണാട് “കല്പനാഭംഗമായിചാണക്കുൻ പ്രവർത്തി ചെയ്യും അഖി, വരുത്തപ്പെന്ന് ഏകാധാരം വരുത്തു കണ്ണാനുഭവുപ്പുണ്ട്” എന്നു് തൊൻ പറാതതൊ യിപരിയണം. വസ്തുസ്ഥിതികളുമ്പോൾത്തനെ കരഭകൾ വഴിയായി എന്നെന്ന ധരിപ്പിക്കണമെന്നുംകൂ ടി പറയാൻമറക്കാത്തു്.

വിരാധ—അവിടെതെ ഇഷ്ടാനസരണം എല്ലും ചെയ്യാം.

(വിരാധത്തു് തൊഴുതുപഠകനാ.)

(പൊാപാവകൾ പ്രശ്നാഗിച്ചു്)

പ്രാര—അമാത്രാ, “വ്യാപാരികൾ വിശ്വവാനാരി മുന്നാഭ റണം കൊണ്ടാനിരിക്കുന്നു; അമാത്രാൻ അതോനു് പരിശോധിച്ചാൽ വേണ്ടില്ല.” എന്നു് പറഞ്ഞു് ശ കടലാസൻ ഇതു് തന്നയച്ചു. (അതിനുണ്ടും രാക്ഷസന്നു കരുതിക്കൊട്ടുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—(നല്ലവയ്ക്കും പരിശേഷിച്ച് സംത്രപ്പനായി) ആയു
ം! ഈ വിലപിടിച്ചുവതനെന്നയാണ്. എന്നാ; ഒ
ക്കടാസനോട്, കച്ചുവക്കാരെ തൃപ്പിപ്പെട്ടതി
ഈ വാങ്ങളവാൻ പറയുക.

(പൊരപാലകൻ ആരംഭിക്കുന്ന വാങ്ങി തിരിയേപ്പോക്കൻ.)

രാക്ഷസൻ—ഈനി കസുമപുരത്തിലേയ്ക്ക് കരഞ്ഞെന അയ
ച്ചേരു മതിയാവു. (എഴുന്നോട്) തു ഭസ്താനായചാണ്കു
ഞ്ഞൻ അധിനത്തിൽനിന്ന് ചാറുള്ളുണ്ടോക്കയി
ഡേ? (നാലോചിച്ച്) തൊന്തന്തിന് സംശയിക്കുന്നോ?
എന്നെന്നു കാഞ്ഞം സാധിത്തല്ലായെന്നെന്നു. എന്നെന്ന
നാൽ “പ്രതാപത്തിഞ്ഞർമ്മാധാര്യം നോക്കുന്നോടും
മറ്റു സകല രാജാക്കന്നാരിലുംവെച്ചു്” താൻ തന്നെ
യാണ് അംഗരുസരൻ” എന്ന് ചാറുള്ളപ്പേരുണ്ടോ
മാനിക്കുന്നു; അതേസമയംതന്നെ ചാണ്കുണ്ട്, “എ
ഞ്ഞൻ ഏപ്പിൾക്കതികൊണ്ട് മാത്രമാണ് ഈവൻ രാജാ
വായതു്” എന്ന് ദ്രുംഖായി വിചാരിച്ചു് അഹങ്കരി
ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒന്ന് രാജുല്യാഭംകൊണ്ടും മറ്റൊ
തു് പ്രതിജ്ഞാസമാദ്ധോതനെന്നതാലും തുതാത്മതയെ
നടക്കുന്നു. പഴതുണ്ടാവുന്നോടു ധാർഖ്പ്രജാതമായി
കാണുന്ന ഈ തുതാത്മതനെ അവരെ സ്ഥൂല
ബുന്ധനത്തിൽനിന്ന് വേർപ്പെട്ടതുമെന്നതു് നിന്നും
ശയമായ സംഗതിയാകുന്നു.

(എല്ലാവകം പോയി.)

മുന്നാമങ്കം.

(ഒരു കമ്പുകി പ്രവർത്തനം)

കമ്പുകി—(വിരക്കിയേണ്ടത്കി) അംഗവും! തുള്ളിയുടെ ഒരു ശക്തി! അതിന്റെ അഭ്യന്തരമായ പ്രേരണ നിമിത്തം എൻ്റെ ചോദത്തിള്ളപ്പു് കാഖത്തിൽ ചക്ഷുരാദീസ്വി യങ്ങൾ എത്രയൊക്കെ പ്രവൃത്തികളാണ് ഇടവിടാതെ ചെയ്തിരുന്നതു്? ഇപ്പോഴോ? അവകുടി ദന്തം തിരിയാതെ കിടന്നാലുകയാണ്. തുള്ളാധിനങ്ങളാകയാൽ എൻ്റെ അംഗങ്ങൾക്കുപോലും ഇന്നൊരു ശക്തിയുമില്ലാതായി. അതുമാത്രമോ; ജു അതിന്റെ തലയിൽ കാലുവെച്ചുംകഴിത്തു. ഇങ്ങനെയൊക്കെയായി ധായിട്ടു തുള്ളി ഇപ്പോഴും പ്രസന്നിക്കയാണ്. നോക്കു അതിന്റെ ഒരു സാമർപ്പം. (ചുറിനടന്നു മേഘാഭ്യം നേരിക്കൊണ്ട്) സുഗാജ്ഞപ്രാസാദത്തിൽ പാരാവുന്നില്ലെന്നവരാക്കും അവിടെയുണ്ടാ? (വിളിക്കുതായിനടിജ്ഞ്) എന്നാൽ “ഇപ്പോഴാരംഭിച്ച ശാരദായൽസ്വം സംബന്ധിച്ച്” പ്രശ്നകം അലംസ്തുതമായ കസുമ്പുമം മുഴുവൻ ചുറിക്കാണോ നാം വിചാരിക്കും; അതു സ്കാണ്ട് പ്രാസാദത്തിന്റെ മുകളിലും വേണ്ട സാജ്ജീകരണങ്ങൾല്ലാം ഉണ്ടായിരിക്കുണ്ടാം.” എന്നു മഹാരാജാവു തിങ്കമനസ്സുകൊണ്ട് കല്പിച്ചിരിക്കുണ്ടാം. (ചെവിയോള്ളു്) നിങ്ങൾ എന്നാണ് പറഞ്ഞത്തു്? “ഈ രഭോസ്വം വേണ്ടുന്നവെച്ചുതു് താങ്കളുറിഞ്ഞില്ലു്” എന്നോ? അയ്യോ! പുഡികളേ, തലപോക്കനു വാക്കു് എന്തിനാണ് പുലന്നുന്നതു്? നിങ്ങൾ

വേഗം തുണകളിൽ സുന്ധനയാലകൾ കെട്ടുകയും, വൈശ്വചാരണങ്ങളുടെ പുനിലാവു പോലുള്ള രദ്ദിക റീ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ! മഹാരാജാവി നീറു പ്രവേശംകൊണ്ട് മുർഖ്ഖിതയായ ഭ്രമിയെ സുന്ധനപ്പെട്ടുകളിട്ട് ചട്ടനവുംമൊഴിച്ചു് കളിപ്പിക്കുവിൻ. താമസിക്കുതു്. (ചെവിയേംതു്) നീങ്ങുംബുള്ള പരയുന്നു? “തിരുമന്ത്രിലെ ക്ലുന്നോലെ ഉടൻ പ്രവർത്തിക്കാം”, എന്നോ? ആ; അതാണ് നല്ലതു്. അതാ തിരുമന്ത്രികൊണ്ട് ഏഴുനേരങ്ങളിക്കുന്നതു്. ഭാവംടങ്ങളായ മാർക്കങ്ങളിൽപ്പോലും സുദിഷ്ഠങ്ങളായ അംഗങ്ങളുടെ സംഘായുംകൊണ്ട് ധാതൊയ കുറവും കുറവും വരാത്തവിധിം അപൂർവ്വതന്നുരാൻ തിരുമന്ത്രികൊണ്ട് വളരെക്കാലം വഹിച്ചിരുന്ന ഭംഗ രഹായ ഭാരതത്തെ ഇംഗ്ലീഷ്‌പ്രായത്തിൽ തന്നെ കയ്യു ക്ലീവാനല്ലെന്നിക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് മഹാന്മാരാവന പ്രസംഗ പരിപൂർണ്ണമാക്കാത്തതുകൊണ്ട് കുറത്രൂക്കേ കൂഴങ്ങുന്നവെങ്കിലും, സപാഭാവികമായ മനസ്മിരത നിമിത്തം കാണിപ്പോലും കുസുന്നിലും. അത്ഭുതം തന്നെ.

(കുമുകി പോകുന്ന.)

(അനന്തരംചുരുക്കുവും പ്രതിഫലിയുംപിംഡക
കുമുകിയുംപ്രവേശിക്കുന്ന.)

രാജാവു്— (വിചാരം) സപ്തയമ്പങ്ങളെ വൈണ്ടംവിധിം അന്ന ഷുക്കരന രാജാവിന്റെ രാജ്യം വലിയവിഷമങ്ങൾക്കു സ്ഥാം കാണണമായിത്തീരുന്നു. എന്നെന്നുായ, തന്റെ ഇത്തിലുള്ള തഞ്ചിച്ചുകൊണ്ട് മറുള്ളവയുടെ കാഞ്ഞങ്ങളിൽ ഒരു വൈദിക്കും ഉണ്ടാക്കാം. പ്രക്ഷ, പ്രജാ പാലകനായ രാജാവിന്റെ ധർമ്മം അത്ഭൂതമാണോ.

സപാത്മം തീരെളുപ്പേക്കിക്കാമെന്ന് വെച്ചായ് അംഗാർ നിശ്ചയമായം ഒരു രാജാവാകയില്ല. സപാത്മം തെതകാറം അധികമായി പരാത്മതെതക്കേരുന്നപു ക്ഷം രാജാവു് പരതത്രുന്നായിപ്പോകുന്നു. കേവലം അംഗ്യാധിനന്നായ ദാരാം എങ്കിൽനെന്നും ജീവിതാനന്നം അംഗാദവിക്കുക? ഇനി വേരൊരു കഴിപ്പും കുടിഞ്ഞു്; രാജലക്ഷ്മിയെ യഥാവിധി പരിചരിക്കുന്നതു് ഉന്ന സ്ഥാനമം സിലിപ്പിപ്പുവക്കിപ്പോലും സാധിക്കാത്ത സംഗതിയാണു്:—

നിഡിക്കന്നിതു തിക്കുംനുണ്ടു, ലഭിതനിൽ
പാക്കില്ലയിന്നുകുമം
മിന്തി; തുടിപക്കയാണു മുൻവനി; ലഭ-
തീടില്ല വിജയക്കലം,
പേടിക്കന്നിതു മുന്നരു, പ്രഖ്യാതി-
ചുടിനു ഭിരക്കളൈ-
ചുട്ടുത്തായ ലഭംവരുന്നുവേണ്ടിത-
ജ്ഞാക്കനു വിനേതംപരി.

ഈപ്പോഴിതാ ഒരു അധികമ്മവും കുടി ചെയ്യുണ്ടതായി വന്നിരിക്കുന്നു. ‘നാം ആത്മചൂശി കുടുന്നാടു് കലഹി ചുറിക്കുയാണു്’. എന്നും വ്യാജപ്രസ്താവഡണം കണ്ണി കരിച്ചുകാലതേരുയ്ക്കു് എകനായി രാജുകാരും അള്ളം കുപ്പിക്കണമെന്നു. നമ്മക്കതിൽ തീരെ തുള്ളിയി ല്ലേക്കിലും മുത്തപ്പേശത്തെ അവഗണിക്കുന്നതു് അംഗുകതമാണെന്നു് കരതി ആ അഭിപ്രായത്തെ അംഗീകരിക്കേണ്ടതായി വന്നു. എന്തു ചെയ്യാം? (അല്ലോ ചന്ന നടിച്ചു്) അവല്ലുകിൽ, മുത്തപ്പേശം നിരന്തരമായി സിലിപ്പിക്കുകകൊണ്ടു് കുമ്മേണ പ്രവൃത്തിയാനമായ റീചയസംസ്കാരത്തോടുകൂടിയ നാമപ്പോരും തന്നെ സപ-

തന്ത്രാണാല്ലോ. ഏതെന്നാൽ നമ്മുടെ പ്രവൃത്തി നിന്നപ്പറിക്കാണെന്നാറിൽനാൽ ആചാര്യൻ ശാസ്വിക്കാം റിപ്പ്. നാമേഷ്ട്രാർ വ്യതിചലിക്കുന്നതായി തോന്ന നാവോ അപ്പോൾ അദ്ദേഹം നമെ തടങ്കുന്നിൽത്തുനാം. നാം തുറപ്പേശത്തിൽ ബലഭരുംനായിരിക്കുകയാൽ നമ്മൾ നന്നിലും ധാരാത്താൽ കൂടുതും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഇന്നുള്ളതിലധികമായും സ്പാതന്ത്ര്യം വേണ്ടെന്നും നമ്മൾ മോഹവുമില്ല. (ഔഴം) വൈഹീനരേ, സുഗാഖ്യപ്രാസാദത്തിലേയുള്ള പോകാം.

പ്രതീ—എഴുന്നിള്ളാമല്ലോ. (രണ്ടുപാദംചുറി നടന്നു)

പ്രതീ—ഈതാ കോൺവിവാതത്തിനുന്നു; ഇതിലെ എഴുന്നിള്ളിം.

(രാജാവും പിരുകെ കമ്പ്യൂക്കിയും പ്രതീക്കാരിയും മുകളിലേയുള്ള കയറുന്നതായിനടക്കണം.)

രാജു— (വരാന്തയിൽനിന്ന് ആകാംഡോക്കുന്നാംവരുതിൽ) ആത്മവും തന്നെ. ശരയകാലത്തിന്റെ ഭംഗി എത്രകേമമായിരിക്കുന്നു. ഈതാ നദികളും ദിക്ഷകളും ഇപ്പോൾ ഒരേവിധം പരിശോഭിക്കുന്നു. കൂടുണ്ട് ഘനം കുറഞ്ഞും വെഞ്ചു തിരഞ്ഞും നിമ്മലമായും ആണു് രണ്ടും കാണ്ണപ്പെടുന്നതു്. കളിഗീതികളും തിന്ത്രുംകൊണ്ടു് സാരംപ്രക്കിക്കു സംശയരിക്കുന്നു. വിചിത്രതരങ്ങളും വികസിതങ്ങളുമായ ആവായപ്പുകളും നക്ഷത്രങ്ങളും അന്തിയുടെ പുറപ്പാടോടുകൂടി വിലസുന്നതുക്കണ്ണാൻ നല്ല കൈത്തരുക്കുണ്ടായിരിക്കും. ഉല്ലതനുംരാച്ചു് മരുപ്പെയുള്ളവരിലും, ഉരുളുജ്ജമായ ഫലം ലഘുമാക്കുന്നതു് അവന്തിയെ അവലുംബിക്കുന്നതാണും നെല്ലുകൾ വച്ചിയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി

യും, മയിലുകളുടെ വിഷസ്ത്രശമായ മദത്തെ അവ ഹരിച്ചും ശരിപ്പാലം സകലലോകത്തിനും സദാ ചാരാളുസനും കൊട്ടക്കുകയാണോ എന്ന് തോന്തി പ്ലോക്കൻ. പ്രണയകലഹത്താൽ ക്ഷുഭിതയായ തങ്ങിയെ വാക്ക്‌പട്ടവായ ഒരു കൂതി ദർത്തുസമീപ തതിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടോപാക്കന്നപോലെ, വംകാല തതിൽ കലക്കിമറിത്തു് കിടന്നിരുന്ന നടിയെ ശരം തു് മരം മരം സമുദ്രത്തിലേയ്ക്ക് നയിക്കുന്നു. അക്കുട്ടി ശരത്തിനെന്നു അരുത്തുറിമമായ ഒരു രാമണിയ കം ആരക്കേഡ്യും ഏഴയത്തെ ആക്കഷിക്കുമെന്നതു് നിസ്സംശയമാകുന്നു. (ചുംഡം നോക്കുന്നതായി നടിച്ച്) അല്ലോ; ഇവിടെയെങ്കും ശാരദോത്സവത്തില്ലെവ്വണി ചു് യാതൊരു അലങ്കാരവും ചെയ്യുകാണുന്നില്ലല്ലോ. വൈധിന്നേ, നാം വിളംബരംചെയ്തിട്ടും പെഴു മാർക്കുന്നുമെന്നും കൊണ്ടാടാൻ തുനിയാ തിരുന്നതെന്നാണ്?

(കാര്യക്കി കുംഘ മിണ്ണാതെ നിങ്കുന്നു.)

രാജാ—(കോപംനടിച്ച്) നമ്മുടെ ആരജ്ഞയെ നഗരവാസി കരി നിഷ്പയിക്കാണോ ചെയ്യുതു്?

കണ്ണുകി—(ചെവി പോന്തിക്കൊണ്ട്) ലോകത്തിലെവിടേയും തിരുമനസ്സിലെ കല്പന അപുതിമതമായി ഫ്രീച്ചി ക്കുവോടു ഇരു പട്ടണവാസികൾക്കുനുണ്ടെന്ന അതിനെ നിഷ്പയിക്കുകയോ? ശാന്തംപാഠം!

രാജാവു്—എന്നാൽ പിന്നെയെന്നാണ് ഇന്തിയും ഇവി ടെ യാതൊരു ഒരുക്കവും ചെയ്യുകാണാത്തതു്? ഒരു തിമാർ ‘മണ്ണേന മണ്ണേതലും ആരത്തസ്വം രുമി ചു്’കൊണ്ട് സമുദ്രാധിരിതരായി ഇരു തെരുവുക

ഹിൽ പതിവുപൊലെ ഉലാത്തനില്ലേലും. ഒൻ ഒറ്റ തങ്ങിയെക്കിലും മൂന്ന് ശാരദമേഹാസവം കൊണ്ടാടുന്നതായി എനിക്കു തോന്നുനില്ല.

കമ്പുകി—റാൻ; അതു് ശരിയാണ്.

രാജാ—എത്രു്?

കമ്പുകി—ഇതുതന.

രാജാ—എത്രു്? തെളിച്ചുപറയു.

കമ്പുകി—ശാരദാസവം നിരത്തൽ ചെയ്ത്തെട്ടിരിക്കുന്ന.

രാജാ—(കൊപ്പങ്ങാട്) എന്തു് പറഞ്ഞു? നിരത്തിയോ?
അതു് നിരത്തി?

കമ്പുകി—(യേംനടക്കു) മഹാരാജാവു, ഇതിലധികം വെളിവായി തിരുമ്പുത്തുവേബാധിപ്പിക്കുവാൻ അടിയന്ന് ശേഷിയില്ല.

രാജാ—അതു് ചാണകുന്നല്ലേലും കണ്ണിന്തസവം തങ്ങാണു മഹോസവം നിരത്തിയതു്?

കമ്പുകി—മഹാരാജാവു, ജീവനിൽ കൊതിയഴുക്കു മറ്റൊരാൾ ഇങ്ങനെ തിരുവുള്ള കൈഞ്ഞാക്കുമോ?

രാജാ—ശ്രാംകാതത്തിരേ! നമ്മക്കു് ഓന്ന് ഇരിക്കണ്ണ.

പ്രതീ—മഹാരാജാവു, സിംഹാസനം ഇതാ.

രാജാ—(ഇരാൻ) വെച്ചിനരേ, അതു് ചാണകുനെ കുട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക.

കമ്പുകി—കല്ലുനംപാലെ— (പോകുന്ന.)

(റംഗം ചാണകുഡുവനം. കോപിംഗുനം ചിന്തയിനന്മായ ചാണകും ഇരിക്കുന്ന നിലയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന.)

ചാണക്കുൻ—ചാണക്കുന്നോട് രാക്ഷസൻ മതസരിക്കയോ?

അയാളുടെ ഭരാറ്റമം കൊള്ളാം. “ചാണക്കുൻ ന ദമാരെ നിറുഹിച്ച് മെംഗ്രേനെ പട്ടംകെട്ടിയതു പോലെ, തൊൻ ചാറുള്ളുനെ വധിച്ച് മലയകേരു വിനെ വാഴിക്കം.” ഇതാണയാളുടെ അതിമോഹം. എൻ്റെ തത്താമ്മിവൻ അയാൾ തട്ടിരതകക്കുമ്മഞ്ഞു. (മേങ്ങപ്പോളും നോക്കിക്കൊണ്ട്) രാക്ഷസാ, രാക്ഷസാ, കഷ്ടം! അങ്കു വെറുതെ കുലികിട്ടാത്ത വേലയെടുക്കുന്നല്ലോ. ഇക്കണ്ണംതുകൊണ്ടാം മതിയായില്ലോ അല്ലോ? ഇ മുമാത്രമതിൽനിന്ന് ഇനിയെങ്കിലും ഒഴിയുന്നതാ സോ യോഗ്യത. ഉള്ളമന്ത്രിക്കുള്ളൊണ്ട് രാജുഭാരം നടത്തിയിരുന്ന നഘനല്ല ഇപ്പോഴതെ രാജാവും; ധീ രഹ്യപരാക്രമിയായ ചാറുള്ളുന്നാണോ. അങ്കു ചാണക്കുന്നുല്ലോ. വിചാരംകൊണ്ടിള്ള സപ്പള്ളംന സാദ്ധ്യംമാത്രമേ അങ്ങനെയ്ക്കുന്നാട്ടിള്ള. (അഭ്യാചന നട്ട്) അല്ലെങ്കിൽ, തൊനെന്തിന്നും അതിനെപ്പറ്റി വെറുതെ ചിന്തിച്ചു് എൻ്റെ മനം പുണ്ണാക്കുന്നതു്? എൻ്റെ ഭത്യരാർ മലയകേരുവിനെ പാട്ടിലാക്കി-ക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. സിലബാത്മകന്മതലായ ചാര മാർ അവവരവുടെ കുത്രുക്കാഡി മുറയ്ക്ക് നടത്തിത്തുട ഞ്ചുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇനി ഇപ്പോൾ ചാറുള്ള നമായി ഒന്നു തെററിയുകയും കാണിച്ചു്, മലയകേ തുവിന്റെ അട്ടക്കയ്ക്കിനും രാക്ഷസനെന്നാകരിണ്ണം.

കണ്ണുകി— (ഘവശിച്ച് വിചാരം) ഭാസ്യവുത്തി മഹാഭരിതംത നെ. ഒരു ഭാസനും എത്രപേരെ പേടിച്ചുവെണ്ണം ഒരു ദിവസംകഴിക്കാൻ? തന്നെന്നുപാമിയെമാത്രം പേടിച്ചാൽ മതിയെങ്കിൽ എത്രഭോം? ഇതതുമതിയോ?

സപാമിയുടെ സ്നേഹിതന്മാർ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അര ക്രമം എങ്കിനെയെക്കിലും തരത്തിലാക്കി വെറുതെ തിന്നതാമസിക്കുന്ന ഒരുക്കുട്ടൻ, ഇവരുടെ ഒക്കെയും ഓവം നോക്കിവേണം ഒരു ഭാസന് വയറപിഴക്കാൻ. വാസ്തുവത്തിൽ ഭാസ്യവും, പട്ടിയുടെ നിലയും തമിൽ ഒരുരുവുമില്ല. ഒരുമേ, ഇങ്ങനെയും ചിലരുടെ തലയിൽ വരച്ചപ്പേബോ. (പട്ടികകളും ഔദ്യോഗിക്കാണ്ട്) മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ചുശ്ചപത്രസമൂലി കേമംതന്നെ. (ചുംഡം നോക്കിക്കൊണ്ട്) ഉണ്ണാടിയ ചാണകം തല്ലിപ്പുട്ടിക്കാണള്ളു കുല്ലിന്റെ ഒരു മറി അതാ കിടക്കുന്നു. ആമഹചാരികളുായ ശിഷ്യന്മാർ വെട്ടി ചുമന്നകൊണ്ടിരുന്ന ചമതകനുകളാണല്ലോ ഉണ്ണക്കിവാനവിടെ ഇട്ടിരിക്കുന്നതു്. അതാ ചുമതകൾ പഴക്കംകൊണ്ട് മുക്കാലും ഇടിഞ്ഞുവീണു് കിടക്കുന്നു. ആതു് ചാണക്കുൻ്നു മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സിനെ വെരും ‘പുജലൻ’ എന്നു് വിളിക്കുന്നതു് കാരുമില്ലാത്തിട്ടല്ല. സത്രവാദികൾപോലും തങ്ങളുടെ അന്നദാതാവിനെ വലിയ വാഗ്മികളുടെ നിലയിൽ ഇല്ലാത്ത മുണ്ണങ്ങളില്ലാം പറഞ്ഞു് പുകഴു് ത്രഞ്ഞ; അതു് കേവലം ധനത്രജ്ജീയുടെ ശക്തിമത്തായ പ്രേരണകൊണ്ടാണു്; നിശ്ചാമമമാക്കാക്കട്ട, തങ്ങളുടെ സപാമിത്രണസ്ഥലമാകുന്നു. (ചാണകുനെക്കണ്ട് ഡേംനടക്കു്) ആരുചാണകൻ അതാ വിചാരമശാന്നായി ഇരിക്കുന്നു. നാഡരാജാവിനും, മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേയും അസ്തുമനധിം അത്രുദയവും എക്കാലത്തിൽതന്നെ പ്രഭാനംചെള്ളി ജനങ്ങളെ വ്യാമോഹിപ്പിച്ചു് സന്താപവും സന്തോ-

ഷവും അവരിൽ കുമേണവളർത്തി സൗര്യൻ്റെ പ്രതാപ തെത്തേപ്പാലും ഇട്ടേധം ധിക്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. (ചണ കുങ്കം സമീപത്തുവെന്ന് കാജ്ഞാവിശകംണ്ട്) അവിടു തെയ്യും വിജയം ഭവിക്കുന്നു. (മുഴുനേങ്കുന്നു)

ചാണക്രൻ—വെവയീനരെ, എന്നാണ് വന്നതു്?

കണ്ണുകും—“മറ്റ കാര്യങ്ങളിൽ ബഹുപ്പാടാനമില്ലാത്ത പക്ഷം ആരു ചാണക്രനെ ഒന്ന് കണ്ണാൽ വേണ്ടില്ല” എന്ന് മഹാരാജാവുതിങ്മന്നുള്ളേക്കാണ്ട് കണ്ണിച്ചയ ചുംരിക്കുന്നു.

ചാണക്രൻ—മുഖ്യലാം എന്നു കാണുന്നും അണ്ടേ? വെവയീനരെ, ശാരദാഭാവത്തെ തോൻ നിരുത്തൽക്കെ യുകാരും മുഖ്യലാം അറിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ?

കണ്ണുകും—തിരുവുള്ളതിലായി.

ചാണക്രൻ—(കാപ്പംകുട്ടി) ആരുണ്ട് പറഞ്ഞതു്?

കണ്ണുകും—(യെംകിച്ചു്) അവിടുന്ന് അനാഗ്രഹിക്കുന്നും. സുഗാരുപ്പാസാദത്തിലേഡയ്യുള്ളെന്നുള്ളിയപ്പോൾ തിങ്മന്നുകൊണ്ട് തുക്കൻപാത്രം ദിശാധിച്ചതാണ്.

ചാണക്രൻ—അതേ, അതേ. എനിക്കുല്ലൂം മനസ്സിലായി. പിനെ നിങ്ങളുള്ളാം കുടിക്കൊള്ളത്തി തുണ്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചു്: അണ്ടേ?

(കണ്ണുകും പെടിച്ചവിംച്ചു് മാവാടാഴ്വാക്കി കുംം മിഞ്ചുതെ നിങ്കുന്നു)

ചാണക്രൻ—ചാറുമുള്ളെന്നു തന്ത്രമാക്കപ്പോലും എന്നോട് ഇതുവലിയ വിരോധമായല്ലോ? ആയും തന്നെ. ആട്ടു: മുഖ്യലാം എവിടെയാണിപ്പോം?

കണ്ണുകും—സുഗാരുപ്പാസാദത്തിലേഴ്യെന്നുള്ളിയി ഒന്നാണ് എന്നു ഇങ്ങോടു കണ്ണിച്ചയച്ചതു്.

ചാണക്കുൻ— (എ?നാറ്) അങ്ങോട്ടുതന്ന പോകാം. ഒ ദേവ നടക്കു.

കലഞ്ഞകി—ഇതിലെ പോകാം. (രണ്ടുപയം പോകുന്ന) (രംഗം സുഹാസംഗ്രഹാസംഗം)

ചാണക്കുൻ— (ഒക്കിലേജ്ഞു കയറുന്നതായി നടിച്ചു ചുറം നോക്കിക്കൊണ്ട്) മുഖലൻ സിംഹാസനത്തിൽ അംതാ ഇരിക്കുന്നു. നബകലമാക്കുന്ന കരിക്കാർന്നിരയേ പറ തതി, ചതുരന്തർ ‘അലംകൃതമായ ഇഴ സിംഹാസനം ‘ഉചിതനായ രാജാവിനേ ടുച്ചവെൻ’വെന്ന് ഇരുപ്പാർഡ നിസ്സംശയം പറയാം. ഏതാട്ടുശ്വാസഭായ പ്രവൃത്തി കർക്കൊണ്ട് തൊൻഅംതുന്തു, തുതാത്മനായിരിക്കുന്നു. (ഈഞ്ഞുവെന്ന്) മുഖലൻ വിജയം വെിക്കേടു!!

രാജാ— (പെട്ടെന്നുംനും) ആരു, ചതുരുഷിന്റെ ഇതു നമ പ്പുറിക്കുന്നു. (കാല്ലുകൾ വീഴ്ചാൻ ഭാവിക്കുന്നവാഴേജ്ഞും ചാണക്കുൻ തുടങ്ങുന്നു)

ചാണക്കുൻ— ക്രൈസ്ത, മതി മതി. ലോകത്തിലും സ കല്പരാജാക്കന്മാരുടുടർന്ന കിരീടം ഭവാൻറെ പാദങ്ങൾ ഒരു നിരന്തരം സ്ഥാപിക്കുമാറാക്കേടു!! (അനുഗ്രഹിക്കുന്നു)

(ഈഞ്ഞുതന്നെസാണും രണ്ടുപയം ഇരിക്കുന്നു)

ചാണക്കുൻ— മുഖലൻ എന്ന എന്തിനുണ്ട് അനേപാശി ചെയ്യും?

രാജാ—അവധിച്ചതെങ്കണ്ട് കുറ്റ് കളിപ്പിക്കുകയാണ് ആ ധാന്യവസ്തു.

ചാണക്കുൻ— (മണസ്സ് മിതംവെള്ള്) ഇതു വലിയ വിനയം കൂടാതും ലോകം? ഏതെങ്കിലും ഒരു ഉദ്ദേശം കുടാതെ ആ ക്ഷേരം നാഡാരണമായി തങ്ങളുടെ കീഴിലും ജീവ നക്കാരെ വിളിച്ചു് വരുത്തുകയില്ലെല്ലാ.

- രാ— ഒരുദ്ദേശ്യവും ഇല്ലായ്ക്കയില്ല; അങ്ങേ ശാരദോത്സവം നിരത്തിച്ചെഴുത്തു് പ്രത്യേകം വല്ല കാരണംനേതരായും, അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണോ?
- ചാ— (മംഗളാസ്താതിക) വഴിപ്പിച്ചപറയാനായിട്ടാണ് എന്ന വിഷിച്ചുത്തു്: അല്ലോ?
- രാ—ശാന്താ പാപം! അതല്ല; കാര്യം ചോദിച്ചിരിവാൻ മാത്രമാണോ.
- ചാ—അതു് പറയപ്പെട്ടുന്നവരുടെ ആവശ്യമന്നന്നരിച്ചുല്ലോ? ശിഷ്യനാർ സ്വപ്തന്ത്രമാരായ മുതക്കേളാട്ടു് ഒരു കാൽത്തിലും ശാര്യം പിടിക്കുന്നതു്.
- രാ—അങ്ങേനെതനന്നാണ് വേണ്ടതു്, സംശയമില്ല; അവിടുത്ത പ്രവൃത്തികൾ ഉദ്ദേശ്യഹിതങ്ങളായിരിക്കുമെന്നു് തൊക്ക് സംശയിക്കുവോലും പതിവില്ല. വളരെ ആലോച്ചിച്ചിട്ടും കൈമകളിമുഖാസവം നിരത്തുപെട്ടതിന്റെ കാരണം എനിക്കു് മനസ്സിലായില്ല. അതാണിപ്പോരാ ചോദിച്ചതു്.
- ചാ—വുംലാ, ഫലമൊന്നമില്ലാത്ത പ്രവൃത്തി ചാണക്കും ചെയ്ക്കയില്ലെന്നു് അങ്ങങ്ങളും നല്ലവള്ളുമറ്റിയാമല്ലോ. പിന്നെ എന്തിനാണ് ചോദിക്കുന്നതും സംശയിക്കുന്നതും?
- രാ—ചോദിക്കയും, അറിയുകയും ചെയ്യേണ്ട ചുമതല എന്നിക്കിട്ടുകയുണ്ടോ.
- ചാ—അങ്ങേനെന്നാണക്കിൽ പറയാം. ഫലാക്തത്തിൽ ധനത്തപ്രശ്നാസ്ത്രകാരമാരുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം രാജാക്കന്മാരെ മുന്നതരക്കാരായി വിഭാഗിക്കാം. സ്വപ്രയത്നാക്കാണ്ടു് രാജുവും പദവിയും നേടുന്നവർ; തന്റെ നീറയും മന്ത്രിയുടേയും യത്താതാൽ പ്രതിജ്ഞ സ്വി

ശിച്ചവർ; കേവലം മന്ത്രിയുടെ സഹായംകൊണ്ട് ഉത്തിശ്ശമാരായവർ എന്നിങ്ങനെനു ഉത്തമമല്ലെന്നായും നാരാധി അവർ കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഈവരിൽ അങ്ങയുടെ നില മുന്നാമത്രതാണ്. അതുകൊണ്ട് സംചിവായത്തെനില്പിയായ അങ്ങയുടും സംചിവനാൽ ചെയ്യപ്പെട്ടുന്ന കാര്യങ്ങളുടെയെല്ലാം ഉദ്ദേശ്യങ്ങളും തിരക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമേയില്ല. എന്നറഞ്ഞും അതുകൊണ്ടു ഉദ്ദേശം എന്നിക്കു നല്കുവണ്ണമറിയാം.

(രാജാവു് കോപഗ്രേഹാച്ചക്രടി മുഖംതിരിക്കുന്നു.)

(അംഗിയറിക്ക് സൂക്ഷിപ്പാംകുമാൻ പാടുന്നു.)

ഇഴരണ്ടുപുരായി രണ്ടു സംസ്ഥകങ്ങൾ പാടിക്കൊള്ളുന്നും.)

കൂനാമന്ത്—

(‘സാമ്രാജ്യങ്ങാജ്ഞാനം’—എന്ന മട്ട്)

- എ. നല്ലഗൈത്തു നീക്കേണ്ണം ഇഷ്ടഗൈത്തീര-
ഇല്ലും നിഃഭാഗവക്ഷ് പാഭരയെ, വെള്ളും വെള്ളിലെനാലെ
വെള്ളനിംബുള്ളുന്നവെല്ലോ വികായന്ത്രിലി— (നല്ലു)-
കൊണ്ടെങ്കുമാലിന്ത്യം കുലയം കുംഭിച്ചുവും
കണ്ണമംകുന്നിട്ടുകൊണ്ടു
കണ്ണലും നിഖാവൊളിക്കേണ്ടുകൊപാലീമലെ
പുണ്ടം മരക്കുന്നപുമാണ്ടംപരിലപ്പിപ്പു— (നല്ലു)

(“കല്യാണി കളിവാണി”—എന്ന മട്ട്)

- ര. ആര്യിന്ത്യനാലിച്ചെത്തുതും നേരത്തുണ്ണം ഒവര-
മാലിശേഷനാംമെന്തവിട്ടുന്നിപ്പൂണ്
ആരിച്ച മിചിക്കുവെ, ചെമ്മണിപ്പും തട്ടി-
പ്പുംലെമായ് വളിഞ്ഞു രെക്കകളുാലെ
മല്ലേവ തിരക്കി നീത്രുവിയെന്നുമെകാണും-
നീലുംതെ ചുമനേരംയുജപലമായ്
മിനുമുള്ളിപ്പുണ്ണിന് ചുന്നമില്ലവിനിലിനു-
യെന്നമരംനുമെകിട്ടും!!

രാഭാമൻ—

(“കലിഖാഹറി” എന്നമട്ട്.)

അധിരാജൻ തവസമന്നാതവന—
മനസ്സാണ് സഹിയാ തുപതിവര (അധി)

അഭിമാനം പെരുക്കിന മുഹപതി
നിങ്ങളും കാംഗം പോരത്തിട്ടും? (അധി)

സദ്രാഞ്ചകർഷ്ണതിപൂർണ്ണരായ് തുതശവരിക്ക്
വിധിനാ (തുപതിവര)

മലേഖ-തജവരവിജയിക-
ക്ഷേപമനിജമഹസാ റിപുശമനർ— (അധി)

ആദ്യപദ്മാഭ്രക്ഷിതൻ പ്രഭവാര പ്രഭവല്ല—
അപരാനവമതംബന്നനാംതപ സമന്ന

പ്രഭവം— (തുപതിവര)

ചാണക്രൂർ—(വിചാരം) ആപ്രത്യേത ഗാനം ശരംക്കാലത്തി
നീൻ അപ്രാഥാനങ്ങളെ കീർത്തിക്ഷണതും ദേവതാസ്തു
തിനുപത്രിലുള്ളതുമാണ്. പിന്നെ രണ്ടാമതൊ
ന്ന് കേട്ടതെന്നാണ്? (അപലാചന നടിച്ച്) ആഉം ഹാ!
മനസ്സിലായി. രാക്ഷസനീരു തന്റുമാണിതു്. ഒരാ
തമാവായ രാക്ഷസാ, ചാണക്രൂർ ഉണ്ടിരിക്കയാ
ണെന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നെന്നോ?

രാജാ—വൈഹീനിനു, ആ വൈതാളികമാക്ക് ആയിരം
പണം വീതം സമമാനം കൊടുക്കു.

കണ്ണുകീ— കല്ലുനപോലെ— (ബോക്കാണ് രുട്ടുന്നു)

ചാണക്രൂർ (കൊപ്പുത്താട) എന്നോ! താനെവിട്ടേപ്പോകുന്ന?
നിൽക്കു. മുഖലാ, ഇതു വലിയ സംഖ്യ അനാവസ്യ
മായി ചിലവഴിക്കുന്നതിനീരു ഉദ്രൂശമെന്നുണ്ട്?

രാജാ— (കൊപ്പുനടിച്ച്) മുക്കും സവം തംഞ്ചു അന്നങ്ങളും

വാൻപോലും വയ്യാതാക്കക്കൊണ്ട് രാജും ഒരു ജീ
യിൽപ്പാലെ എനിക്ക് തൊന്നുന.

ചാണക്രൻ—വുഷലാ, സപത്രുമായി ഒന്നംചെയ്യുന്ന
കൊള്ളുത്താത്ത രാജാക്കവോക്ക് ഈ വക വിഷമാ
നഭവങ്ങൾ കുടാതെ കഴികയില്ല. എൻ്റെ അഭി
പ്രായങ്ങൾ ഒച്ചിക്കുന്ന് ലൈകിൽ തേനനിയുപാലെ
ചെറുകൊടിക.

രാജാ—നാം നമ്മുടെ കാഞ്ഞുംതനിയേ നോക്കിക്കൊള്ളാം.
ചാണക്രൻ—അങ്ങിനേയോ? എനിക്ക് പണ്ണെ സമമത
മാണതു്. എനിക്കും എൻ്റെ കാഞ്ഞും നോക്കി സ്വ
സമമായിരിക്കാമല്ലോ.

രാജാ—എന്നാൽ, ശാരദാത്സവം നിരത്തിയതിന്റെ ഉ
ദ്ദേശം ഇപ്പോൾ പരയണം.

ചാണക്രൻ—വുഷലാ, അതു് നടത്തുന്നതിന്റെ പ്രയോ
ജനമെന്താണുന്ന് തൊന്നാദ്യമായി അങ്ങോടു് ചോദി
ക്കുന്നു.

രാജാ—നമ്മുടെ കല്പനയേ നിശ്ചയിച്ചുതകാണ്ടണ്ടായ
മനസ്സാപമാണ് പ്രമാഖ്യംപ്രയോജനമായി ഇപ്പോൾ
വന്നകുടിയതു്.

ചാണക്രൻ—വുഷലാ, എൻ്റെ ഉദ്ദേശ്യവും അതു് തന്ന
ധാരം. സകലരാജാക്കവോയം അങ്ങയുടെ കല്പന
'വാടാമലർമാല'പോലെ നമ്മായ ശിരസ്സിൽ അല
ക്കരിച്ചിരിക്കയാണല്ലോ. എൻ്റെ അന്നത്രയംകൊ
ണ്ടും,തന്റെനിരുണ്ടുതകൊണ്ടും മാത്രമാണ് അങ്ങയുടു്
ഈ വിശിഷ്ടപദവി ലഭ്യമായതു്. ആകയാൽ അങ്ങ
യുടെ അഭേദ്യമായ ആജ്ഞയെ തുംനുലമായിമാത്രം നി

ഷ്‌പലമാക്കണമെങ്കിൽ, അങ്ങയുടെ പ്രത്യേം വിന യവിശ്വിതമാണെന്നാളും തിലേയുള്ള് മരൊരായ തെ തിരുവം ആവശ്യമില്ലതനെ. ഈനി വേരെ വല്ലും ശ്രദ്ധകുടി കേരിപ്പുനാശിക്കണമെങ്കിൽ അതും എ റയാം.

രാജാ—പറയു, കേരിക്കണം.

ചാണകുർ—(കഞ്ചകിയോട്) വെവുള്ളിനേര, രാധനം അ ചലന്നു അടക്കാതെചെന്ന്, “ഈവിടെ താമസിക്കു വാൻ തുള്ളിയില്ലാതെ ഒളിച്ചുംാടി മലയേക്കുവിനെ ആത്രയിച്ചു പാക്കുന്ന ഭേദപ്രഭൃതികളുടെ വിജയാ പന്പത്രം തുവാൻ” പറയു.

(കഞ്ചകിപോയിപത്രങ്ങാടകുടിതിരിയെപ്പറ്റിക്കുന്നു)

കഞ്ചകി—ഈതാ ആ പത്രം.

ചാണകുർ—(പത്രം വാങ്ങി) മുഖലാ, ഈതു് വായിച്ചുനോ ശ്രീ.

രാജാ—(പത്രം വാങ്ങി നിഴ്സ്വലായിവായിക്കുന്നു) “സപ്ലീ, ഒ മാമഹിമഗ്രീ ചന്ദ്രത്തുമഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സി ലെ സഹചാരികളായ പ്രധാനസേവകരാർ ഇവി ടെനിന് ലാടിപ്പോയി മലയേക്കുവിനെ ആത്രയി ച്ചതിനെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രമാണപത്രമാണിതു്. റജ പരിരക്ഷണവക്ട്ടിലെ നേതാവായ ഭേദങ്കൾ, ലാ യം സുക്ഷിച്ചു് പാത്ര പുതിയത്തനും ഡിംഗരാ തനും, മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സുമായി ബന്ധുത്പ മിച്ച രാജഗ്രീ ബലഭേദത്തുള്ളൻ, അവിടത്തെ ബാല്യ, സ്നേഹിതനായ രാജസേനനും, സേനനാധിപനായ സിം ഹബലന്നു കനിഞ്ഞസോദരനായ ഭാര്യായണൻ,

മാളവരാജാവിന്റെ പുത്രനായ ലോഹിതാക്ഷൻ, ക്ഷത്രിയപ്രമാണിയായ വിജയവമ്മൻ ഇങ്ങിനെ എ ദ്വപ്രാശം പോന്നിരിക്കുന്നതു്. തൈദബ്ലൂം അ വിച്ചതെത കാൽത്തറിൽ എപ്പോഴും ബഹുമാനം നിന്നും തിരുമനസ്സുവിച്ചുകൊള്ളുന്നു്” (സുജം) എഴുത്തുകാണ്ട് മുഴവനും വ്യക്തമാക്കില്ലെല്ലാ. ഈ വക്ക് നീരും വരാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്നും പരഞ്ഞതിനിയേണ്ടതായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നു.

ചാണക്രും—എല്ലാം പറയാം. ഭദ്രദംശം പുത്രപാതയും, വൃട്ടിച്ചാരം ദില്ലപാനം ജന്മിംസ തുടങ്ങിയ ദാന്തപ്പുകൾക്കാണ്ട് തൈദബ്ലൂടെ കുത്രക്കാശിയ തീരെ ശ്രദ്ധില്ലുത്തവരാകയാൽ അവരെ ജോലിയിൽനിന്നു പിരിച്ചുവിട്ട് ചിലവിനുള്ള വകമാത്രം കൊടുത്തു വരികയായിരുന്നു. അതവക്ക് രസമാക്കി തത്തുകാണ്ട് നമ്മവിട്ടു് നമ്മാടെ ശത്രുവിനെആരുത്യിക്കാൻപോൾ ജീളിഞ്ഞു. ഐംഗരാത്രിം ബലമുള്ളും ഇവിടത്തെ ക്ഷാരി ക്രൂരതയെ ശമ്പളം അവിടെ കിട്ടുമെന്ന മോഹിച്ചു് പോയവരാണ്. രാജഭന്നനാക്കട്ട, അങ്ങു് കൊടുത്ത പണം കണക്കില്ലാതെ വലിക്കയാൽ, ഇന്നിയ തു് തിരിയേ ചോദിച്ചേക്കിലോ എന്നു് പേടിച്ചു് മണ്ണിയതാക്കുന്നു. പാർത്കനമായി പണ്ണേതുനു ദി സെസ്സുമാത്തിലിങ്കു ഭാര്യരായണാം, “അങ്ങദയുടെ പിതാവിനെ ചാണക്രുന്നാണ് വധിച്ചുതു്” എന്നു് പാഞ്ഞുണ്ടാക്കി മലയുക്കുത്തവിനെ സുത്രത്തിൽ എ ക്ഷേഡ കൊണ്ടുപോയി ഒളിപ്പിച്ചുകളിഞ്ഞു; പിന്നീട് അങ്ങദയുടെ വിരോധികളെയെല്ലാം തിരഞ്ഞു് പിടിച്ചു് നീറുമിക്കുന്നതായി കേടുതുലും “ഈനി ഈ

ഞോട്ട് വന്നാൽ പന്തിയല്ലോ”നും കത്തി മലയകേ തുവിഞ്ഞും അടക്കങ്ങൾത്തെന്ന താവളമുറപ്പിച്ചു. ‘എൻ്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചുവന്നാണല്ലോ’ എന്ന തു അതെയോടുകൂടി മലയകേതു ഉടൻതെന്ന അവനെ മന്ത്രിപദത്തിൽ കയറ്റുകയും ചെയ്തു. ലോധിതാ ക്ഷൗം വിജയവമ്മം ദാരിദ്രിമാനംകൈണടം, സപ്തര മാളികപാട്ട് അങ്ങളും പണം വാരിക്കോരിക്കൊട്ടക്ഷൗം തു കണ്ടു കണ്ടു സഹിക്കായും കൈകാണടം തിരിതെന്നും മാറിയതാണോ.

രാ—കാരണങ്ങളെല്ലാം അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും അവരുടെ അ തുളികൾ പരിഹാരമുണ്ടാക്കബാൻ അങ്ങളും നോക്കാ തിരുന്നെത്തുണ്ടാണോ?

ചാ—മുഖ്യലാ, പ്രതിവിധിചെല്ലാം എനിക്കെപ്പോറം സാധിച്ചില്ല.

രാ—അതും സാമർപ്പിക്കരവുകൊണ്ടോ? അംതോ മറുവല്ല പ്രയോജനവും കരക്കിയോ?

ചാ—സാമർപ്പില്ലായും സംഭാവ്യമല്ല; തക്കതായ ഫലം ഉദ്ദേശിച്ചും തന്നെയാണോ.

രാ—എന്നാൽ ആ ഉദ്ദേശമൊന്നുകേട്ടാൽ കൊള്ളാം.

ചാ—ഹരി: കേട്ടോളം. പിന്നെങ്കിയ കുട്ടകൾും, അന്നറ മാ നിറുഹം എന്നും രണ്ടുവിധത്തിലുണ്ടോ പ്രതിക്രിയ വേണ്ടതും. ഒന്നാമതെത പക്ഷം സ്ഥിര രിക്ഷനാതായാൽ, അധികാരത്തിൽ നിന്നും ഭൂമാരാ ക്കെപ്പുട ഭേദങ്ങം പുഞ്ചപദത്തും വീണടം അ തും കൊടുക്കേണ്ടി വരുന്നു. അകററപ്പുടവരെ പിന്നെയും അടുപ്പിച്ചാൽ അതു കൊണ്ടുവന്നുകൂടുന്ന അന്നത്മം അന്നപ്രമായിരിക്കണം. എന്നല്ലാ രാജുത്തി

നേരം അടക്കിസ്ഥാനമായ ആനക്കത്തിനുള്ളടെ നിലയം വളരെ ശ്രാവനിയമായിപ്പോകം. ‘അംതൃാർത്ഥിപി ടിച്ച്’ ഡിംഗരാതരം ബലഹൃഷ്ണൻ നാട്യഭാവൻകൊ ടുത്താലും തുപ്പി വരാത്ത സ്ഥിതിക്കു് അവരെ എങ്ങെ നൈംഗൾ അനന്തരാഹിക്കുക? നേടിയപണം പോരെ കിലോ എന്നു് പേടിച്ച് ഓടിയ രാജണന്നന്നയം മരണഭീതിയാൽപ്പലായിതനായ ഭാർത്തരായണന്നന്നയം അനന്തരാഹിപ്പാൻകുത്തവഴിയില്ല. ദരഖിമാനംമുഴുതു ലോഹമിതാക്ഷണം, വിജയവമ്പനം പ്രീതിയിഞ്ഞാക്കാ നീളു മാർപ്പം എതാൻാൾ? ഈ വക കാരണങ്ങളാൽഞാ നാലുഹിക്കൈയെന ഭാഗം നോക്കുകയേ വേണ്ടല്ലോ. ഈ നി രണ്ടാംപക്ഷമെടുക്കാം. നമ്മകൾ രാജ്യം കൈവരി മാറിട്ടുകുറച്ചിവസമേ ആയിട്ടുള്ളൂ. നാം പെട്ടുനാ നിരുദ്ധത്രുമെടുക്കിന്നതായാൽ നന്ദിക്കരായ പ്ര ജകർഷു് നമ്മളിൽ അവിശ്വാസവും വിരോധവും ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കയില്ല. അതു് നമ്മുടെ പ്രതിജ്ഞയും ദേവലിയ തകസ്സുമായിത്തീരുകയും ചെയ്യും. അതു കൊണ്ടു് രണ്ടാമത്തെ മാർപ്പം സ്വീകാര്യമല്ലതനെ. ഇതാ ഇപ്പോൾ, നമ്മുടെ ആദിക്കാരോടും രാക്ഷസ നേരം ഉപദേശത്തോടുംകൂടി മലയകേരു വലിഡൈജു ലൈസ്റ്റുഡേസന്റെത്ത സജജികരിച്ചു് നമ്മളോടെതി ക്കാനിരഞ്ജിക്കുണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഏകാട്ട യുറപ്പിക്കുവാൻ നോക്കുന്നു ഇക്കാലത്തു് ഉത്സവം ആട്ടി നടന്നാൽ മതിയോ? കേളുമ്പിമരോസവം ആടക്കിയതിനേരം ഉദ്ദേശം ഇപ്പോൾ മനസ്സിലായോ? രാജാ—എനിക്കിതിനെപ്പറ്റി ഇനിയും ചോദിക്കാനണ്ടു്. ചാണക്കുന്ന്—ചോദിക്കു. എല്ലാം തുറന്ന ചോദിക്കു. എനിക്കു് വളരെ പരയാനമുണ്ടു്.

രാജാ—ഞാൻ ചോദിക്കാം.

ചാണകുൻ—ഞാൻ പറയാം.

രാജാ—ഈ ക്രമപ്രകാശലൈം കാരണതന്നായ ആ മലയേക്കരു ടാടിപ്പോയ സമയം അവനെ വെള്ളെത്ത് വിട്ടതെന്നാണ്? കേരിക്കെട്ട്.

ചാണകുൻ—പറയാം. ടാടിപ്പോയ മലയേക്കരുവിനെ പിടിക്കുന്നപക്ഷം അവനെ സംഭാഷിപ്പിക്കുകയോ, നിറുദ്ധിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ അരിപ്പലൈം. പ്രതി അതജ്ഞന്നസരണമായി പക്കിരാജൂ കൊടുക്കുകയോ എം അനുഗ്രഹം. അങ്ങനെ ചെയ്യാൽ പവർത്തകനെ വധിച്ചതു് കേവലം കൂതല്ലു് നാം തന്നെയാണ് പവർത്തക നേരം വധിച്ചതെന്ന് വെളിവാകും. പേടിപ്പോ ടിയ മലയേക്കരുവിനെ നേരം ചെയ്യാതെ വിട്ടതു കൊണ്ട് അതു് രണ്ടായുടുടരു.

രാജാ—അതെങ്കിന്നൊരുവി! ഇനി ഇവിടെത്തന്നൊപാത്തി തന്ന രാക്ഷസനെ പിടിച്ചു് ബന്ധനസ്ഥനാക്കാതെയിരുന്നതിനെപ്പറ്റി അങ്ങെയ്ക്കു് എങ്കു് സമാധാനമാണ് പറയുവാനെങ്കിൽ?

ചാണകുൻ— സപാമിഡൈരിൽ അനുഗ്രഹിച്ചനായ രാക്ഷസൻ വളരെക്കാലമായി ഈ കമ്പുമുച്ചരത്തിൽത്തന്ന പാത്തിരുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സപാവത്തെപ്പറ്റി നല്ല ബഹുമാനവും വിശ്രദിപ്പവും നിന്നേയുമനിധികളായ പ്രജകളിൽ ആശമായിട്ടുണ്ട്. സപതവേ രാക്ഷസൻ പെശക്കാവും പ്രതിയേം തിക്കണ്ണ ഒരു മാനുപ്പത്താണ്. വലിയ ധനസ്ഥിതിയും ജനസപാധിനവും ഉള്ള അധികാരം ഈ പട്ടണത്തി

നകത്രു് നാമസിക്കകയാണെങ്കിൽ ചില അന്തഃസ്ഥി ഒങ്ങലേള്ളാം ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കുകയില്ല. അകററിയാൽ പുരുഷേന്മാരിൽ പുരികുംചുളിച്ചു് കാട്ടമെന്നെയുള്ളു; എത്ര വിധമെങ്കിലും അയാളെ നമ്മൾ അഡിനപ്പേട്ട തനാമെന്നതു് നിശ്ചയവുമാണ്.

രാജാ— ബലാർക്കാരമായി തന്ത്രതു നിറത്തി പിടിക്കാമോ യിരുന്നാല്ലോ.

ചാണക്കുൻ— പുംശലാ, രാക്ഷസനാണെത്തും. നല്ലവണ്ണം ഓക്സണം. അദ്ദേഹത്തോടെതിക്കുന്ന പക്ഷം, നമ്മുടെ സെസന്റ്രേഷൻ അനവധി നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടുകയോ, അദ്ദേഹം തനിയേ മുത്തുവശനാടുകയോ ആകും എലം. നാമെതിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹംനശിക്കുന്നപക്ഷം, അമുല്യവും അനേനാപാദവുമായ ഒരു ദിവ്യരത്നം ലോകത്തിൽനിന്ന് നിഷ്പാദിപ്പാനും മരിക്കുന്നതും. നമ്മുടെ സെസന്റ്രേഷണാണ് നശിക്കപ്പെട്ടുന്നതെങ്കിൽ അതും അതു സമീചീനിക്കല്ലോള്ളാം. അതു കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ വന്നുതജ്ഞത്തെപ്പാലെ തന്റെത്തിൽ മാത്രമേ സ്പർശിനപ്പെട്ടതും പറയും.

രാ— അങ്ങയോട് പറഞ്ഞുനില്ലോന്ന് നമ്മൾ പ്രധാനമാണ്. എങ്കിനെ നോക്കിയാലും അങ്ങയെങ്കാം പരമവിശിഷ്ടനാണ് അമാത്രരാക്ഷസനെന്നതു് നിസ്സംശയമാക്കാം.

ചാണക്കുൻ— (കൊപംനടിച്ചു്) പുംശലാ, എന്തിനാണ് വള്ളച്ചുകെട്ടിപ്പുറയുന്നതു്? “അങ്ങലു്” എന്നതനെ തെളിച്ചു പാണ്ടാത്തക്കു.

രാ— നാം ശക്തിയായാക്കമിച്ചു് കുസുമപുരം വള്ളം സമയം നാമോട് അദ്ദേഹം അപേക്ഷിക്കുന്ന മട്ടിൽ പട്ട

നാമെല്ലാം നമ്മകയീനമാകിത്തയവാനായി നമ്മടെ സെസന്റുങ്ങഡിക്ക് സുഗമമായ പ്രവേശം അനേകമാം കൊടുത്തു. എതം അധിനമായ സമയം നാം വിജയപ്പെടുത്താൻ മുഴക്കവാൻനുടക്കിയെങ്കിലും, എറം നിന്നിങ്ങനെ ശക്തമാരായ നമെ തീരെ വക്കവെയ്യും തെ നമ്മടെ സെസന്റുതെത്തെ മിക്കവാറും പരാജയപ്പെട്ടു ദിനി സ്വപ്നകാര്യസ്ഥിക്കായി വിഷകന്നുവെയ ഫ്രോഗിക്കക, കപടതോരണം നിമ്മിക്കക, ശയനത്രം എം പണിയിക്കക മുതലായ ഗ്രഡപ്പുത്രതികളോടു കൂടി നഹരാന്തർഭാഗത്തിൽത്തന്നെ അനേകമാം കുറക്കാലും സ്വപ്നം വിഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നെയും നമെയെല്ലാം കബളിപ്പിച്ചു് മുഹമ്മദ്മായി സംബന്ധിക്കുന്ന ഒരു തമസില്ലിയോടുകൂടി എറം കടന്ന് സംഘവലമുണ്ടാക്കി ഇപ്പോൾ നേമാടെതിരിട്ടാനും ഒരു തന്ത്രം. ഇതുനൊക്കേ എറം മഹാന്മാരാവൻ തന്റെ നീറു നൃവിശ്വാസംകൊണ്ട്, നമെ വ്യാമോമിപ്പിക്കുകയാൽ നാംനമ്മടെ വിശ്വപ്പുന്മാരായവിന്റെക്കുറി ശക്തിനമാരായിത്തിന്നും. നോക്കുക അനേകമത്തിനീറു ഒരു മന്ത്രക്കുടി!!

ചാൺകുറ്റ്—(പരിഹാസമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഇതാണെല്ല രാക്ഷസന്നര യോഗ്യത? തോൻ വിചാരിച്ചതു് അങ്ങെന്നുംല്ല; നൈനെ നിറമിച്ചു് വോനെ തോൻ മുതിച്ചിച്ചതുപോലെ രാക്ഷസന്ന അങ്ങെനെ വധിച്ചു് മലയകേരുവിനെ വാഴിച്ചുവെന്നാണ്.

രാ—നമെ പ്രതിജ്ഞിച്ചതു് വേറെ ആളാണ്; അങ്ങയ്ക്കുതിൽ ധാതോങ്കം ബാല്പുതയുമില്ല.

ചാൺ—എന്ന മത്സരക്കാരാ, പ്രഖ്യാദമായ 'കോപ

തനാൽ കമ്പിതമായ കൈവിരൽക്കൊണ്ട് തലമട്ടി കെട്ടഴിച്ചിട്ടും, സകല ശത്രുക്കളേയും ‘കിലുകില’ വി റപ്പിക്കേന ഘോരണ്ടുമായ പ്രതിജ്ഞയെ ബഹുജ നങ്ങളുടെ സമക്ഷത്തിൽ ചെയ്തു്, കൊടീശ്വരമാരം അധികാരമത്തുമായ നദിമാരെ രാക്ഷസൻറെ കണ്ണിൽ മുമ്പിൽവെച്ചു് വാഴത്തടംപോലെ വെട്ടിരാ സൈരു് തജ്ജിയവൻ ഈ ചാണകുന്നല്ലാതെ മറരാരാ സൌ? പറയു! കേരംകെട്ട. അതു് മാത്രമോ? ആ ദ ഷൂപ്രഭക്കുശു ചുട്ടെറിച്ചു ചുടലത്തിൽു് ഇതാ ഇപ്പോൾ കുതിജ്പലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയുമാണോ.

രാ—ഇതെല്ലാം മരാരാൽ ശക്തിയുടെ പ്രവൃത്തികളാണോ.

ചാ—ആ: യാ. ആരുംടെ ശക്തി? എന്തു് ശക്തി?

രാ—നദിവാംഡവിരോധിയായ ദൈവത്തിൻറെ തന്നെ.

ചാ—(കൊപംനകിച്ചു്) രൂഷലൂ, നമു ഒരു ദാസനാക്കാൻ തുനിയുന്നവോ? കെട്ടിയതലമട്ടിഞ്ചിച്ചിട്ടിടാനെന്നും കൈകളിൽ പോക്കുന്നു. (വലുകാങ്ക പൊക്കി നിലത്തു ഉരക്കു ചുട്ടിക്കൊണ്ടു്) ഈ കാലിൽ വീണ്ടും ശപാദപ മത്തിലെയ്യു് ത്രാക്കേന്നു. നദിവിനാശത്തിനു് ശേഷം മരിഞ്ഞവിച്ചിരുന്ന എൻ്റെ കോപാഗ്രിയെ കത്തിജ്പലിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങുകയാണല്ലോ?

രാജാ—(പരിമേണ്ണാട്ടക്കടി,വിചാരം) മുത്തപാദർ വാസ്തവത്തിൽ കോപിച്ചുപോലെതന്നെ തോന്നുന്നല്ലോ. അതാ കോപാവേശംകൊണ്ടിളുക്കുന്ന കണ്ണപീലികളുടെ ഇടയിൽക്കുടെ അന്ത്യംമായി നിർബ്ബിക്കേന്ന ബുഷ്പും ശുരംതാൽ പരിപൂരിതമായ കന്തക്കളുംകളുടെ കാന്തിനികരം, പുരികക്കൊടികളുടെ നിരന്തരമായ ചലനമാകുന്ന ധൂമജാലതന്താട്ടക്കടി എതിരുന്ന തീപോ-

ലെ കാണപ്പെടുന്നു. താണ്യവാവസരങ്ങളിൽ ഒരു പ്രസംഗിക്കുന്ന നടരാജപ്പെടുത്തുന്ന പാദയാ തത്തെ അനുഭവിച്ച് തശ്കംവനിട്ടില്ലായിരുന്നുവെ ആിക്ക് ഭ്രമിഡേവി നിശ്ചയമായും ഇപ്പോൾ പാതാള തറിലെയ്ക്ക് ആണ്ട്രപോയേനെ.

ചാണകുൻ—(ആനുമണിപേം ഡാന്റഹാസ്) മുഷലാ, എന്തിനു വെറുതെ വാഗ്പാദം ചെയ്യുന്നു? എന്നൊക്കാഡം കുമ നു രാക്ഷസന്ന് ആരണ്യങ്ങിൽ ഇതാ ഇന്ത ആയുധം അം യാർക്ക് കൊടുത്തതുക്കു. (അയ്യം രാജാവിന്റെ ഭവിഭേ ഫീടു മേൽപ്പോടു നോക്കിക്കൊണ്ട് വിചാരം) രാക്ഷസാ, രാക്ഷ സ; ഇതു കൈനടല്ലെന്നു ബുദ്ധിയെ ജയിപ്പുന്നാലും കി കുന്ന അംദയുടെ ഒരു ബുദ്ധിവിശ്വാസമാണ്. ‘ചാ ണകുന്നമായി അകന്ന് കിട്ടിയാൽ മെന്തുനെ നി സ്ത്രീയാസം ജയിക്കാം’ എന്ന ഭരാഗ്രാന്തകുടി അ ഞ്ച് എന്നൊക്കെ പ്രവർത്തിച്ചുവോ അതെല്ലാം അ ദൈയുക്കുതനെ അപായകരമായി തീന്നുകഴിയു. (ഒന്നം മിണ്ണാതെ ഇംണ്ടിപ്പോകുന്ന)

ശാജാ—ഒവയഫിനരേ, ‘ഈ നിമിഷംമുതൽ ചാണകുനെ അകറി നാം സ്വതന്ത്രമായി രാജുകാൽം അ നേപാൾക്കുവും തീര്ത്തപ്പെട്ടതിനിരിക്കുന്നു’. ഒ ന് എല്ലായിട്ടുതും വേഗം വിളംബരംചെയ്യു.

കമ്പുകി—(വിചാരം) ബഹുമാനത്തെക്കുറിക്കുന്ന ഉപപദംകു ടി ചേക്കാതെ ‘ചാണകുൻ’ എന്നാണ്ടേല്ലോ തിരുമ നസ്സുകൊണ്ട് കല്പിച്ചുകൂടിയതു്. അധികാരം വി ണ്ണഭത്തു; സംശയമില്ല. തിരുമനസ്സിലെ പേരിൽ ഈ തിനെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു തെററം പറയുവാനില്ല. അതുനു ഭസ്തുനാവുന്നതു് പാപ്പാൻറെ ഭോഷംകൊണ്ട്

രേ. രാജാവു് തിനയായി വല്ലതും പ്രവർത്തിച്ചു പോയാൽ അപ്പോൾ നിശ്ചയിക്കാം മറ്റി “കാൻ സ് കൊള്ളാതെവ”നാണെന്നോ.

രാജാ—നീ എന്താണ് സംശയിച്ചു നിൽക്കേണ്ടതു്?

കഞ്ചുകി—മഹാരാജാവ, ഒന്നമില്ല; ഭാഗ്യാതിരകംകൊണ്ട് അവിടുന്നോ ഇപ്പോൾ സ്വന്തനുണ്ടായി. (തൊഴു പോകുന്ന.)

രാജാ—(വിചാരം) ഈ വിചാരം എല്ലാവരിലും ഉദിക്കാട്ട്. ഗ്രാമപാദർ ഉദ്ദേശിച്ചു കാഞ്ഞങ്ങളെല്ലാം തന്മുളം മംഗളമായിത്തീരകയും ചെയ്യട്ടേ. (പുജ്ഞം) ശ്രാംകാരാരോ, വൈദതെ സംസാരിക്കുയാൽ എന്ന തലവേദന ബാധിച്ചിരിക്കുന്നു. അക്കരേയുള്ള് വഴി കാണിക്കു.

പ്രതീ—മഹാരാജാവു് ഇതിലെ ഇതിലെ.

രാജാ—(വിചാരം) ഗ്രാമപാദത്തെനിർദ്ദേശാദ്യകാരമാണെങ്കിലും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൗർവ്വത്തെ ഗൗർന്നിക്കാതെ പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് എന്റെ ഏഴും പിള്ളനുംപോലെ തോന്നുന്നു. ആ സ്ഥിതിക്കു് മനുപദ്ധതെന്ന സ്വദേശയാ ലംഘിക്കുന്നവരുടെ അവസ്ഥ ആണെല്ലാ വിച്ഛേണാക്കവാൻ പോലും പ്രയാസമായിരിക്കുന്ന—

(എല്ലാവകം പോയി.)

നാലുമണി

—:o ✽ o:—

(രംഗം-രാക്ഷസൻറ പട്ടിപ്പ്)

(അ വഴിപാക്കൻ പ്രവേശിക്കുന്ന)

വഴിപോകൻ!— ആയുരുംതന്നെ. രാജക്കല്ലൂനയുടെ ദൈ ശക്തി! അഡു!! വിച്ചാരിക്കബാൻകൂടിവയ്ക്കും! എത്രും നടപ്പുാതിരയിലും ആക്കം എവിടേയും ഇപ്പോൾ സുവഹായി നടക്കാം. രാജാവിന്റെ നോട്ടം ശരിക്കി ല്ലാത്രപക്ഷം ഉണ്ടോ അതു പറയുന്നു? (ആലോച്ചിച്ച്) അമാത്രരാക്ഷസനെ ഓർക്ക് കാണണമല്ലോ. (ക്ഷീണി ചുവന്നേപ്പാലെ ചുറിനടക്കം പടിക്കിക്കൊണ്ട്) ഭാമോയും, ഇവിടെ ആരാ ഉള്ളതു്? കണ്ണുമപുരത്തിൽ നിന്നു് അമാത്രന്റെ സ്പാതം ആളായ കരഭകൻ, കാണാൻ വന്നിരിക്കുന്നവെന്നു് വേഗം ചെന്നു് പറയണമല്ലോ.

പ്രാരപ്പാലകൻ! (അവേശിച്ച്) മേ! ആരാതു്? കരച്ചു പത്രക്കുപ്പുറയു. രാത്രി എന്നൊക്കെയോ ആലോച്ചിച്ച് മിചിക്രടാനംകൂടി തരപ്പേട്ടാത്തതുകൊണ്ടു് അമാത്രൻ തലനോള്ളു് കിടക്കിയാണു്. കിടന്നിട്ടുന്നിനു് എഴുന്നേറിട്ടപോലുമില്ല. കരച്ചുവിടെ നിൽക്കു. സമയങ്ങാക്കി താൻ വന്ന കാര്യം അറിവിക്കാം.

കരഭകൻ!— ഭാമോ! അതുമതി.

(രംഗം-രാക്ഷസൻറ ഒച്ചന്തു്)

(രാക്ഷസൻ തലയ്ക്കു കൈകൊടുത്തു് വിച്ചാരകലനായി ഇരിക്കുന്നു. ശകടഭാസൻ ശിരുംശകരാചെയ്യു്
ഞടങ്ങന്നിൽക്കുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഞാൻ തുനിങ്ങതിരുത്തുന്ന കാരു തതിലൊക്കെ ദൈവം പ്രതിക്രൂലിയാണ്. കെടുപ്പ് നീറ ബുദ്ധികേഖടില്ലവും സാമ്പിക്കാവുന്നതല്ല. ഞാൻ ശത്രുമാരണത്തിനായി പ്രയോഗിച്ച ഒളിയന്ത്രക്കൈല്ലാം ലാക്കിയ്ക്കിന്ന് തെററിയേന്ന മാത്രമല്ല, എന്നെന്നതെന്ന പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവതെന്ന. ഈ നിലയ്ക്ക് സ്വാമി കാരുക്കാരി എങ്ങിനെങ്ങീണ് നിവർഖിക്കപ്പെട്ടുക? രാത്രി ഉറക്കംപോലും വരാതെ ഞാനിപ്പോരു വല്ലാതെ വിഷമി കണ്ണ. (ആദ്യാചന നടപ്പ്) മഹ്റിയുടെ തുരും സുകരമല്ല. ഒരു കാരുസാല്പുത്തെ ദിഃമായ്ക്കേശിയ്ക്കിരുത്തുന്ന മഹ്റി, ആല്ലോ ചില വില്ലറ പ്രവൃത്തിക്കൈല്ലാംചെയ്തു് അതിനെ ക്രമേണ വിപുലമാക്കുന്നതിനവേണ്ടി, ഉള്ളിലങ്ങളിൽക്കൂടു മായി മങ്ങിമയങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ലക്ഷ്യത്തെ നിസ്രംഗമായ സേപ്പിച്ചു് നല്ലപോലെ വിമർശനംചെയ്യുന്നും ചിന്നി ചുട്ടിരിക്കാണുവുന്ന പ്രവൃത്തിമിവഞ്ഞേഴു എക്കീകരിച്ചു് ഉ ഭ്രംം നേടുണ്ടായിരിക്കുന്നു. അതു് ലാളപ്പുയതുകു തുക്കുക്കാണുന്നും സാല്പുമല്ലപ്പോ. അതുകൊണ്ട് ഭൂഷണാ യ ആ ചുണ്ണക്കുന്നു—

പ്രാര—(പെട്ടെന്നാലുവെച്ചു്) ജയിച്ചാലും—

രാക്ഷസൻ—ജയിക്കപ്പെട്ടവാൻ കഴിയുമോ?

പ്രാര—അമാത്രകുന്നു.

(ഇടതുകളും ഇടക്കന്നതായി നടപ്പ്)

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) “ഭൂഷണായ ആലുചുണക്കുന്ന ജയി ചൂലു്! അമാത്രകുന്ന ജയിക്കപ്പെട്ടവാൻ കഴിയും.” വാമാക്ഷിപ്പുന്നും ഇതാ ഇന്തവിധം വാച്ചുമായിതെ നെ പറഞ്ഞു. എന്നാലും ഞാനെന്നീറ പരിഗ്രാമ തതിയ്ക്കിന്ന് പിന്മാറാൻ ഭാവമില്ല. (ജുഞ്ഞം) എ നുണ്ണം നീ വന്നതു്?

പ്രാരംഭലകൾ—കരളകൾ വന്ന് പടിക്കൽ നില്ക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—വേഗം ശ്രദ്ധിക്കാണ്ടാവതിക.

(പ്രാരംഭലകൾപോകുന്ന; കരളകൾ ആവേശിക്കുന്നു.)

കരളകൾ—അമാത്യനും നമസ്കാരം!!

രാക്ഷസൻ—ഇരിക്കു.

(കരളകൾ നിവർത്തിരിക്കുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—(ധാരം) എത്രു് പറഞ്ഞാണു് ഇവനെ അയച്ചിരുന്നതു്? മുത്രബാഹ്ലൂപ്പംനിമിത്തം വളരെ ആശാച്ചിത്രിച്ചിട്ടും ഭാമ്മിക്കുന്നില്ലല്ലോ.

(ആലോചന നടിക്കുന്നു.)

(പിരങ്ങുട്ടുകിടക പുരുഷൻ ആവേശിച്ചു്)

പുരുഷൻ—ഓടിൻ ഓടിൻ! മാറിൻ മാറിൻ! എഴുന്നുള്ള തായി. ഒരിച്ചപോലും വഴിയിലെങ്കിലും നിന്നുപോകുതു്. അതാ കണ്ണിലോ? ഭാഗ്യംകൊടുവക്കു് ഒരുക്കളും കാണാൻപോലും കിട്ടാതെ ദേഹവും ദേവതയുംമായ സാക്ഷാത് പൊന്നതനുംരാഞ്ഞ തിരുമന്നുകൊണ്ടു് എഴുന്നുള്ളിക്കഴിത്തു. (മേഘംട്ട നോക്കിക്കൊണ്ടു്) താനെന്നതാണു ചോദിക്കുന്നേ? ‘ജനങ്ങളെ എന്തിനാണു് വഴിമാറുന്നതു്, എന്നോ? പറഞ്ഞത്തേപ്പാർക്കുവി എവിടെപ്പോയി? അമാത്യരാക്ഷസൻു് തലവേണ കുലാലാണന്നകേട്ടതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തെകാണാവാനായി മലയക്കേരുകമാരണം ഇങ്ങാട്ടതനെ എഴുന്നുള്ളുന്നു. അതിനുശാം വഴി ഉണ്ടിക്കൊന്നതു്. ഇപ്പോൾ കേടും?

(ഡിപായി ചോകുന്നു.)

(മലയക്കേരുവും പിരങ്ക ക്ഷമ്മുദായനാം കമ്പുകിയും ആവേശിക്കുന്നു.)

ക്രിസ്തീയപ്രസ്താവാലെ. (ചുറവിനടന്ന മേഖലപ്പോടു ബന്ധിക്കാനുള്ള ക്രിസ്തീയ മാനൃതാജാക്ഷണിക്കാരെ, ഭവാനമാണരാഥ് മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സുകാണ്ട് ഇങ്ങനെന കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. “അമാത്രരാക്ഷസൻറു അട്ടക്കലേയുള്ള നിങ്ങളും താം വരേണ്ടു്” എന്നോ. (ഭദ്രാക്ഷനേരകി സന്ദേശംനടപ്പിച്ചു്) രാജക്കമാരൻറു കല്പനകേടിക്കേണ്ട താമസം. അതാണോക്രൂ. എല്ലാവയം തിരിത്തു് നടന്നകഴിത്തു. (രാജാവിനെന്നു അരിക്കുചേന്നോ) അവവിലെവാരാഡക്കൈഡിലും അങ്ങയുടെ ആളുകൾ തെററി നടക്കാണമെന്ന കരതൽ പോലുമില്ല.

മലയ—ജാജലേ, അങ്കും ടരിജനങ്ങളേയുംകൊണ്ട് പോയ്ക്കുള്ള. ഭാത്രാധികാർന്നു മാത്രം എന്നെന്നുടെ പോന്നാൽ മതി.

(ക്രിസ്തീയപരിജ്ഞാനിക്കും പോകുന്നു.)

മലയ—സ്നേഹിതാ, ഭദ്രദാം മുതലായവർ എൻ്റെ അട്ടക്കരിവന്നു് താമസമാക്കിയതിനശേഷം ഒരിക്കൽവേദ താം ഒരു പ്രസ്താവത്തിനിടയിൽ ഇങ്ങനെന്നുടി പറയുകയുണ്ടായി. “ഞങ്ങൾ അമാത്രരാക്ഷസനെന സേവപടിച്ചുപ്പിലും അവിടത്തെ ആത്മരാധികാരിയന്നായി സേവിക്കുന്നതു്; അങ്ങയുടെ സേനനാനായകനായ ശ്രീവരകാൻറെ സഹായത്തോടുകൂടിയാണു് ആ ഭക്തിവാണകുണ്ഠൻ ക്രികിൽപ്പെട്ടുകൂടിക്കുന്ന ചരയളപ്പെനവിച്ചു് സമ്പ്രതിശാസനപ്പുണ്ടനായ അങ്ങങ്ങൾ ആത്മരാധികാരിയിച്ചതു്” എന്നോ. വളരെ ഒക്കെ ആലോച്ചിച്ചിട്ടും ഈവാക്കുങ്ങളുടെ താല്പര്യം എനിക്കു് തീരെ മനസ്സിലായില്ല.

ഭാത്രാ—കമാരാ, അതിനെന്നുസാരം അതു ഭർത്താവമോ

നമ്മല്ലോ. വിജയേച്ച് തുടർന്നുനിന്നും അതുകൊണ്ട് നമായ പ്രഭവിനെ സ്ഥാപിതമാരാട്ടെ ഇഷ്ടാന്നസര നമാക്കി ആഗ്രഹിക്കുക സാധാരണമല്ലോ?

മലയ—സ്ഥാപിതാ, അമാത്രരാക്ഷസൻ നമക്ക് പ്രിയര മനം ഹിതരാമല്ലോ?

ഭാരത—അതങ്ങിനെതന്നേ. അമാത്രൻ ചാണക്കുന്നോ ടാണ് പരമവിരോധം; ചതുരോട്ട് പ്രത്യേകം ധാരാക്ക ശത്രുതയുമില്ല. ദശിമാനിയായ ചാണക്കു നീറ പെയ്മാറം എന്നെങ്കിലും തീരെ സഹിക്കാ തെയാവുംവോരം ചാതുപ്പുൾ അധ്യാളേ മന്ത്രിപദ തതിൽനിന്നുകരുകയും, ആ സ്ഥാനം അമാത്രരാക്ഷ സന്നാട്ട് സ്റ്റീകരിപ്പാനപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പക്ഷം, നദകളത്രോടും കരതീന് കേതികൊണ്ടും, ചാതുപ്പുൾ നദബന്നീര രക്തവൈണ്ഡിയാണെന്ന ക്ഷേത്രക്കൊണ്ടും ആ അപേക്ഷയെ അദ്ദേഹം സ്റ്റീകരി പ്രകാനിടയണ്ട്; പിന്തുസ്വൃംഗിമാത്രം ചാതു പ്പുൾ അദ്ദേഹത്തെ കുമതിലയിക്കം ബഹുമാനിക്കാ തിരികയുമില്ല. അങ്ങനെവരുമുഖ്യമാണെന്നു ഒരു അഭ്യന്തരീക്ഷിതിയാണു അവിശ്രസിച്ചുകൊനിടയണ്ട്. ഇതാ ണ് അവരുടെ വാക്കുത്തിനീറ ആത്മരാത്മമെന്ന് എന്നറവുള്ളിയ എല്ലിയിൽ എനിക്ക് തോന്നും.

മലയ—ഹരി: അങ്ങനെ വിചാരിക്കാൻ വഴിയണ്ട്. ആക ടെക്ക്: അമാത്രഗ്രഹത്തിലേയുള്ള നടക്കു.

(രണ്ടുപേരും ചുംബിനടക്കണ്ണ—)

ഭാരത—ഈതിലെ കയറാം.

(മഹയക്കരുവും ഭാരതാധികാരം പത്രക്കു പടികയറിയതായിനടപ്പിച്ചു നിങ്ങളാം.)

രാക്ഷസൻ—(വിച്ചാരം) ഓമേഹാ! ടാമ്മ്‌വനൻ. (പുഷ്ടം) ഒറ്റ ടോ! താൻ കൗമുഖപുരത്തിൽ സ്തൂനകലംഗന കണ്ടി വോ?

കര—കണ്ടി—

മലയ—കൗമുഖപുരത്തിലെ കാര്യമെന്നോ പറയുകയാണോ നീ തോന്നനോ. അതുകൊണ്ടിപ്പോഴിവിടെ കയറി ചെല്ലുന്നതു് മറ്റാദയല്ല. ഇവിടെത്തെനേ മരഞ്ഞരു് നിന്ന് സംന്നാരം കേൾക്കാം. മന്ത്രികൾ ചാലു മു ത്രേക്കക്കുള്ളെല്ലാമിന്തം. ചിലതൊക്കെരാജാക്കൾ നാരോടു് പറയാതെ മരച്ചവെയ്ക്കുകയും, സൈപ്രസം സംഭാഷണാവസ്ഥക്കും തുറന്നു് പറയുകയുംപതി വാണില്ലോ.

ഭാർത്താ—കമാരൻനീ ഇപ്പിംപോലെയാവാം.

(മംഞ്ഞനിഞ്ഞക്കുന്നു)

രാക്ഷസൻ—എടോ, ആ കാര്യം സാധിച്ചുവോ?

കര—അമാത്രൻനീ അനന്തരാധാരകാണ്ടു് ഒരവിധം ചെപ്പി ചെറി.

മലയ—ഒസ്ത്രാഹിതാ, ആ കാര്യം എതായിരിക്കും?

ഭാർത്താ—കമാരാ, മന്ത്രികളുടെ കാര്യങ്ങളെല്ലാം അതിനി ശ്രദ്ധാശ്രമം. ഇതും കേടുതകൊണ്ടമാത്രം ഈ നീതു് എന്നു് നിന്നെന്നിപ്പാൻ തരമില്ല. മൃവൻ തു ഭിച്ചുകേൾക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—എല്ലാം വിസ്തുചിച്ചു പറയു! കേൾക്കേടു.

കര—അമാത്രൻ എന്നോടു്, “കരഭകാ, നീ കൗമുഖ ത്തിലെയ്ക്കോടുക; അവിടെചേന്നു് സ്തൂനകലംഗന നോടു്, ‘ചാണക്യൻ ഓമേകാര്യത്തിലും കല്പനയ്ക്ക് വിപരിതമായി പ്രവർത്തിക്കണമ്പാശാക്ക ചട്ടമുള്ളൂ’

നീ' കോപം വല്ലിക്കത്തക്ക ഗാനങ്ങൾ പാടിക്കൊള്ളണം' എന്നു' പറവാനായി' പറത്തു' അയച്ച സ്ഥലം.

രാക്ഷസൻ—എന്നിട്ടെന്തായി?

കര—ഞാൻ പിന്നെ വേഗം കൂടുതലായിൽച്ചേന്നു' ഒരു ക്ഷയവും വിടാതെ അനുപോലെയൊക്കെ സ്ഥൂനകലശ നോട്ട് പറത്തു; അക്കാലത്തു്, നദിമഹാരാജാക്ക നാർ തീപ്പുട്ടതിനെപ്പറ്റി വ്യസിനിച്ചിരുന്ന നാട്ടു കാരെ സന്തോഷിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ടി ശാരദാത്സവം കൊണ്ടാടണമെന്നു' ചന്ദ്രത്തുന്ന് നിശ്ചയിക്കുകയാണെങ്കി. വളരെക്കാലമായി നാട്ടവിട്ടുപോയിരുന്ന ഇപ്പും ജനത്തിന്റെ സമാഗ്രത്തെപ്പോലെ നാട്ടകാരത്തിനെ ആയുള്ളാഭച്ചുവെച്ചും കാത്തിരുന്നു.

രാക്ഷസൻ—(ക്ഷുണ്ണിക്കുന്നു) ഹാ! കുഴും! നദിമഹാരാജാവേ, കൂദാണദായിയായ ചന്ദ്രനബ്ലേക്കിലും, ലോകാനദികാരകനായ അവിട്ടനു് ദിവംഗതനായ ഇതു കാലത്തു് കൗമാഡിയുടെ നില എത്ര ശ്രദ്ധമായിരിക്കും?

കര—എല്ലാവക്കം ബഹുസംഭവത്താട്ടകുടി കാത്തിരുന്ന ആവിശ്വഷപ്പെട്ട മഹാത്സവത്തെച്ചന്ദ്രത്തുന്ന് നേരിരുന്നു വിപരിതമായി ആ ഭൂജുവാൺകുറ്റം നിരത്തിക്കൂളിത്തു. സ്ഥൂനകലശം ആ തരത്തിനു് ഒരു 'പൊടിക്കുവെച്ച' താങ്കിക്കൊണ്ടത്തു—

രാക്ഷസൻ—അതോന്നു കേൾക്കുന്നു.

(കരഭക്ക് 'അയിരാഞ്ഞു'എന്നപട്ട്'പംട്ടു)

രാക്ഷസൻ—(സന്തോഷാന്താട) സ്ഥൂനകലശം പൊടിക്കുകവിക്കുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു കാലംനോക്കി വിതച്ചവിത്തു്

പുഴായിപ്പോകയില്ല. എന്തെന്നാൽ, അഭിസ്ഥിതമായ വിജനാദത്തിന് വിശ്വം നേരിട്ടന്തു് സാധാരണ കൂട്ടം പോലും രസിക്കുന്നകാൽമല്ല; പിന്നുവേണ്ടാണസാധാരണനായ ഒരു രാജാവത്ര സഹിക്കുന്നും?

മലയ—അതു പരമാത്മമാണോ.

രാക്ഷസൻ—ചിനേ—

കര—തന്റെ കല്പന നിരോധിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ട് കമ്പി തന്നായ ചാറുള്ളും പ്രസംഗവശാൽ അമാത്രം തന്റെ ഹണ്ഠണങ്ങങ്ങളെ കരയേറെ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ദിഷ്ട ചാണകുനെ മന്ത്രിപ്പഞ്ചത്തിൽ നിന്നുകരിക്കുന്നതു.

മലയ—ഭാരതരാധിനാ, ഹണ്ഠങ്ങളെ പ്രത്യേകം ദിട്ടത്തിൽവാ ത്തിയതുകൊണ്ട് ചാറുള്ളും അമാത്രനോടുള്ള ഒക്കുതിശയം പ്രസ്തുതമാക്കുന്നുണ്ട്. ഇല്ലോ?

ഭാരതരാ—ഗ്രണോത്തരനായ അമാത്രം നാപികരിപ്പാൻ തന്നെയാണ് ചാണകുനെ നിരക്കിച്ചുത്തു്.

രാക്ഷസൻ— ചാറുള്ളും ചാണകുനോട് വിരോധമാണുകവരൻ ശാരഭോസ്തുവപ്രതിഭേദധിനാനുമാരുമാണോ കാരണം? അതോ വേറെ വല്ലതും നുടിയുണ്ടോ?

മലയ—ഒപ്പുവരിതാ, ഇതു ചോല്ലത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്തായിരിക്കും?

ഭാരതരാ—ഒപ്പുവിമാനായ ചാണകും തക്കതായ കുത്ത ലൊന്നംകുടാതെ നിരത്തുകമായി ചാറുള്ളുനെ ദേപ സ്ത്രീപ്പട്ടത്തുകയില്ല; ഉപകാരസ്വരണ നല്ലവള്ളുമാണു ചാറുള്ളുനും അതുപോലെ തന്നെ ചാണകും യോഗ്യതകളും വ്യത്യമായി അപലപിക്കുകയുമില്ല.

എതെങ്കിലുംവലിയൊരു കാരണത്തോട് കൂടിയേ അവർത്തമിൽനാക്കുവാൻ തീരുംജീ. അതു് അതുമാത്രം ആത്മനികമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതാണ് അമാത്രൻ ആ വിധം ചോദിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്ന് എനിക്കുതോന്നുണ്ട്.

കര—ചന്ദ്രമുഖൻ കോപമണാകവാൻ പിന്നെയും കാരണാണിട്ട്. ഓടിപ്പോയ മലയക്കേരാജാവിനേയും അമാത്രരാക്ഷസനേയും പിടിച്ചുകൊട്ടാതെ വിട്ടു ഇന്തതു് ചാണക്കുന്നു ബുദ്ധിയില്ലാളുകൊണ്ടാണു.

ശാക്ഷസൻ—ശക്കഭാസാ, ചന്ദ്രമുഖൻ എന്നു കൃതിപെട്ടകഴിത്തു; ചദനഭാസന് കാരാറുഹമോചന യും, നിന്മക്കു കുടംബസഹവാസയും ലഭിക്കാൻ ഇനിതാമസമില്ല.

മലയ—ഭാഗ്രരായാണാ, “ക്രൂരിപ്പെട്ടകഴിത്തു”എന്ന് അമാത്രൻ പരയുന്നവല്ലോ. അതിന്റെ അത്മമെന്താണ്?

ഭാഗ്രര—ചന്ദ്രമുഖനെ ചാണക്കുന്നിൽ നിന്ന് അകന്ധകിട്ടണമെന്നല്ലാതെ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവാപായം വരുത്തണമെന്ന് അമാത്രൻ സ്വപ്നപി ആസക്തിയില്ലെന്ന സംരം ഇതു വാക്കിൽ നിന്നു സുവൃക്തമാക്കുണ്ട്.

ശാക്ഷസൻ—സ്ഥാനത്തേക്കാക്കപ്പെട്ട ആ ഭാഗ്രനിപ്പോറി എവിടെയാണ്?

കര—കസുമപുരത്തിൽ തന്നെ ചുറവില്ലറി നടക്കുകയാണ്.

രാക്ഷസൻ—(ആവേശത്തിൽ) അല്ലോ, അവിടെത്തന്നെ താ മസിക്കയ്ക്കോ? വല്ല കാട്ടിലും ചെന്ന് മുകള പൊ തിപ്പിടിച്ചിരിക്കാൻ പോവുകയോ, മുമ്പിലത്തെ പ്രോബ്ലെ ഒരു സത്യംചെയ്യുകയോ ഒന്നമുണ്ടാക്കിട്ടില്ലോ? കര—കാട്ടിലേയ്ക്ക് പോവുകയാണെന്നൊരു കേൾവി യുണ്ട്.

രാക്ഷസൻ—ശക്കദാസാ, ഇതരു ചേരുന്നില്ലല്ലോ. അ ഗ്രാസന്തതിൽ നിന്നിരക്കിവിട്ടുവെന്ന നിസ്സാരമായ അവമാനംപോലും സഹിക്കാൻ ശക്തനാക്കാത്ത ഒരു ഭരണിമാനി, തന്റെ അതിയായ പ്രയത്നത്താൽ പ്ര തിഷ്ഠിതനായ ഒരു രാജാവിൽ നിന്ന് ഇതു വലിയ അവജ്ഞവെന്ന കുടിയിട്ടും ഒന്നംമിണ്ടാതെ ഇരിക്കു യോ? എന്തോ: കണ്ണാലവറിയാം.

മലയ—സ്ന്യൂധിതാ, ചാണകുൻ കാട്ടിൽ പോവുകയോ, പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്യുകയോ ചെയ്തു കൊള്ളുന്നു; അതു രണ്ടായാലും, അമാത്രന് എന്നൊരു സപാത്മമാണെന്നു കൊണ്ട് നേരാനുള്ളതു്?

ഭാർത്ത—അതു മനസ്സിലാക്കാൻ അതു തീരുക്കമെന്നമി സ്ഥില്ലോ. ഭജിച്ചാണകുൻ ചായത്രമുന്നേന വിട്ടു് എത്ര കുറം അകലുന്നവോ, അതുകൂടുംവേഗം അമാത്രന്റെ സപാത്മം സുവാമായി സന്ദര്ഭമാകം.

ശക്കദാസൻ—അമാത്രാ, മരം വിധത്തിലെണ്ണം സംഗ യിപ്പാനില്ല. അതിനൊരു യുക്തി തന്നെ പറയാം. സകല രാജാക്കന്മാരുടെയും മൺിമക്കങ്ങളുടെയും തന്റെ കാൽനവേദ്യമരീചിക്കൊണ്ട് അപക്രിക്കന ചായത്രമുന്നുന്ന സപകീയാജ്ഞാഭംഗത്തെ എങ്ങിനെയാണ്.

സഹിക്കുക? ചാണക്കും വല്ലിയ കോപിഡ്യൂസം മറ്റൊന്നും ശരിതനെ. എന്നാൽ അയാൾ ഒരു തവണ ചെയ്ത സത്യത്തെന്ന നിരവേറുവാനും വിച്ഛുറിഞ്ഞ കഷ്ടപ്പാടുകളെയോത്രും, വീണ്ടും അതേ അബദ്ധത്തിൽ ചെന്ന ചാട്ടവാൻ തുനിയുകയില്ല. ദരിക്കൽ എന്നോ ഭാഗ്യംകൊണ്ട് കാര്യം പറവിയെന്ന വിചാരിച്ച ഒപ്പേപ്പാഴം ‘പകടപറുണ്ടാക’ മെന്ന ക്രതുക്കയോ?

രാക്ഷസൻ—ശക്തദാനാൻപരണ്ണതത്തു കാരുമാൻ. ഈനികരങ്കൻ സ്വസ്ഥമായിരുന്നു കുറച്ചു വിത്രുമിക്കു. ശക്തദാനാ, ഇവനെ കുട്ടിക്കൊണ്ട് പോകു.

(ശക്തദാനം കരഞ്ഞു പോകുന്ന.)

രാക്ഷസൻ—തോൻ കമാരനെ കാണാൻ പോവുകയാണ്.

മലയക്കേരു—(അടക്കുചെന്ന്) അങ്ങെയെ കാണുമാൻ തോൻ തനെ ഇതാ ഇവിടെ വന്നിരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—(കണക്കായി നടിച്ചു്) അല്ലോ, കമാരൻ ഇങ്ങോ ട്രഫനിളിയല്ലോ. (മഴുപേര്) ഇതാഇവിടെ എഴുന്നുള്ളിയിരിക്കാമല്ലോ.

മലയ—ഇരിക്കാം. അവിട്ടും ഇരിക്കു. (ധോല്ലതന്നും ഓം രണ്ടുപേരും ഇരിക്കുന്ന്) അമാത്യാ, തലവേദനയും കുറെ ഭേദമുണ്ടാ?

രാക്ഷസൻ—കമാരാ, അവിട്ടും അധിരാജാവാകാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം എന്നുറെ തലവേദനയുണ്ടാശമിക്കുന്നു?

മലയ—അമാത്യൻ അതെറിരിക്കുമോഡം എങ്ങെന്നെന്ന അസാല്യമാകാനാണ്? നാം സൈക്കിൾ സന്നാധിക്കും

ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കയാണെല്ലോ. ശരുക്കളുടെ സമീക്ഷകളേയും ധാർപ്പിക്കുത്തേയും കണ്ടംകൊണ്ട് ഇനിയും എത്ര കാലമാണിങ്ങനെന്ന് അടങ്കിയിരിക്കേണ്ടതു്?

രാക്ഷസൻ— ഇനിയെന്നിനാണ് മിണ്ണാതിരിക്കുന്നതു്? വിജയം നേടാനിന്നുമല്ലോ.

മലയ—ശരുക്കളുടെ തന്ത്രങ്ങളേല്ലോം അറിഞ്ഞുവോ?

രാക്ഷസൻ—ഹാഹോ! അറിഞ്ഞു—

മലയ—എങ്കാണെന്നെല്ലോമാണ്; കേൾക്കെടു?

രാക്ഷസൻ—സചിവവ്യസനമാണ്ടിൽ പ്രധാനം. ചാണക്കുന്നേയും ചതുരപ്പുന്നേയും പരസ്പരവിരോധിക്കും അകരിക്കുന്നതു.

മലയ—അമാത്രാ, അതു് മാത്രമേയുള്ളോ?

രാക്ഷസൻ—അമാത്രവ്യസനം സാധാരണരാജാക്കന്മാക്കി ഒരു വ്യസനമായി വരികയില്ല; എന്നാൽ ചതുരപ്പുന്ന് സചിവപ്രയത്നമില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ നേരില്ല.

മലയ—അമാത്രാ, അങ്ങനെന്നെല്ല; പ്രജകൾക്കു ചരാചരണപ്പുന്നു നിരസമുള്ളവാക്കുന്നതു് ചാണക്കുന്നു 'തകരാ'കളാണ്. ആ ചാണക്കുനെ ഇംഗ്ലീഷ് അകരിക്കുന്നതുമിരിക്കുന്നു; തന്മുഖം പ്രജകൾക്കു് മുന്നേ തന്നെ ചതുരപ്പുനേക്കണിച്ചു് അശ്വമായിരുന്ന് കേതിനേസ്ഥങ്ങൾ കണക്കുടി പ്രവൃദ്ധമാകാതിരിക്കുകയില്ല.

രാക്ഷസൻ—കമാരനുറ ആ ആലോചന ശരിയല്ല. അവിനെയിള്ള പ്രജകൾ രണ്ടിരക്കാരാണ്. കണക്കേപ്പുർ ചതുരപ്പുനോടൊക്കെയിച്ചു് കമ്പിച്ചുവള്ളുന്നവയും, മറ്റൊരുവർ നാഡാനരക്തമംങ്ങിയാകുന്നു. ചാണക്കുന്നു

ഒപ്പ് പ്രവൃത്തികൾ ചരുത്തുള്ള സഹായമായി കരംകൾ മാത്രമേ അതുള്ളിക്കരണംളായിട്ടുള്ളൂ. ശേഷ ദിന വരെല്ലാം പിതൃവംഗാലാതകനായ ചരുത്തു നിൽ വലിയ വെള്ളപ്പും കോപവുമുള്ളവരാണ്. വേറും ഒരു ഗതിയിം കാണാത്തതുകൊണ്ടുമാനുമാണ്. അവർ അവനെ ആത്മയിച്ചുവാഴുന്നതും. ശത്രുപക്ഷ തെരു അമര്ത്തവാൻ അങ്ങങ്ങളേപ്പോലും നേതാക്ക മാരെ ലഭിക്കുന്നപക്ഷം, അവർ തങ്ങളാലാവും വിധമെല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നും, അവസാനം ആ നേതാവിനെന്നതെന്നെ ആത്മയിച്ചുകുടുമ്പെന്നും ഉള്ളതിലേയും പ്രത്യേകപ്രമാണമായി എന്നതെന്നെയേ ടക്കാമപ്പോ.

മലയ—അമാത്രാ, ചരുത്തുള്ള എതിക്കുന്നതിനും കാരണമായി ഈ സംചിവവ്യന്നനം മാത്രമെങ്കിലും? അതോ ഇനി വല്ലതും കൂടിയുണ്ടോ?

രാക്ഷസൻ—എന്തിനാണ്യികം അനേപശിക്കുന്നതും? ഈ തൊന്മാത്രം മതിയപ്പോ.

മലയ—ഈതിനെന്താണ് അതവുംരെ പ്രാധാന്യം? ചരുത്തുള്ളിനും ആ മന്ത്രിപദത്തിൽ യോഗ്യനായ വേരോ രാശേ പ്രതിജ്ഞിക്കവാനോ, അതും അനിയേ നടത്താവാനോ സാധിക്കുകയില്ലോ?

കാക്ഷസൻ—ചരുത്തുള്ളിനും അക്കാഞ്ച്ചൽത്തിൽ തീരെ അശക്തനാണ്. സപായത്തസില്പികളായ രാജാക്കന്മാർക്ക് അങ്ങനെന്നെയാക്കേ പ്രവർത്തിക്കവാൻ സാധിക്കും. യാതൊരു തന്റെവമില്ലാത്ത ചരുത്തുള്ളനാകട്ട, മന്ത്രിയുടെ പിരക്കുനിന്നുകൊണ്ട്, ക്ഷേത്രങ്ങളേപ്പോലെ, ലോകസന്ധ്യായം ഒന്നും അറിയാൻ വയ്ക്കാതെയുള്ളൂ

ജീവിതസ്ഥിതിയാണെങ്കിൽ. അവൻ അങ്കേ പറ ഞ്ഞപോലുള്ള സാമത്യം എവിടെനിന്നാണ് കിട്ടുക? രാജലക്ഷ്മി പരമയോഗ്യരഹിത രാജാവിലും മന്ത്രിയിലും ഒരപോലെ പദമുന്നി നില്ക്കുകയാണ്. അവർത്തമിൽ വിഭിന്നപ്രതികളാകന്നപക്ഷം, സ്നീസപ്രാവജന്മമായ ചാപല്ലുംകൊണ്ടം, സ്പതവേ യുള്ള ദേഹംഎല്ലപ്രതാലും അവരിലോരാളേ അവരു ഉപേക്ഷിക്കാതിരിക്കയില്ല. ലോക സാധാരണമായ സംഗതിയാണിൽ. ലോകവ്യവഹാരത്തിന്റെ ‘സംശാഖ’മില്ലാത്തവനം, കേവലം സചിവായ തത്സിലിയുമായ രാജാവും സചിവരമായി പെട്ട നം അകലുന്നവെങ്കിൽ, സൈനത്തിൽനിന്ന് മാറ്റ ചെട്ടു മലകടക്കരണ ചെറുപെതലെന്നപോലെ, കാണിനേരവും സൗത്സാഹിയായിത്തീരകയില്ല.

മലയ— (വിചാരം) ഞാൻ സചിവായത്തസിലിയല്ലാത്ത തും എൻ്റെ ഭാഗ്യം. (ശ്രദ്ധം) അതോക്കെ ശരിയാണ്! എന്നാലും എതിക്കത്തക്ക കാരണം അനേകമുള്ളതും ശത്രുവിന്റെ ഒള്ളമൺഡേല്ലും നല്ലവള്ളം റിംഗ്റു ഇരുക്കുന്നതും കാൽന്തസാല്പുത്തെപ്പറ്റി ദിഃ നിശ്ചയം വരുത്തുന്നു.

രാക്ഷസൻ—വിജയത്തെപ്പറ്റി അഞ്ചിനി തീരെ സംശയപ്പെടാണോ. എന്നെന്നാൽ, ധീരനായ കമാരൻ പ്രബലമായ സെസന്റേതാടക്കുടി യുദ്ധത്തിനിരഞ്ഞാൻ തയാറായിരിക്കുന്നു! കൂമുട്ടരത്തിലുള്ളവരെല്ലാം നടമക്കാരാജാവിന്നവേണ്ടി എത്തും ചെയ്യാൻ സന്നശ്ശോഭാരാണ്; ചാണകുൻ സാധികാരിപ്പിലുന്നായിക്കഴിഞ്ഞു; യാതോരു വിശ്രേഷണപുലിയുമില്ലാത്ത ശ്രദ്ധ

പത്രവായ മെന്ത്രൻ പുതിയ രാജാവുമാണ്; അ വിദേശ്യുടെ എല്ലാവിധത്തിലും അധിനന്നായ ഈ തൊൻ (ലജ്ജ നടിച്ച്) മാറ്റോപദേശം ചെയ്തുണ്ട് സഭാ വ്യാപ്തതനായുമിരിക്കുന്നു; ആകുക്കുടി തൊൻ നോക്കി യതിൽ അങ്ങയുടെ ആളുകൾ മാത്രമാണ് നമ്മുടെ കാൽസാല്പുങ്ഗരംക്കും ഈനി ഒരു മറവായി നില്ക്കുന്നതു്.

മഹയ—പോക്കുള്ളത്തിലേയ്ക്കിരക്കേണ്ട കാലമായിയെന്നു് അങ്ങു് ഉംമായി വിശ്രദിക്കുന്നപക്ഷം പിന്ന യെന്തിന താമസിക്കുന്നു? മദമത്തമാരായ നമ്മുടെ ഗ്രേജുമാർ കിടുമപുരത്തെ ചെന്നു് വള്ളയട്ട്. തൊനിതാ ‘കടക്കംകൈട്ടി’ക്കഴിത്തു. അമാത്രാ, എന്നാൽ പിന്നുക്കാണും. നമസ്കാരം.

(മഹയേകതുവും ദായുരാധനാം പോകുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—ആരവിടേ?

(പ്രാർപ്പാലകൻ പ്രവേശിച്ചു്)

എന്താണാവോ?

രാക്ഷസൻ—പ്രിയംവദകാ, ജ്യൂംസ്യുമാരാരൈക്കിലും അ വിടെയുണ്ടാ?

പ്രിയം—ക്ഷപണക്കനായ—

രാക്ഷസൻ—(ജ്ഞാനക്കാംനടിച്ച് വിചാരം) കണ്ണിക്കു് തന്നെ ക്ഷപണക്കോ?

പ്രിയം—ജീവസിലിയുണ്ടു്.

രാക്ഷസൻ—രമ്യമായ വേഷത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കു.

(പ്രാർപ്പാലകൻ പോകുന്നു. ക്ഷപണക്കൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ക്ഷപണകൾ—(പാട്ടം.)

“ബുദ്ധം ദേശം ഗച്ഛാമി—യഥ
ബുദ്ധം ദേശം ഗച്ഛാമി.”
ഉറംകുങ്കോരാഗം തുലയ്യു—വൈദ്യ-
സത്രരം തൈക്കരിക്കൻ വാക്കു
മുധിൽക്കയ് ചീടം; മധുരം—പിന്ന—
സ്സയന്മായിട്ടും—
മുക് തിക്കംയെനക്കും കുമ്പിൻ—താപ—
മുക് തഹംയ് മേലിൽവസിപ്പിൻ—
“ബുദ്ധം ദേശം ഗച്ഛാമി—യഥ
ബുദ്ധം ദേശം ഗച്ഛാമി”

സോദരന്മാഞ്ചല്ലൂം ധർമ്മസിഖിയുണ്ടാവട്ട.

(ക്ഷപണകൾ റാക്ഷസന്നം അടക്കങ്ങൾ ചൊന്ത് ഇരിക്കുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—ഒഭന്താ, യുദ്ധയാത്രയ്ക്ക് കൊള്ളാവുന്ന ഒരു
തൃജിവസം ചിന്തിക്കു.

ക്ഷപണകൾ—(കരം ചിന്തിച്ച്) നല്ലവള്ളും നിത്രുച്ചിച്ചുനോ
ക്കി. വെള്ളത്തവാവുദിവസം മല്ലും ദാതിനും യാത്രയിരിക്കാം. പിന്നെ നിഷിലുമാണ്. വടക്ക്
നിന്ന് തൈക്കോട്ട് ധാത്രയാകകൊണ്ട് നക്ഷത്രത്തി
ന്ന് തുലി കുറച്ച് പോരായ്ക്കൊണ്ട്. അതുകൊണ്ട്
സൃംഗാസ്തമനാൽ പും ചത്രുംബയവലയിൽ ഷുഡാ
ധിപത്രുതേതാട്ടകുടിയ മിച്ചനംലഗ്നംകൊണ്ട് ധാത്ര
തിരിച്ചാൽ തുംബം. അപ്പോൾ കേരു അസുമിക്കേയും
രാഹു ഉടിക്കയും ചെതുന്നതാകകൊണ്ട് വളരെ ഡി
ഗ്രേഷവുമാണ്.

രാക്ഷസൻ—ഒഭന്താ, തിമിതനന നന്നല്ലോ.

ക്ഷപണകൾ—തുാവകാ, അതു് സാരമില്ല. ജ്ഞാതില്ലോ
സുസില്ലാന്തപ്രകാരം തിമിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു തുണ്ണ്

വും, നക്ഷത്രത്തെക്കാണ്ട് നാലു മുണ്ഡും, ലഗം തെത്തെക്കാണ്ട് അപ്പത്രനാലു് മുണ്ഡുമാൻ കുഞ്ചിക്കാക്കാണ്ടു് അതുകൊണ്ട് ലഗം നന്നായാൽ അതുതന്നെന്നായാൻ വിശ്വേഷം. ഒരപക്ഷേ ലഗം തതിനു ദോഷമുണ്ടെങ്കിൽക്കൂടിയും, അവിടെ ബുദ്ധ യോഗവും, വിശിഷ്ട ചതുരബലവും ഉള്ള തുകാണ്ട് യാത്രയ്ക്ക് ഇതിൽപ്പരം ഒരു മുണ്ണം നോക്കവാനില്ല തന്നെ.

രാക്ഷസൻ—ഭരണാ, ശരിതനെ. എന്നാലും മറ്റൊരു ജോം ത്യുനാരകങ്ങളി വിളിച്ചു ഒരമിച്ചിരുന്നാലോചിച്ചു പറയു.

ക്ഷപണകൻ—ആവകൻ തന്നെ വിളിച്ചുചോടിച്ചോളാളി. തൊനെൻ്നുറ പാടു നോക്കിപ്പോകയാണ്.

രാക്ഷ—ഭരണൻ എന്നാടു് പിണ്ണായില്ലല്ലോ.

ക്ഷപണ—നിങ്ങളുടെ ഭരണൻ പിണ്ണായില്ലില്ല. എന്നാൽ—

രാക്ഷസൻ—“എന്നാൽ” എന്നപറഞ്ഞു നിരത്തിയതെ നോൻ? മഴവൻ പറയു. ആരാ എന്നാടു ദേപഷ്യ പ്ലൈറിക്കുന്നതു്?

ക്ഷപണ്—സർവ്വശക്തനായ കൃതാന്തനാൻ അങ്ങയോടു കോപിച്ചതു്. അതിനു കാരണവുമണ്ട്. അങ്ങു് സപ്പക്ഷത്തെ വിട്ടു് പരപക്ഷത്തെ പ്രമാണമാക്കിയ നിലയിലല്ല എന്നാടു് സംസാരിച്ചതു്?

(ക്ഷപണകൻ വെണ്ണിൽ പോകുന്ന.)

രാക്ഷസൻ—പ്രിയംവദക്കാ, സമയമെന്നായെന്ന നോക്കിവരിക.

പ്രിയം—സുമ്മൾ അസൂമിക്കാവായിരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ— (എഴുന്നുംപുറമേന്നാക്കുന്നതായി നടിച്ച്) ഓമോ!

അസൂമനമായല്ലോ. ലോകത്തിൻറെ സ്വദാവം ഒരു തരം വേഗം മാറിപ്പോകുന്നു? ആയും തന്നെ. രാവി ലെ ഉദയാന്തവനായ സുമ്മൻിൽ അന്നരക്ത ഭാവ തോട്ടുകൂടി നിശ്ചലാബന്നന് വ്യാജേന അഞ്ചേമത്തി നീറു മുമ്പിൽ, അകമ്പടിസേവകക്കാരെപ്പോലെ നടന്നിരുന്ന വുക്ഷങ്ങളുള്ളക്കാണ്ണപ്പെട്ടുനാവയെല്ലാം. ആതിത്രനീറു ദയനീയാവസ്ഥ കണ്ണഡകൾ ഈതാ ഇവയൊക്കെ തങ്ങളുടെ പാടം നോക്കി മടങ്ങിപ്പോന്നിരിക്കുന്നു. സമ്പത്രഭാജിൽ അന്നവധിപോർ അട്ടത്ര ചുററിക്കുട്ടം. ഈല്ലക്കിൽ ആരാമില്ല. ഈ താണ് ലോകത്തിനി!!

(എല്ലാവും എപ്പായി)

അരത്യാമക്കാ

(അനന്തരം മുഹമ്മദ് കൈ എഴുത്തും അതിനെപ്പുട്ടിയും
എഴുത്തുംകാണ്ട് സിലബാത്മകൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സിലബാത്മകൻ—അത്രതംതന്നെ. ദേശകാലങ്ങളാകന്ന
മൺകടക്കങ്ങളിൽ ബുദ്ധിയാക്കന്നജലമെടുത്തു് ഒഴിച്ചു്
വള്ളത്തപ്പെട്ട ചാണക്കുന്നീറ നീതിലത വിശിഷ്ടമായ
പലഹിത കാണിക്കുമെന്നതു് നിസ്യംശയമാകുന്നു. അതു് നല്ല വിശ്രദിപ്പംവന്നതുകൊണ്ടാണ്, അതു്
ചാണക്കുന്ന എഴുതിച്ചു് അമാത്രുന്നീറ മുദ്രവെച്ചിട്ടു്
ഒരു ഇരു എഴുത്തും അതേമുദ്രയാൽ അക്കിതമായ ഒരു
അതുരുന്നപ്പുട്ടിയും തൊനെടുത്തു് പുരുപ്പുട്ടു്. ഒരു
നീറ യാതു ഇപ്പോൾ കണ്ണുമഹിതാലേയ്യാണ്. (കരം നടക്കു് മുഖ്യാട്ടു് നേരകിക്കൊണ്ട്) ചേരു: ക്ഷാപണക
നോ നേരിട്ടവരുന്നതു്? അസ്തു: ഇതു് ഭ്രംകനമാണെ
കിൽ അത്യിക്കൊള്ളുട്ടു. തോൻ വഴിവിട്ടുംപാകാൻ
വിചാരിക്കുന്നില്ല.

(അനന്തരം ക്ഷാപണകൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ക്ഷാപണകൻ—(പാട്ടു)

“ഓഃഈം ശ്രീം ഗംഗാമി—യമ്മ
സിംഖം ശ്രീം ഗംഗാമി—
അഞ്ചാതമാരു നമിപ്പിൻ—ശ്രോര—
ശാർഘ്യത്വപണ്ടാളിംഗിപ്പിൻ—
ബാഡ്ബിന്നുംബന്നക്കേയൻറിൻ—അഞ്ച—
സ്ത്രീഉം ഇല്ലുനായ് പാറിൻ—
ഡോക്കാന്തുമാകുംമാറ്റു—നേരായ്—

ചോകനംചെയ്യും വിശീളണം—
ദേവംസംസാരാല്ലിപണം—ചെന്ന—
പണം സുവിശ്വിരിക്കുന്ന—
ബുദ്ധം ഗരണംഗമിപ്പിൻ—തന്ത്ര—
ബുദ്ധം ഗരണം ഭജിപ്പിൻ.

സിലുഅർക്കൻ—ഭദ്രാ, വന്നനു—

ക്ഷപണം—ആവകാ, ധർമ്മനിലിവിക്കുട്ട്. (സുക്ഷിച്ചു
നോക്കിക്കൊണ്ട്) ആവകാ, നിങ്ങളെ എന്തോവലിയെ
ഒക്കായി സാല്പ്പരത്തിനായി ഇരങ്ങുതു അതെല്ലാലു
തോന്നുന്നല്ലോ.

സിലു—ഭദ്രൻ അങ്ങനേരുന്നുവാരെള്ളു കാരണമെ
നോൺ?

ക്ഷപണം—അതു് അറിവാന്നേണ്ട പ്രധാനം? നിന്നു
ണ്ണായ ശ്രദ്ധക്കന്ദം ക്രിയിലിരിക്കുന്ന കര്ത്താം അതു്
വിളിച്ചു പറയുന്നണ്ടല്ലോ.

സിലു—അതു് പറഞ്ഞതു് ശ്രദ്ധാണോ. തൊൻ മറന്നാ
ടിലേയുള്ളു് പോകവാനൊരുക്കുന്നു. ഇന്ന് അതിന്
കൊള്ളാവുന്ന ദിവസമാണോ എന്ന് ഭദ്രൻ ഒന്ന്
വിചാരിച്ചുനോക്കു.

ക്ഷപണം—(ചിരിച്ചു്) ക്ഷേത്രം ചെയ്തിച്ചുതിന് ശ്രേഷ്ഠമാ
ണോ ദിവസത്തിന്റെ ഗ്രാന്തോഹങ്ങളെ അനേകം
ഷിക്കുക?

സിലു—ഭദ്രാ, ഇപ്പോൾ ചോദിച്ചാലെന്നാ പോരാ
യു? വിചാരിച്ചു് പറയു; നല്ലദിവസമാണെങ്കിലേ ഇ
വിഭ്രംകിന് ഇന്നി ഒരു ചുവട്ടു് മുന്നോട്ടു് വെയ്ക്കു,
എന്നാൽ പോരോ!

ക്ഷുപ്പൻ—ത്രാവകാ, മലയക്കേരുവിശ്വർ അതിത്തിസ്യമില്ലതു് വെച്ചു് എന്തെങ്കിലും ഒരുക്കഴിപ്പും നിങ്ങൾക്കു് നേരിട്ടം.

സിലു—ഒന്നൊ, അതെന്നൊന്നോ? പായു.

ക്ഷുപ്പൻ—അതു് പറയാം. മുമ്പൊക്കേ ആ വഴിയിൽ കുടു ആക്കം സെപ്പരമായി പോകാമായിരുന്നു; ഇപ്പോൾ അതു് സാല്പുമല്ല. കസുമപ്പരത്തി ലേയ്ക്കു് പോകാനോ, അധിഭേദനിന്നു് ഇങ്ങോട്ടു് കുടിവാനോ പ്രത്യേകം അധികാരപത്രം വാങ്ങാതെ ആക്കം പാടില്ലെന്നൊന്നു് നിയമം. അതിത്തിയിലെ ഉള്ളാഗസ്യമൻ ഭാത്രായൻ എന്നാരാളാണോ. അംഗമത്തിശ്വർ അടക്കക്കുള്ളേന്നു് സമീക്ഷപ്പാതയിൽ തിപത്രം വാങ്ങാമെങ്കിൽ നിർബ്ബുധമായി അതിലെ പോകാം. അല്ലെന്നതെപ്പക്ഷം പോകയുംവേണ്ട. അതിത്തിപ്പിള്ളായിമാരുടെ വാന്നന്തിൽ പെട്ടു് അടിയും ഇടിയും വാങ്ങി കുഴപ്പേട്ടവാൻ എന്തിനു് വെള്ളതെ ഉംസാഹിക്കുന്നോ?

സിലു—ഒന്നൊന്നാഡിത്തുക്കുട്ടി തൊന്മാത്രാക്ഷസശ്വർ സപ്പന്തം ആളാണെന്നോ? അതുകൊണ്ടു് അന്വവാദപ്പരും വാങ്ങിയില്ലെങ്കിലും എന്നെ തടത്തുനിരത്തുവാൻ ആക്കാണോ കഴിയുക?

ക്ഷുപ്പൻ—ത്രാവകാ, നിങ്ങൾ രാക്ഷസശ്വർ ആശ്വാ, പി ശാചിശ്വർ സ്വപ്നതമോ ആയിക്കൊള്ളിട്ടു്. ആക്കം തു ചേതം? സമീക്ഷപ്പാതയെ ഒരു ചെക്കത്താണോ അതിലെ പോകാൻ പറിപ്പു. എന്നിക്കുത്തമാറും നല്ലവണ്ണം അറിയാം.

സിലു—ദിനമെങ്കിൽ കോപിക്കേതെ. എനിക്ക് കായ്സാ
ബുമണ്ഡാവണമ്പേബാ.

ക്ഷപണ—ആവകാ, പൊജ്ഞാഭൂതി. അങ്ങയുള്ള് കാര്യ
സിലി ലഘുമാകട്ടേ. തൊൻ ഭാഗ്രഹായണണ്ണൻറെ അം
ടക്ക ചെന്ന് സമ്മതപ്പറ്റും വാങ്ങാൻ തരമുണ്ടോ
എന്ന നോക്കിവരട്ടേ.

(രണ്ടുപേരും പോകുന്ന)

(അനന്തരം ദയവിശയിച്ചുകൂടിഭാഗ്രഹായണാൻ ഒഴുക്കാർക്ക്
വേണ്ടതിൽ പ്രേരിക്കുന്നു.)

ഭാഗ്രഹ—(വിചാരം) ആരുചാണകുണ്ഠൻറെ തന്ത്രം എത്ര
വിചിത്രമായിരിക്കുന്നു? ഒന്നിനെ ലക്ഷ്യപ്പെടുത്തു
നു; പിന്നീട്ടിനെ നിറുമമാക്കി വെയ്ക്കുന്നു;
അടുത്ത മാത്രാഭിൽ ഫലാങ്ഗരത്തെ ഉള്ളിൽ കാണ
കയായി; അനന്തരം ആ ഫലം സ്വീകാര്യിതനെന്നു
കാണപ്പെടുന്നു; താമനിശാതെ ബഹുമാവാദിളായ ഫല
ഡാഡാ സിലുങ്ങളാകയും ചെയ്യുന്നു. തന്ത്രക്രഹം
നും ആരുചാണകുണ്ഠൻറെ നീതികൾ ഇന്ന് വിധം,
ദൈവവിലാസം പോലെ ബഹുതരങ്ങളും ആയുമ്പു
കരങ്ങുമാണ്. (സ്വാജം) ഭാസുരകാ, തൊൻ അകന്നി
രിക്കുന്നതു് കമാരനു ഇഷ്ടമാകയില്ല. അനുകോണ്ടു്
ഇന്ന് ആന്മാനംഖണ്ഡപത്രിയ്ക്കുന്നെന്ന ഒരു പീം
കൊണ്ടുവെയ്ക്കു.

(വിപാക്കി പീം കൊണ്ടുവരുന്നു; ഭാഗ്രഹണാൻ ഇടിക്കുന്നു)

ഭാഗ്രഹ—ഭാസുരകാ, മുള്ളായി എന്നു കാണുന്നതിനു്
പട്ടികലൊരുക്കിലും വന്നാൽ വേഗം ഇവിടെ കുട്ടി
ക്കാണ്ടുവരുന്നും. മനസ്സിലായോ?

ഭാസുരകൻ—ഉത്തരവു്— (തൊഴുപ്പോക്കനം)

ഭാഗ്രഹ— (വിചാരം) കള്ളം! എന്നെന്ന ഇത്തുമെൽ വിശ്വ
സിച്ചു് സ്നേഹിക്കുന്ന കമാരനെന്തെന്നാണ്ടോളും
തൊനിനി ചതിക്കുവാൻ ഭാവിക്കുന്നതു്. വലിയ
കട്ടപ്പുംതന്നെ. (ആലോചനക്കിഴ്ച്ചു്) അബ്ലൈക്കിൽ ഞാ
നെന്തിനാണ്ടെതാങ്കേ വിചാരിക്കുന്നതു്? തരവാട്ടു്,
സർക്കീൽത്തി, ആത്മാദിമാനു ഇവയെപ്പറ്റി യാ-
തൊരാസക്തിയുമില്ലാതെ നാണ്ംകെട്ടു് പണകൊ-
തിയുടെ ശക്തികൊണ്ടു് കേവലം ക്ഷണിക്കമായ ശ
നിരത്തെ ധനികനു് പണാം വെച്ചു്, അവൻപരയ
നാതെല്ലാംവെള്ളു് വെരും പരാധിനന്നായിക്കഴിഞ്ഞു
കുട്ടനാ ഒരു കാലത്താണോ ഇതു് വക വിചാരങ്ങൾ
വേണ്ടതു്? ഇപ്പോൾ ഇതു് നല്ലതാണോ; ഇതു് ചീ
തയാണോ, എന്നൊക്കേ ആലോചിച്ചതു് കൊണ്ടു്
വല്ല പ്രയോജനവുമണ്ണോ?

(അനന്തരം മഹയൈക്കരുവും പിാകെ പ്രതിഷ്ഠിയും പ്രധാനിക്കുന്ന)

മലയ— (വിചാരം) രാക്ഷസനെപ്പറ്റി പലപല സംശയ
അജ്ഞം ഉണ്ടാവുകകൊണ്ടു് എൻ്റെ ഒന്നുണ്ടിൽ ഒരു
'തിച്ചു്'യും മുച്ചു്'യുമില്ല'. അയാൾക്കു് നാഡവശ
തെപ്പറ്റി പ്രത്യേകം പ്രഖ്യാപിക്കുവാൻ കേതിയും ഉണ്ടെ
നീതു് നിസ്സംശയമാണോ. ചാറുള്ളുൻ ആ വംശ
തതിന്റെ രക്തസംബന്ധിയാകയാൽ രാക്ഷസനു്
അംഘാളിച്ചെട പേരിൽ ഒരു കുറു് ഉണ്ടാവുകയെന്നതു്
അംസംഭാവ്യമല്ല. തന്റെ ബലബൈരിയായ ചാണക
കൂനം ചാറുള്ളുന്നമായി തെററിയതു് അമാത്രനു് പ്ര
ത്യേകം ഒരു ആശയും വഴിയും നൽകിയിട്ടുണ്ടോ. ഈ
അനെന്താങ്കേ വന്നസ്ഥിതിക്കു് രാക്ഷസൻ ചാറു

പ്പുൻറ സാചിവ്യം നാടികരിച്ചേഷ്ടമോ? ഇല്ല. രാക്ഷസൻ അങ്ങനെ ചെയ്തില്ല. എനിക്കുള്ള സ്നേഹാദരങ്ങൾപ്പറ്റി അദ്ദേഹം തീരെ കരതാതെ പ്രവർത്തിക്കുമോ? എന്നല്ല, അദ്ദേഹം താൻചെയ്യു സത്യതേത യും വിസ്തരിക്കുമോ? ഈ വക സംശയങ്ങൾക്കാണ്ട് എൻറ മലയും കലാലചന്തും പോലെ ഇളക്കിക്കണം. (പുജം) വിജയേ, ഭാഗ്യരാധാൻ എവിടെ?

വിജയ—തന്ത്രരാനെ, കടകം കുംഞ്ചോപാകാൻ വരുന്നവക്കും സമമതപ്പും കൊടുത്തുകൊണ്ട് അതാ അദ്ദേഹം അവിടെ ഇരിക്കുന്നു.

മലയ—വിജയേ, മിണ്ണതേതെ. പിരക്കുന്നെട ചൂച്ചയെ പ്രോലൈ പത്രങ്ങിപ്പുത്തുങ്ഗിച്ചേന്നും ഭാഗ്യരാധാൻറെ കണ്ണപോതതും. മിണ്ണതേതെ.

(വിജയ കണ്ണക്കുണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു)

(കു ചിപായി പ്രവേശിച്ച ഭാഗ്യരാധാനും)

യജമാനനെ, ഒരു ബുദ്ധസന്ധ്യാസി മുതു ആവശ്യപ്പെട്ടു കൊണ്ട് വന്നിരിക്കുന്നു.

ഭാഗ്യരാ—വേഗം കുട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക.

(ഒച്ചാക്കിപ്പായി കുപണിക്കുന്നുടുക്കി പ്രവേശിക്കുന്നു)

ക്ഷീപ്പന— ശ്രാവകനാക്കും ധമ്മസില്പി വീക്കട്ട!

ഭാഗ്യരാ— (സുക്കിച്ചുനാക്കി വിചുരം) ഇയാർ രാക്ഷസൻറെ സ്നേഹമിതനായ ജീവസില്പിയാണെല്ലാ, (പുജം) അമാത്രം നൃൻറെ ആവശ്യത്തിനായിമാത്രമല്ലെല്ലാ പോകുന്നതു്?

ക്ഷീപ്പന—ശാന്തം പാപ്പും. ശ്രാവകാ, ഈ രാക്ഷസൻറെ

യും പിശാവിന്നേറയും മരും പോങ്കുടി കേരംക്കാത്ത തിടം തിരക്കിയാണെന്നും യാതു.

ഭാഗ്രഹ—എസ്സധിതനമായി ‘സൗഖ്യംപുണ്ണക്കം’ കുലഗം ലായിരിക്കുന്നുണ്ടോ. ദേനനു വിരോധമായി അമാ തും എന്നാണു പ്രവർത്തിച്ചുതു്?

ക്ഷുപ്പൻ—ആവകാ, രാക്ഷസന്ത്വനിക്കൊൽ വിരോധ യും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ല. തന്നെന്നും പ്രവൃത്തികളെപ്പു റി വിചാരിച്ചു നിരാഗയോട്ടുടി ലജ്ജിക്കുന്നു.

ഭാഗ്രഹ—ഒപ്പനാ, അരബത്തുണ്ണം പറയു. കേരംക്കാൻ റ സം തോന്നുന്നു.

മലയ—(വിചാരം) അതുകേട്ടാൽ കൊള്ളിയെന്നു എന്നിക്കും തോന്നുന്നു.

ക്ഷുപ്പൻ—ആവകാ, കേരംപും കൊള്ളിയെന്നതു അ കുട എന്തിനാണെന്നെന്നുണ്ടു് വെറുതെ പറയി കുന്നതു്?

ഭാഗ്രഹ—അതു രഹസ്യമാണെങ്കിൽ പറയണമെന്നില്ല.

ക്ഷുപ്പൻ—രഹസ്യമല്ല; എന്നാൽ വളരെ രൂഷംസമാണു്. ഭാഗ്രഹ—രഹസ്യമല്ലെങ്കിൽ പറയു.

ക്ഷുപ്പൻ—ആവകാ, ഇതു രഹസ്യമല്ല; എന്നാലും താൻ പീറയില്ല.

ഭാഗ്രഹ—അതുശാര്ജം പിടിക്കയാണെങ്കിൽ താൻ മുഴും തരില്ല. അരേപുാദം നിങ്ങളെല്ലാം ചെയ്യും?

ക്ഷുപ്പൻ—(വിചാരം) ഇപ്പോൾ പറയാൻ നല്ല അവസരമാണു്. (സുജും)എന്നാചെയ്യുക? പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ ഇവിട നിന്നു പോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലുണ്ടോ. ഓ

ഗ്രംകെട്ട് എനിക്കു പാടലിപുത്രത്തിൽ നടാടെ ചെ
ന്നപ്പോൾ തന്നെ അമാത്യനമായി വലിയ ലെറക്കി
കത്തിനിടയായി. അങ്ങനെ അവിടെ താമസിക്കു
ന്ന കാലത്തു രാക്ഷസൻ ശ്രദ്ധമായി വിഷകന്നുഡൈ
ഉണ്ടാക്കി പംതേശപരനെ നിറുമ്പിച്ചു.

മലയ—(ക്ലോനിപ്പുകിവിച്ചാരം) എന്തു്: രാക്ഷസനാണ് അ
പ്പുനെ വധിച്ചതു; ചാണക്കുന്നല്ലോ?

ഭാഗ്രഹ—ദേശ, മഴവൻ പറയു.

ക്ഷപണം—പിനെ ചാണക്കുൻ്ന് ‘രാക്ഷസൻറെ മിറുമാ
ണി’നു് പറത്തുംകൊണ്ട് എന്ന പട്ടണത്തിൽ
നിന്നു ആട്ടിയോടിച്ചു. ഇനിയും രാക്ഷസൻ എന്തോ
രാജാക്കന്നൂടെ കുട്ടപ്പിച്ചു് ചില ദിജ്ജുമ്പങ്ങളും
കൈ ചെയ്യുവാൻ ഭാവിക്കയ്യാണ്. അതുകൊണ്ട്
എനിക്കിനി ജീവിച്ചിരിക്കാൻ മോഹമില്ല.

ഭാഗ്രഹ—ഭേദം, ഞങ്ങളുടെന്നുല്ലോ കേട്ടിട്ടിള്ളതു്.
പക്തിരാജ്യം കൊടുക്കാമെന്ന സത്യം ചെയ്തിട്ടിള്ള
തു്, കൊടുക്കാതെകഴിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ചാണക്കു
നാണ് ഈ ദിജ്ജുമും ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്നു് എവി
ടേയും പരസ്യമാണ്.

ക്ഷപണംകൾ—(ചെവിപൊന്തിക്കോണ്ട്) ശാന്തം പാപം. ചാ
ണക്കുൻ്ന് വിഷകന്നുഡൈ പേരുപോലും കേട്ടിട്ടില്ല.

ഭാഗ്രഹ—മുറ തരം. വത്ര. ഈ പുതിയവത്തമാനം കുമാ
രനുക്രൂടി കേരംപൂഞ്ഞിക്കു.

മലയക്കേരു—(ശാംകുംചേരാം) സ്നേഹിതാ, ഞാൻ കേട്ട; ചെ
വികതതിപ്പിളിക്കുന്ന കർന്നവാക്ക് ഞാൻ കേട്ടകഴി

ഞ്ഞ. ബന്ധുമാവത്തിൽനിന്ന് തന്നെ ഞാൻ കേട്ടു. അപ്പുന്നമരിച്ചതിനെപ്പറ്റിയുള്ള വ്യസനം ഇപ്പോഴേ നിക്ഷേ ഇട്ടിയായിത്തീന്നിരിക്കുന്നു.

ക്ഷുപ്പൻ—(വിചാരം) അല്ലോ ഈ ദിജ്ജൻ ഞാൻ പറഞ്ഞതു മുഴുവൻകേട്ടല്ലോ. ആവു! ഞാനില്ലപ്പാർ കുതാത്മ നായി.

(പേരെന്നു പോകുന്നു)

മലയാൾ—(മേലുംടക്കങ്ങൾക്കി രൂക്ഷസനെ ദിനിൽക്കുണ്ടോപാലെ നടപ്പിലും) രാക്ഷസാ, രാക്ഷസാ! വളരെ വിശ്വാസമായി. ഇങ്ങെ നേതരന്നെയാണ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതു്. ആത്മരൂപം മിതനാഭന്നു ദൂഷിച്ചപ്പോൾ നിനിൽ സമപ്പിച്ചു് നിർവ്വത ചിത്തനായിരുന്നിരുന്ന അപ്പുനെ നീ നിരുദ്ധിച്ച ല്ലോ. ‘രാക്ഷസൻ’ എന്നതു് നിന്നേറ പേരു് എത്ര അന്പത്മമായിരിക്കുന്നു?

ഭാരതൻ—(വിചാരം) “രാക്ഷസൻറെ ജീവനെ രക്ഷിക്കുന്നോ” എന്നാണല്ലോ ആത്മചാണക്കുന്നെല്ലു ഉപദേശം. ആ ടു; അതിനുപായമണ്ണു്. (പുഞ്ജം) കമാരം, സമാധാനമായി അവിട്ടനിവിടെ എഴുന്നേരുള്ളിയിരിക്കു. ചിലതൊക്കെ പറയുവാൻണ്ണു്.

മലയാൾ—(ഇന്നും) സ്നേഹിതാ, എന്നൊണ്ട് പറയുവാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്?

ഭാരതൻ—ലോകത്തിൽ അത്മതപ്രശാസ്ത്രവേദികളുടെ ശത്രുമിത്രങ്ങളുമായുള്ള സ്ഥിതിഗതികൾ മിക്കവാറും പണ്ടെത്തെ ആപ്പുമാക്കിയാണ്; അല്ലോതെ സാമാന്യക്കുരേപ്പോലെ ഇപ്പോഴുളക്കമായിട്ടല്ലോ. അന്നു് ചാര്യപ്പുനെക്കാം പ്രഖ്യാപനായ സർവ്വത്മ സിദ്ധി

യെ രാജസ്ഥാനത്തിൽ പ്രതിജ്ഞിക്കണമെന്ന് രാക്ഷ്മണ് മോഹമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ധനശക്തി നി മിത്തം പ്രധാനഗത്രവായ അങ്ങയുടെ പിതാവിനെ നിറുദ്ധിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇതൊരു സാമാന്യസ്വല്ലാ വമാക്കുകൊണ്ട് രാക്ഷ്മണൻറെ പ്രത്യേകഭാഷയും ഒന്നാം പാതയുള്ളടക്കാ. ശത്രുക്കളും മിത്രമാക്കാനും മിത്രത്തെ ശത്രുവാക്കാനും ധനത്തിന്നും പ്രധാനമില്ല. കഴിഞ്ഞു കാഞ്ഞുഓളേയും പുവ്ജമാലികക്കേശത്തെനു യും വിനൂരിപ്പിക്കുത്തക്കവള്ളും ജീവിതത്തിൽ പലപ ലമാറുകളും ധനംനിമിത്തം സംഭവിക്കാറണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഭവാൻ ഇക്കാർത്തത്തിൽ രാക്ഷ്മണനെ തീരെ കരംപൂട്ടത്തുരു്. നടരാജ്യം കുറയുന്നതുവരെ അദ്ദേഹത്തെ അകരറിക്കുകയും അതുരു്. അതിനു ശേഷം വിച്ചകയോ സ്വീകരിക്കയോ യംഗളുമാകാം.

മലയ—സ്നേഹിതാ, നിങ്ങൾ നല്ലവള്ളും ആലോചനവെ ഘുണ്ടി പരാത്ത തത്പരമാണിന്തു്. അതിൽനിന്ന് ഞാ നൊട്ടും തെററി നടക്കുകയില്ല. ഇപ്പോൾ രാക്ഷ്മണ നെ നിറുദ്ധിക്കുന്നപക്ഷം പേണരഹാരത്യും ബഹു ഇംഗ്രേസ്കയും വിജയം സംശയഗ്രന്ഥമാകയുംചെയ്യും.

(കൈപിപാദി പ്രഭാവിക്കുന്നു.)

ശിപായി—ശിന്റുലരക്ഷൻ യജമാനൻ ഇംഗ്ലെനു വിച്ചകോ ഇള്ളനു. “അന്നവാദം വാങ്ങാതെ അതിരംഗിക്കുന്നു” ചാടിയ ഒരവനെ തെങ്ങാൽ ബന്ധനാതരിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. അവന്നെന്നു കയ്യിൽ ഒരു കുത്തും കാണുന്നു. ഏ നൊന്നവോ വേണ്ടതു്?” എന്നു്.

ഭാഗ്രഹ—സംശയിപ്പുംനൊന്നാണു്? ഇവിടെ കേണ്ടുവരികു.

(ശിപായി പോകുന്നു.)

(അനന്തരം വ്യാധനമുന്നായ സിലൂത്രമ്ക്കുന്ന
ക്കുപായി കുട്ടിക്കുണ്ട് വരുന്നു)

സിലൂ—(വിചും) മുണ്ടുകളിൽ ആവേശവും, ദോഷങ്ങൾ
ഉം വിപ്രതിപത്തിയും ജനിപ്പിക്കുന്നതും, എന്നെ
ഫ്ലോറൽ ഭാസജനത്തിന്റെ രക്ഷാകാരിനിയമായ
സപ്പമിഡൈക്കുണ്ടായി ഞാനിതാ തലകനിക്കുന്നു.

പിപായി—യജമാനനേ, അവനിവന്നാണ്.

ഭാഗ്രഹ—(ഒഴുവെനിൽക്കുകിക്കുണ്ട് പിപായിയാണ്) ഈവൻ
വഴിപോകുന്നോ, ഇവിടെതന്നെയെങ്കാമുള്ളൂ വ
നോ?

സിലൂ—യജമാനനേ, തൊൻ അമാത്രരക്ഷസബ്രഹ്മൻ സപ
നം ആളുണ്ട്.

ഭാഗ്രഹ—എന്നാൽപിന്നെയെന്നതാണ് നീ അനവാദംവാ
ങ്ങാതെ അതിർത്തികടന്ന് നടന്നതു്?

സിലൂ—യജമാനനേ, ഒരു വലിയ കാൽമുദ്രയിച്ചു് തി
ടക്കുപ്പു് പോവുകയായതുകൊണ്ട് മറന്നതാണ്.

ഭാഗ്രഹ—ആണോ! രാജക്ക്ലീനെയെപ്പാലും ലംഘിക്ക
തതക്കെ വലിയകാൽം നിന്നെന്നതാണോ?

മലയ—സ്നേഹിതാ, ആ എഴുത്തു് വാങ്ങു.

ഭാഗ്രഹ—(സിലൂത്രമ്ക്കുന്നം കരുംനിന്നു് ഏഴുള്ളവാങ്ങി മുറുന്നോക്കി
കുണ്ട്) കമാരാ, ഇതാ എഴുത്തു്! ഇതിനേതർ രാക്ഷ
സബ്രഹ്മൻ മുടു കാണുന്നവല്ലോ. അതെന്നതാണോ?

മലയ—മുടു കേടുവരാതെ എഴുത്തു് പോട്ടിച്ചു് വായിക്കു.
(ഒപ്പുരാധാനുക്കുള്ളവായിക്കുന്നു)

“സപ്പണി, യോഗ്യതയുള്ള രഹിടത്തു് നിന്നു് ഒരാൾ
രഹാശ്രൂ അറിവിക്കുന്നതു്. എന്നെന്നാൽ നമ്മുടെ

ശത്രുവിനെ അകററി സത്യസന്ധൻ തന്റെ പരമാ ത്മദ്വാദയത്തെ തുറന്ന കാണിച്ചു. ഇനിയടക്ക വേണ്ടത്, ഇവേതന്നെന്ന സന്ധികാൽത്തപ്പററി പ്രസ്താ വിച്ചിട്ടിള്ള നമ്മുടെ ബന്ധുക്കൾക്കും, സന്ധിസമയ തതിൽ കൊടുക്കാവാനായി വാദ്യാനം ചെയ്യുതിനെ കൊടുത്ത് പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു് അവരെ സംതൃപ്തരാ ക്കുകയാണ്. ഇവരെല്ലാം ഈ വിധം അനുസ്രവിത രാധാകൃഷ്ണൻ, സപ്താമുന്ദ്രയന്നാശനിമിത്തം ഉപകാരിയെത്തെ നേന്മേഖിച്ചപ്പാർത്തുകൊള്ളി. സത്യസന്ധിനാകകൊണ്ട് സംശയത്തിനെ വകാശമില്ലെങ്കിലും ഒന്നുകൂടിഭാമ്മ പ്രേക്ഷിക്കുന്നു എന്ന മാത്രം. ഇങ്ങനുത്തിൽ ചിലർ ശത്രുവിന്റെ കോശഭ്യാസങ്ങളെയും മറ്റൊന്നിലൂടെ രാജു തേതയുമാണ് ആശിക്കുന്നത്. കൊടുത്തയച്ച മുന്നാഭരണവും ഇവിടെ കിട്ടി. എഴുത്ത് മാത്രമായാൽ ഭംഗിയാവില്ലെന്നു് കൈത്തി ഒരു ഉപഹാരവും കൂടി കൊടുത്തയുള്ളുണ്ട്. അതു് സംഭയം സ്ഥീകരിക്കണം. മറ്റൊരു വത്തമാനങ്ങൾ വിശ്വസ്തനായ ഇവൻ പറയും.”

മലയ—ഭാത്രരാധാജാ, ഇതെന്തൊരുത്തതാണ്?

ഭാത്രരാ—എടാ, ഇന്ത എഴുത്ത് ആരുംടുതാണ്?

സിലബാ—എജമാനനെ എനിക്കുന്നിയാൻ പാടില്ല.

ഭാത്രരാ—എടാ, തെമ്മാടി, എഴുത്തുകൊണ്ടപോകുന്ന;

ആരുംടുതാണുന്ന് അറിയുന്നമില്ല: അല്ലോ?

ആകട്ടേ, നീ പറഞ്ഞതിനേയേണ്ട ആപം ആരാണ്?

സിലബാ—(പേടിച്ച വിംധഞ്ചനകിച്ചു്) യജമാനമാർ.

ഭാത്രരാ—എന്തു്? ഏക്കുംഛോ?

സില്ലാ—യജമാനരാത്രെ പിടിയിൽ പെട്ടകയാൽ ഞാ
നന്താ പറയുന്നതു് എന്നതനെ എനിക്കിറിത്തു
കൂടാ.

സില്ലാ—(കോപഃത്വാട) നീ അറിയം. ഭാസുരകാ, ഇവ
നൊപ്പാതുകൊണ്ടപോയി കളിക്കുന്നതു് തെളിയിക്കു.

ശിപായി—ഉത്തരവു്. (സില്ലാമ്മക്കോട്ട്) എടാ നടക്കം.
(പിടിച്ചുവലിച്ചു് കൊണ്ടപോകുന്ന)

(ശിപായി ആരംഭണപ്പുട്ടിയോടുകടി വീണ്ടു പ്രവേശിച്ചു്)

അക്ഷദാന, അവനെ അടിച്ചപ്പോരി മണിനിന്ദയിൽ
നിന്നു് ഇതാ ഇം പെട്ടി താഴേവിണം. (പെട്ടി കൊട
ക്കുന്ന)

ഭാഗ്രഹാ—(പെട്ടിവാജ്ഞി നോക്കിരക്കാണ്ട്) കമാരാ, ഇതിനേലം
അമാത്രാൻറെ മുദ്രയാണ്ടല്ലോ കാണപ്പെട്ടുന്നതു്.

ഉലയ—“ഒരു ഉച്ചരാഹവുകൂടി കൊട്ടതയയ്ക്കുന്നു” എ
നെന്തിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഇതിനകത്തു് അതായിരിക്ക
ണാ. മുദ്രിക്കു കേടുവരാതെ തുറന്ന കാണിക്കു.

(ഭാഗ്രഹായണാൻ പെട്ടിതുറന്നു് ആരംഭണമെട്ടതു്

മലയകേരുവിനും കളിക്കു കൊട്ടക്കുന്ന)

മലയകേരുവാക്കി സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിരക്കാണ്ട്)

ഉലയ—ശാപ്പാ! ഇം ആദ്ധരണാ ഞാനെന്നർ പേരുത്തിൽ
നിന്നാഴിച്ചപ്പെട്ടതു് അമാത്രാനായി കൊട്ടതയയ്ക്കു
ണ്ടല്ലോ. ഇപ്പോരി തീച്ചുംഡായി. എഴതു് ചന്തു
പ്പുന തന്നെയാണ്.

ഭാഗ്രഹാ—കമാരാ, സംശയത്തിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ
പോരാ. ഞാനിപ്പോരി തീച്ചുപ്പെട്ടതാമല്ലോ. ഭാ
സുരകാ, അവനെക്കാണ്ട് നാത്രം പറയിക്കു.

(വിപാതിപോയി കമ്മുകഴിഞ്ഞ് സില്ലാത്തക്കന്നാട്ടക്കിപ്പവിക്കുന്ന) ശിപായി—ഇവനെ അടിച്ചപ്പോൾ തിരുമന്ത്രിലെ നാമക്ഷത്തിൽ ഉണ്ടായ തുറന്ന പറയാമെന്ന് പറയുന്നു.

മലയ—എന്നാൽ പറയുക.

സില്ലാ—(കാല്പാളവിന്) അവിട്ടൻം അദ്ദേഹംതന്ന് അടിയന്ന അനന്തരയിക്കുന്നും.

മലയ—പരതന്ത്രം രാധാവക്ഷ് അദ്ദേഹംതന്നെന്നാണെല്ലാം സത്യം പറയുക.

സില്ലാ—പറയാം. ഈ എഴുത്തും തന്ന് അമാത്രൻ എന്ന ചതുരംജീവൻറെ സമീപത്തിലേയുള്ള് അയച്ചിരിക്കുന്നത്.

മലയ—അവിടെചേരുന്ന് വാചാപരയവാനുള്ള സംഗതികളെന്നാക്കുന്നാണ്? അതാല്ലോ കേരിക്കട്ടേ.

സില്ലാ—അമാത്രൻ എന്നാട്ട് ചതുരംജീവൻ അറിവിക്കുവാനായി പറഞ്ഞതിങ്ങെന്നയാണ്. “കല്ലുതുടം ശായിപ്പായ ചിത്രവമ്മൻ, മലയരാജാവായ സിംഹനാഡൻ, കാളീരനാമനായ പാജുരാക്ഷൻ, സിന്ധുദേശപാലനായ സിന്ധുരാജൻ, പാരസ്യികാധിനാമനായ മേലുന്നൻ എന്നീ അഭ്യുരാജാക്കന്മാരം എനിക്ഷ് അത്യുന്നം വേണ്ടപ്പെട്ടുവരുന്ന അങ്ങങ്ങിൽ പ്രത്യേകം പ്രതിപത്തിയുള്ളവരുമാണ്. ഈവരിലാലും പറഞ്ഞത മുന്നപേര് മലയക്കേതുവിക്കുന്ന രാജു തേതയും നാലാമൻ ഗജബേസന്നുതേതയും അഭ്യുമൻ ദണ്ഡാരത്തേതയും ആത്മയിച്ചിരിക്കുന്നു. ചാണക്രന്ന സ്ഥാനത്തുനാക്കി അങ്ങ് എന്നിൽ സംഗതാഷം വെളിപ്പെട്ടത്തിയതുപോലെ, ആല്ലോചയയും നാത്രത്ത്

നീ അനുസരങ്ങായി ഇവക്കി വേണ്ടതു കൊടുത്ത്
അതാൽനാക്കമല്ലോ.”

മലയ—(വിചാരം) ചിത്രവമ്പ്രതികളിലും എന്ന ഒരു
ഹിക്കവാനൊരുപ്പിയിരിക്കയാണോ? അതുകൊണ്ടാണ്
യിരിക്കാം അവക്കി രാക്ഷസനാട് ഇതു വളരെ പ്ര
ത്രേക്കത്. (സ്റ്റേജ്) വിജയേ, രാക്ഷസനെ ചെന്ന് കൂട്ടി
ക്കൊണ്ടാവതു.

പ്രതീക്കാരി—ഉത്തരവ്— (ശ്വാക്കൻ)

(രംഗം രാക്ഷസനെം മുഖം.)

(വിചാരമണ്ണനായ രാക്ഷസൻ പീഠിക്കിലിരിക്കുന്നു.
അടുത്ത്
ഒരു തുള്ളു നിഛിനു.)

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ചാറുത്തുപുനെ ആശ്രയിച്ചിരുന്ന
പലകം എൻ്റെയുടുക്കൽ വന്നുകൂടിയിരിക്കുന്നു.
അതുകൊണ്ട് മനസ്സിന് ഒരു സെപ്പരവുമില്ല. കാ
ഞ്ചലാം സംശയരഹിതമായും, ചേരേണ്ടതോക്കേ
ചേന്നും, അനുകൂലസാധായ്യും കലം, വിപരി
താവത്തിൽനിന്ന് തീരെ അകന്നും വരുന്നപ്രക്ഷും,
സാധനം സിലിപ്പരമാണെന്ന് തന്നെ കരതാം.
സാല്പും സപ്പക്ഷതിലും പരപക്ഷതിലും സദി
ശമായോ വിപരിതമായോ വന്നാൽ അതിനെ അം
ഗ്രീക്കരിക്കുന്നതു് സപാമിക്കു് നാഡേഹത്തുക്കമണം.
അല്പുകുിൽ, ചാറുത്തുപുനാട് നീരിസും വരുന്നുള്ളകാ
രണ്ണങ്ങളും താനറിഞ്ഞിരിക്കുന്നും, മുഖം
നോ ഗ്രഡത്തുത്തിൽപ്പുട്ടവരാണെന്ന് കരതി
ഈ പ്രോത്സാഹനപ്പറ്റി സംശയിക്കുന്നതു് എനിക്കു്
യുക്കതുല്ലൂ. (സ്റ്റേജ്) പ്രിയംവദകാ, കുമാരൻറെ അ
നുഭാവികളായ രാജാക്കന്മാരുടെല്ലും ഇങ്ങനെ

പറയണം. “**ഹ്രസ്വാർഥ കൗമുഖവും ഓരോച്ചിവസം നീങ്ങളുടെയും പത്വശമായി കാണണ. അതുകൊണ്ട് താവളം നിശ്ചയിച്ചു് നിങ്ങൾ വന്നിക്കൊടി നാട്ടവാൻ ഹരിക്കിക്കൊരുവിൻ! എങ്ങനെന്നെയാക്കുവാൻ യാതു പുറപ്പേണ്ടണ്ടെന്തോ് ഞാൻ പറയാം. വശമഗധമാരാട്ടകുടി നോമത്തെ അണിയിൽ ഞാനം, മല്ലുത്തിൽ യവന്സേനനാസഹിതരായി റാസ്യരാമായാ, പിരുകെ ചീനമുണ്ടാരാട്ടകുടി ശകരാജാക്കമായം പ്രസ്ഥാനംചെയ്യുടെ. കെടുലാടുലികൾ ഓരോ താവളങ്ങളിൽ ചെന്നുനിന്നുക്കാരാൻ വിത്രുമിക്കവാനുള്ള നേരക്കുള്ളാക്കളെ സ്വാദിച്ചുകയും മാത്രം മതി.”**

പ്രിശ്വദ—വേഗം ഫോയിപറത്തു് വരാം. (പോകുന്ന.)

(അനന്തരം പ്രതികാരി പ്രശ്നവിക്കുന്ന.)

അതി—അമാത്രനു് വന്നുനം. കാരാൻ അങ്ങേയെ കുട്ടിക്കൊണ്ട് ചെല്ലുവാനായി എന്നെന്ന നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—അപ്പും വിത്രുമിക്കു. ആരവിടേ?

(പ്രിശ്വദക്കുന്ന പ്രശ്നവിച്ചു്)

എന്താണാവു?

രാക്ഷസൻ—“ഞാൻ അണിത്തു് കാണുന്നതിനു വേണ്ടി കാരാൻ എനിക്കു് ചില ആളേണ്ണങ്ങൾം ഒക്കാട്ടത്തിയുണ്ടിങ്ങനു. അതുകൊണ്ട് നിരാളരുണ്ണനായി കമാരനു പോയി കാണുന്നതു് ഭംഗിയല്ല. ഇന്നാറം കൂപ്പവദക്കാരാട്ട് വിലയുള്ള വാങ്ങേയ ആളേണ്ണങ്ങൾം വേഗം കെട്ടതരം യുണ്ട്” എന്നു് നീ വേഗം

ചെന്ന് ശക്തിപ്പണിക്കാട് പരതയു് ആത്മജനം വാ ക്കിക്കാണ്ടിവരിക. ഒട്ടം തമസിക്കിരുത്തു്.

(ഭഞ്ജ പോയി ആരംബണ്ടോടുകൂടി തിരിയെ പ്രവഹിച്ചു്)
ഇതാ ആത്മരജനം.

(ആരംബണം വാങ്ങി അബ്ദിജന്തു് എഴുന്നും)

രാക്ഷസൻ—വിജ്ഞയേ, കമാരനിതിക്കുനിടത്തയ്ക്കു് പോ കാം മുന്നേ നടക്കു.

പ്രതീ—തൊന്ത നടക്കാം.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഒരു അധികാരംമാനത്തിലിരിക്കു ന ആദി നിർദ്ദോഷിയിൽബന്ധിക്കിയുള്ളടക്കി എടുപ്പാഴം സംശയായിനന്നായിത്തിരുന്നു. ഏതെന്നാൽ, അവ ഒ ഭന്നാമതായി തബന്നറ സ്വാമിയെ ദയപ്പേജണ്ണി യിരിക്കുന്നു; പിന്നെയെന്നുള്ളതു് അടുത്തു് ചുറവി കരു ആളുകൾ ക്രൂരമെന്നതാണ്; അധികാരത്തിലി രിക്കുന്നവനു് ശരുക്കൾ വല്ലിക്കുമെന്നതാണ് പി നേതരത വിഷമം. ചുരുക്കംപറഞ്ഞാൽ വല്ലിയ അള്ളന്തിയുടെ ശരിയായ ഫലം തന്റെല്ലുമായ അ യഥപതനം തന്നെയാണ്. (രണ്ടുപേരും ചുംബി നടക്കുന്നു.)

(രംഗം ഉദയക്കേരുക്കടക്കം.)

പ്രഖീ—അമാത്രാ, തിരുമന്നൂസുക്കേണ്ടു് അംതാ എഴുന്നെ തുടിയിരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—ഓല്ലാ കുമാർൻ നില്ക്കയാണെല്ലോ. നിശ്ചയ ലഹാന തുഴും കാൽ വിരലിലും നി, ഉർക്കഹായ ഭാരതാലൈന്നപൂശല നൗരായ ദിവസത്ത് കൈകെ കൊണ്ടു് താങ്ങി അതു അഞ്ചുമും നിഛുന്ന. ശേഷതു് ചെന്ന് അശാരനു് വിജയം സിലമാകട്ട.

മലയ—അമാത്രാ, ആ പീംതിലിരിങ്കു.

(രണ്ടുപേരും ഇരിക്കുന്നു.)

മലയ—അമാത്രുനെ കണ്ടിട്ട് വളരെ ദിവസമായി; അതു കൊണ്ട് താൻ അത്രയികും വ്യസനിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ—കമാരാ, യുദ്ധയാത്രയ്ക്കുള്ളിൽ കാർപ്പരിപാടി തയാരാക്കുവാനുള്ള തിരക്കിൽപ്പെട്ടകനിമിത്തമാണ് എനിക്കിപ്പോറ്റു ഈ ഉപാലംഭം കേരിക്കേണ്ടി വന്നതു.

മലയ—അമാത്രാ, ധാരയുടെ കാർപ്പരിപാടി എങ്ങനെ യോക്കുയാണ് നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു?

രാക്ഷസൻ—അന്നധായികളായ രാജാക്കന്നൂരോടൊക്കെ ഇങ്ങനെയാണ് നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നതു. (“വഞ്ച ധനംരാട്ട് മുടി” എന്നാലിധായി മുഹൂര്ത്തിയാണ് പരിഞ്ഞപോലെ പറയുന്നു.)

മലയ—(വിചാരം) എന്നെ നിറുമ്പിച്ച് ചരുളുപ്പുനേസു വികാനോങ്കരിയ കുട്ടതനെന്ന എന്നോടുകൂടിപോ അന്നവോ? ഇതെങ്ങനെയോജിക്കും? (സ്ഥാജം) അമാത്രാ, നമ്മുടെ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്കായി കൂടുതുതി ലേയ്ക്ക് ആരക്കിലും പോവുകയോ അവിടെനിന്നി ഞോട്ട് വരികയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടാ?

രാക്ഷസൻ—ഈനി ഗതാഗതങ്ങളുടെ ആവശ്യമാണമില്ല. കരച്ചുഡിവസത്തിനകം നമ്മുടെതന്നെ അവിടെ ചെന്നാലേവരാം.

മലയ—(വിചാരം) അതെന്നിക്കരിയാം. (സ്ഥാജം) എന്നാൽ പിന്നെന്തിനാണ് അമാത്രാൻ എഴുത്തുംകൊടുത്തു് ഈ വനെ അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നതു്?(സിലൂത്തുകനെ ചുണ്ടിക്കുന്നു)

രാക്ഷസൻ—(സിലുവത്തുകനെ കണ്ട്) അല്ലോ! സിലുവത്തുക നോ? സിലുവത്തുകാ, എന്നാണിതു്?

സിലു—(ക്രൂപ്പിക്കുകി ലജ്ജനടിച്ചു്) അമാത്രാ, ക്ഷമിക്കണേ. അടിയുടെ ചുട്ട് സമിക്കവയ്യുതായപ്പോൾ രഹസ്യം മറച്ചുവെള്ളുന്ന എന്നെങ്കാണ്ടു് തീരെ കഴിയാതാ യതാണേ.

രാക്ഷസൻ—സിലുവത്തുകാ, എന്നാണോ രഹസ്യം? തന്നെ റിഞ്ഞില്ലല്ലോ.

സിലു—തൊൻ പാശത്തില്ലോ? അടിക്കൊണ്ടപ്പോൾ ഒ നി—(പേടിച്ചു് ദശംതാഴ്ത്തിനില്ലെന്നു)

മലയ—ഭാത്രരാധാണാ, യജമാനന്നർ മുവിൽവെച്ചു് അ വന്നൊന്നും തുറന്നപറയില്ല. അതുകൊണ്ടു് നിങ്ങൾ തന്ന കാൽമെല്ലാം സ്വഷ്ടമായി പറയു.

ഭാത്ര—കല്പനപോലെ. അമാത്രാ, അങ്കു് ഒരേഴ്ത്തു കൊടുത്തു് ചില സദ്ഗ്രാഹങ്ങളാടക്കുടി ചന്തയുള്ള സ്വന്തിലേയ്ക്കു തന്ന അയച്ചിരിക്കായോ നേനു് അവൻ പറയുന്നു.

രാക്ഷസൻ—സിലുവത്തുകാ, ഇതു് പരമാത്മമോ?

സിലു—(ലജ്ജനടിച്ചു്) അടിക്കൊണ്ടു് കൈണ്ടു് ഒരു ശരണ ദും ഇല്ലാതായപ്പോൾ തൊന്ത്രങ്ങളെപറഞ്ഞുപോയി.

രാക്ഷസൻ—ഈതു് വെരും കളിക്കാണോ. അടിക്കൊണ്ടു് പൊരതിയില്ലാതാവുണ്ടാൽ ആരേതുതന്ന പരയില്ല?

മലയ—സ്നേഹിതാ, ആ എഴുത്തു് തന്ന കാണിക്കു. മരക്കതാവിൽ പറവാനുള്ളതു് അവൻതന്ന പരയം.

(ഭാത്രാധാണം എഴുത്തുകൊടുക്കണാം:
അലു് വാങ്ങി വായിച്ചു് അംഗികിട്ടു്)

രാക്ഷസൻ—കമരാ, ഇതു് ശത്രുവിന്റെ തന്ത്രമാണ്.

മലയ—എഴുത്തുമാത്രം അയയ്യുന്നതു് ദേഹിയല്ലെന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടോ ഒരു ആളുവാൻ കൂടി കൊടുത്തയച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ സ്ഥിതിക്കു് ഇതെങ്ങിനെ മന്ത്രപ്രയോഗമാക്കാനാണോ?

രാക്ഷസൻ—(ആഭന്നേം ‘നാകിക്കൊണ്ട്’) ഇതു് കമരൻ എന്ന നിക്കായകെടുത്തയച്ചിരിക്കുന്നോ; ഒരു വലിയസംഖ്യയും പാശവാരത്തിൽ നാന്നിൽ സിലുതമ്പകൾ സമ്മാനിച്ചു.

ഭാഗ്രരാ—കമരൻ, സ്വന്തം ശരിരത്തിലെന്നിൽത്തിരുന്നതു ചീഞ്ഞു് അങ്ങയ്യോധി കൊടുത്തയച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ അനുഠിയലമായി ഏറ്റവും സമമാനിക്കുവാനുള്ള പുത്രം ഇവന്നുണ്ടോ?

മലയ—ചീല സദ്വാശങ്ങൾകുടിയിണ്ടെന്നു് അങ്ങു് ആ ക്രമിലെപ്പതിയിട്ടുണ്ടല്ലോ.

രാക്ഷസൻ—എത്രു് സദ്വാശം? എത്രു് സദ്വാശം? എഴുത്രു് തന്നെ എന്നുണ്ടെന്തല്ല.

മലയ—എന്നാലീ മുത്തു ആരുത്തേണാണോ?

രാക്ഷസൻ—ചതിയന്മാർക്ക് കപടമായി ഒരു മുത്തുണ്ടാക്കി വാനാണോ എന്തെങ്കിലോ?

ഭാഗ്രരാ—കമരാ, അമാത്രൻ എല്ലാം നല്ലവള്ളം ഓമ്പിക്കണം. സിലുതമ്പകാ, ഇതിലെ ക്രയുള്ളതാരുടെ താണാണോ?

(സിലുതമ്പകാ രാക്ഷസൻറെ മുഖം നില്ക്കുന്നു.)

ഭാത്ര—എടാ, ഇനിയും അടിക്കൊള്ളാണെങ്കിൽ വഴിയണ്ണ
ക്കേണ്ടാ. മോദിപ്പുതിന്ത്രരാ വേഗം പറഞ്ഞെങ്കിൽ—
സില്ലാ—(ഡേംടിച്ച്) യജമാനനെ, ശക്തദാസൻറെ കൈ
പൂട്ടയാണ്.

രാക്ഷസൻ—കമാരാ, ശക്തദാസൻറെ കൈപൂട്ടയാണ്
കും എഴുത്തു് എന്നേറ്റതാണെന്ന് തീരുപ്പറയാം.

മലയ—വിജയേ, ശക്തദാസനെ കുട്ടിച്ചൊണ്ട് വണ്ണ.

പ്രതീ—കല്ലുന്നോലെ (പോകാൻ മുട്ടുന്ന)

ഭാത്ര—(വിചാരം) ആത്മുചാണകൃന്ദനർ ചാരമുൾ നല്ല
ഉറപ്പും കാഞ്ഞമല്ലുതെ പറയില്ല. (സുഖം) കമാരാ,
ശക്തദാസൻ അമാത്രന്ദന മുമ്പിൽവെച്ചു് ഈ ക
തെഴുതിയതു് താനാണെന്ന് ഒരിക്കലും പറകയി
ല്ല. അതുകൊണ്ട് അധ്യാത്മിക കൈപൂട്ടയിൽമരീബ
രെഴുത്തു് വാക്കിക്കൊണ്ടവരികയാണ് ഭേദം. അക്ഷ
രക്ഷാംക്ഷേ് സാമ്യം ഉണ്ടെങ്കിൽ കാഞ്ഞം നിന്ന് യപ്പേട്ട
തനാമല്ലോ.

മലയ—വിജയേ, അതാണു് നല്ലതു്.

പ്രതീ—മുദ്രയും വേണേണ്ടോ?

മലയ—ഗരി; രണ്ടും കൊണ്ടവരിക.

(പോകി നിരിയെ മുഖാശിച്ചു്)

പ്രതീ—ശക്തദാസൻറെ കരയുള്ളതും മുദ്രയും ഇതാ.

(മലയകെതു വാക്കി ഒന്നു നോക്കുന്ന)

മലയ—രണ്ടും ഒന്നതനെ.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) അക്ഷരക്ഷാംക്ഷേ ഒത്തിരിക്കുന്നു. ശക്ത
ദാസനെ ഒരു ഉത്തമബന്ധവിന്ദന നിലയിൽ വി

പ.രിക്കരിപ്പും അക്ഷരങ്ങൾക്കും നാമും കാണുന്ന് വഴിയില്ല. അമ്മവാ, അവൻ ചതുരാരാല്യനിൽ കുറച്ചു ഭാഗം, സ്വാമിക്കെതിയെ വിനൃതിച്ച് ക്ഷണികമായ എത്രചെറുതിൽ ഭരാശൂണ്ട്, അന്നപരമായ യശസ്വിലാറുമാണില്ലാതെ ഇങ്ങനെ പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുമോ? (ആദ്യഘടന നടപ്പിലും) അല്ലെങ്കിൽ താനെന്തിനാം സംശയിക്കുന്നതു്? മുറ ശക്കഭാസനു കുറിപ്പിരിക്കുന്ന; സിലാത്മകൾ അവനുറ ചക്രാതിയുമാം; ഇവിടെ അക്ഷരങ്ങൾക്കു് ഏക ക്രമപ്പും കാണുന്നതുമണ്ട്. ആകെക്കുടി ഇതു് തേ ദോപായപ്രവിശ്വരായ ശത്രുക്കൾ ഒരുക്കുടി വല്ലാതെ ദണ്ഡിപ്പിച്ചുപ്പോരാ സ്വാമിക്കെതി ചായലമായി ജീവിതാശമാത്രം ശേഷിച്ച് ശക്കഭാസന്തനെ എഴുതിയതാണെന്നു് സുസ്ഥിരമാകുന്നു.

മലയ—(ഹാഷസൻ അണിഞ്ഞിരുന്ന ആളരും സുക്ഷിച്ച നോക്കി കൊണ്ട്) “കൊടുത്തയച്ച മുന്നലക്കാരവും കിട്ടി.” എന്നു് എഴുതിയിരുന്നിട്ടുണ്ടല്ലോ. അങ്ങണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആളരും അവയിലെബാനായിരിക്കാം; അഉള്ളു? (ആണം വീണ്ടുംനോക്കി വിഹാരം) അഉള്ളും അണിഞ്ഞിരുത്തിരുന്ന ആളരുംമാണുല്ലാ ഇതു്. (സ്റ്റേജിലും) അമാത്രാ; ഇതു ആളരും എവിടെനീനു് കിട്ടി?

രക്ഷസന്ന—കച്ചവടക്കാരാടു് വിലയ്ക്കുവാങ്ങിയതാണു്.

മലയ—വിജയ, ഇതു ആളരും എതാണെന്നു് നീ ഓമിക്കുന്നേണ്ടോ?

പ്രത്നി—(കല്ലീൻവാത്രു്) തന്ത്രാനു, അടിയന്തരങ്ങളെന്നു ണിതു് മറക്കുക? അവിടെതെ അഉള്ളും തിരുന്നല്ലി

വേയ്ക്ക് പ്രിയപ്പെട്ട ഒരാദ്ദോമായിരുന്നല്ലോ ഇതു്. ഒരിക്കലും ഇതഴിച്ചവേയ്ക്കുക കുടി അദ്ദേഹം പതി വില്പി.

മലയ—(കരണ്ണടക്കാണ്ട്) മാ കഴും! എൻ്റെ പ്രിയപ്പെട്ട പിതാവേ, ആദ്ദോമങ്ങളിൽ പ്രത്യേകപ്രതിപത്തി യണ്ടായിരുന്ന അവിടത്തെ അംഗങ്ങൾക്കുംതന്മായ അലങ്കാരമണ്ഡലം ഇതു്? പ്രസന്നമാവനായ അങ്ങൾ ഇരു ആദ്ദോമാണിഞ്ചേരാർ ചുണ്ണവസ്ത്രം നക്ക തുങ്ങളുംമിന്നന ശരംസന്ധ്യയുടെ ഭംഗി അങ്ങൾ തിരുപ്പു പലകൾ ഇരു കള്ളൂടുകൊണ്ട് ഞാൻ കണ്ണം വിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) പാംതകരാജാവു് അണിത്തിരുന്ന ആദ്ദോമാണോ ഇതു്? (സുക്ഷിച്ച നോക്കിക്കൊണ്ട്) അതേ സംശയമില്ല; അദ്ദേഹം അണിത്തിരുന്നതു നന. (സ്ഥാം) ചാണക്രന്തയാഥു് കച്ചവടക്കാർ തന്ന യാണോ ഇതും കൊണ്ടിവന്നതു്.

മലയ—അമാത്രാ, നനാമതിരു് അപ്പും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതാണോ. പിന്നെ ഇതു് സുക്ഷിച്ചിരുന്നതാകട്ടെ ചാറുമ്പുനമാണോ. രണ്ടുകൊണ്ട് നോക്കിയാലും ഇതു് കച്ചവടക്കാരുടെക്കരുിൽപ്പെട്ടവാം, അവരിൽ നിന്നവിലയ്ക്കു വാങ്ങുവാം അവകാശമില്ല. അബ്ദുക്കിയിൽ, അതും യോജിക്കുമായിരിക്കാം. അതിലാണ് തെരുവിക്കുന്ന വ്യാപാരിയായ ചാറുമ്പും, കൂറനായ ഭവാൻ ഈ ആദ്ദോമത്തിന്റെ വിലയായി നമ്മുടെകാട്ടക്കവാൻ തീച്ചപ്പെട്ടത്തിയിരിക്കുന്ന സാഹചര്യം.

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) ശത്രുവിന്റെ തന്ത്രങ്ങൾ പരസ്യരം സംഖ്യാലംഖായി മിക്കണ്ണല്ലോ. ആദ്യമെല്ലാത്തന്നെന്ന് ഈ എഴുത്ര് തൊന്തരമുള്ളതിയതല്ലോ പരയുന്നപക്ഷം, അതിനേരൽ കാണുന്നമുട്ട് അതു് സമ്മതിക്കയില്ല. ശക്തദാസൻ സ്നേഹബന്ധത്തെ വെടിത്തു് ഈ ക തന്ത്രത്തിയാണ് എന്ന പരംതൊല്ലും ആക്കം വ ശ്രദ്ധിക്കുകയില്ല. സമൃദ്ധായ ചന്ദ്രഗംഗൻ രാജരം വില്ലോൻ കൊച്ചതയച്ചുവെന്ന് രാജൈക്കില്ലും സൂരിക്കപോലും ചെയ്യുമോ? അതൊക്കെ ആലോച ചിച്ചുനോക്കുവാൻ എല്ലാം തനിയേ എററപരയാ നേ തൊൻ വഴികാണുന്നില്ല. അതുമിത്രം പുലവി യതുകൊണ്ട് പ്രയോജനമാനമില്ലല്ലോ.

മലയ—തൊന്നാരുനോട് ഒരു കാര്യംകൂടി ചോദിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ— (ക്ലൂനിക്കുകി) കമാരാ, ആരുനാരാണോ അ ഭ്രംതതോട് ചോദിക്കുക. തൊനില്ലോരു കാലക്കേ ദക്കാണ്ട് കേവലം അന്നാരുനായി തീന്തിരിക്കുന്നു.

മലയ—മെന്ത്രൻ അങ്ങങ്ങളുടെ യജമാനങ്ങൾ പുതുനാണ്; തൊൻ അങ്ങങ്ങളെ ശിത്രുഷിക്കുവാൻ തല്ലരം ഒരു മിത്രത്തിന്റെ പുതുനമാകുന്നു. അധാർം അമാത്രം വേണ്ടുന്നതു പണ്ഠം തന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; തൊന്നാക ട്രു അങ്ങ് ഇന്ത്യാനസരം തന്നു പണ്ഠം, പററി കൊള്ളുകയാണ്. അങ്ങയുടു് കിട്ടുമെന്ന വിചാരം ഒരു സചിവപദം സല്ലാഹപൂർവ്വകമായ ഒരവക ദാ സ്വമാണ്; എന്നാലിവിടെ അങ്ങ് സപാമിയാകുന്നു. അമാത്രാ, ഇതിലുഡികമായ എത്തോടു സപാത്മ തെരു കാമിച്ചാണ് അങ്ങ് ഇന്ത്യിയം അന്നാരും പ്രവ സ്ത്രിച്ചതു്?

രാക്ഷസൻ—കമാരാ, അങ്ക് ഈ വിധം സംസാരിച്ചതു കൊണ്ട് അങ്ങയുടെ അസംഖ്യമായ വിചാരം നി ശ്വിതമാക്കിയപോലെ തോന്നുന്നു. ആകും. അങ്ങ നെഹാബനക്കിൽ. അങ്ങയെയുള്ളീന്തു പോഷം? (മലാരക്ഷ തുവിന്നും വാസ്തവിക്കുന്ന ഒന്നുവിളിച്ചുപറയുന്നു)

മലയ—(അലക്കാരപ്പുട്ടിയും മഴയ്ക്കും മുണ്ടിക്കൊണ്ട്) ഈവ ആരു എ പോഷണദാശം?

രാക്ഷസൻ—(ക്ലീഫ്റ്റുകിക്കൊണ്ട്) വിധിയുടെ വിനോദം. എന്നുണ്ടാൽ ഒരു നിന്ദ്രമായ ഭാസ്യപദംതന്നെന്നായാ തിരുന്നവുകും, ബുദ്ധിമാനായും, വിശിഷ്ടമാരും, തുതജ്ഞമാരുംമായ ചില രാജാക്കന്മാർക്ക് സ്നേഹം ക്രിമുലം പുതുനിൽക്കിന്ന് അഭിനന്നായി തൊനിയ നിന്നുണ്ട്. ലോകപരിക്ഷകമാരായ അവരെല്ലാം ഏതൊരു ദൗർജ്ജത്താലുംനോ ധനമാരായതു്, മനസ്സുപ്പയത്തിനെന്നവില്ലാതിയായ ആ ദർശന വത്തിന്റെ തന്നെ മരിയും കളിയാണിതെല്ലാം.

മലയ—(കോപത്രൈം) എന്തു്? ഈനിയും എന്നുചെതി ക്കവാൻതന്നെ മോഹിക്കുന്നവോ? ഇതെല്ലാം ദൈവ തതിന്റെ കളിയാണപോലും! ലോഭത്തിന്റെ ആക ഹ്രണമല്ല: അല്ലോ? ചുജ്ഞാ, തുതഘുനന്നായ നീ വിഹ്ര മുന്നായ എന്നും അനുഭൂന്നു വിഷകന്നാലും യോഗം കൊണ്ട് ആളുമെത്തന്നെ നിന്മാക്കിച്ചു; അതുകൊണ്ട് തുപ്പനാകാതെ ശത്രുവിന്റെ മന്ത്രിപദത്തെ കൊതി ചു് വെറും മാംസപിണ്ഡത്തുപ്പാലെന്നെല്ലും വില്ലോ നായി തുനിഞ്ഞിരിക്കുയും ചെയ്യുന്നു. ചുജ്ഞാ.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഇതു് കുനിൽക്കുത്തവാണല്ലോ. (ചെവിപൊങ്കിക്കൊണ്ട് മുഴും) ശാന്തം പാപം! പാപം,

കരാജാവിൽ ഞാൻ വിഷകന്നാപുരയോഗം ചെയ്തിട്ടി
ണി.

മലയ—എന്നാൽ പിന്നെ എൻ്റെ പിതാവിനെ നിറു
ഹിച്ചുതാരാണ്?

രാക്ഷസൻ—അതിനുത്തരം ഭദ്രവം പരയേണ്ടിയിരിക്കു
ന്നു.

മലയ— (കോപഃഖാടക) ഭദ്രവംമാപായേണ്ടതു്? ക്ഷപണ
കനാവ ജീവസിലി പരിഞ്ഞാൽപോരാ: അണ്ടു്?

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) ജീവസിലിയും ചാണക്കുന്നേര ആ
ളാണോ? ശത്രുക്കൾ എൻ്റെ ഏദയത്തിലും കടന്നാക്കു
ടിക്കഴിഞ്ഞും. ആശ്വര്യംതന്നെ.

മലയ— (ദേശുദ്ധനാടക) ഭാസുരകാ, ശേഖരസേനനോടു്
വേഗം ചെന്ന് നമ്മുടെ ഈ കല്പനയെ പരയുക.
“രാക്ഷസൻറെ സ്നേഹസമാധാരങ്ങളോടുകൂടി എന്നെ
അപായപ്പെട്ടുത്തി ചതുരപ്പുനെ ആത്മയിപ്പാൻ ആ
ഗമിക്കുന്ന ചിത്രവമ്മൻ, സിംഹനാഭൻ, പുഞ്ചരാ
ക്ഷൻ, സുഖശാഖൻ, മേലനാഭൻ എന്നീ അഞ്ചു രാ
ജാക്കമാരിൽ ആണ്ടും പരഞ്ഞ മുന്നാപെർ എൻ്റെ
രാജുത്തെ കാമിക്കുന്നവരാകകൊണ്ടു് അവരെ വലി
യ തുമകിലാക്കി മണിച്ചുടക്കവാനും, മറ്റു രണ്ടുപെർ
ഗജസേനസ്രൂലാഭികളാകയാൽ ആനന്ദക്കുണ്ടു്
തന്നെ വധിപ്പിക്കാനും ഒട്ടം അമരന്തിക്ക.രാജു്”

ഭാസുര—കല്പനപൊലെ. (പൊയി)

മലയ— (കോപഃഖാടക) രാക്ഷസാ, രാക്ഷസാ, വിശ്രാസവ
ഡുകനായ രാക്ഷസന്നല്ല; മലയേക്കരുവാണ് ഞാൻ;

ഓമ്മയിരിക്കെട്ട്. പോ മറയത്രു്. ചന്ദ്രഗുണ്ഠൻറെ കാലെട്ടത്രു് തലയിൽവെച്ചുകൊംക്ക. ദിന്നയം ധ മാത്മകാമങ്ങളേയെന്നപോലെ ചാണക്കുൻ, ചന്ദ്ര മുഖൻ, നീ, എന്നീ മുന്നപേരേയും ഉമ്മുലനാൾ ചെയ്യവാൻ എന്നിക്കിന്ന ശക്തിയുണ്ട്. നോക്കി കൊടുക്ക.

ഭാഗ്യരാ—കമാരാ, ഇനി അല്ലവും വി.ഐ.ബി.ക്കുത്രു്. കസു മഹരം പിടിച്ചുക്കുവാൻ സെന്റുത്തിന്ന് കല്പന വേഗം കൊടുക്കു.

(മഹയക്കു പരിജനനോട്ടുടക്കി പോകുന്ന.)

രാക്ഷസൻ—(പരിജനത്തിൽ ഭീകാലപൊസംവിട്ട്) അരയേം! കല്പിം!
സാധുക്കളായ ആ ചിത്രവമ്മപ്രഭതികളും വധിക്ക
പ്പെട്ട്. രാക്ഷസൻ സൗഖ്യത്രക്കളെ ഒക്കെ നശിപ്പി
ക്കാനാണ് ജീവിക്കുന്നതു്; ശത്രുസംഹാരത്തിനല്ല
എന്ന വന്നക്രിയത്രു്? മദ്ഭാഗ്യനായ തൊന്തനി
എന്താണ് ചെയ്യുണ്ടതു്? വല്ല കാട്ടിലും പോയി
തപ്പസ്വചെയ്തു് ജീവിതശൈഷം നയിച്ചാലോ? പക
പിടിച്ച മനസ്സുണ്ടാ തപ്പസ്വകൊണ്ട് ശാന്തമാകുന്ന.
എന്നാൽ, ദിവംഗതമാരായ തന്മാരകമൊരെ അ
നിഗമിക്കാം. ചേര: അതു് പാടില്ല; ശത്രു ജീവിച്ചി
രിക്കുന്നേബാധ തൊന്ത് ആത്മധത്ര ചെയ്യേം? അതു്
വെറം മുളിസപാവമാണ്. അലേങ്കിൽ വാഴ്മാ
യി പോർക്കളുത്തിലിറങ്കി ശത്രുക്കളോട്ടുടക്കി നേരി
ട്ട് അടക്കാടിക്കളുണ്ടാം. ഇരുപ്പുരാ, തൊന്തനുംനെന്ന
ണ് അതിനിംഗ്രാഹം ശക്തനാവുക? ചട്ടനഭാസന

ബന്ധനതിൽനിന്ന് മോചിപ്പിക്കുന്നതിനു ഭവായി
തൊന്തീപ്രവൃത്തിക്കിരക്കുന്നതു് തുല്യമായോ?
അതുകൊണ്ട് ഇന്ത്യത്തെ എൻ്റെ പ്രമാണംരംഭം
ചാട്ടുള്ളാസന്നേ ബന്ധനവിമുക്തനാക്കിവാൻ തുന്ന
യാണ്. സംശയമില്ല.

(രാക്ഷഷസന്ന പോക്കനം.)

ആരൂമാദിം.

—o:o:—

(അനന്തരം വേഷ്ട്രക്ഷിതനായ സില്ലം: ന്മകൻ
ഉറക്ക ചിരിച്ച പാടിക്കൊണ്ട് ആവശ്യിക്കുന്ന)

മഹാരാജ! മഹാരാജ! ഇയിക്കുന്ന! ഇയിക്കുന്ന!
മഹാരാജച്ചാപ്രഭുജ്ഞിനെന്നും അസ്വരാജ്.
എൻറീബലവജൈജൈരബലവമെൻറീ നന്നാമൃതരാജം.
എൻറീ കാണപ്പുട്ടബേബും ഇയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
ഇയിക്കുന്ന മഹാരാജാവാഹനരൂപാണകുഞ്ഞും നീതി
ഇയിക്കുന്ന പാപക്കംട്ടട്ടിക്കുംനിതി.
കേരിപ്പുതോൻ കാണമതോന്ന ധർവതുവേംഗോവ-
മത്തുരമായോ ഇയിക്കുന്ന ചാംബുരാത്രാം.
പടകൊണ്ടുനടന്തേന്തിന്കാരും പട്ടതരബുഡി-
സ്‌മു ക്രയംങ്കചെയ്യുന്നിതാരുചുണ്ടുവിരിഞ്ഞ്.

അാവബ്ദ! അത്രുചാണകുഞ്ഞും തന്ത്രം— വിചാരി
പ്രാണ്ട്രോധ്യാല്യം നമമുക്കാണഭാവിപ്പി. ഇങ്ങനേയുണ്ടാ ഒ
രു എപ്പാലിശക്തി! അദ്ദേഹത്തിന് ശത്രുക്കളെ ഇയിക്കാൻ
സെസ്യവുംവേണ്ടാ ഒരു മണ്ണാക്കടയുംവേണ്ടാ. അതെന്ന
ക്കു തനിയേ എപ്പാലിക്കൊണ്ട് നടത്തിക്കുണ്ടുള്ളം. അത
പ്പേരിനേഷം. നമക്കു് അതു നീതിനെന്നപുണ്യത്തെ മുതൈ
ക്കേണ്ടാണ്ടനിന്നു് കുട്ടിപ്പിടിച്ചു് കന്ന തൊഴുവാനെ സാധി
ക്കു. (രുചിന്മ) ഓരോ വലിയ കാരുജാളിലേപ്പുട്ടുക നി
മിത്തം വളരെക്കാലമായിട്ടു് ചക്രാന്തികളെ കാണുകയോ
സംസാരിക്കുകയോ പതിവുയില്ല. ഇന്നി എത്തായാലും
ഉറരു കുറവകാരനായ സമില്ലാത്മകനെയെങ്കിലും കന്ന ക
ണ്ട് കുറേ കൂളിച്ചേരു മരോന്ത കാരുംജുള്ളം. (ചുംറിനടന്നു് ഒ

യോടു നോക്കിക്കൊണ്ട്) അല്ലോ, തേടിയവള്ളി കാലിൽത്തരം നീ ചുറവിയല്ലോ. അതാ എൻ്റെ ചക്രാതി വരുന്നു.

(സമിലാത്മകങ്ങൾ പ്രവേചിച്ച്)

നീ ചുട്ടീരവോർ ചുറ്റേൻ്റെയും, ഗ്രഹത്തിലും ശാഖുന്ന അടിയന്തിരസമയങ്ങളിൽ ബന്ധുക്കളുടെയും, വിരദ്ധം സഹ്യമല്ല. അതുപോലെ ശത്രീരമാനുഭിന്നനാരായ സ്നേഹിതനാഞ്ചുമായി അകന്നിരിക്കേണ്ടി വരുന്നവക്ക് ഒറ്റപ്രയും സന്തുപ്പക്കാരണമാകുന്നു. മലയക്കേരുകടക്ക തതിയനിന്ന് സിലുത്മകൾ വന്നിരിക്കുന്നതായി തൊൻകേട്ട്. അയാളും അനേ—ഷിച്ച് കണ്ണടപിടിക്കാതെ ഇനി ഒരു കാര്യവും കഴികയില്ല. (ചുംറിനടക്ക് ദയോട്ടുനോക്കിക്കൊണ്ട്) അതാ സിലുത്മകൾ:

(രണ്ടുപേരും അടങ്കുന്നതുടന്നു)

സിലു—അല്ലോ സമിലാത്മകനോ? സ്നേഹിതാ, സുഖം തന്നെയോ?

(പാല്ലും ആലിംഗനംവെച്ചും)

സമിലാത്മകൾ—എവിടെ സുഖം? എന്തുസുഖം? താൻ വളരെക്കാലമായിട്ട് സഖാരിയായിരുന്നില്ലോ? എന്നാൽ പിന്നെ തിരിച്ചുവരുന്നോളിലും ഇത് ചാഴ്ചയും നാട്ടകാരെ ഒന്ന് വിചാരിക്കുപോലുമില്ലണ്ണു.

സിലുത്മകൾ—ചാരാതി! ക്ഷമിക്കുണ്ട്. തൊനിവിടെ വന്ന് ആത്രുചാണക്കുനെ കണ്ണകുട്ടനോരും എന്നോട് “നീ വേഗം പോയി ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം മഹാരാജാവും തിരുമന്ത്രിനും ഉണ്ടാക്കുന്നതു” എന്ന് കല്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. കല്പനപോലെ ചെയ്തു തുക്കളിൽനിന്ന് ഇതാ ഇതു സമ്മാനം

വും വാങ്ങി നേരെ തന്നെക്കാണ്മാൻതന്നെയാണ് തൊൻ പുരപ്പെട്ടതു്.

സമിലാ—ചങ്ങാതി, ആ സന്ദേശ വർദ്ധതമാനം എന്നാ ണാനോ എന്നിക്കു കേൾക്കാവുന്നതാണെങ്കിൽ പറയു.

സിലാ—ചങ്ങാതി, നിങ്ങളെ കേരംപ്പുക്കിഴവാൻ വയ്ക്കാതെ വല്ല രഹസ്യവും എന്നിക്കണാം? കേരംകുഞ്ഞു, അതു പറയാം. ആരുചാണക്കുണ്ടു് തുറുംകൊണ്ട് മതിമരന മലയക്കേരു രാക്ഷസനെ അകററി, തനിക്ക് ഒരു ഇം വേണ്ടപ്പെട്ട ആ അംശു രാജാക്കന്മാരേയും വധിച്ചു. അതു് അറിഞ്ഞു “ഹവൻ വലിയ സാമനിയും വക്തിരിവില്ലാത്തവരം ആണോ” എന്ന നിശ്ചയിച്ചു് പരിവാരങ്ങളും നേന്നുകുറച്ചു് എല്ലാം അവരുടെ രാജ്യാവിട്ടു പോയ്ക്കുണ്ടെന്നു. ആ തക്ക തതിൽ ഭദ്രഭൻ, ഭാഗ്രരാധൻ മതലായവർച്ചേര് മലയക്കേരുവിനെ പിടിച്ചു് കാരാന്തരത്തിലിട്ടുണ്ടെന്നും ചെയ്തു.

സമിലാ—ഭദ്രഭൻ ചങ്ങളുണ്ടെനു ഉപേക്ഷിച്ചു് മലയക്കേരുവിനെ ആരുചിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ കേരംവി. പിന്നെയെന്നാണ് ഹൃഷികേന കലാർച്ചയും?

സിലാ—സ്നേഹിതാ, ദൈവഗതിപോലെ കേവലം അദ്ദേഹായ ചാണക്കുന്നിതിയെ നമസ്കരിക്കുകതനേ വേണം.

സമിലാ—മഴവൻ പറയു.

സിലാ—അതിൽപ്പിനെ ആരുചാണക്കുൻ വലിയ സൈ

നൃസനാഹത്തോടും സാമന്തരാഭാടംകുടി മൈഷ്ഠ്
സെസന്നതെ നില്ലേഷം സപാധിനമ്പുട്ടതി.

സമിലാ—സ്നേഹിതാ, ഇതൊക്കെ എവിടെവെച്ചായിര
നാ?

സിലാ—എവിടെയാണോ മദ്ദതമാരായ ആനകൾ ഒ
ഞ്ജിക്കുന്നതും, ചമട്ടികൊണ്ടുള്ള അടിയേപ്പടിച്ച്
കതിരകൾ ശമ്പിക്കുന്നതും അവിടെവെച്ചതനെ.

സമിലാ—ചക്രാതി, അതു പിന്നുറായാം; അതിനു ഒ
ന്നായി താൻ മന്ത്രാരംഖലയിലേക്കുന്നതിനു
രുചാണകുന്ന പരസ്യമായി മഹാരാജാവു് സ്ഥാനങ്ങ
ല്ലാക്കിയതാണെല്ലാ. അദ്ദേഹം അതു പിന്നുറം
സ്വീകരിച്ചതെന്നാണോ?

സിലാ—താൻ ഈതു മണിനായെല്ലാ. ബുദ്ധിമാന്മാരിൽ
വെച്ച് അഗ്രഹാണ്യനായ അമാത്രരാക്ഷസന്ധാരംപാലം
മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു കാര്യം എന്നോടു്
ചോദിച്ചുറിയാമെന്നോ താൻ വിഹാരിച്ചതാണോ വ
ലിയ അരുള്ളതം.

സമിലാ—സ്നേഹിതാ, അമാത്രരാക്ഷസൻ ഇരുപ്പാർ എ
വിടെയാണോ?

സിലാ—ആ വലിയ കഴുപ്പുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞതുണ്ട് ഉള്ളം
ബരബന്ന ഒരു ട്രൈനോട്ടുകുടി മലയേക്കുകൂട്ടുക
തിരിക്കിന്ന തിരിച്ച് പാടലിച്ചതുതിന്റെവന്നോ താമ
സിക്കകയാണെന്നോ ആലുവ.ഓക്കുനോട് താൻ പ
റഞ്ഞിരിക്കുന്നോ.

സമിലാ—അങ്ങനെ ചാണകിയ അഛ്വദ്ദേശം നദരാജ്ഞ
ഒരു വീണാട്ടുകാംതുമിച്ച് അതൊന്നും പറിഞ്ഞു

ഇപ്പോൾ തിരികെ ഇവിടെത്തന്നെ വന്ന് ഒളിച്ച്
പാക്കിയാണെന്ന് വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നവ
ബുദ്ധി.

സിലു—അതല്ല. ചട്ടമാസനെപ്പറിയിൽക്കൂട്ട് സ്ക്രിപ്റ്റ്
തിരേകംനിമിത്തമാണിവിടെ താമസിക്കുന്നതെന്ന്
ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

സമി—എന്നാൽ ചട്ടമാസന്ന് മോഹനം കിട്ടുമെന്ന
തെന്നായാണ് എൻ്റെ ദിവസവിശ്രദ്ധാസം.

സിലു—ആ നിംബഗ്രവാന്നണ്ണേം മോക്ഷം കിട്ടുന്നു? നാം
രാജ്യപ്രേരണങ്കൂടിപ്പോയി അവൻ്റെ കടകഴിക്കണ
മെന്നാണ് ആത്മചാണക്കുന്റെ കല്പന.

സമി—(കൊപംനടിച്ച്) ആത്മചാണക്കുന്റെ ഘാതകനായി
വേരെ ആരെഴും കണ്ണിലെല്ലാം? രൂശംസമായ ഇന്ത
പ്രവൃത്തിചെല്ലാം എന്തിനാണ് നമ്മെത്തന്നെ നി
യോഗിച്ചതു?

സിലു—സ്ക്രിപ്റ്റ്, ജീവനിൽ കൊതിയിൽക്കൂട്ട് ഒരവന്നെ
കിലും ആത്മചാണക്കുന്റെ കല്പനയ്ക്ക് വിപരീതം
പരയമെബു? അതുകൊണ്ട് വരിക. ചണ്ണാലൻറെ
വേഷമെടുത്ത് അവനെ തുക്കപ്പറവിലേയ്ക്ക് കൊ
ണ്ടുപോകാം. ഒട്ടം താമസിക്കേണ്ണോ.

“

(രാജ്യപ്രേരണം പോകുന്നു.)

(രംഗം ഔദ്യോഗിക്കാനും)

(ശനാനാധികാരം ഒരു കയറ്റംകൊണ്ട് ഒരുവൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചുരുക്കൻ—ഈ സന്ദേശം ചുരുക്കി, നശ്ശേ—
അപാശമാമലമുഖം വിളിക്കി,
ഒരു ക്രമാനുക്രമിക്കാനുള്ളി—
ചുംബ ചുനീതിക്കയ്ക്കുവന്നിട്ടുണ്ട്.

(ചുംബന്തന്നേരുക്കാൻ) ഇളംവെറകൾ ആൽച്ച സാക്രോട്ട് പറത്തെ സ്ഥലം മുതാണ്. ഇവിടെ വെച്ച് അമാത്രരാക്ഷസനെ തൊൻ കാണണമെന്നുണ്ട് ആൽച്ച സാക്രോട്ടുകൾ കല്പനയും. (ചുംബന്നേരുക്കാൻ) അതാ അമാത്രരാക്ഷസൻ തലയിൽ ദണ്ഡ് മടക്കിയിട്ടുംകൊണ്ട് വരുന്നു. ഈ മരത്തിന്റെ പിറകേ മരത്തുനിന്ന് അദ്ദേഹം എവിടെയോണ് ഇരിപ്പുറപ്പിക്കുകയെന്നും. നോക്കി അറിയാം. (ങ്ങ മരത്തിന്റെ പിറകേ മംഞ്ഞുനില്ലെന്നും)

(അനന്തരം അതയുധാരിയായ രാക്ഷസൻ തലയിലോരുള്ളത്
മടക്കിയിട്ടുംകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാക്ഷസൻ—(കല്ലുനീക്കവാൽ) എന്നുംപ്രതിനിംഗം അവസ്ഥ
ഇതു ചാഡിലുമാണെല്ലാ. ആത്രയനാശം വന്നതി
നെപ്പറ്റി യൈപ്പട്ടിട്ടുന്നവല്ലോ ലക്ഷ്മി വെളം
ങ്ങ കലടയേപ്പുാലെ അതാ മരോന്ത ഗോത്ര
തതിൽചെന്ന കൃതിയിരിക്കുന്നു; അതു് കാണേണ്ട
താമസം: മനഷ്യരെല്ലാം സ്നേഹമുന്നായി ദത്താ
നഗതികർത്താ അവളുടെ പിറകേ പാഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.
ആപ്പുതമനാരായ അസൂദാദശമാരാക്കട്ടു, പെന്ത
ഷം മതിയാവായ്ക്കാൽ ഉദ്ദേശം സാധിക്കാതെ ഉദ്ധ
മരത്തിൽനിന്ന് പിന്നമാറിയിരിക്കുന്നുണ്ട്. എന്തു്
ചെയ്യാനാണു്? തലയില്ലാത്ത ശ്രീരംത്തിനു് തുല്യ
മാണു് എന്നെന്നു ഇപ്പോഴെത്തെ സ്ഥിതി. ദേശവും
കളീനനമായ ഭർത്താവിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു്, കേവ
ലം ഭസ്തായായ ഒരു സ്ത്രീയേപ്പോലെ ലക്ഷ്മി മീനനാ
യ ചാലുപ്പുനെ ഒളിവിൽചെന്നു് വരിച്ചിരിക്കുന്നു.
അവിടെ അവളുടെ വാസം സ്ഥിരമാക്കിയെന്നും ഏ

താണ്ട് കുതാം. എന്തുകാണ്ടോൻ, എൻറെ പ്രയതിം അമിതമാണെങ്കിലും, ഒരുവം ശത്രുവായി നിന്ന് അതിനെ വിചലംമാക്കുകയാണെല്ലാ ചെയ്യുന്നത്. നാഡും ആ വിധം മനിക്കപ്പേട്ടു കാലത്തു തന്നെ അതിന്റെ പ്രതികാരത്തിനായി തൊന്ത് പാട്ടകരാജാവിനെ ആത്മയിച്ചു് പ്രയതിച്ചുനോക്കി. അദ്ദേഹവും ഹതനായ സമയം മലയ കേതുവിനെ ആരാധിച്ചുവന്നു; അപ്പോഴം എന്നിക്കേ കിട്ടിയതു് പരാജയമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ നാഡ് വംശത്തിന്റെ പരമവിശ്വാസി ആ കോളത്താത്ത ചാണകുന്നല്ല; ഒരുവംതനീയാണ്. (അലോചന നടപ്പിച്ച്) ആ മേരീന്തെന്റെ ഒരു തന്റെടമില്ലായ്ക്കു അത്രയും മായി തോന്നുന്നു. എൻറെ തന്മുരാൻ വംശത്താട്ടുകളിൽ നാഡേഹത്തിനുംവണ്ണി മാത്രം ഇപ്പോൾ ജീവിക്കുന്ന ഇത് തൊന്ത്, അവരുടെ ബഹുശത്രുവോട്ടുകളിൽവാദ്യം ചെയ്യുമെന്ന് ആ കൂടുതലായില്ലെന്നും വിഹാരിച്ചുപ്പോയും. അലൈക്കിൽ, എന്നിനയാളെ കരിപ്പേടുത്തുന്നു? കാലം പിഴയ്ക്കുവോൾ എല്ലാം പിഴയ്ക്കും. ആരെന്നെന്നുകൈ ചെയ്യാലും, പോക്കളുതില്ലിങ്കി ജീവൻവെടിഞ്ഞാലും, ഇര രാഷ്ട്രസൻ ചയ്യുള്ളണോട് സമകരിക്കുകയില്ല. അമവാ, സത്യസന്ധ്യത എന്നിക്കില്ലാതെവന്നാലും, ദിശാവാൺകുന്നെന്നു കണിയിൽപ്പെട്ട ദേശവാദപോയി നേന്ന പരിവാദു, എൻറെ കീർത്തിയെ കളഞ്ഞപ്പെട്ട ദുരാനിടക്കാട്ടരക്രമതന്നെ. (ചുംഡനംകു കള്ളിക്കുവാനു്) മഹാരാജാവിന്റെ കാൽപ്പുംപോടിക്കളെ കൊണ്ട് പരിനൃഖവു, വിശ്രഷിതവുമായ ആരാമം മിയല്ല ഇതു്? പണ്ടിവിനെവെച്ചു് അദ്ദേഹം ചു

വെല്ലങ്ങളായ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ അനുയച്ചു് പരിചയിക്കയും, രാജാക്കന്നാരോടുകൂടിയിരുന്ന് വിഭാഗസംബന്ധംമുണ്ടും ചെയ്യും പതിവായിരുന്നു. ആ സ്ഥലം ഇന്നിതു എക്കാക്കിയായ എന്നു അതിമാത്രം വൃദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഭാഗ്യംകെട്ട തൊന്തനി എവിടെ ചോഡിണ്ടു? (ചുറംനേരക്കിങ്ങാണ്) ഈ ജീണ്ടാല്പൂന തതിനകത്തുപോകാം. അവിടെ ചെന്നിരുന്ന് വലുവിധവും, ചട്ടനംബാസൻറെ വർത്തമാനങ്ങളും യാൻ വഴിയുണ്ടാ എന്ന ചിന്തകൾ ചെയ്യാം. (ശുശ്രാവന നടിച്ച്) മനച്ചുകൾു് സൗഖ്യവും വൈകിടം അവിച്ച. റിതസംഭവങ്ങളാണ്. എന്നെന്നാൽ, പണ്ട് മുതിപ്പുരുസന്ന്മൂലെ ചെയ്യുന്നതുവിരലാൽ മുത്തേകം നിർദ്ദിഷ്ടനായ തൊൻ, അനവധി രാജാക്കന്നാരുടെ അന്നയാന തേരുടക്കി കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നിരുണ്ടി ഒരു സാമ്രാജ്യന്മൂലെ പല പ്രാവസ്യം ഈ ഉല്പാന തുടിയ മുവേദിച്ചിരുന്നു; ആ തൊൻ അന്തേ സ്ഥലം താതു് വിചാരിച്ചു കാര്യങ്ങളുണ്ടാണെന്ന് നാഡിക്കാതെ വിഷ്ണുനായി, കേവലം കൂളിന്റെ മട്ടിൽ ആരുടെ യും ക്രൈസ്തിയിൽപ്പെടാതെ പേടിച്ചു് പത്രങ്ങളിലുത്തുണ്ടി ഇതു വന്നുചെന്ന്. ,അമ്പവാ, എവരുടെ അന്നാലും വിശ്വേഷംകൊണ്ടാണു ആ പദവി എന്നിക്കു സിലുഹായതു്, ആ വിശിഷ്ടപ്പുത്തനമാർത്തനെ ഇപ്പു ശില്പില്ലോ. (ഭീംജാല്പാനാനിലെപ്പുച്ച ക.അറി നോക്കുന്നതു നിന്നിട്ടു്) കുഴും! ഇപ്പോഴി സ്ഥലമെത്തു പ്രാതുതമായിപ്പോയി? ആ സെത്തയത്തിന്റെ നില എത്ര ശേഷമെല്ലാം. ബന്ധുവിനാശത്താൽ നാഞ്ജനങ്ങളുടെ ഏദായമെന്നുപാലെ ആ താഴെരപ്പായ്ക്കിതാ ഉണ്ട്

അവി വരണ്ടപോയി. അയോഗ്രനായ രാജദേവ് അംഗികരിച്ച നയങ്ങളെന്നപോലെ ഈ മരങ്ങളെല്ലാം ഫലമീനങ്ങളായി കാണപ്പെട്ടുന്നു. അംശത്തെന്നറ എത്യം കപടങ്ങളെക്കാണണ്ണവന്നും ഈ നിലമെല്ലാം പ്രസ്തുതകാണ്ട മുടിപ്പോയപ്പോ. വലിയ മഴക്കാണ്ട് വെട്ടപ്പെട്ട മരങ്ങൾ പാവകളിട നാഭത്താൽ, കരയു നുപോലെ തോന്നുന്നു. ആ സംയുക്തിട ആവശ്യത്തു കണ്ട് മനമഴിഞ്ഞ സ്ഥ്രിങ്ങരിപോലും അവയുടെ മറി വുകളിൽ തങ്ങളിട ഉറയിച്ചുകെട്ടി സമാർപ്പാസമയള്ളുന്നപ്പോ. നൊക്കുക സഹിഷ്ണുസമാഹാത്മാം. ഈതാ ഈ പരവ്യങ്ങൾ ഒരു സ്ഥാനങ്ങളിൽക്കൊടുത്ത കണ്ണിൻപൊഴിച്ച് നിശ്ചലിപ്പാതെ മെലിഞ്ഞു് പട്ട യിലേയ്ക്ക് പോകാനൊരുക്കി നിർക്കുന്നു. ലോക വൈവിത്ര്യം ആയുരുംതന്നെ. ഏതായാലും എന്നെന്ന കഷ്ടകാലാവസ്ഥയ്ക്ക് അനുത്രുപമായ ഈ പാപപ്പുരത്തിനും കരച്ചുനേരം വിത്രുമിക്കെട്ട്.

(അണിയിയായിൽ കൂടുതലാദ്ധ്യം കേരംക്കുന്ന)

രാക്ഷസൻ — (കെട്ടതുയി നടച്ചിച്ച്) ഈ അസമയത്തു് പെരുവന്നുമുഴക്കവും ശംഖനാഭവും കേരംപ്പുണ്ണം കാരണമെന്തു്? (ആഃലാചനനടച്ചു്) ബാധോ മനസ്സിലായി. മലയക്കുത്തവിനെ ബന്ധിച്ചതുമുലം രാജകലത്തി— (അസൃഷ്ടവ്യം) ചന്ദ്രത്തെന്നറ കുടക്കിക്കൂട്ടു ആനുഭവതെത്തു ചുവിപ്പിക്കുന്ന ശബ്ദമാണിതു്. (കണ്ണിൻവാത്തു്) കഷ്ടം! കഷ്ടം! ശത്രുവിന്നറ ഒന്നശ്രദ്ധാദിവുലിയെ കേരംപ്പിക്കകയും കാണിക്കുകയും ചെയ്യുതുകൊണ്ടം മതിയാവാതെ ദൗവമിതു അനഭവിപ്പിക്കവാനും ഈപ്പോരു പ്രയതിക്കുന്നു.

പുരുഷൻ— അദ്ദേഹം ഇലിപ്പിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഈനി ആരുവാൺകുണ്ടൻറെ കല്പന നടത്തവാൻ വേഗം അ മിക്കതെന്നെ.

(രാക്ഷസനെ കണ്ടില്ലെന്ന നാട്യാശിങ്ക് കഠിനമലെ മുഖവാളുള്ളെന്ന് കഴുതുകിൽ കയറുകയെന്നും കൊടുന്നു)

രാക്ഷസൻ— (കണ്ട്) അഭ്യോ, അതു ഒരുവൻ കുറത്തിൽ തനിയേ കയറിട്ടുകൊണ്ടവേല്ലോ. എന്നെപ്പോലെ അവനു ചുഡബിതന്നായ ഒരു അശ്വരണനായിരിക്കും. ചോദിക്കുന്നേൻ. (ഉച്ചാരിക്കുന്നു) സ്നേഹിതാ, എന്തിനാ ഓ നിങ്ങൾ ഉത്സാഹിക്കുന്നതു്?

പുരുഷൻ— (വിഹിനിയോക്കി രാക്ഷസനെ കണ്ട് ലഭിച്ച ഒൻപത് മട്ടിൽ കല്ലീൻതുകിശാണ്ട്) ഒരു ആത്മസ്നേഹിതനെന്നും അകാലവിനാശം കേട്ടാൽ എന്നെപ്പോലെയുള്ള പാവപ്പെട്ട കുടകൾ സാധാരണചെയ്യാറുള്ള പ്രവൃത്തി യെന്താണ്ട്?

രാക്ഷസൻ—(വിഹിനി) എന്നെപ്പോലെതന്നെ ഇവനും വ്യസനിക്കുന്നവനാണെന്ന് ഞാനുഹിച്ചുതു് ഒരു ശരിയായിവനും. (പുഞ്ചം) വ്യസനാനാഭവത്തിൽ നാം രണ്ടാള്ളം സതീത്യർായിത്തീന്നിരിക്കുന്നുണ്ടോ. അങ്ങയു ഒരു ചുഡബത്തിനെന്നു കാരണം, രഹസ്യമോ ‘പരവാൻ പ്രയാസമുള്ളതോ അല്ലെത്തപ്പെട്ടിട്ടും പരഞ്ഞാൽ ഷേണില്ല.

പുരുഷൻ—രഹസ്യമോ പരവാൻ ക്രയക്കുമെങ്കിൽ തോ അല്ല. എന്നാൽ, സ്നേഹിതനെന്നും മരണംനിമിത്തം വ്യസ നപ്പത്വശന്നായ എനിക്കോ, പരഞ്ഞുതീരുന്നതുവരെ ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ ശേഷിയില്ല.

രാക്ഷസൻ—(നേരവിൽപ്പിട്ട് വിചാരം) സുഹൃദ്ദപ്രസന്നാവസര തതിൽ ഉളാസിനനായ എന്നെ, ഇപ്പറഞ്ഞ വാക്കു കും നിദിക്കുന്നതുപാലെ തോന്നുന്നു. (സ്റ്റീം) ചെരു; കുംക്കുട്ടേ.

ചുരുഷൻ—അജുണ്യോ! അവിടേയ്ക്കുള്ളു കേരളപ്പാൻ വലിയ നിർബന്ധമുണ്ടുപോലെ തോന്നിന്നവല്ലോ. എന്തൊ നിവൃത്തി. പരയാം. ഈ നഗരത്തിൽ വിശ്വാസബന്ധനനായ മതവ്യാപാരിയുണ്ട്—

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഉണ്ട്. അയാൾ ചടങ്ങാസംഭവിതുമാണെല്ലാ. (സ്റ്റീം) അയാൾക്കുന്നാണ്?

ചുരുഷൻ—അഖാഛേൻറ പ്രാണഭ്യൂഹിതനാണ്—

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) പ്രാണഭ്യൂഹിതനാണന്നാണെല്ലാ പരിഞ്ഞൽ. ആ സ്ഥിതിക്കും അടയ്ക്ക ചാത്ര്യാണ്. ചടങ്ങാസംഭവിതുമാനങ്ങൾ ഇവന്റെ നിശ്ചയമായും അറിയുണ്ടായിരിക്കും. (സ്റ്റീം) അ യാദിക്കും എന്താണ്?

ചുരുഷൻ—അയാൾ സപ്രതം മതലുകളും പ്രബന്ധങ്ങളും പാവരപ്പെട്ടവക്കും ദാനംചെയ്തും, അശ്വിപ്രവേശം കൊണ്ടും ജീവിതം നമിപ്പിക്കാൻ തീച്ചപ്പെട്ട താണി ഇവിടെനിന്നും പോയ്ക്കുള്ളതു. അയാളുടെ ആ ശോരകമംം കേരംകാനിടയാവുന്നതിനമുണ്ടെന്നെന്ന തുക്കിച്ചാകാനാണ് എന്നിങ്ങാട്ടപോന്നത്.

രാക്ഷസൻ—നിബന്ധം ഭ്യൂഹിതൻ അശ്വിപ്രവേശം ചെയ്യാൻ കാരണമെന്താണ്? മങ്ങനകാണാനം മാരാത്ത വല്ല രോഗവും അഖാഛേ ബാധിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടാ?

ചുരുഷൻ—ഇല്ല. ആല്ല.

രാക്ഷസൻ—കർന്മമായ വല്ല രാജകോപത്രിനും അധികാരിയായോ?

പുത്രൻ—ശാന്തം പാപം. ചന്ദ്രത്രഷ്ടമധ്യരാജാവിന്റെ രാജുത്തിൽ ഗ്രാമസ്ഥയുള്ള് ഇരിപ്പിടമില്ലെങ്കിലും.

രാക്ഷസൻ—ചർല്ലഭയായ എത്തെങ്കിലും തങ്ങിനിയിൽ അധികാരിയാളുന്നതുനായോ?

പുത്രൻ—(ചെവിപോന്തിക്കൊണ്ട്) ശാന്തം പാപം. അപ്പു മരുഭയുള്ള് എൻ്റെ സ്നേഹിതൻ ആശ്രയിലും.

രാക്ഷസൻ—അമവാ, വോന് വന്നപോലെ വല്ല സൂര്യ ദ്രുസനവും അധികാരിക്കും നേരിട്ടുപോയോ?

പുത്രൻ—അതു ശരിയാണോ.

രാക്ഷസൻ—(പരിമേത്രാടക്കട്ടി വിചാരം) ചന്ദ്രനഭാസൻറെ പ്രിയസൂര്യത്രാണന്നും കേടുത്രകൊണ്ട് അധികാരി ദേവിനാശമായിരിക്കാം വിശ്വാസന്റെ അഗ്നിപ്രവർഷത്തിനും കാരണമെന്നും നാംശയിച്ചു് എൻ്റെ ഏഴും സ്നേഹാതിരേകംമുലം ചാവുലമായിത്തിന്നിന്നിരിക്കുന്നു. (സ്ഥാപിച്ചു) ആ സൂര്യത്തിന്റെ വിനാശവും, മിത്രസ്നേഹാധികൃം നിമിത്തം അഗ്നിപ്രവർഷത്തിനായുള്ളമിച്ചു പോയ വിശ്വാസന്റെ സുചരിതവും പറയു. കേൾക്കെട്ട്.

പുത്രൻ—അതു, ഇനിയും കാലബൈർഡല്ലും മരണത്തിനും വരുത്താൻ എനിക്കും സാധിക്കുമ്പോൾ.

രാക്ഷസൻ—അറിയേണ്ട കാര്യം പരയാതിരിക്കുന്നതു ഒരിയാണോ? വേഗം പറയു.

പുത്രൻ—അഭ്യു! ഞാൻ കുഴുപ്പുട്ടുനും. അക്കുപ്പെന്നും

വല്ലാതെ ബുല്ലിമുട്ടിക്കുന്നവല്ലോ. എന്നൊരു നിർണ്ണയം. എന്നു ചെയ്യു. വല്ലവിധവും പറയാം. കേൾക്കു.

രാക്ഷസൻ—ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നുകൊള്ളാം.

പുത്രഷൻ—ഈ നഗരത്തിൽത്തന്നെ വേരോരു രതാവും പാരിക്കുടിയുണ്ട്. ചന്ദനഭാസനുന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര്—

രാക്ഷസൻ—(പുസന്നതേ. ടുട്ടി വിചാരം) ഈ ഏൻറെ വു സനകവാഴത്തെ ദൈവം വെച്ചിരുത്താനിരിക്കുന്നു. മന്ത്രം, ശാന്തമായിരിക്കുക: നിന്നു എന്നോ ഒരു കിടിനവാത്തകുടി കേൾക്കേണ്ടതായുണ്ട്. (സുജ്ഞം) വിശിഷ്ടം മിത്രസ്ഥമിയുമായ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റാം ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അയാൾക്ക് എന്നാണിപ്പോരി വന്നകുടിയതു്?

പുത്രഷൻ—അദ്ദേഹം എൻറെ സ്നേഹിതനായ വിജ്ഞഭാസാൻറെ പരമമിത്രമാണ്—

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) എങ്ങനെത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ വാങ്ങുന്ന വീഴ്ത്തുന്ന പ്രസ്താവമാണിതു്.

പുത്രഷൻ—പിന്നിട്ട് വിജ്ഞഭാസൻ ബന്ധുസ്നേഹത്തിനൊന്നേവിനും മഹാരാജാവു് തിരുമനസ്സിലെ സമക്ഷത്തിൽ ഉണർത്തിച്ചു—

രാക്ഷസൻ—എന്നാണതു്?

പുത്രഷൻ—“മഹാരാജാവേ, എനിക്ക് കണക്കില്ലാത്ത ധനാധിതിയുണ്ട്. അതെല്ലാം അവിട്ടനു സ്വീകരിച്ചു് തയ്യാലമായി ചന്ദനഭാസനെ വെള്ളതേ വിണം.” എന്നോ.

ക്ഷमന്തർ—(വിചാരം) വിജ്ഞാപാസ, അംഗങ്ങളുടെ ആവന്ന് അട്ടാളമുഖ്യമായിരിക്കുന്നു. അങ്ങളും മിത്രരാജീവനും സേരി മാഹാത്മ്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതാണ്. പണ്ടത്തിന് ഒരു മക്കലും ആദ്ധ്യാത്മകനും, അപ്പോൾ മക്കളേറ്റും ഹിന്ദുക്കാരിക്കുന്നു; അതുംലാഭത്തിനായി ജനങ്ങൾ സൗഹ്യാർദ്ദനത്തിൽനിന്ന് നേരുകയി ചെന്തുകയും കണക്കും നിരത്തുന്നു; എന്നാലും ഒരു വ്യാപാരിയായിരിക്കുന്നിട്ടു കൂടി മിത്രരാജീവനും സകലധനത്തേയും സമൃദ്ധിക്കാമെന്ന് നാമതിച്ചുതാൻ വലിയ അഭ്യർത്ഥനാം. വാസ്തുവത്തിൽ അംഗങ്ങളുടെ ധനമാണ് ധനം (സ്വഭാവം)വിജ്ഞാപാസന്നിന്ന് വാക്ക് കേട്ട് മെഴുരുൾ പരിത മുഹൂര്ത്തിയെന്നാണ്?

പുരുഷൻ—മഹാരാജാവും കല്പിച്ചുതളിയതിതാണ്. “പണ്ടത്തിനവേണ്ടിയല്ല ചട്ടനഭാസനെന്നും ബന്ധനയും നാകിയിരിക്കുന്നതും”. അമാത്രരാക്ഷസന്നിന്നും കളിത്രതെ അയാൾ ഉളിച്ചുതാമസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് തോൻ വെളിവായി മനസ്സിലാക്കിയ സംഗതിയാണ്. അയാളോട് പലകൾ ചോണിച്ചിട്ടും ആവരെ തുവിക്കുകാണാണെന്നും പരാജയാവട്ടു ചെയ്തിട്ടില്ല. അമാത്രരാക്ഷസന്നിന്നും കളിത്രതെ തുവിക്കുന്ന സമ്പ്രക്ഷണപക്ഷം അയാൾക്ക് മൊചനം സിലിക്കും. അലേക്കിൽ തുനി മരണമാണ് അവന്തു അനുഭവം” എന്ന്. അതുമാത്രമല്ല, കല്പിച്ചുപൊലെ ചട്ടനഭാസനെ കൊലക്കുത്തിലേലയ്ക്കുകൊണ്ടപോതാനിക്കുന്നതുമാണ്. അയാളുടെ അക്കാദിപരിശാമം കേരംകാനുടെയാവുന്നതിന് മുൻ കുട്ടിത്തന്നെ അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യണമെന്ന് നിശ്ചയിച്ചുവെച്ചു വിജ്ഞാപാസന്നു നിരംവിട്ടുപോയി. വിജ്ഞാപാ

സംശയം മരണം കേൾക്കേണ്ടതിനുമുയേ തുടങ്ങിപ്പാക്കണമെന്ന കാര്യത്തിൽ താനിങ്ങോട് പോന്നു.

മാക്ഷസൻ— സ്നേഹിതാ, ചട്ടനഭാസൻ വധിക്കപ്പെട്ടില്ല പ്ലോ?

പുത്രപിൾ— ഉടൻ അതുകഴിയും. അദ്ദേഹത്തോട് അംഗത്വരാക്ഷസൻറെ കൂളത്തെത്ത സമപ്പിക്കിക്കവാൻ വിണ്ടം വീണ്ടം പറയുകയാണ്. മിത്രസ്നേഹത്തിനെന്നു പ്രഥമായ ശക്തികൊണ്ട് ചട്ടനഭാസൻ അങ്ങനെ ചെയ്യില്ല. അതുകൊണ്ട് മരണത്തിനു കാലാവധി നാം ഈനി തീരെ വരികയില്ലെന്നവേണ്ടം വിചാരിക്കാൻ.

മാക്ഷസൻ— (സന്നാക്കം നടപ്പിലുണ്ട് വിചാരം) അല്ലയോ ചട്ടനഭാസാ, ശരണാഗതമാരെ രക്ഷിക്കുകനിമിത്തം തിബിച്ചതുവർത്തിയുടെ ഭാസുരമായ അശ്വിനിനു അങ്ങും സഹാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആത്മത്തായ താൻ അട്ടത്തില്ലാത്ത സമയത്തുനേന്ന അങ്ങതു ചെയ്യുന്നതു ഒവാൻറെ ചരിതം ശിഖിയുടെതിനേക്കാൾ മനോജ്ഞത മാണം. (പൂജ്യം) സ്നേഹിതാ, താൻ വേഗം പോജ്യാജ്ഞക. വിജ്ഞഭാസനെ അശ്വിപ്രവൃഥണോദ്ധരത്തിൽ നിന്നും ക്ഷണത്തിൽ പിന്തിരിപ്പിക്കുക. താൻ ചട്ടനഭാസനെ മരണത്തിൽനിന്നും രക്ഷിക്കാം.

പുത്രപിൾ— ഈനി അങ്കു് എങ്ങനെന്നയാണ് അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിക്കുക?

മാക്ഷസൻ— (വാഹി ഉണ്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട്) എൻ്റെ സകലക്കു മുങ്ങുളിലും സഹകാരിയായ ഇന്ത വാളുകൊണ്ട് താന്ത്രേഹത്തെ രക്ഷിക്കും. ഇന്ത വാർം യുലമാക്കന്ന നിക്ഷേപാപലത്തിൽവെച്ച് അനാവധിഗ്രാമത്താൽ പ്ര

ശംസിക്കപ്പെട്ട മാറ്റം മഹിമയം ചേന്ന് താൻ. എങ്കിലും കുട്ടിക്കുട്ടിയോടു ബന്ധപ്പെട്ടുവരുമെന്നും തന്നെ തിപ്പോൾ എന്ന ഫുരിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ചുരുഷൻ— ചട്ടമാസക്കുറ്റി ജീവിതപ്രഭാഗം വല്ലിയ വിഷമതിൽപ്പെട്ട ഒരു സംഗതിയാണ്. ആ നിർഭ്യാദക്കതിയെ ഭേദപ്പെട്ടതുവാൻ അങ്ങെയെക്കാണ്ട് സാധിക്കുമെന്ന് എന്നിക്കുത്തോന്നനില്ല. പരമ യോഗ്യതയും വിജ്ഞാനനിധിയുമായ അമാത്രരാക്ഷസാനാണോ ഭാഗ്യശക്തികൊണ്ട് എന്നാൽ കാണ്ണപ്പെട്ട ന മാനുംപെമ്പം? (കാല്പണിവീഴ്സ്)

രാക്ഷസൻ— എഴുന്നേറ്റക്കു; എഴുന്നേറ്റക്കു. ഇന്തി തീരെ താമസിക്കുതു്. വേദം ചെന്ന് വിഷ്ണുഭാസ നോട്, രാക്ഷസൻ ചട്ടമാസക്കു മരണവിച്ഛക്കതനാക്കുമെന്ന പറഞ്ഞു അവനെ രക്ഷിക്കുക. (“ഈ കുറം സകല” ഇതുാണി വാകുങ്ങൾ വിഞ്ഞംപറഞ്ഞു് വാഴിലജ്ജിനാ)

ചുരുഷൻ— അങ്ങെനെവയ്ക്കാം. അവിട്ടന് എൻ്നെ സംഗയം തീർത്തില്ലല്ലോ.

രാക്ഷസൻ— സപാമിനാശത്തെ അനുഭവിച്ചുവരും, ആത്മമിത്രത്തിനെന്ന വിനാശത്തിന് മേതുഞ്ഞുനും, ദിശ്യീർത്തികൊണ്ട് ഭോകം മുടിയവനമായ ആയ മാത്രരാക്ഷസൻതന്നെന്നാണ് ഞാൻ.

ചുരുഷൻ— (സന്നാഹംകൊണ്ട് തുളിച്ചാടി വിണ്ട് കാല്പണിവീഴ്സ് അവിട്ടതെത്തു കാണ്ണവാൻ സാധിച്ചു) ഞാൻതന്നെ ഭാഗ്യവാൻ. ബഹുമാന്യനായ ഭവാൻ അടിയന്നെ അന്തരാഹിക്കണം. ദിശ്യനായ ആ ചതുരപ്പും ആള്ളംതന്നെ ശക്തഭാസക്കുത്തിലാക്കാൻ കല്പന കൊടുത്തു. അപ്പോൾ ആരോ എവിട്ടനോ വന്ന്

അന്ത്രേഹത്തെ രക്ഷപ്പെട്ടത്തി എവിടേയ്ക്കു കൊണ്ട് പോയി. പിന്നെ ആ കൊല്ലയാളിക്കെഴു രണ്ടുപേരും വധിച്ചതിനശേഷമേ, അവരുടെ സുക്ഷുകൾ യുക്കാണ്ട് വന്നുകൂടിയും ദോഷത്തെപ്പറ്റി കത്തിജ്ഞപ്പിച്ചു ഫ്രോധാഗ്രി ശാന്തമായുള്ളൂ. അതിൽപ്പിനെന്ന നിഖമിത്രമാരായ എംബുതകമാർ, വല്ലുരെ കൊണ്ടുപോകുന്ന സമയം ആയുധധാരിയായി ആരുരെയെ കിലും അട്ടാളത്തിൽ സ്വീകൃതത്തിൽ യാതൊരുവി കൂട്ടും വരാത്തവിധി നില്ക്കുപ്പയോടുകൂടി ‘പുഞ്ജിക’ ആ വധിക്കുകയാണു പതിവു്. ആ സ്ഥിതിക്കു് ശ്രൂധാരിയായ അവിട്ടെത്തെ കണ്ണാൽ ചന്ദനംബാസ പ്രത്യും നിറുഹം പെട്ടുന്ന കഴിവേതക്കാം. (തൊഴുപോകുന്ന)

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) മുഴുവാണക്കുണ്ഠര നയത്തിൽ ഭർത്താവാംതന്നെ. ശക്തൻ അയാളുടെ അറിവോടുകൂടിയാണ് എൻ്റെ അട്ടക്കലേയ്ക്കു് സില്ലാത്മകനാൽ നാഡിക്കപ്പെട്ടതെങ്കിൽ പിന്നെ എംബുതകമാരെ വധിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്താണ്? അതല്ല, സില്ലാത്മകൻറെ ഉപദേശപ്രകാരം ഓടിപ്പോന്നതാണെങ്കിൽ കത്തെഴുതുക മുതലായ ആ നിന്ജുകമ്മങ്ങളുംവൻ ചെയ്യുതു് എന്തിനവേണ്ടി ആയിരിക്കാം? ഈ വിധം സംശയങ്ങളാൽ എൻ്റെ എഴും വല്ലാതെ തരളിത മായിരിക്കുന്നു. (നല്ലവള്ളം ആശുചിച്ചു്) എംബുതകമാരുടെ സ്ഥിതി ആവിധമാക്കുന്നു് ഇപ്പോൾ വാക്കു ടക്കേണ്ട കാലമല്ലതന്നെ. പെട്ടുന്നു് ചലം കിട്ടുവാൻ തരബപ്പെടാതെ നിതിയും, ഇപ്പോഴിവിടെ ഉപയോഗപ്പെട്ടുകയാല്ലു. എന്തിക്കുവേണ്ടിമാത്രം ആത്മക്ക്ലൂഡിതന്റെ മുത്തുഭവത്തിൽപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ ഘട്ട

തതിൽ നോൻ കേവലം ഉദാസിനന്നായിരിക്കുന്നത് ഒരു ജീവിയമ്മേ അല്ല. (വീണ്ടും ആലോചിച്ച്) ശരി: ഈ ഒരു വഴിമാത്രമേ ഇപ്പോഴുള്ള; എന്നെന്ന് ശരിയെന്തെങ്കാട്ടത്രും ചട്ടനദാസൾറ ജീവിതത്തെ ഒക്സിജൻക്കുത്തന്നെ.

(അല്ലാവരംപോയി)

രക്ഷാമಹി

രാഗം—കൊല്ലക്കുളം

(അനന്തരം ഒരു ചണ്ണാലവൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നു)

ചണ്ണാലവൻ—കാട്ൻ, കാട്ൻ. ആയതേതാ കെട്ടോളോ
മാടോ തൃപ്പിക്കാം കൊതിരണ്ടുകീ നിങ്ങ ആയം
പൊന്മുഖ് രാകമുമാക്ക് വിരോതായി കാട്ടോളു
ട്ടോ. വല്ല വിയോം മറേരാം കയിച്ചാലുകൊണ്ട്
തുകകേട്ട് പിടിച്ച് കിടന്നാലു ആയി; അങ്കു
ചത്താലു ആയി. അവരേറേനേംകൊണ്ട് രണ്ടുഞ്ച
വാം. ഓർകമുമാരോട്ട് കുത്തതക്കേട്ടം കാണിച്ച്
നടന്നാലുണ്ടലോ അപ്പു തുലത്തു മുടോട്ട്. ഏൻ
പരേണതി വിച്ചപ്പാചോല്ലുകീ കള്ളി മിയിച്ച് സോ
ട്ട് നോക്കുള്ളി. പെബിന്നോരാ കെട്ടേനേം
കുക്കൊണ്ട് താളുചുന്നന്താചന തുകാം നേപ്പാ
വാ. (മേലുംട്ട് നോക്കിക്കൊണ്ട്) ഓർകക്ക തുട്ടാ കൂപ്പിക്കു
നെ “ഭാനെ രച്ചിക്കാം വല്ലതരാണോ”നാ? പാ
നെ ലുണോ? പരത്താ കേക്കണ്ണേനോ. ആ റാ
ച്ച തണ്ണു പാരുതെനു നും ഓർക്കാം കൊട്ടുതാ ഓ
ട്ടു തുകാംയി. (മേലുംട്ട് വിണ്ടും നോക്കിക്കൊണ്ട്) ദെ പി
നേന്താണോ കൂപ്പിക്കുംനുലോ. “ഭാൻവത്താലും
ആ പിയ ചെയ്യുലു”നോ. നാപ്പിനെ ഭാൻ ചു
കായിലെബാ. ഓർകക്ക തടത്തപ്പുട്ടതണ്ണേന്തുനാ?

(അനന്തരം വില്ലുച്ചിത്തൊയ വേഷമിൽ ഒരു ശ്രദ്ധിക്കുവെച്ചു
കൊണ്ട് ഒരു ചണ്ണാലവനും ചംനാസനും പിറകു മരംരായ ചണ്ണാ
ലവനും പിന്നീട് ചംനാസനേംഡാരുയും ഒരു പുതുനും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.)

വന്നനഭാസൻ—(ക്ലീപ്പിംഗ്യാത്ര്) ഹാ! കുഞ്ചം ചാരിത്രം വൈ
യിൽനിന്ന് അണ്ണപോലും വ്യതിചലിക്കാതെ ജീവി
ത, നയിച്ചുവരുന്ന എനിക്ക് പെയംകളും നേപ്പും
ലെ മരിക്കേണ്ടതായി വന്നല്ലോ. എന്നീര തലയി
ലെഴുത്രു് ഇതുകടിനുമാ? അമവാ, കൃഷ്ണാക്ഷണാ
പാവങ്ങളേന്നും ഭജ്യമാരേന്നും ഉള്ള വ്യത്യാസം?
ആത്മനാശത്തെ പേടിച്ചു് മാംസം ഭക്ഷിക്കാതെ
വെറും ചുരുത്രുന്നു് കടിച്ചുതിന്ന് കാലക്ഷേപം ചെ
യുന്ന പാവങ്ങളുടെ മാനകളേത്തന്നെ കൊല്ലുന്നമെ
നു് വേടന്മാരോട് ആരാനും നിർബന്ധിക്കാരണങ്ങളാ?
(ചുംബനോക്കി) അല്ലായോ പ്രിയാന്നേയിൽനന്നായ വിജ്ഞ
ദാസാ, എന്നും വിളിച്ചിട്ടും അങ്കേ് വിളികുടിക്കു
നില്ലല്ലോ. ഈ സമയത്തിൽ ഒരു ക്ലീകാണ്ഡവാ
നെങ്കിലും സൗകര്യം തന്നെത്തിനുംമാത്രം മഹാമന
സൂതയുള്ള വർക്കോക്കത്തിലെ വിടേയം എന്നും വഴി
വെവിരളുമാണു്. അതാ എന്നുംപ്രിയാന്നേയിൽനന്നാർ
ക്ലീർപ്പുവാധത്താൽ ഉംകുന്തിയ ചെയ്തുകൊണ്ടു്,
പലതും പാതരതു് മടക്കി അയച്ചിട്ടുകൂടി നമ്മുട്ടു
അംഗീകാരം എന്നെന്ന അനന്തരമിക്കുന്നു.

ചണ്ണാലൻ—പുരാനെ, പുരാനും തുക്കപ്പുറവിലും നിക്കു
നു. ഇന്നീസി കുടുങ്ങേണ്ടിരിക്കുന്നു കൈ വീടുക്കാ
പെതം.

ചാദന—(ഉത്തരാട്ട്) പ്രിയേ, കണ്ണതിനെയുംകൊണ്ടു് മട
അടിപ്പുരാത്തു. ഇതിലപ്പുറം വരുന്നതു് ഏക്കരണം.

ഡാങ്ക്—(ക്ലീപ്പിംഗ്യാത്ര്) മരുന്നാടുകളിൽ വ്യാപാരത്തിനായാലും
ലേപ്പും, അവിടുന്നിപ്പുരാത്തും പോകുന്നതു്.

ചന്ദന—പ്രീയ, ഒരു ആത്മമിത്രത്തിൻ് വേണ്ടിയുള്ള ഒരംഗമാണിതു്. എൻ്റെപോഷം ലേഖം പാലും ഈ തിന് കാരണം ഭൂതമല്ലതനെ. അതുകൊണ്ട് വേതി ഭാവിക്കുന്നതു്.

ഓ—അക്ഷദാനന്ദാബൈകിൽ ഈ സമയത്തു് തിരിച്ചുപോകുന്നതു് ഒരു കലാസ്ഥിക്കന്നുസരംഗമായ ധമ്മമല്ലല്ലോ.
ചന്ദന—പിന്നു വേതി എന്തുചെയ്യാനാണ് വിചാരിക്കുന്നതു്?

ഓ—ഉത്താവിന്റെ കാലടിനോക്കിനെന്നാൽ ആത്മാവിന് നിത്യശാന്തിലഭിക്ഷം; അതിനെതനെ.

ചന്ദന—പ്രീയ, അതു് ശരിയല്ലോ: ‘തൈക്ഷം വടക്ഷം കുടി’ തിരിച്ചറിവാൻ പ്രായമാകാത്ത ഈ കണ്ണതിനെ വാളുമ്പുക അത്യാവശ്യമല്ലോ?

ഓ—അവനെ സന്തുഷ്ടരായ ഭരണവൈതകർഡ് രക്ഷിക്കുന്നു. കൂദാശയും, അപ്പുകൾക്കു കാല്പണ്യവീണാം അന്തുനേഞ്ഞാരം ചെയ്യു.

കുട്ടി—(കാല്പണ്യവീണാം) അപ്പുാ, നോൻ തനിച്ചു് ആയീലോ. ഈനി എന്താവേണേ?

ചന്ദന—മകൻ, ചാണക്കുനില്ലാത്തരാജുന്നതോ നീ ഈനി പാർക്കാഡു.

ചണ്ണാലൻ—ചുലംകയു് ത്രുംഫ് കയു് തന്തു. ഈനി അരെ രക്കിക്കോ.

ഓ—നിങ്ങൾ ഒരു മാത്രനേരംകുടി ക്കുമ്പിക്കുന്നോ.

ചന്ദന—പ്രീയ, ഈനിയും എന്തിനാണ് കരയന്നതു്? സ്വർത്തിൽ ചെല്ലുന്ന ഭാവിതനുംകൂൾ ഭദ്രവന്മാർന്നു മാധ്യമം കൊടുക്കാം. വിശിഷ്ട നിർദ്ദേശാഷിയായ

എൻറെ മരണംപരാത്മകവുമാണെല്ലോ. അതോക്കെ എത്തോവിക്കണ്ണുവിസ്തരണാഷിക്കേണ്ടസമയത്തിൽ വേതി കരജുന്നതു് ശരിയല്ല.

ഒന്നാമത്തെ ചണ്ണബൻ— എദേ, വില്ലപത്ര, ഓന്ന് നീ വേം പിടിച്ചോ. അപ്പോൾ പൊക്കോള്ളം അവ രാ ഒക്കെ.

രജഭാരതൻ— ഒ പിടിക്കായി വച്ചുലോമ!

ചന്ദന— കരിച്ചുനേരംക്കുമാക്കിനു. ഈ കണ്ണതിനെ ഒന്ന് സമാധാനിപ്പിക്കുന്നത്. (അരംഭം ചെത്തുന്ന നേരകയിൽച്ചുവിഴ്ച്) മക്കനു മരണം എന്നായാലും ഒരിക്കൽവേണ്ടില്ലോ. ഒരു ഉത്തമമ്പുണ്ടാവിനു് ഫോറ്റിയുള്ള എൻറെ നു ശാ ശ്രദ്ധയന്നുരാത്തരന്നയാണോ.

കൃ— അച്ചുന്ന അതെന്നിനു പ്രത്യേകംപായണേ. ഈതു് നമ്മുടെ കലാമംമാണെല്ലോ. (കാല്പണിയീഴ്സ്)

ര— ചണ്ണാ— ചുട്ടേഡി ഓന്ന് പിടിക്കാം പറഞ്ഞതിട്ടു് — ഭാ— (അംതക്കിട്ടു് രക്ഷാക്കണേ രക്ഷിക്കണേ.)

(തിരുപ്പിലതടിശാരി പരിമേഖിക്കുന്ന പ്രവർത്തിച്ചു്)

രാഷ്ട്രസ്വർഗം— തീവാ പേടിക്കേണ്ടും. ഏതാതക്കന്നാരും നി ക്കുറിച്ചു് വന്ന മഹാരാജ്ഞക്കേന്നാർ ദ്രംഗരേതാടക്കുടി നശിക്കുന്നതു് മിച്ചിച്ചുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നവനും, ബാ സുഖിന്റെ അന്ത്യാപത്തിൽ സ്വന്നമനായ വന്നം, ഒ വാദ്വാനമുരുത്തും മറുപ്പംതും വിനുശ്രദ്ധിക്കിനു് മെത്രുത്തനും ആരു എന്നെതാതവന്നാണു് ഈനിയിം. ത കുറാ ആജ്ഞാവിനെ ഉപേക്ഷിക്കാതിരിക്കുന്നതു്, അ വാൻഡ കഴുത്തിൽ നിക്കുലം ആ വയ്യുമുലയിട്ടുണ്ടിവിനു്. ഒരു താമസിക്കേണ്ടും.

ചന്ദന—(ക്ലീഡെക്ടുകിനോക്കിയിട്ട്)അമാത്രാ, എന്നാണിതു്? രാക്ഷസൻ—അങ്ങളുചെയ്യു അന്വധി സത്കമെംങ്ങളുടെ ഒരു ലഭ്യവായ അനുകരണംമാത്രം.

ചന്ദന—അങ്ങളുടെ ഈ ഒരു കമ്മം എൻ്റെ സകലപു വൃത്തികളേയും നിസ്താരമാക്കുന്നല്ലോ.

രാക്ഷസൻ—സ്ന്തുഷ്ടിതാ, താൻ വലിയൊരുസ്പർശിയാ ണന്നു് അങ്ങളു് അറിയാമല്ലോ. എന്നെ കളി യാക്കുന്നതേ. എന്നോ ചണ്ണാലുാ, അതു ഭംഗിച്ചാണകു ണുക് വേഗംചെന്നു് പറയുക—

ഒ—ചണ്ണാ—എന്തു് പറുണ്ടു?

രാക്ഷസൻ—“പണ്ടി ശിഖിച്ചുവര്ത്തി അന്ത്യാവേണ്ടി ആത്മത്രാഗം ചെയ്തായിക്കെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതു് സവ ഗ്രന്ഥസംഘരിതമായ തുതയുഗത്തിലായിരുന്നു. എ നൂൽ, ഫോഖബഹൂരൂഹമായ ഈ കൂലിയുഗത്തിൽസ്പ ജീവിതത്തെ ത്രാംഗംചെയ്യു് മറ്റൊരു ആത്മാവിനെ രക്ഷിക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായ എന്നെതാഴാളുടെ കീത്തി യാണുാ അദ്ദേഹത്വം പ്രമാണന്നീയവും ആയി മുകാറിക്കുന്നതു്, പരിത്രാത്മാവായ ആരുടെ സ സ്ത്രിയുജിക്കൂലാണുാ ബുദ്ധാദിപുരാണപുരാജ സ്മാരക യഞ്ചു് നിഃപ്രമായതു്, പുജ്യത്മനായ അംഗ്രേഖമഹാത നിന്റെ ശത്രുവാക്കിത്തീർത്ത ആ രാഖ്യസൻ ഇതാ ഇവിടെവന്നനില്ക്കുന്നു്” എന്നു്.

ഒ—ചണ്ണാ—എന്നേ വില്ലപ്പത്തെ, നി ഓന്നേവെച്ചു ണ്ടു് ആ രാത്തിനെന്നുംചോടെ മിനിനിനേന്നുനിന്നുണ്ടു്. എന്നും വേംപോഴി ക്കുംരാണുക് രാത്രിയുംരാനു കി ടിനും പറുട്ടു.

ര—വ—എഡേ, വെം പോ.

(രണ്ടുമന്ത് ചടങ്ങസന്ദേശങ്കാണ്ട് പോകും.
പിരുകു തന്റെയും കട്ടിയും നടന്നുപോകും)

രന്നാ—ന്വേരാൻ എയേന്നുള്ളി.

(രണ്ടുപേരും ചുംറിനടക്കും,
(രംഗം കൊട്ടാരം)

രന്നാമുൻ— (ഭാഷണാർഥി) ഇവിടെ ആരത്രക്കിലുമാണെങ്കിൽ,
നദിവംഗമാക്കണം മഹാപാവത്തതിന് വജ്രാതിനം,
മെന്തുവംഗത്തിന്റെ പ്രതിജ്ഞാപകനമായ ആത്മ
ചാണക്രന്നോട് ഇങ്ങനെ പറയവിൻ്റെ—

രാക്ഷസൻ— ഇതും കേൾക്കേണ്ടിവന്നുള്ളോ.

രന്നാ— “ആയ്യും തന്ത്രത്തിൽപ്പെട്ട് കണ്ണിതനായ അര
മാതൃരാക്ഷസൻ വനിരിക്കുന്നു” എന്നോ.

(അനന്തരം തിരയുള്ളിക്കുന്നു മുഖംമാത്രം കാണിച്ചുകൊണ്ട്
പ്രാംബിച്ച്)

ചാണക്രന്ന— പറയു. പറയു. അതുന്നതാജ്ഞായ ജ്യാ
ലാവലിക്കോട്ടുകൂടിയ അശ്വിയെ മുണ്ടിലെട്ടായ്ത്
പോതിഞ്ഞു കെട്ടിയതാരാണോ? എപ്പോഴും സഞ്ചരി
കുന്ന വായുവിനെ കയർക്കൊണ്ട് അനാജാതവിധം
ബെഡിച്ച് നിരത്രവാൻഞ്ഞക്കാണാണായിച്ചുതു്? മത്ത
മല്ലിയുടെ മജ഼ലംകൊണ്ട് മണമിട്ടിന് കേസരങ്ങ
കോട്ട കുടിയ മഹുക്ഷവിരുന്നെ ആരാണോ പ്രജാരഖ
ഉന്നാക്കിയതു്? ദേംകരാത്തതികളായ തിമിംഗല
നുക്കാഡികളാൽ പരിപൂരിതമായ പാരാവാരതെത്ത നീ
തിക്കടന്നതാരാണോ? പറയു. പറയു.

രാക്ഷസൻ— ഇവന്നാണു ദ്രാതമാവായ—അല്ല, മഹാതമാ
വായ—ചാണക്രന്ന. രതാക്കാംക്ഷി സമുദ്രമെന്നപോ

ലെ ഇവൻ സമസ്യശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും അക്കദമാക്കന്നു. എന്നാൽ, മഹാഖിഡായ് തൊൻ ഇവർക്കു തുണിക്കും സംസ്കരിച്ചു് സന്ദേശിക്കുന്നതെയില്ല.

ചാണക്കുൻ— (രാക്കഷസനു കണ്ട സൗഖ്യാക്ഷരങ്ങളാട്ട് അടി വിചാരം) അമാത്രരാക്ഷസനും അതാനിൽക്കും. മഹാത്മാവായ ഇദ്ദേഹം രാധുകർ അസപ്പധത നൽകുന്ന മഹത്തായ സജ്ജീകരണക്കും ഭൂമാ പോരാടിക്കും, വൃഷ്ടിക്കും വളരുക്കാലമായി ജോലി തന്നെ കൊണ്ടിരുന്നു. (അരുളീലക്കൈക്കണ്ട മറി അട്ടഞ്ഞാച്ചന്) മഹാത്മൻ അമാത്രരാക്ഷസാ, വിഴുംതുണ്ടാണ്ടിവാ ദ്രം ചെയ്യുന്നു.

രാക്ഷസൻ—‘വിചാരം’ ‘അമാത്രൻ’ എന്ന വിശ്വേഷണം ഇപ്പോൾ ലഭ്യാകരമായി തോന്നുന്നു. (സുഖം) വിഴുംതുണ്ടാണ്, ചണ്ണാലസുംതന്നാൽ അതുല്യനായ എന്ന തൊട്ടതാൽ.

ചാണക്കുൻ—അമാത്രാ, ഇവൻ ചണ്ണാലന്നാല്ലെ. മഹാരാജാവിശ്വരൻ ചാരപ്പുരാജാനായ ഇത് സില്ലാത്മകനും അംഗീക്രാന്നുവെച്ചു തന്നെ കണ്ട് പരിചയപ്പെട്ടിട്ടിട്ടുണ്ടോ. മറ്റൊരു അതുപൊലെ ചാരപ്പുമാനായ സമില്ലാത്മകനാണ്. ശക്തഭാസനും തന്നെയാണ് കത്തുതിയതെങ്കിലും ആ പാവം ധാതൊന്നും അറിയാതിട്ടില്ല. നമ്മുടെ തന്ത്രംകൊണ്ട് എഴുതിയും താണാം.

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) ആവു! ശക്തഭാസംപ്പൂരിയിട്ടു സംശയം നിങ്ങിയതു് ഒരു വലിയഭാഗ്യമായി.

ചാണക്കുൻ— അമാത്രം, ഫോറിന്റിന്റെയിക്കും; എല്ലാം ഒന്ന് ചുരുക്കിപ്പുറങ്ങേണ്ടക്കാം. ഭേദങ്ങൾ തുടങ്ങിയ ക്രത്യമാർ മലയക്കേതുവിനെ ആഗ്രഹിച്ചതു്, ആ ഒരു ശ്വരത്തു്, സിഖാത്മകൻ ശക്തഭാസംഗ്രഹിക്കുന്നതു്, അതു മിത്രത്വപേന അംഗങ്ങളെയെ സേവിച്ചുകൂടിയതു്, ആ മുന്ന് ആത്മാജന്മം, അംഗങ്ങളുടെ പ്രാംഭംസ്ഥാപിതനായി ഭദ്രന്നു വന്നുചേരുന്നതു്, ജീണ്ണാല്പ്രാന്തത്തിൽ അംഗങ്ങളുടെ ഒരു ബിൽവവൈദ്യു് ഒങ്ഗത്താൻ ആത്മഹത്യാരഹ്യാങ്കാഡിയതു്, ചട്ടമംഗലം ഭാവം, ശ്രവയെല്ലാം ഇം എന്നു (ഭജനകിച്ച്) ഒരേ ഒരു ആഗ്രഹിയിൽനിന്നുണ്ടായ നയങ്ങളുണ്ടാണ്. ഭവാനെ ഘൂഷിക്കുന്ന സചിവനാക്കണമെ നൂതനാണ് ആ മോഹം. അതുകൊണ്ടു് ഘൂഷിക്കുന്ന ഈ താ അംഗങ്ങളെ കാണുന്ന വന്നിരിക്കുന്നു.

രാക്ഷസൻ— (വിചാരം) അല്ലാതെന്തു ചെയ്യും? അവനെ കാണിക്കുന്നു.

(അനന്തരം പരിവാസപരിപ്പുക്കായ രാജാവു് പ്രവൃത്തിക്കും)

രാജാ—(വിചാരം) യുദ്ധമെന്നും ക്രാതെത്തന്നെ ആയ്യുചാ സ്കൂൻ ദ്രുജ്യമായ ശത്രുവുലും മുഴുവൻ ജയിച്ചുതോ ക്ഷമയോഡം പരമാത്മത്തിൽ എനിക്കു് ലജ്ജതോന്നുണ്ടു്. എന്നും അവസ്ഥയാകട്ടെ, അനും ആവന്നു് ആവന്ന തിയിൽ കിടക്കുന്നതു് രസകരമായ നിലയിലുണ്ടാണ്. അമവാ, ഞാൻ കെട്ടിയില്ലെങ്കിലും, ഞാൻ എതിരാളിയെ ജയിക്കുവാൻ. മെക്കലും അസമത്മനലും. ഞാനും തന്ത്രത്തിൽ തുരപ്പാഡം കായ്യുംജാഗത്തുകനായിരിക്കുയോണല്ലോ. (ചാണക്കും സമീപംചേന്നു് പ്രജ്ഞാം) ആയ്യു്, ചായുള്ളും ഇതു നമസ്ക്രിക്കുന്നു.

വാൺകുറ്റ്—അങ്ങേയ്ക്ക് സർവാന്നരുഹണ്ണള്ളം ലബ്ധമായില്ലോ. അമാത്രപ്രധാനിയായീ ആ ബഹുമാന്യനെ മുൻപിപാതം ചെയ്യുക.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) ഇവൻ എങ്ങെള്ളെ സംബന്ധിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞതെല്ലു?

വാൺകുറ്റ്—(രാജാവിംഗാട് വിശ്വം സപകാച്ചമായി) അമാത്രരാക്ഷസൻ അതാ നിൽക്കേണ. അദ്ദേഹത്തെ നമസ്കരിക്കുക.

രാജാ—(രാക്ഷസക്കും സന്നിധിയിൽചേന്ന്) അമാത്രാ, ചന്ദ്രഗംഭീരും നമസ്കരിക്കേണ.

രാക്ഷസൻ—(രാജാവിനെ നോക്കിക്കണ്ട് വിചാരം ചന്ദ്രഗംഭീരും—അന്തേ ചന്ദ്രഗംഭീരും. ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ ഈ ദ്രോഹത്തിന് വലിയൊരു ഭാവിയിട്ടാക്കേണ്ട് തോന്തും സംഭാവന ചെയ്തിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ തുതാ സമുഠ് പദ്ധതിൽ അദ്ദേഹം കുമേണ് ആരോഹണം ചെയ്യുന്നു. (സ്ഥാം) രാജാവേ, അങ്ങേയ്ക്ക് വിജയം സില്ലമാവട്ടു.

രാജാ—അമാത്രാ, ഉപദേഷ്ടാവായി ആയ്യുവാൺകുറ്റം, ഷാർഹംസ്വാദിച്ചാരത്തിന് അവിട്ടുനും സന്നദ്ധരായി രിക്ഷീന ശ്രക്കാലത്രു് തൊന്നെങ്ങെന്നെ വിജയം പ്രാപ്തിക്കാതിരിക്കും?

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) കെടുപ്പുശിഷ്ടനായ ഇവൻ ടന്റു ക്കരംനിലയിൽ എന്നെ കണക്കാക്കേണ്ടില്ലോ. അല്ലകീൽ, ചന്ദ്രഗംഭീരും സപഭാവജന്മമായ വിനയം തന്നെയാണിതെന്ന് എന്തുകൊണ്ട് കരത്തിക്കൊടുക്കാൻ വേദനിയ മശരുദ്ധലിയായിരിക്കുണ്ട് എന്നിക്കും

വിപരീതവിചാരം ഉണ്ടാക്കുന്നതു്. എത്രവിധിയം നോക്കിയാലും ചാണക്കുൻ കീർത്തിമാന്തനന്നാണ്. എത്രനുന്നാൽ, സചിവൻ ബുദ്ധിക്കായം കരണ്ടുവന്നായാൽപോലും, ഉൽക്കേഷ്ടാനുവമായ യോഗ്യതയുള്ള വിജയേച്ചുവിനെ പ്രഭവായി ലഭിക്കുന്നപക്ഷംകീതിപ്രതിജ്ഞ സുകരമാണ്. ഉൽക്കൂദ്ധാരിലിമാൻറെ കാര്യം പിന്നെ പരയാനമില്ലെല്ലാ. മഹതി വിത്രുഖനായാലും പ്രഭ അയോധ്യനായാൽ തീരത്തിൽ നിൽക്കുന്ന വുക്ഷത്തിനെന്നപോലെ അവന്റെ അധിപതനം ഉണ്ടാക്കാതെ തരമില്ല.

ചാണക്കുൻ—അമാത്രരാക്ഷസാ, അങ്ങയുള്ള് ചട്ടമണംസ നീറ ജീവിതത്തിൽ ആകാംക്ഷയുണ്ടാ?

രാക്ഷസൻ—വിള്ളുമ്പും, അതിലെത്തു് സംശയിക്കാനില്ല കഴണാ?

ചാണക്കുൻ—“ഈ ആയ്യം എടുക്കാതെമാറുമെ അങ്ങു് വുഷലനെ അനാറുഹിക്കുകയുള്ളൂ.” ചട്ടമണംസ നീറ ജീവിതത്തിൽ അങ്ങയുള്ള് ആകാംക്ഷയുണ്ടായെന്നുചൊലിച്ചതിൽ അടങ്കിയിരിക്കുന്നസംശയം ഈ പ്രാത്യതതാണ്. അയാൾ ജീവനൊട്ടുടരിയിക്കണമെന്നു് അങ്ങയുള്ള് പരമാത്മായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന കിൽ ഈ ആയ്യംതെ അങ്ങു് ഇപ്പോൾ സ്വീകരിക്കണം. (വാരം നീട്ടിക്കാണിക്കും.)

രാക്ഷസൻ—വിള്ളുമ്പും, അങ്ങനെ പരയുതു്. അതെടുക്കുന്നതിനു് പണ്ണേതനേര തൊന്തന്ത്രപ്പ്. വിശിഷ്ട, മഹാനായ ഭോന്നീര കരുതിലിരുന്ന ശ്രൂം ദിക്കുവാൻ ഞാൻ തീരെ അയോധ്യനാണ്.

ചാണക്കുൻ—ങ്ങാഗ്രതയെപ്പറ്റി നാമേന്തിനാണ് വാ ഗ്രാം ചെയ്യുന്നതു്? മഹാത്മൻ, ബുദ്ധിമാനം പെട്ടെന്നശാലിയുമായ അക്കദയുടെ മാധ്യത്തുംതിനു യാനിമിത്തം ഈ ഗജസെസന്നതിനും അശ്വസെസന്നതിനും അന്നവേദിക്കേണ്ടിവന്ന അരിഷ്ടതകൾ കി രച്ചാനമല്ല. അവയ്ക്ക് വളരെക്കാലമായിട്ട് ശരിയായ ക്ഷേമമോ, നിപുണ്യാം, ജലപാനമോ സ്വ നീഡ്സസ്വയാസുവദേമാ തിരെ ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ഒപ്പും മുഖ്യമായി സന്നാലക്കുളായിരിക്കുമാറു മാക്കുന്നു. അമ്പവാ, അക്കദയുടെ പരാങ്കമാതിരയെ അഭേദപ്പറ്റി എന്തിനിവിടെ വിസ്തൃതിക്കുന്നു? വോൻ ഈ ആയുധം ധരിക്കാത്തപക്ഷം വരദനഭാസനം ജീവിതംലഘൂമാകയില്ല.

കാക്കുസൻ—(വിചാരം) നാമേന്താരാജാക്കമാരോടുള്ള നി സ്ഥിരമായ സ്ഥേഘവും, അവരുടെ തുണ്ണാല്ലോപ്പങ്ങളും എൻ്റെ ഏഴയത്തിൽ നിരയെത്തുള്ളുന്നുനും. അതേ സമയത്തു് തന്നെ അവരുടെ ശത്രുവിനെ ആരാധിക്കേണ്ടതായും വന്നിരിക്കുന്നു. തൊൻ സ്വയമേവ ജലമൊഴിച്ചു വളർത്തിയ വുക്കുങ്ങൾ വേരോടുകൂടി നശിച്ചുകഴിത്തു; എന്നിട്ടും ബന്ധവിന്റെ ജീവരക്ഷയ്ക്കും അഭേദപ്പറ്റി ശത്രുവിന്റെ ആയുധം എന്തിക്കും ധരിക്കേണ്ടതായിത്തീന്തിരിക്കുന്നു. ആയുദ്ധം! മിത്ര സ്ഥേഘ, വിധിവൈയക്രമി കീഴെപെട്ടത്തുനാവല്ലോ. (സ്വാംഭവം) വിജ്ഞാനിക്കും, ഈ സംഭവങ്ങൾക്കുല്ലാംം മറ്റു ത്രാതമായ സുവാദംസ്ഥാനവേദന നമ്മുടിന്ത്ത് വോ നോ അടിപ്പറയതോടു് തൊൻ അനുകൂലിച്ചുകൊ ഓള്ളുന്നു. (ഒസ്പുംവാക്കുന്നു)

ചാണക്കുൻ—(സംബന്ധിക്കുംബന്ധിക്കും) വുഷലാ, വുഷലാ അമാരു

രാക്ഷസന് ഭവാനെ ഇതാ ഇപ്പോൾ അന്നറഹിച്ച്
ഈ ഭവാന്റെ അഭിരൂദ്ധി അപ്പുതിഹതമാണ്.

രാജാ—ചന്തുള്ളൻ അന്നവിക്രൊന്ന അവന്മകളും
അവിട്ടന്തെ അന്നറഹിച്ചലങ്ങൾ മാത്രമാണ്.

(രഘുതക്കംപുവേണിച്ച്)

(ചാണക്യനാഥ്) അവിട്ടന്തേയ്ക്ക് നമസ്കാരം. ദ്രോഡൻ
ഭാഗ്രായൻൻ തൃടങ്ങിയവരാൽ പെന്യന്മന്മാക
പ്രീടി മലയകേതു ഗോപ്പരത്തിൽ നില്ക്കുന്നു. ഈ നി
ക്ലീനപോലെ.

ചാണക്യൻ—എന്നോ, അമാത്രരാക്ഷസനോട് പറയു. ഈ
നിരീയല്ലോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായംപോലെ.

രാക്ഷസൻ—(വിചാരം) എന്നെന്ന ദാസനാക്കിയതും പോരാ;
പ്രവൃത്തികളിലേയ്ക്ക് മുരിപ്പിക്കയും ചെയ്തുക്കണ്ടി
യോ? എന്നാനിവുത്തി? (പ്രജ്ഞം) ചന്തുള്ളരാജാവേ,
കുചുകാലം മലയകേതുവിന്റെ ചോദതിന്ന് തോൻ
പാർത്തിട്ടശബ്ദന് വസ്തു അദ്ദേഹയ്ക്കും അറിയാവുന്ന
താണ്ണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവ
നെ രക്ഷിക്കണമെന്ന് തോനപേക്ഷിക്കുന്നു.

(രാജാവും ചാണക്യനും)

ചാണക്യൻ— വുഷലാ, എന്തിനും സംശയിക്കുന്നു? അ
മാത്രരാക്ഷസൻറെ പ്രമാണിപ്പിത്തതു ബഹുമാനി
ക്കിക്കത്തെന്ന് വേണും. (പുഞ്ചനാഥ്) എന്നോ, ദ്രോ
ഡാഡികളോട് ഇങ്ങനെ പറയുക. “അമാത്രരാക്ഷ
സന്റെ അപേക്ഷാനുസരണം, മഹാരാജാവും മലയ
കേതുവിനെ വെള്ളതെ വിട്ടുകയും, അദ്ദേഹത്തി
ന്റെ പിതൃസ്പത്തായ രാജും മഴവൻ തിരിയെകൊച്ചിക്കു
യും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ

അബ്ദേഹത്തെ ആരംഖാപ്പെട്ടുവും കൊണ്ടുപോയി റാജാവായി അഭിഭേകം കഴിച്ച് വേഗം തിരിച്ചവരണം.” എന്ന്.

പുത്രഷൾ—കല്ലുനപോലെ. (പോകാൻതുനിയുണ്ട്)

ചാണക്രൻ—പോകാൻ വരട്ടേ. “അമാത്രരാക്ഷസനെ ലഭിക്കുകകാണ്ട് സംഭാഷിഞ്ചിതനായ മഹാരാജാവും ചടങ്ങഭാസനെ നഗരത്തിലുള്ള സകല ശ്രേഷ്ഠികളും നായകനായി നിങ്ങമിക്കുകയും വാഹനങ്ങളും ശിഖിച്ചുള്ള സകലജീവികളേയും ബന്ധനവിമുക്തനാക്കുകയും ചെയ്യാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു” എന്ന് ഭർപ്പപാലനോട് പറയുക. അമവാ, അമാത്രരാക്ഷസൻ മന്ത്രിപദത്തെ അലക്കരിക്കുന്ന സദ്ധർത്ഥത്തിൽ താനെന്തിനാണിതിനെക്കു പോകുന്നതു്? സത്യം മുഴവൻ നിരവേററിയ താൻ എൻ്റെ തലമടി ഇനി ബന്ധിക്കുന്നു.

(തെമ്മട്ടി കെട്ടുന്നു)

പുത്രഷൾ—കല്ലുനപോലെ—(പോകുന്നു)

ചാണക്രൻ— വാദത്തുമുമ്പാരാജാവേ, ബഹുമാനുന്നായ അമാത്രരാക്ഷസാ, താൻ ഇനി നിങ്ങൾക്കു് പ്രിയവും ഉപകാരവും ആയി എന്താണോ. ചെയ്യേണ്ടതു്?

രാജാ— ഇതിലുമധികം പ്രിയമായിട്ടിനി എന്താണെങ്കിൽ? അങ്കു് നമ്മകൾ രാജപദവി തരികയും ലോകോ തരഞ്ഞായ അമാത്രനോട്ടുക്കി നമുക്ക് സൗഖ്യം നേരിക്കുന്നതു് ചെയ്യുകഴിഞ്ഞുവണ്ണു.

രാക്ഷസൻ— എന്നാലും, താൻ ഇതുവും കൂടി പ്രാത്മിക്കുന്നു:—

(‘മതാവി’ എന്നമട്ട്)

സ്രീരംജനാക്കമലി വാഴക്കിശാഖ

സ്രീരംജനാക്കമലി—

ആചിതന്നടിക്കട്ടിൽനാംചുണിയെപ്പുണ്ട്

മാഡ് കാരതയുയൻകിനലോകപാലാനപ്പുാവെ—സ്രീരാ

ദിപ്പുരാവേപരിതമായ് ധമ്മമെട്ടിനേന്താൻി

വിജ്ഞപമല്ലോ നന്നായ് കാര്ത്തസങ്കീർക്കിച്ചാക്കി—സ്രീരാ-

വന്സുദ്രതുഭേദകശ്രാന്ത വാഡുരഹണംചീത്രം

ഖണ്ഡുവായ് കനകയ്ക്കു വളിർഹപ്പുടിപന്ത്—സ്രീരാ-

(എഴുവക്കം പോയി)

ശ്രീരാ

